

Ο, ο, ὀμικρόν, μικρό ή βραχύ ο, αντίθ. προς το ὀ μέγα, μεγάλο ή μακρό ο, δηλ. διπλό ο (καθώς το ω γραφόταν αρχικά ∞, δηλ. οο)· δέκατο πέμπτο γράμμα του ελλ. αλφαβ. ως αριθμητικό, **ο´** = 70, αλλά **ο** = 70.000. Στους αρχ. χρόνους το ο αναπαριστά αμφοτέρα τα ο και ω· σε πολλές λέξεις θα πρέπει να προφερόταν όπως το ου, όπως βόλομαι αντί βούλομαι· αντιστρόφως στην Ιων., *μοῦνος, νοῦσος, κοῦρος, οὔνομα* αντί *μόνος, νόσος, κόρος, ὄνομα*.

Διαλεκτικές μεταβολές: **1.** στην Αιολ. αντί α, όπως *στροτός* αντί *στρατός*· αντί ε, *Ἐρχόμενος* αντί *Ὀρχόμενος* (Βοιωτ.)· αντί υ, όπως *ὕνυμα, στύμα* αντί *ὄνομα, στόμα*· **2.** στην Δωρ. συχνά τρέπεται σε οι, *ἀγνοιέω, πτοιέω, πνοιά* αντί *ἀγνοέω, πτοέω, πνοά*· **3.** όπως το α, το ο συχνά αποβάλλεται ή τίθεται ως πρόθημα για λόγους ευφωνίας, όπως *κέλλω - ὀκέλλω, δύρομαι - ὀδύρομαι*. **4.** στα σύνθ. επίθετα, το ο χάριν μέτρου σε η, *θεογενής, ξιφοφόρος* αντί *θηγενής, ξιφηφόρος*.

ὀ, ή, τό,

Α. δεικτική αντωνυμία, **Β.** οριστικό άρθρο, **Γ.** στους Επικ., αναφορική αντωνυμία, όταν γράφεται με τόνο: ὀ, ή, τό = ὅς, ή, ὅ. Πέραν των κοινών τύπων, ας σημειώσουμε Επικ. γεν. ενικού *τοῖο* αντί *τοῦ*· ονομ. πληθ. *τοί, ταί*· γεν. θηλ. *τάων* [ᾶ], δοτ. *τοῖσι, τῆς* και *τῆσι*· γεν. και δοτ. *δυϊκού τοῖιν*· στους Τραγ., *τοῖ μέν...*, *τοῖ δέ...* αντί *οἱ μέν...*, *οἱ δέ...*· επίσης, δοτ. πληθ. *τοῖσι, ταῖσι*· *δυϊκ.* διαθέτει συνήθως ένα μόνο γένος, *τῶαντί τά, τοῖν* αντί *ταῖν*.

Α. ὀ, ή, τό, ΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ: I. με ουσ., δεν έχει σημασία άρθρου, αλλά αυτή του Λατ. *ille, ὁ Τυδεΐδης*, εκείνος, ο ξακουστός γιος του Τυδέα, σε Ομήρ. Ιλ.· *Νέστωρ ὁ γέρων*, εκείνος ο ηλικιωμένος άντρας, στο ιδ.· *τιμῆς τῆς Πριάμου*, λέγεται για τη φήμη, συγκεκριμένα εκείνη του Πριάμου, στο ιδ. **II.** χωρίς ουσ., αυτός, αυτή, αυτό, ὁ γὰρ ἦλθε, στο ιδ., κ.λπ. **III.** ειδικότερες χρήσεις: **1.** πριν από αναφορ. αντων., χρησιμ. για να δώσει έμφαση στο προηγ. ουσ., *ἐφάμην σεπερι φρένας ἔμμεναι ἄλλων, τῶν ὅσσοι Λυκίην ναιετάουσιν*, μακράν υπερέχοντα σε σχέση με τους υπολοίπους, ιδίως εκείνους που..., στο ιδ. **2.** ὁ μέν..., ὁ δέ..., είτε σε αντιθ. σύνδεση, ὁ μέν..., απ' ενός, ὁ δέ, απ' ετέρου όμως, ή σε επιμεριστική σύνδεση, ο ένας..., ο άλλος..., Λατ. *hic, ille...* **IV.** σε μεμονωμένες περιπτώσεις: **1. α)** δοτ. θηλ. *τῇ ἐκεῖ*, σ' εκείνο το σημείο, σε Όμηρ.· *τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ*, σε Ξεν.· λέγεται για κίνηση σε τόπο, προς τα εκεί, σε Ομήρ. Ιλ.· **β)** λέγεται για τρόπο, *τῇπερ*, κατ' αυτόν τον τρόπο, έτσι, σε Ομήρ. Οδ.· *τῇμέν..., τῇ δέ...*, κατά ένα τρόπο..., κατά άλλο... ή εν μέρει..., εν μέρει, σε Ευρ., κ.λπ. **γ)** αναφορικό, αντί *ῆ*, σε Όμηρ. **2.** γεν. ουδ. *τοῦ*, γι' αυτό λοιπόν, στον ιδ. **3.** δοτ. ουδ. *τῷ*: **α)** γι' αυτό, στον ιδ., Σοφ. **β)** ομοίως, με οποιονδήποτε τρόπο, επομένως, εφ' όσον είναι έτσι, σ' αυτές τις συνθήκες, σε Όμηρ. **4.** αιτ. ουδ. *τό*, γι' αυτό, στον ιδ., Σοφ.· *τὸ δέ, απολ.*, αλλά ως προς αυτό..., σε Πλάτ. **5.** *τὸ μέν..., τὸ δέ...*, εν μέρει..., εν μέρει..., ή απ' ενός..., απ' ετέρου όμως, σε Ομήρ. Οδ., Αττ.· *τὰ μέν..., τὰ δέ...*, σε Ηρόδ., Σοφ., Θουκ.· επίσης, *τὰ μέν τι..., τὰ δέ τι...*, σε Ξεν. **6. α)** με προθέσεις, που εκφράζουν χρόνο, *ἐκ τοῦ*, Επικ. *τοῖο*, από τότε, έκτοτε, σε Ομήρ. Ιλ. **β)** *πρὸ τοῦ*, ορισμένες φορές *προτοῦ*, πριν απ' αυτό, προηγουμένως, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· ομοίως, *ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ*, σε Θουκ. **7.** *ἐν τοῖς* χρησιμ. στον Πεζό λόγο με υπερθ., *ἐν τοῖς θεϊότατον*, ένα από τα πιο θαυμαστά πράγματα, σε Ηρόδ.· *ἐν τοῖς πρῶτοι*, μεταξύ των πρώτων, σε Θουκ. **Β. ὀ, ή, τό, ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ: I.** ο, η, το, ενώ το αόριστο είναι το *τίς, τί*, ένας, κάποιος· η χρήση του ὀ, ή, τό, ως άρθρο, προήλθε από τη χρήση ως δεικτ. αντων., *τὸν ὀπίσταντον*, αυτόν που ήταν τελευταίος, δηλ. τον τελευταίο άντρα, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὸν ἄριστον*, αυτόν που

ήταν ο γενναιότερος, κ.λπ.· επίσης με επιρρ., *τὸ πρίν, τὸ πάρος περ, τὸ πρόσθεν, τὸ τρίτον, τὰ πρῶτα*, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** το κυρίως άρθρο καθιερώθηκε πρώτα στην Αττ.· παραλείπεται όταν ακολουθούν κύρια ονόματα, καθώς και προσηγορικά που δεν απαιτούν συγκεκριμενοποίηση, όπως *θεός, βασιλεύς*· προστίθεται όμως στα κύρια ονόματα, όταν έχει γίνει προηγούμενη αναφορά του προσώπου, όπως σε Θουκ., που γράφει πρώτα *Πειθίας*, και κατόπιν αναφέρεται σ' αυτόν ως *ὁ Πειθίας*· ή χρησιμ. για να δώσει ιδιαίτερη έμφαση, όπως το Λατ. *ille, ὁ Λάϊος, ὁ Φοῖβος*, σε Σοφ. **2.** με απαρ., που έτσι καθίστανται ουσιαστικά, *τὸ εἶναι*, η ύπαρξη· *τὸ φρονεῖν*, η συνετή σκέψη κ.λπ. **3.** στο ουδ., χρησιμ. για να συγκεκριμενοποιήσει οποιαδήποτε λέξη ή έκφραση, *τὸ ἄνθρωπος*, η λέξη άνθρωπος· *τὸ λέγω*, η λέξη λέγω· *τὸ μηδὲν ἄγαν*, η άποψη «ne quid nimis». **4.** πριν από αντωνυμίες: **α)** πριν από την προσωπική αντων., χρησιμ. για να της δώσει μεγαλύτερη έμφαση, αλλά μόνο στην αιτ., *τὸν ἐμέ, τὸν σὲ καὶ ἐμέ*, σε Πλάτ. **β)** πριν από την ερωτηματική αντων., χρησιμ. για να καταστήσει πιο σαφή την ερώτηση, *τὸ τί;* σε Αισχύλ. κ.λπ.· *τὰ ποῖα;* σε Ευρ. **III.** ελλειπτικές φράσεις: **1.** πριν από γεν. κυρίου ονόματος, λέγεται για να δηλώσει καταγωγή, *ὁ Διός* (ενν. *παῖς*), ή *Λητοῦς* (ενν. *θυγάτηρ*), συχνά στην Αττ.· αλλά ορισμένες φορές, όπως φαίνεται από τα συμφραζόμενα, χρησιμ. για να δηλώσει σύζυγο (άντρα ή γυναίκα), αδελφό, φίλο· έπειτα, πριν από γεν., καταδεικνύει όλες τις γενικές αναφορές ή σχέσεις, όπως, *τὰ τῆς πόλεως*, όλα όσα αφορούν την πόλη· *τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονεῖν*, συμφωνώ με τους Αθηναίους, είμαι στο πλευρό τους, σε Ηρόδ.· ομοίως, με ουδ. κτητικής αντων., *τὸ ἐμόν, τὸ σόν*, ό,τι αφορά εμένα ή εσένα, δική μου ή δική σου υπόθεση· αλλά, *τό τινος*, σημαίνει το ρητό ενός ανθρώπου, *τὸ τοῦ Σόλωνος*, σε Ηρόδ. **2.** με εμπρόθετες πτώσεις, *οἱ ἐν τῇ πόλει, οἱ ἀπό* (ή *ἐκ*) *τῆς πόλεως*, οι άνθρωποι της πόλης· *οἱ ἀμφί τινα, οἱ περί τινα*, οι φίλοί του, οι οπαδοί του, οι ακόλουθοί του· αλλά επίσης, περιφραστικά, χρησιμ. και για το ίδιο πρόσωπο. **3.** σχετικά με το *μὰ τόν*, βλ. μά. **IV. 1.** *πορεύεσθαι τὴν ἔξω τείχους* (δηλ. *όδόν*), σε Πλάτ.· *κρίνασθαι τὴν ἐπὶ θάνατον*, βλ. θάνατος I. **2.** ή *αὔριον* (δηλ. *ἡμέρα*), η επόμενη μέρα· επίσης, με επιρρ., που έτσι λαμβάνουν σημασία επιθέτου, *ὁ, ή, τὸ νῦν*, ο παροντικός, ο τωρινός· *οἱ τότε ἄνθρωποι*, οι άνθρωποι εκείνου του καιρού, επίσης *οἱ τότε, οἱ νῦν*, κ.λπ.· *τὸ πρίν*, προηγουμένως· *τὸ ἀπὸ τούτου, τὸ ἀπὸ τοῦδε*, από τώρα, από αυτή τη στιγμή, κ.λπ. **Γ. ΚΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ:** σε Τραγ., *ὁ, ή, τό*, με *ᾱ* γίνεται *ᾱ*, όπως *ἀνὴρ, ἄνθρωπος, ἀλήθεια, ἀρετή, τάγαθόν, τάδικεῖν, τᾷτιον*· ομοίως, *οἱ, αἱ, τά*, όπως *ἄνδρες, ἄνθρωποι, τάγαθά, τάκίνητα*· επίσης, *τοῦ, τῷ*, όπως *τάγαθοῦ, τάγαθῷ*· *ὁ, τό, οἱ*, με *ε* γίνεται *οῦ, οὔξ, οὔπί, οὔμός, τοῦργον, οὔπιχώρια* κ.λπ.· επίσης, *τοῦ*, όπως *τοῦμοῦ, τοῦπιόντος*· αλλά, σε μια περίπτωση *ᾱ*, *ἄτερος, θάτερον* αντί *οὔτερος* (Ιων.)· το *τῷ* παραμένει αμετάβλητο, *τῷμῳ, τῷπίοντι*· το *ή* με *ε* γίνεται *ᾱ*, *ᾱτέρα*· *ὁ, τό*, πριν από *ο* γίνεται *ου*, όπως *Οὐλύμπιος, τοῦνομα*· *ὁ, τό*, πριν από *αυ*, δεν μετατρέπουν τη δίφθογγο, *αὐτός, ταυτό, ταῦτῳ*· ομοίως, *τὰ αὐτά = ταῦτά, αἱ αὐταί = αὐταί*· ή πριν από *εὔ* γίνεται *ήν*, όπως *ηὐλάβεια*· *τῇ* πριν από *ή* γίνεται *θη*, όπως *θῆμέρα*· *τό* πριν από *ύ* γίνεται *θου*, όπως *θοῦδωρ* αντί *τὸ ὕδωρ*. **δ, I.** Ιων. και Δωρ. αρσ. αντί της αναφορ. αντων. **δς. II.** γενικά, ουδ. του ίδιου. **δᾱ[ᾱ]**, ουαί, ουαί! επιφών., Λατ. *vae*, σε Αισχύλ. **δᾱρ, δᾱρος, ή,** η σύζυγος, γεν. πληθ., *δᾱρων ἔνεκα σφετεράων*, σε Ομήρ. Ιλ.· συνηρ. δοτ. πληθ., *ἀμυνέμεναι ὥρεσσιν*, στο *ιδ*.

ᾠαρίζω (ᾠαρος), σε ενεστ. και παρατ., συνδιαλέγομαι ή κουβεντιάζω με κάποιον, συνομιλώ με οικειότητα, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· ᾠαρίζεσθαι (Επικ. απαρ.), στο ίδ.

ᾠαρισμός, -οῦ, ὁ, = ᾠαρος, σε Ησίοδ.

ᾠαριστής, -οῦ, ὁ, κοντινός φίλος, οικείος, σε Ομήρ. Οδ.

ᾠαριστὺς, -ύος, ἡ, Ι. φιλική συζήτηση, ερωτική συνομιλία, σε Θεόκρ.· γενικά, ἡ γὰρ πολέμου ᾠαριστὺς, όπως είναι η πολεμική σύγκρουση, σε Ομήρ. Ιλ. **ΙΙ.** ως περιληπτ., *προμάχων ᾠαριστὺς*, η συνάντηση, η μάχη της εμπροσθοφυλακής, στο ίδ.

ᾠαρος, ὁ, 1. φιλική συνομιλία, ερωτική συνομιλία, κουβεντούλα, συζήτηση σε οικείο τόνο, σε Ομηρ. Ὑμν., Ησίοδ. **2.** τραγούδι, ελεγεία, ωδή, σε Πίνδ.

ᾠασις, -εως, ἡ, ονομασία εύφορων τόπων στη Λιβυκή έρημο, σε Ηρόδ. (όνομα πιθ. Αιγυπτιακό).

ὀβελίσκος, ὁ, υποκορ. του ὀβελός, **Ι. 1.** μικρή σούβλα, σε Αριστοφ., Ξεν., κ.λπ. **2.** νόμισμα που έχει στην όψη του χαραγμένο μια σούβλα, σε Πλούτ. **ΙΙ.** σκέλος διαβήτη, σε Αριστοφ.

ὀβελός, Δωρ. ὀδελός, ὁ, 1. σούβλα, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. **2.** ὀβελός λίθινος, τετράγωνη στήλη με αιχμηρή απόληξη, οβελίσκος, σε Ηρόδ. (ὀβελός πιθ. από το βέλος, με προσθήκη προθήματος ο).

ὀβολός, ὁ, ένας οβολός, ως μονάδα μέτρησης βάρους· ως νομισματική μονάδα, το 1/6 της δραχμής, σε Αριστοφ.· ἐν δυοῖν ὀβολοῖν θεωρεῖν, σε θέση θεάτρου πληρωμένη με δύο οβολούς, σε Δημ.

ὀβολοστᾶτέω, μέλ. -ήσω, ζυγίζω οβολούς, εξασκώ το επάγγελμα του τοκογλύφου, σε Λουκ.

ὀβολο-στάτης[ᾱ], -ου, ὁ (ἴσθημι), αυτός που ζυγίζει τους οβολούς, δηλ. αισχροκερδής τοκογλύφος, σε Αριστοφ.· απ' όπου, **ὀβολοστατική** (ενν. τέχνη), ἡ, το επάγγελμα του τοκογλύφου, τοκογλυφία, σε Αριστ.

ὀβρια, τά, μικρά, νεογνά ζώων, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὀβρίκαλα[ῖ], τά, = το προηγ., σε Αισχύλ.

ὀβρίμο-εργός, -όν (*ἔργω), αυτός που βιαιοπραγεί, ανόσιος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀβρίμό-θῦμος, -ον, ισχυρογνώμων, σε Ησίοδ.

ὀβρίμο-πάτρη, ἡ (πατήρ), κόρη ισχυρού πατέρα, σε Ομήρ. Ιλ., Σόλωνα, κ.λπ.

ὀβρίμος, -ον και -η, -ον, κραταιός, δυνατός, ισχυρός, σε Ομήρ. Ιλ.· ουδ. ως επίρρ., ὀβριμον ἐβρόντησε, ήχησε δυνατή βροντή, σε Ησίοδ. (√BPI, βριαρός, με πρόθημα ο).

ὀγδόατος, -η, -ον, ποιητ. αντί ὀγδοος, όπως τρίτατος αντί τρίτος, ὀγδοος, σε Όμηρ.

ὀγδοήκοντα, οἱ, αἱ, τά, άκλιτο, ογδόντα, Λατ. octoginta, σε Θουκ., κ.λπ.· Ιων. και Δωρ. ὀγδῶκοντα, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.

ὀγδοηκοντα-τέσσαρες, -α, ογδόντα τέσσερα, σε Κ.Δ.

ὀγδοηκοντ-ούτης, -ες (ἔτος), αυτός που έχει ηλικία ογδόντα ετών, σε Λουκ.· Ιων. και Δωρ., ὀγδῶκοντᾱ-έτης, -ες, σε Σόλωνα.

ὀγδοηκοστός, -ή, -όν (ὀγδοήκοντα), ογδοηκοστός, σε Θουκ., κ.λπ.

ὀγδοος, -η, -ον (ὀκτώ), ὀγδοος, Λατ. octavus, σε Όμηρ., κ.λ.

ὀγδῶκοντα, ὀγδῶκοντούτης, βλ. [ὀγδοηκ-](#).

ὄγε, ἤγε, τόγε, Ι. η δεικτ. αντων. ὁ, ἡ, τό, πιο εμφατική με την προσθήκη του γε, όπως Λατ. hicce, haecce, hocce, αυτός, αυτή, αυτό, σε Όμηρ., Ησίοδ., κ.λπ.· το γε σπάνια, πράγματι ή τουλάχιστον, Λατ. quidem. **ΙΙ.** επιρρηματικές χρήσεις: **1.** δοτ. *τῆγε*, λέγεται για τόπο, εδώ, στο συγκεκριμένο αυτό σημείο,

σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αιτ. ουδ. *τόγε, γι' αὐτόν τον λόγο, γι' αὐτόν τον πολύ συγκεκριμένο λόγο, σε Όμηρ.*

Ὕγκᾱ, ἦ, ὄνομα της Αθηνάς στη Θήβα, σε Αισχύλ.

ὀγκάομαι, αποθ., γκαρίζω, λέγεται για γάιδαρο, σε Λουκ. (ηχομιμ. λέξη).

ὀγκηρός, -ά, -όν (ὄγκος Β), ογκώδης, διογκωμένος, πρησμένος· μεταφ., μεγαλοπρεπής, πομπώδης, σε Ξεν.· *τὸ ὀγκηρόν,* πρόβλημα, μπελάς, σε Αριστ. **ὀγκητής, -οῦ, ὁ (ὀγκάομαι),** αὐτός που γκαρίζει, δηλ. ο γάιδαρος, σε Ανθ. **ὄγκιον ἢ ὀγκίον, τό,** θήκη για ακίδες βελών και άλλα σιδερένια σύνεργα, σε Ομήρ. Οδ.

ὄγκος (Α), ὁ, μέρος αιχμής βέλους, στον πληθ., αγκιστρωτά πλάγια άκρα, σε Ομήρ. Ιλ. (από την ίδια ρίζα με το Λατ. *uncus*).

ὄγκος (Β), ὁ, I. 1. ὄγκος (ὅ,τι και στην Ν.Ε.), μέγεθος, μάζα, Λατ. *moles*, σε Πλάτ., κ.λπ. **2.** ὄγκος, άθροισμα, σωρός, *ὄγκος φρυγάνων,* σωρός από δεμάτια, σε Ηρόδ.· *σμικρὸς ὄγκος ἐν σμικρῷ κύτει,* λέγεται για τις στάχτες του νεκρού, σε Σοφ.· *ὄγκος γαστρός,* λέγεται για το έμβρυο μέσα στη μήτρα, σε Ευρ. **II. 1.** μεταφ., βάρος, μπελάς, κόπος, σε Σοφ. **2.** ειδικό βάρος, σπουδαιότητα, αξιοπρέπεια, υπερηφάνεια, και με αρνητική σημασία, αυταρέσκεια, αλαζονεία, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. (από $\sqrt{ΕΓΚ}$, *έν-εγκ-εῖν*, φέρω, ανέχομαι).

ὀγκῶ, αόρ. α' ὠγκωσα· Μέσ. -ώσομαι — Παθ., αόρ. α' ὠγκώθην, παρακ. *ὠγκῶμαι· I.* σωρεύω μία ποσότητα, Παθ., σε Ανθ. **II.** οδηγώ στη δόξα και σε υψηλά αξιώματα, εκθειάζω, τιμώ, εγκωμιάζω· *ὀγκῶσαι τὸ φρόνημα,* εξωθώ στην υπερβολή την αλαζονεία μου, περηφανεύομαι, κομπάζω, σε Αριστοφ.· ομοίως, στη Μέσ., στον ιδ.· Παθ., είμαι υπερβολικά αλαζονικός, υπερηφανεύομαι, κομπορρημονεύομαι, σε Ευρ.· με θετική σημασία, είμαι αποδέκτης επαίνων, τιμῶμαι, στον ιδ.

ὀγκύλλομαι, Παθ., ὀγκόομαι, είμαι αλαζόνας, κομπάζω, σε Αριστοφ.

ὀγκ-ώδης, -ες (ὄγκος Β, εἶδος)· I. διογκωμένος, φουσκωμένος, σε Ξεν. **II.** μεταφ., πομπώδης, αλαζόνας, σε Πλάτ.

ὀγκωτός, -ή, -όν, συσσωρευμένος, υψωμένος, σε Ανθ.

ὀγμεύω, μόνο σε ενεστ. και παρ.ατ., κινούμαι σε ευθεία γραμμή, λέγεται για γεωργούς που οργώνουν ή θερίζουν· μεταφ., *ὀγμεύω στίβον,* σέρνω το κουρασμένο βήμα μου, βαδίζω με δυσκολία, λέγεται για ανάπηρο άνθρωπο, σε Σοφ.· *ὠγμευον αὐτῷ,* προχωρούσαν μπροστά του, σε παράταξη, σε Ξεν. **ὄγμος, ὁ (ἄγω),** κάθε ευθεία γραμμή, αυλακία κατά το ὄργωμα, σε Ομήρ. Ιλ.· σειρά, γραμμή θερισμού, σε Ομηρ. Ὑμν.· *ὄγμος ὀδόντων,* σειρά δοντιών, σε Ανθ.

ὄγχνη, ἦ, αχλαδιά, αγριαπιδιά, σε Ομήρ. Οδ.

ὀδαγμός, ὁ (ὀδάξομαι), = ἄδαγμός, σε Σοφ.

ὀδαῖος, -α, -ον (ὀδός), = ἐνόδιος· ὀδαῖα, τά, αγαθά μαζί με τα οποία ταξιδεύει ένας έμπορος, το φορτίο του,πραμάτεια, εμπορεύματα, σε Ομήρ. Οδ.

ὀδάξ, επίρρ., με τα δόντια, δαγκωτά, Λατ. *mordicus*, σε Όμηρ.· *ὀδάξ ἔλιν οὔδας,* με τα δόντια έπεσαν στο χῶμα, λέγεται για ανθρώπους που σκοτώθηκαν στη μάχη, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *γαῖαν ὀδάξ ἑλόντες,* σε Ευρ.· *ὀδάξ ἐν χεῖλεσι φόντες,* δαγκώνοντας τα χεῖλη για να κρύψουν την οργή τους, σε Ομήρ. Οδ.· *διατρῶξομαι ὀδάξ τὸ δίκτυον,* σε Αριστοφ. (από το *δακ-εῖν* με το πρόθημα *ο*).

ὀδάξω, παρ.ατ. *ὠδαξον (ὀδάξ),* αισθάνομαι δάγκωμα, έντονο πόνο, αισθάνομαι ερεθισμό, σε Ξεν.

ὀδάω, αόρ. α' ὥδησα, Παθ. ὠδήθην (ὀδός),· πηγαίνω κάτι στην αγορά για πούλημα, γενικά, πουλώ στην αγορά, σε Ευρ.· Παθ., εξαγομαι και πουλιέμαι, στον ιδ.

ὄ-δε, ἦ-δε, τό-δε, δεικτ. αντων., αυτός, -ή, -ό, που σχηματίζεται με την προσθήκη του εγκλιτ. -δε στην αρχ. δεικτ. αντων. ὁ, ἡ, τό, και κλίνεται ως εξής· Επικ. δοτ. πληθ. τοῖσδεσσι, τοῖσδεσσιν και τοῖσδεσι· Ιων. τοισίδε· το ὄδε, όπως το οὔτος, σε αντίθ. προς το ἐκεῖνος, χρησιμ. για να υποδηλώσει το κοντινότερο, σε αντίθ. προς το πιο απομακρυσμένο, αναφέρεται δηλαδή σε ὅ,τι μπορούμε να δείξουμε με το δείκτη του χεριού· η δεικτική αυτή δυνατότητα είναι πιο emphatic στους τύπους ὀδί, ἡδί κ.λπ., [i], που απαντά κατ' εξοχήν σε Κωμ. και Ρήτ., αλλά ποτέ στους Τραγ. **I. 1.** λέγεται για τόπο, όπως το Γαλλ. voici, για να δείξει τι βρίσκεται ενώπιον κάποιου, Ἔκτορος ἥδεγυνή, από εδώ η γυναίκα του Ἐκτορα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, με ρήματα, εδώ, ὅστις ὄδε κρατέει, αυτός εδώ που έχει την εξουσία, που κυβερνά, στο ιδ.· ἔγχος μὲν τότε κεῖται, εδώ βρίσκεται, στο ιδ.· σε Τραγ., λέγεται για να δηλώσει την είσοδο ενός προσώπου στη σκηνή, καὶ μὴν Ἐτεοκλῆς ὄδε χωρεῖ, και να, έρχεται..., σε Ευρ.· ὄδ' εἰμ' Ὀρέστης, νά 'μαι, ο Ορέστης, στον ιδ. **2.** ομοίως, με το ερωτημ. τίς, τίς ὄδε Ναυσικάα ἔπεται; ποιος είναι αυτός που την ακολουθεί; σε Ομήρ. Οδ. **3.** σε Τραγ., τα ὄδε και ὄδ' ἀνὴρ, emphaticά αντί του ἐγώ· ομοίως, τῇδε χερί, μ' αυτό το ίδιο το χέρι μου, σε Σοφ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, για να δηλώσει το άμεσο παρόν, ἥδ' ἡμέρα, στον ιδ. κ.λπ.· τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος, αυτή τη συγκεκριμένη ημέρα, σε Ομήρ. Οδ.· νυκτὸς τῇσδε, κατά τη χθεσινή ακριβώς νύχτα, σε Σοφ. **2.** ἐς τότε, ελλειπτικό με γεν., ἐς τότε ἡμέρας, σε Ευρ.· ἐς τότε ἡλικίης, σε Ηρόδ. **III. 1.** γενικά, λέγεται για να δηλώσει κάτι που βρίσκεται ενώπιον κάποιου, οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν, αυτές οι προετοιμασίες που βλέπω δεν είναι ἔρανος, σε Ομήρ. Οδ.· Ἀπόλλων τάδ' ἦν, αυτός εδώ ήταν ο Απόλλωνας, σε Σοφ. **2.** λέγεται για να δηλώσει κάτι που πρόκειται να γίνει άμεσα, ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, τάδε δὲ ἐγὼ γράφω, σε Ηρόδ. **IV.** επιρρ. χρήση ορισμένων πτώσεων: **1.** δοτ. θηλ. τῇδε, λέγεται για τόπο, εδώ, σ' αυτό το σημείο, Λατ. hac, σε Όμηρ. κ.λπ.· του μέσου ή του τρόπου, έτσι, κατ' αυτόν τον τρόπο, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **2.** αιτ. ουδ. τότε: **α)** εδώ, σ' αυτό το σημείο, σε Όμηρ.· δεῦρο τότε, στον ιδ. **β)** γι' αυτό, γι' αυτόν το λόγο, σε Ομήρ. Οδ.· αιτ. πληθ. ουδ. τότε, στον ιδ. **3.** δοτ. πληθ. ουδ. τοῖσδε και τοισίδε, με αυτές τις λέξεις, μ' αυτά τα λόγια, σε Ηρόδ.

ὀδεύω, μέλ. -σω (ὀδός),· **1.** πορεύομαι, ταξιδεύω, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. **2.** Παθ., εξασφαλίζω περάσματα, διέρχομαι, σε Στράβ.

ὀδηγέω, μέλ. -ήσω (ὀδηγός), δείχνω σε κάποιον τον δρόμο, με αιτ. προσ., σε Αισχύλ.· ἀπόλ., δείχνω τον δρόμο, καθοδηγώ, σε Ευρ.

ὀδ-ηγός, ὁ (ὀδός, ἡγέομαι), οδηγός, καθοδηγητής, σε Πλούτ.

ὀδί, ἡδί, τοδι[i], Αττ. αντί ὄδε, ἥδε, τότε, βλ. [αὐτόθι](#).

ὀδιος, -ον (ὀδός), αυτός που ανήκει σε μια οδό ή μια διαδρομή, ὄρνις ὀδιος, πουλί που, ως οιωνός, προμηνύει κάτι για το ταξίδι (ή αυτό που γίνεται αντιληπτό κατά τη διαδρομή), σε Αισχύλ.

ὀδισμα, -ατος, τό (ὅπως αν προερχόταν από το ὀδίζω), περιοχή απ' όπου διέρχεται δρόμος, τμήμα γέφυρας, σε Αισχύλ.

ὀδίτης[i], -ου, ὁ, οδοιπόρος, ταξιδιώτης, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· Δωρ. **ὀδίτας**, σε Θεόκρ.

ὀδμάομαι, αρχ. τύπος του ἀσμάομαι.

ὀδμή, ἡ, αρχ. Επικ. και Ιων. τύπος του ὁσμή.

ὁδοιπλᾶνέω, μέλ. -ήσω, διέρχομαι από τον δρόμο, ταξιδεύω, περιπλανιέμαι ή περιφέρομαι, σε Αριστοφ.

ὁδοι-πλᾶνής, -ές (**πλανάομαι**), περιπλανώμενος στους δρόμους, σε Ανθ.

ὁδοιπορέω, παρατ. ὡδοιπόρεον, -ουν, μέλ. -ήσω, παρακ. ὡδοιπόρηκα, Παθ. παρακ. ὡδοιπόρημαι, σε Λουκ.· (ὁδοιπόρος), ταξιδεύω, περπατώ, πεζοπορώ, βαδίζω, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· ὁδοιπορέω τοὺς τόπους, περιέρχομαι αυτήν την περιοχή, σε Σοφ.

ὁδοιπορία, Ιων. -ίη, ή, ταξίδι, διαδρομή, πεζοπορία, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ὁδοιπόριον, τό, προμήθειες για το ταξίδι, Λατ. viaticum, σε Ομήρ. Οδ.

ὁδοι-πόρος, ὁ, περιπλανώμενος, διαβάτης, ταξιδιώτης, σε Αισχύλ., Σοφ., Αριστοφ.· στην Ομήρ. Ιλ., συνοδοιπόρος στο ταξίδι ή οδηγός.

ὁδοντο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που αποτελείται από δόντια, κόσμος

ὁδοντοφόρος, κόσμημα αλόγων φτιαγμένο από σειρές δοντιών, σε Ανθ.

ὁδοντο-φυής, -ές (**φύομαι**), αυτός που γεννήθηκε από τα δόντια δράκοντα, σε Ευρ.

ὁδοποιέω, παρατ. ὡδοποιοῦν, μέλ. -ήσω — Παθ. παρακ. ὡδοποιήμαι (ὁδοποιός),· **I. 1.** κατασκευάζω ή χαράζω δρόμο, σε Ξεν.· Παθ., λέγεται για δρόμους, κατασκευάζομαι καταλλήλως για χρήση, στον ίδ. **2.** μεταφ., κάνω κάτι συστηματικό, κανονίζω, τακτοποιώ, τι, σε Αριστοφ. **II.** με δοτ. προσ., χρησιμεύω σαν οδηγός, σε Ξεν.· Παθ., προετοιμάζω, ανοίγω δρόμο, προχωρώ, Λατ. progredi, σε Πλάτ.

ὁδοποιήσις, ή, κατασκευή δρόμων· απ' όπου, προπόρευση, προετοιμασία της οδού, εξομάλυνση δυσκολιών, σε Αριστ.

ὁδοποιία, ή, άνοιγμα δρόμου, σε Ξεν.

ὁδο-ποιός, ὁ (ποιέω),· **1.** αυτός που ανοίγει δρόμο, μηχανικός, σε Ξεν. **2.** επόπτης κατασκευής δημοσίων δρόμων, σε Αισχίν.

ὁδός, ὁ, Αττ. αντί οὐδός, κατώφλι, σε Σοφ. κ.λπ.

ὁδός, ή, **I. 1.** διαδρομή, μονοπάτι, δίοδος, δρόμος, λεωφόρος· ποταμοῦ ὁδός, κοίτη ποταμού, σε Ξεν.· η τροχιά των ουρανίων σωμάτων, σε Ευρ. **2.** με προθ., πρὸ ὁδοῦ, εμπρός, περαιρετώ, σε Ομήρ. Ιλ. (πρβλ. **φρουδός**)· κατ' ὁδόν, καθ' ὁδόν, κατά τη διαδρομή, στον δρόμο, σε Ηρόδ.· ἐκ τῆς ὁδοῦ, στο δρόμο του, στον ίδ. **II.** η ενέργεια του ταξιδιού, της περιπλάνησης, είτε δια ξηράς είτε δια θαλάσσης, ταξίδι ή οδοιπορία, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, εκστρατεία, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., τὴν εὐθύς Ἀργους ὁδόν, δρόμος που οδηγεί κατευθείαν στο Ἄργος, σε Ευρ. **III. 1.** μεταφορικό μέσο ή τρόπος, μέθοδος, **θεσπεσία ὁδός**, μέσο ή τρόπος χρησιμοδότησης, σε Αισχύλ.· ὁδὸς **μαντικῆς**, σε Σοφ.· **λογίων ὁδός**, ο σκοπός τους, σε Αριστοφ. **2.** τρόπος για να κάνει κάποιος κάτι, τρόπος ομιλίας κ.λπ.· **τριφασίας ἄλλας ὁδοὺς λόγων**, τρεις άλλοι τρόποι για να αφηγηθεί κάποιος την ιστορία, σε Ηρόδ.· ὁδὸν ἦντιν' ἰών, με ποιο τρόπο δράσης, σε Αριστοφ. κ.λπ. **3.** τρόπος, μέθοδος, σύστημα, ὁδῶ, μεθοδικά, συστηματικά, σε Πλάτ. **4.** η Οδός, δηλ. η χριστιανική πίστι, σε Κ.Δ.

ὁδ-ουρός, ὁ, ή ή, οδηγός, οδηγήτρια, σε Ευρ.

ὁδοῦς, Ιων. ὁδών, ὁδόντος, ὁ, Λατ. dens, dentis, δόντι, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· ἔρκος ὁδόντων, βλ. **ἔρκος** I· **πρίειν ὁδόντας**, βλ. **πρίω**.

ὁδο-φύλαξ[ῶ], -ἄκος, ὁ, επιστάτης, επιθεωρητής των δρόμων, σε Ηρόδ.

ὁδόω, μέλ. -ώσω, αόρ. α' ὥδωσα (ὁδός), οδηγώ μέσω του σωστού δρόμου, σε Αισχύλ.· με απαρ., τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδῶσαντα, αυτός που εισήγαγε τους θνητούς στον δρόμο της σοφίας, στον ίδ.· λέγεται για πράγματα, διευθύνω, διατάζω, σε Ευρ.· Παθ., βρίσκομαι στο σωστό δρόμο, σε Ηρόδ.

ὁδυνᾶρός, Δωρ. αντί ὁδνηρός.

ὀδύνάω, μέλ. -ήσω — Παθ., β' ενικ. *ὀδυνᾶσαι*, σε Κ.Δ.· αόρ. *ἀ' ὠδυνήθην*,· προκαλώ σε κάποιον οδύνη ή συμφορά, στενοχωρώ, σε Ευρ. κ.λπ.· Παθ., αισθάνομαι πόνο, υποφέρω από πόνο, σε Σοφ., Αριστοφ.· *ἃ ὠδυνήθην*, οι πόνοι που υπέφερα, σε Αριστοφ.

ὀδύνη[ῦ], ή, **1.** σωματικός πόνος, άλγος, Λατ. *dolor*, σε Όμηρ., Αττ. **2.** ψυχικός πόνος, λύπη, θλίψη, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὀδύνη τινός*, λύπη, καημός γι' αυτόν, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀδυνηρός, Δωρ. -ᾱρός, -ά, -όν, **1.** αυτός που προκαλεί πόνο, οδυνηρός, ληπηρός, δυσάρεστος, σε Πίνδ., Αριστοφ. **2.** βασανισμένος, σε Ευρ., Αριστοφ. **ὀδυνή-φατος, -ον (πέφεται)**, γ' ενικ. Παθ. παρακ. του *φένω),· παυσίπονος, δηλ. αυτός που σκοτώνει, ηρεμεί τον πόνο, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄδυρμα, -ατος, τό, παράπονο, θρηνωδία, στους Τραγ.

ὄδυρμός, ὁ, παράπονο, θρήνος, γόος, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὀδύρομαι[ῦ], αποθ. κυρίως σε ενεστ. και παρ.ατ., Επικ. παρ.ατ. *ὀδύρετο*, *ὀδύροντο* (χωρίς αύξηση), Ιων. *ὀδυρέσκετο*· μέλ. *ὀδύροῦμαι*, αόρ. *ἀ' ὠδύράμην* (σε Τραγ. τύπος **δύρομαι**, χάριν μέτρου), θρηνώ, ολοφύρομαι, πενθώ για· **1.** με αιτ. προσ., σε Όμηρ., Σοφ.· με αιτ. πράγμ., *ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαίαν*, πενθούσε γι' αυτήν, δηλ. επειδή του έλειπε, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *νόστον ὀδυρομένη*, στο ίδ. **2.** με γεν. προσ., πενθώ για κάποιον, για χάρη κάποιου, σε Όμηρ.· **3.** με δοτ. προσ., ολοφύρομαι, θρηνώ για ή ενώπιον άλλων, στον ίδ. **4.** απόλ., ολοφύρομαι, πενθώ, θρηνολογώ, μοιρολογώ, στον ίδ., Ευρ.

ὀδυρτικός, -ή, -όν, αυτός που έχει την τάση να παραπονιέται, μεμψίμοιρος, παραπονιάρης, σε Αριστ.· επίρρ. -κῶς, συγκρ. -κωτέρως, στον ίδ.

ὀδυρτός, -ή, -όν (ὀδύρομαι), αξιολύπητος, αξιοθρήνητος· ουδ. πληθ. *ὀδυρτά*, ως επίρρ., με πόνο, οδυνηρά, σε Αριστοφ.

Ὀδύσσεια, ή, η Οδύσσεια, το Ομηρικό έπος, σε Αριστ.

Ὀδύσσειος, Επικ. **Ὀδυσῆϊος, -η, -ον**, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ.

Ὀδυσσεύς, -έως, Ιων. -ῆος, ὁ, Λατ. *Ulysses, Ulixes*, ο Οδυσσέας, βασιλιάς της Ιθάκης, οι περιπέτειες του οποίου μετά την πτώση της Τροίας εξιστορούνται στην Οδύσσεια· Επικ. *Ὀδυσσεύς*, Αιολ. γεν. *Ὀδυσσεῦς*· αιτ. *Ὀδυσσεᾶ* (οι δυο τελευταίες συλλαβές αποτελούν μια στον Σοφ., μέσω συνίζησης), πρβλ. **ὀδύσσομαι**.

ὀδύσσομαι, Επικ. ρήμα, μόνο σε β' και γ' ενικ. Μέσ. αορ. *ἀ' ὠδύσαο, -ατο*, γ' πληθ. *ὀδύσαντο*, μτχ. *ὀδυσσάμενος*· είμαι εξοργισμένος εναντίον κάποιου, θυμώνω, μισώ κάποιον, με δοτ., σε Όμηρ., Ησίοδ. (πιθ. από √ΔΥΣ, με το πρόθημα ὁ· το *Ὀδυσσεύς* παράγεται απ' αυτήν, βλ. Ομήρ. Οδ. 19. 407 κ.ε.).

ὀδωδα, ὀδώδει, παρακ. και γ' ενικ. υπερσ. του ὄζω.

ὀδωδή, ή (ὄζω), οσμή, μυρωδιά, άρωμα, σε Ανθ.

ὀδών, -όντος, ὁ, Ιων. αντί *ὀδοός*.

ὀδωτός, -ή, -όν (ὀδόω), βατός, διαβατός, κατορθωτός, σε Σοφ.

ὄεσσι, Επικ. αντί *οἷεσι*, δοτ. πληθ. του *οἷς, οἷς*.

ὄζαλέος, -α, -ον (ὄζος), αυτός που σχηματίζει ρόζους, σε Ανθ.

Ὀζόλαι, οἱ, φυλή των Λοκρών, πιθ. η ονομασία τους να προέρχεται από τις θειούχες πηγές της περιοχής τους, που ανέδιδαν ισχυρή οσμή, σε Στράβ.

ὄζος, Αιολ. **ῥσδος, ὁ, I.** κλώνος, κλαδί, βλαστάρι, βλαστός, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ. **II.** μεταφ., απόγονος, νεοσσός, *ὄζος Ἄρηνος*, λέγεται για γενναίο πολεμιστή, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *τῶ Θησείδα ὄζω Ἀθηνῶν*, σε Ευρ.

ὀζό-στομος, -ον (ὄζω, στόμα), αυτός που έχει δυσάρεστη αναπνοή, σε Ανθ.

ὄζω, Δωρ. **ὄσδω**, μέλ. *ὀζήσω*, αόρ. α' *ὄζησα*, παρακ. με σημασία ενεστ. *ὀδωδα*, και υπερσ. ως παρατ. *ὀδῶδεν*, Επικ. *ὀδῶδεν*. **I.** μυρίζω, έχω κάποια οσμή, είτε ευχάριστη είτε δυσάρεστη, σε Όμηρ., μόνο στο γ' ενικ. υπερσ.· με γεν. πράγμ., μυρίζω από κάτι, *ὄζων τρυγός*, αυτός που μυρίζει από το κατακάθι του τρύγου, σε Αριστοφ.· έχω την οσμή κάποιου πράγματος, αναδίδω μια οσμή, Λατ. *sapere aliquid*, *Κρονίων ὄζων*, αυτός που έχει οσμή αρχαιότητας, σε Αριστοφ. **II.** απρόσ., *ὄζει ἀπ' αὐτῆς ὥσει ἴων*, έρχεται μια μυρωδιά απ' αυτή σαν άρωμα από βιολέτες, σε Ηρόδ.· *ὄζει ἡδὺν τῆς χροάς*, βγαίνει μια γλυκιά μυρωδιά από την επιδερμίδα του, σε Αριστοφ.· ομοίως, με διπλή γεν., *ἱματίων ὀζήσει δεξιότητος*, στον ιδ.

ὄθεν, αναφορ. επίρρ., αντιστοιχεί στο δεικτ. *τόθεν*και το ερωτημ. *πόθεν*, Λατ. *unde*. **I. 1. α)** απ' όπου, από το οποίο, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, από τον οποίο, *ὄθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη*, από τον οποίο ο ίδιος γεννήθηκε, σε Σοφ. **β)** *ὄθεν δή*, από οποιαδήποτε αφορμή, με οποιονδήποτε τρόπο, σε Πλάτ. **2.** *ὄθι, οὗ, ὅπου*, όπου, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **II.** γι' αυτό, γι' αυτόν το λόγο, σε Ευρ., Πλάτ.

ὄθι, αναφορ. επίρρ., αντιστοιχεί στο δεικτ. *τόθι*και το ερωτημ. *πόθι*, ποιητ. αντί *οὗ*, Λατ. *ubi*, όπου, σε Όμηρ., Τραγ.

ὀθνεῖος, -α, -ον και -ος, -ον, παράξενος, ξένος, Λατ. *alienus*, σε Ευρ., Πλάτ. (αμφίβ. προέλ.).

ὄθομαι, αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., φροντίζω για, αναλαμβάνω τη φροντίδα, προσέχω, επιμελούμαι, πάντοτε με άρνηση, σε Όμηρ.

ὀθόνη, ή, 1. λεπτό λινό ύφασμα, στον πληθ., λεπτά λινά ενδύματα, ρούχα, υφάσματα, σε Όμηρ. **2.** ιστία, σε Ανθ.· στον ενικ., караβόπανο, σε Λουκ. (άγν. προέλ.).

ὀθόνιον, τό, υποκορ. του *ὀθόνη*, κομμάτι λινού υφάσματος· στον πληθ., λινά υφάσματα, επίδεσμοι από λινό, σε Αριστοφ.

ὀθ-οὔνεκα, αντί *ένεκα* (ὅπως *οὔνεκα* αντί *οὗ ένεκα*)· **I.** επειδή, διότι, σε Σοφ. **II.** ὅπως το *οὔνεκα*, απλώς αντί *ὥς ή ὅτι*, ότι, Λατ. *quod*, στους Τραγ.

ὄ-θριζ, γεν. *ὄτριχος*, ποιητ. αντί *ὀμό-θριζ*, ὁ, ή, αυτός που έχει ὀμοιες τρίχες, μαλλιά, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄθρυς, -υος, ὁ, το ὄρος ὄθρυς στη Θεσσαλία, σε Ηρόδ.

οἶ, επιφών. πόνου, λύπης, οίκτου, έκπληξης, *αχ! πω πω!*, Λατ. *heu! vae!*, μερικές φορές με ονομ., *οἶ γώ*, σε Σοφ.· κυρίως με δοτ., βλ. **οἶμοι**· με αιτ., *οἶ ἐμέ δειλὴν*, σε Ανθ.

οἶ, ονομ. πληθ. του αρσ. άρθρου *ὁ*. **I.οἶ**, ονομ. πληθ. της αναφορ. αντων. *ὅς*.

οἶ, εγκλιτ. **οἶ**, δοτ. ενικ. αρσ. και θηλ. της προσ. αντων. γ' προσ., βλ. **οἶ**.

οἶ, αναφορ. επίρρ. (από το *ὅς*), ὅπου, εκεί, Λατ. *quo*, σε Τραγ.· *οὐκ ἤκουσας οἶ προβαίνει τὸ πρᾶγμα*, σε Αριστοφ.· με γεν., *οἶ μ' ἀτιμίας ἄγεις*, σε ποιο βάθος ατιμίας με οδηγείς, σε Σοφ. **2.** με ρήματα που δηλώνουν στάση, *οἶ φθίνει τύχα*, που, δηλ. πώς, σε ποιο σημείο σταματά, σε Ευρ.· ομοίως, *οἶ κακίας τελευτᾷ*, σε ποια κατάσταση διαφθοράς καταλήγει, σε Πλάτ.

οἰακίζω, Ιων. **οἰηκ-**, μέλ. -*σω* (*οἶαζ*), κυβερνώ, και συνεπώς καθοδηγώ, διευθύνω, σε Ηρόδ., Αριστ.

οἰακο-νόμος, ὁ (νέμω), τιμονιέρης, πηδαλιούχος· μεταφ., καθοδηγητής, κυβερνήτης, διοικητής, σε Αισχύλ.

οἰακοστροφέω, μέλ. -*ήσω*, κυβερνώ, οδηγώ, διευθύνω, σε Αισχύλ.

οἰακο-στρόφος, ὁ (στρέφω), = *οἰακονόμος*, σε Αισχύλ., Ευρ.

οἶαξ, -ακος, Ιων. **οἶηξ, -ηκος, ὁ, I.** η λαβή του πηδαλίου του πλοίου, τιμόνι, και γενικά, σύστημα ή ὄργανο διεύθυνσης, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· μεταφ., το τιμόνι της διακυβέρνησης, το πηδάλιο της διοίκησης, σε Αισχύλ. **II.** στην

Ομήρ. Ιλ., *οἱ οἴηκες* είναι οι κρίκοι του ζυγού της άμαξας, μέσα από τους οποίους περνούν τα χαλινάρια για την καθοδήγηση των μουλαριών.

οιάτης[ᾱ], -ου, ὅ, χωρικός, *Οἶατις νομός*, βοσκότοπος στον δήμο *Οἶα* της Αττικής, σε Σοφ.

οἶγω, οἶγνυμι, σε Ανθ.· μέλ. *οἶζω*, αόρ. *ἀΐζα*, επίσης Επικ. *ῶιζα* — Παθ., Επικ. γ' πληθ. παρατ. *ῶἴγνυντο*, αόρ. *ἀΐχθην*· ανοίγω, *ῶιζα θύρας*, σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., *ῶξε γέροντι*, άνοιξε την πόρτα στον ηλικιωμένο άντρα, στο ίδ.· (*οἶνον*) *ῶἴξεν ταμίη*, άνοιξε το κρασί διαπερνώντας το πώμα του, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸς φίλους οἶγειν στόμα*, σε Αισχύλ.

οἶδα, Αιολ. **οῦδα**, παρακ. με σημασία ενεστ. του *εἶδω

B.

οιδάνω[ᾱ], I προκαλώ πρήξιμο, φουσκώνω, Λατ. *tumefacere*, σε Ομήρ. Ιλ.· Παθ., πρήζομαι, Λατ. *tumere*, στο ίδ. **II**. = *οιδέω*, σε Αριστοφ.

οἶδας, β' ενικ. παρακ. του *εἶδω

B.

οιδέω, Επικ. παρατ. *ῶδεον*, αόρ. *ἀΐδησα*, παρακ. *ῶδηκα*, Δωρ. γ' πληθ. -*αντι* (*οἶδος*)· **I** πρήζομαι, διογκώνομαι, φουσκώνω, Λατ. *tumere*, *ῶδεε δὲ χρώα*, όλο του το σώμα ήταν πρησμένο, σε Ομήρ. Οδ.· *οἰδῶν τῶ πόδε*, έχω πρησμένα πόδια, σε Αριστοφ. **II** μεταφ., λέγεται για αλαζονικό ύφος, στον ίδ.· επίσης, *οἰδεόντων πρηγμάτων*, όταν οι καιροί ήταν ταραχώδεις, πολιτικά ασταθείς (όπως το *tument negotia* στον Κικ.), σε Ηρόδ.

οἶδημα, -ατος, τό, πρήξιμο, εξόγκωμα, φούσκωμα, απόστημα, σε Δημ.

Οιδιπόδειος, -α, -ον ή -ος, -ον, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Οιδίποδα, σε Πλούτ.

Οιδι-πόδης, ὅ, = *Οἰδίπους*, Επικ. γεν. *Οἰδιπόδαο*, στον Όμηρ.· Δωρ.

Οἰδίποδα, σε Πίνδ., Τραγ.· Ιων., *Οἰδιπόδεω*, σε Ηρόδ.· αιτ. *Οἰδιπόδαν*, σε Σοφ.· κλητ. *Οἰδιπόδα*, στον ίδ.

Οιδί-πους[ι], ὅ (οιδέω, πούς), ο Οιδίποδας, δηλ. αυτός που έχει πρησμένα πόδια (βλ. Σοφ. Ο.Τ. 718, Ευρ. Φοίν. 25)· γεν. *Οἰδίποδος*, αλλά στους Τραγ., *Οἰδίπου* (όπως αν προερχόταν από το *Οἶδιπος*), αιτ. *Οἰδίπουν*, κλητ. *Οἰδίπους*.

οἶδμα, -ατος, τό (οιδέω), πρήξιμο, διόγκωση, φούσκωμα, *οἶδματι θύων*, λυσσομανώντας με φουσκωμένα κύματα, σε Ομήρ. Ιλ.· στον πληθ., σε Σοφ.· γενικά, θάλασσα, στον ίδ., Ευρ.

οἶδος, τό, πρήξιμο, εξόγκωμα.

οἶεος, -α, -ον (οἶς), αυτός που ανήκει σε ή προέρχεται από πρόβατο, πρόβειος, σε Ηρόδ.

οἶεσσι, Επικ. αντί *οἶεσι*, δοτ. πληθ. του *οἶς*.

οἰ-έτης, -ες (ἔτος), ποιητ. αντί *όμο-έτης*, συνομήλικος, ομήλικος, ισοετής, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶζυος, -ον, = το επόμ., εξαθλιωμένος, ελεεινός, σε Θεόκρ.

οἶζυρός, Αττ. **οἰζυρός** (ως τρισύλ.), **-ά, -όν**, δυστυχής, άθλιος, αξιολύπητος, ελεεινός, ταλαίπωρος, σε Όμηρ.· αναφερόμενο σε περιστάσεις, ταραχώδης, φοβερός, δύσκολος, στον ίδ.· επίσης, εξαθλιωμένος, κακόμοιρος, δυστυχής, σε Ηρόδ. (παρότι ο Όμηρος έχει *ῶ*, σχηματίζει συγκρ. και υπερθ., χάριν του μέτρου, *οἶζυρότερος*, *-ώτατος* αντί *-ότερος*, *-ότατος*).

οἶζύς, Αττ. **οἰζύς**, δισύλ. **ή**, γεν. *οἶζύος*, συνηρ. δοτ. *οἶζυῖ* (*οἶ*, *αχ!*)·

δεινοπάθημα, δυστυχία, θλίψη, δυσκολία, συμφορά, οδύνη, σε Όμηρ. (*ῶ* σε ονομαστ. και αιτ.· *ῶ* στις τρισύλ. πτώσεις).

οἶζύω, αόρ. *ἀΐζῶσα*· **I** ολοφύρομαι, πενθώ, θρηνώ, κλαίω, *περὶ κείνον οἶζυε* (προστ.), σε Ομήρ. Ιλ. **II** με αιτ. πράγμ., υποφέρω, πάσχω, *οἶζύομεν κακά*

πολλά, σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., είμαι άθλιος, υποφέρω πολύ, πάσχω, σε Ομήρ. Οδ.

οιηθῆναι, απαρ. αορ. α΄ του *οίομαι*.

οιήϊον, τό, Επικ. αντί *οἴηξ, οἴαξ*, πηδάλιο, τιμόνι, σε Όμηρ.

οιηκίζω, Ιων. αντί *οίακίζω*· **οἴηξ** αντί *οἴαξ*.

οἴησις, -εως, ἡ (οἴομαι), γνώμη, «ιδέα», σε Πλάτ.· έπαρση, αλαζονεία, σε Βίωνα.

οἴησομαι, μέλ. του *οίομαι*.

οἴητέον, ρημ. επίθ. του *οίομαι*, κάτι που πρέπει να σκεφτούμε, σε Αριστ.

οἴις, ἡ, αιτ. *οἴδα*, Επικ. αντί *δοῖς*, πρόβατο, σε Θεόκρ.

οἴκα, Ιων. αντί *ἔοικα*.

οἴκαδε, επίρρ.: **I. οἴκόνδε**, προς το σπίτι, στο σπίτι, προς την πατρίδα, στην πατρίδα, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. οἴκοι**, στο σπίτι, στην πατρίδα, σε Ξεν.

οἴκαδης, Δωρ. αντί *οἴκαδε*, σε Αριστοφ.

οἰκειᾶκός, -ῆ, -όν, = *οἰκεῖος* III, δικός μου, αυτός που ανήκει στον οἶκο ή την οικογένειά μου, σε Πλούτ.

οἰκειο-πραγία, ἡ, το να φροντίζω για τα του οἴκου μου, για τις ιδιωτικές μου υποθέσεις, σε Πλάτ.

οἰκεῖος, -α, -ον και -ος, -ον, Ιων. **οἰκήϊος, -η, -ον**·

A. **I.** αυτός που βρίσκεται ή ανήκει στο σπίτι, οικιακός, σε Ησίοδ. κ.λπ.· *τὰ οἰκεῖα*, υποθέσεις του σπιτιού, περιουσία, Λατ. *res familiaris*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, οι της ίδιας οικογενείας ή του ιδίου γένους, συγγενής, Λατ. *cognatus*, σε Ηρόδ., Αττ.· *οἱ ἑώυτοῦ οἰκηϊότατοι*, οι πιο κοντινοί, οι πλησιέστεροι συγγενείς, σε Ηρόδ.· *κατὰ τὸ οἰκεῖον Ἀτρεΐ*, εξαιτίας της συγγένειάς του με τον Ατρέα, σε Θουκ. **2.** φιλικός, σε Δημ. **III.** λέγεται για πράγματα, αυτό που ανήκει στο σπίτι ή την οικογένειά μου, το δικό μου, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἡ οἰκεῖα* (ενν. γῆ), Ιων. *ἡ οἰκηῖη*, σε Ηρόδ.· *τὰ οἰκήϊα*, η περιουσία κάποιου, στον ιδ.· *οἰκεῖοι πόλεμοι*, πόλεμοι που διεξάγονται στην πατρίδα κάποιου, σε Θουκ.· λέγεται για δημητριακά, αυτό που έχει καλλιεργηθεί, παραχθεί στην πατρίδα κάποιου, στον ιδ. **2.** προσωπικός, ιδιωτικός, σε αντίθ. προς τα *δημόσιος, κοινός*, σε Θέογν., Ηρόδ., Αττ.· *μηδὲν οἰκειοτέρα τῇ ἀπολαύσει*, με ευχαρίστηση που δεν είναι μόνο προσωπική μας, σε Θουκ.· *οἰκεῖα ζῦνεσις*, πατροπαράδοτη ευφυΐα, στον ιδ. **IV.1.** κατάλληλος σε κάτι, αρμόζων, ταιριαστός, πρέπων, κατάλληλος, σε Ηρόδ., Δημ. **2.** με δοτ. πράγμ., αυτός που ανήκει κάπου, συμβατός, κατάλληλος προς τη φύση κάποιου πράγματος, σε Πλάτ. **3.** *οἰκεῖον ὄνομα*, μια λέξη στην κύρια, κυριολεκτική της σημασία, σε Αριστ. **B. I.** το επίρρ. *οἰκεῖως* έχει τις ίδιες σημασίες με το επίθ., φιλικά, με οικειότητα, σε Θουκ., Ξεν. **II.** προσφιλώς, ευπειθώς, με τον πρέποντα, δέοντα τρόπο, στον ιδ.

οἰκειότης, Ιων. **οἰκηϊότης, -ητος, ἡ, I.** συγγένεια, φιλική σχέση, σε Ηρόδ., Αττ.· στενή φιλία, οικειότητα, σε Θουκ.· στον πληθ., φιλικές σχέσεις, σε Δημ. **II.** λέγεται για λέξεις, κύρια, κυριολεκτική σημασία, σε Πλούτ.

οἰκειόω, Ιων. **οἰκηϊόω**, μέλ. -*ώσω (οἰκεῖος)*, κάνω κάτι δικό μου, οικειοποιούμαι· **1.** κάνω κάποιον φίλο μου, σε Θουκ.· ομοίως, Μέσ., κερδίζω την εύνοια ή τη φιλία του, τον προσελκύω, σε Ηρόδ.· Παθ., γίνομαι φίλος, σε Θουκ.· είμαι στενά συνδεδεμένος, σε Πλάτ. **2.** Μέσ. επίσης, με αιτ. πράγμ., κάνω κάτι δικό μου, θεωρώ ότι κάτι μου ανήκει, οικειοποιούμαι, σε Ηρόδ., Πλάτ.

οἰκείω, Επικ. αντί *οἰκέω*, σε Ησίοδ.

οἰκείωμα, -ατος, τό, συγγένεια, φιλική σχέση, σε Στράβ.

οἰκείως, βλ. [οἰκεῖος](#) Α.

οἰκείωσις, ἡ (οἰκειόω), το να θεωρεί κάποιος κάτι ως δικό του, οικειοποίηση, ιδιοποίηση, σε Θουκ.

οἰκετεία, ἡ, οικογένεια, το σύνολο των μελών της, Λατ. familia, σε Στράβ., Λουκ.

οἰκετεύω, διαμένω, κατοικώ, σε Ευρ.

οἰκέτης, -ου, ὁ (οἰκέω), οικιακός δούλος, υπηρέτης, σε Ηρόδ., Αττ.·

οἰοῖκέται, Λατ. familia, η οικογένεια κάποιου, οι γυναίκες και τα παιδιά, σε Ηρόδ., Αττ.· σε αντίθ. προς το *οἱ δοῦλοι*, σε Πλάτ.

οἰκετικός, -ή, -όν (οἰκέτης), αυτός που αρμόζει ή προορίζεται για τους οικιακούς δούλους ή τα μέλη της οικογενείας, σε Πλάτ., Αριστ.

οἰκέτις, -ῖδος, ἡ, Ι. θηλ. του *οἰκέτης*, σε Ευρ. **ΙΙ.** κυρία του σπιτιού, οικοδέσποινα, Λατ. matrona, σε Θεόκρ.

οἰκέυς, -έως, Ιων. -ῆος, ὁ, = *οἰκέτης*, οικείος, **Ι.** ένοικος, σε Όμηρ. **ΙΙ.**

οικιακός υπηρέτης, δούλος, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.

οἰκέω, Επικ. **οἰκείω**· παρατ. *ῶκεον*, Αττ. *ῶκουν*, Ιων. *οῖκεον*· μέλ. *οἰκήσω*, αόρ. *ἀΐ ῶκησα*, παρακ. *ῶκηκα* — Παθ. και Μέσ., μέλ. *οἰκήσομαι*, αόρ. *ἀΐ ῶκήθην*, παρακ. *ῶκημαι*, Ιων. γ' πληθ. *οἰκέαται (οἶκος)*·

Α. Μτβ.: **Ι. 1.** ενοικώ, κατοικώ, έχω ως κατοικία μου, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. — Παθ., κατοικούμαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· πρβλ. [οἰκουμένη](#). **2.**

Παθ., εγκαθίσταμαι σ' ένα μέρος ως κάτοικος, λέγεται για εκείνους στους οποίους έχουν αποδοθεί καινούριοι τόποι κατοικίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἱ ἐν τῇ ἡπείρῳ οἰκημένοι*, αυτοί που έχουν εγκατασταθεί, δηλ. αυτοί που διαμένουν στις ηπειρωτικές περιοχές, σε Ηρόδ.· λέγεται για πόλεις, βρίσκομαι, κείμαι, στον ίδ. **ΙΙ.** διοικώ, διευθύνω, κυβερνώ, όπως το *διοικέω*, σε Σοφ. κ.λπ. **Β.** Αμτβ.: **Ι.** κατοικώ, ζω, διαμένω, είμαι εγκατεστημένος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἔζω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ*, είναι ευχάριστο να ζει κανείς απαλλαγμένος από έγνοιες, σε Σοφ. **ΙΙ. 1.** λέγεται για πόλεις, με Παθ. σημασία, κατοικούμαι, βρίσκομαι, κείμαι, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** κυβερνιέμαι ή διοικούμαι με τέτοιο τρόπο, *σωφρόνως γε οἰκοῦσα (πόλις) εὖ ἂν οἰκοῖτο*, μια πόλη που έχει ως συνήθεια τον αυτοέλεγχο μπορεί να κυβερνηθεί σωστά, σε Πλάτ.

οἰκήϊος, οἰκηϊότης, οἰκηίω, Ιων. αντί *οἰκεί-*.

οἰκημα, -ατος, τό (οἰκέω),· **Ι.** κάθε κατοικημένος τόπος, κατοικία, σε Πίνδ., Αττ.· δωμάτιο, θάλαμος, και στον πληθ., σπίτι, σε Ηρόδ. **ΙΙ.** ειδικές χρήσεις:

1. οἶκος ανοχής, πορνείο, χαμαιτυπείο, σε Ηρόδ.· καπηλειό, μαγειρείο, σε Ισαίο. **2.** κλουβί ή στάβλος για ζώα, σε Ηρόδ. **3.** ναός, ιερό, ναῖσκος, στον ίδ., Δημ. **4.** φυλακή, ειρκτή, σε Δημ. **5.** αποθηκευτικός χώρος, αποθήκη, σε Πλάτ., Δημ. **6.** εργαστήριο, σε Πλάτ. **7.** πάτωμα, Λατ. tabulatum, σε Ξεν.

οἰκήσιμος, -ον (οἰκέω), κατοικήσιμος, σε Πολύβ.

οἴκησις, ἡ (οἰκέω),· **Ι. 1.** η πράξη της κατοίκησης, κατοικία, σε Ηρόδ., Αττ.

2. διοίκηση, διακυβέρνηση, σε Πλάτ. **ΙΙ.** σπίτι, κατοικία, τόπος διαμονής, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *κατασκαφῆς οἴκησις*, λέγεται για τάφο, σε Σοφ.

οἰκητήρ, -ῆρος, ὁ, ποιητ. αντί *οἰκητής*, σε Σοφ.

οἰκητήριον, τό, τόπος κατοικίας, κατοικία, σε Ευρ.

οἰκητής, -οῦ, ὁ, = *οἰκήτωρ*, σε Σοφ., Πλάτ.

οἰκητός, -ή, -όν (οἰκέω), κατοικημένος, σε Σοφ.

οἰκήτωρ, -ορος, ὁ (οἰκέω),· **1.** κάτοικος, σε Ηρόδ., Αττ.· *οἰκητὸς θεοῦ*, αυτός που κατοικεί στον ναό, σε Ευρ.· *Αἰδου οἶκ.*, λέγεται για νεκρούς, σε Σοφ. **2.**

άποικος, σε Θουκ.

οἰκία, Ἰων. **-ίη, ἡ (οἰκέω)**,· **I.** κτίριο, σπίτι, κατοικία, σε Ηρόδ. **II. 1.** τα της οικίας, σε Πλάτ.· *οἰκίας δύοῶκει*, δηλ. διατηρούσε δύο κατοικίες, σε Δημ. **2.** οικογένεια, δηλ. το σύνολο των ενοίκων του σπιτιού, Λατ. *familia*, σε Πλάτ. **III.** οἶκος ή οικογένεια από την οποία κατάγεται κάποιος, σε Ηρόδ., Αττ. **οἰκιαῖκος, -ή, -όν**, αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στο σπίτι, ο άνθρωπος του σπιτιού, *οἱ οἰκιακοί*, οι σύνοικοι κάποιου, σε Κ.Δ.

οἰκίδιον, τό, υποκορ. του *οἶκος*, δώμα, δωμάτιο, σε Αριστοφ.

οἰκίζω, Αττ. μέλ. *οἰκίω*, αόρ. *ἀΐκισα*, Ἰων. *οἴκισα*, ποιητ. *ῥκισσα*· παρακ. *ῥκικα* — Μέσ., μέλ. *οἰκιοῦμαι*, αόρ. *ἀΐκισάμην* — Παθ., μέλ. *οἰκισθήσομαι*, αόρ. *ἀΐκίσθην*, παρακ. *ῥκισμαι*, Ἰων. *οἴκισμαι*· **I. 1.** με αιτ. πράγμ., ιδρύω αποικία ή δημιουργώ νέο συνοικισμό, *πόλιν*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. — Παθ., *πόλις οἰκισται*, σε Ηρόδ. **2.** ενισχύω τον πληθυσμό με νέους εποίκους, *εποικῶ, χώραν*, στον ιδ.· *νήσους*, σε Θουκ. — Μέσ., *ὅπου γῆς πύργον οἰκιοῦμεθα*, σε ποιο μέρος του κόσμου θα βρούμε ασφαλή κατοικία, σε Ευρ. **II.** με αιτ. προσ., εγκαθιστώ, στον ιδ.· μεταφ., *τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βραχὺν ῥκισεν*, τον κατέβασε από τα ψηλά στα χαμηλά, σε Ευρ. — Παθ., *εγκαθίσταμαι* σ' έναν τόπο, στον ιδ., Πλάτ.

οἰκίον, τό, υποκορ. του *οἶκος*· μόνο στον πληθ., όπως το Λατ. *aedes*, σπίτι, κατοικία, τόπος διαμονής, μέγαρο, σε Όμηρ., Ηρόδ.

οἰκῖσις, ἡ (οἰκίζω), ενίσχυση ντόπιου πληθυσμού με έλευση νέων κατοίκων, αποικισμός, σε Θουκ.

οἰκίσκος, ὁ, υποκορ. του *οἶκος*, μικρό δωμάτιο, θάλαμος, σε Δημ.

οἰκισμός, ὁ, = *οἴκησις*, σε Σόλωνα, Πλάτ.

οἰκηστήρ, -ῆρος, ποιητ. αντί του επομ., σε Πίνδ., Χρησμ. παρά Ηροδ.

οἰκιστής, -οῦ, ὁ (οἰκίζω), αποικιστής, ιδρυτής μιας πόλης, σε Ηρόδ., Θουκ.

οἰκο-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που έχει γεννηθεί στο σπίτι, που έχει ανατραφεί σ' αυτό, λέγεται για δούλους, Λατ. *verna*, σε Πλάτ.· λέγεται για ορτύκια, σε Αριστοφ.

οἰκοδεσποτέω, είμαι ο κύριος του σπιτιού, ο οικοδεσπότης, ρυθμίζω τις οικογενειακές υποθέσεις, είμαι αρχηγός της οικογένειας, σε Κ.Δ.

οἰκο-δεσπότης, -ου, ὁ, κύριος του σπιτιού, αυτός που λαμβάνει τις αποφάσεις για το σπίτι, σε Κ.Δ.

οἰκοδομέω, μέλ. *-ήσω*, αόρ. *ἀΐκοδόμησα (οἰκοδόμος)*· **1.** χτίζω σπίτι· γενικά, χτίζω, οικοδομῶ, *οἰκίαν, γέφυραν, τεῖχος*, σε Ηρόδ. — Μέσ., *οἰκοδομεῖσθαι οἴκημα*, χτίζω για τον εαυτό μου ένα σπίτι, αναθέτω σε κάποιους να μου το χτίσουν, στον ιδ. — Παθ., *χτίζομαι*, οικοδομῶμαι, στον ιδ. **2.** μεταφ., ανεγείρω ή ιδρύω, θεμελιώνω, *ἔργα ἐπὶ τι*, σε Ξεν.· *οἰκοδομέω τέχνην ἔπessin*, σε Αριστοφ. **3.** μεταφ. επίσης, θεμελιώνω, εδραιώνω, σε Κ.Δ. — Παθ., *οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ ἐσθίειν*, στο ιδ.

οἰκοδομή, ἡ, μεταγεν. τύπος αντί *οἰκοδόμημα*, σε Πλούτ., Κ.Δ.

οἰκοδόμημα, -ατος, τό, κτίριο, οικοδομή, κατασκευή, σε Ηρόδ., Θουκ.

οἰκοδόμησις, ἡ, I. η πράξη ή ο τρόπος οικοδόμησης, σε Θουκ. **II.** = *οἰκοδόμημα*, σε Πλάτ.

οἰκοδομητέον, ρημ. επίθ., κάτι που πρέπει να χτιστεί, να οικοδομηθεί, σε Πλάτ.

οἰκοδομητικός, -ή, -όν, κατάλληλος για οικοδόμηση· *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), αρχιτεκτονική, σε Λουκ.

οἰκο-δομητός, -ή, -όν, κτιστός, σε Στράβ.

οἰκοδομία, ἡ, 1. = *οἰκοδόμησις*, σε Θουκ. **2.** κτίριο, οικοδομή, οικοδόμημα, σε Πλάτ.

οἰκοδομικός, -ή, -όν (οἰκοδόμος), εξασκημένος ή ικανός στο χτίσιμο, σε Πλάτ.· ή -κή (ενν. τέχνη), η τέχνη του χτισίματος, η αρχιτεκτονική, στον ίδ.· ομοίως, τὰ οἰκοδομικά, στον ίδ.

οἰκο-δόμος, ὁ (δέμω), χτίστης, αρχιτέκτονας, σε Ηρόδ., Πλάτ.

οἰκοθεν, επίρρ.: **1.** από το σπίτι, από την πατρίδα, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.· οἰκοθεν οἴκαδε, από σπίτι σε σπίτι, παροιμ. για κάποιον που έχει δύο σπίτια, σε Πίνδ.· εὐθὺς οἰκοθεν, δηλ. από την παιδική ηλικία, σε Αριστ.· χωρίς δήλωση κίνησης, τὰ οἰκοθεν, οικιακές υποθέσεις, σε Ευρ.· στρατηγούς εἵλοντο ἐκ τῶν οἰκοθεν, σε Ξεν. **2.** από τα αποθέματα του σπιτιού κάποιου, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** από τα αποθέματα κάποιου, από τις ιδιαίτερες αρετές του, από τη φύση του, σε Πίνδ., Ευρ. **4.** πλήρως, ολοκληρωτικά, απολύτως, σε Αισχίν.

οἰκοθῖ, Επικ. αντί οἴκοι, επίρρ., στο σπίτι, κατ' οἶκον, σε Όμηρ.

οἴκοι (οἶκος), επίρρ., στο σπίτι, μέσα στο σπίτι, Λατ. domi, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· τὰ οἴκοι, οικογενειακές, οικιακές υποθέσεις, σε Ξεν., Πλάτ.· ομοίως, ή οἴκοι δίαίτα, σε Σοφ.· ή οἴκοι (ενν. πόλις), η ιδιαίτερη πατρίδα κάποιου, στον ίδ.

οἴκονδε, Επικ. επίρρ., οἴκαδε, σε Όμηρ., Ησίοδ.

οἰκονομέω, μέλ. -ήσω (οἰκονόμος)· **I. 1.** διαχειρίζομαι σαν επιστάτης, διοικώ, διευθετώ, ρυθμίζω, σε Σοφ., Ξεν. **2.** μεταφ., λέγεται για ποιητή, πραγματεύομαι, χειρίζομαι ένα θέμα, σε Αριστ., Λουκ. **II.** αμτβ., είμαι επιστάτης, οικονόμος, σε Κ.Δ.

οἰκονομία, ή, διαχείριση οικιακών ή οικογενειακών υποθέσεων, επιστασία οἴκου, οικονομία, φειδώ, σε Πλάτ. κ.λπ.

οἰκονομικός, -ή, -όν, εξασκημένος στη διαχείριση οικιακών ή οικογενειακών ζητημάτων, σε Πλάτ. κ.λπ.· απ' όπου, λιτός, φειδωλός, οικονόμος, σφιχτοχέρης, σε Ξεν.· ὁ οἰκονομικός, τίτλος πραγματείας για τις υποχρεώσεις του οικιακού βίου, του Ξεν.· ομοίως, τὰ οἰκονομικά, παρόμοια πραγματεία, του Αριστ.· ή -κή (ενν. τέχνη), οικιακή οικονομία, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.

οἰκο-νόμος, ὁ (νέμω)· **I. 1.** αυτός που διαχειρίζεται τις οικιακές υποθέσεις, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** γενικά, διοικητής, κυβερνήτης, διαχειριστής, σε Αριστ.· οἱ Καίσαρος οἰκονόμοι, Ρωμ. procuratores, σε Λουκ. **II.** θηλ., οικονόμος, νοικοκυρά, σε Αισχύλ.

οἰκό-πεδον, τό, 1. θέση, τοποθεσία, έδαφος του σπιτιού, σε Ξεν., Αισχίν. κ.λπ. **2.** το ίδιο το σπίτι, κτίριο, οικοδόμημα, σε Θουκ.

οἰκο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που απαρτίζει ένα σπίτι, αυτός που καθιστά ένα μέρος κατοικήσιμο, οἰκοποιὸς τροφή, οι ανέσεις ενός σπιτιού, τα χρήσιμα προς κατοίκηση, σε Σοφ.

οἰκ-όριος, ποιητ. αντί οἰκ-ούριος.

οἶκος, ὁ, I. 1. σπίτι, τόπος διαμονής, κατοικία, οικία, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· αιτ. οἶκον = οἴκονδε, οἴκαδε, προς το σπίτι, προς την πατρίδα, σε Ομήρ. Οδ.· κατ' οἴκους, στο σπίτι, μέσα στο σπίτι, σε Ηρόδ.· κατ' οἶκον, σε Σοφ. κ.λπ.· ἐπ' οἶκον ἀποχωρεῖν, επιστρέφω στην πατρίδα, σε Θουκ. κ.λπ.· ἀπ' οἴκου, μακριά απ' την πατρίδα, στον ίδ. **2.** τμήμα ενός σπιτιού, δωμάτιο, δώμα, σε Ομήρ. Οδ.· πληθ. οἴκοι, λέγεται για ένα μόνο σπίτι, μονοκατοικία, Λατ. aedes, lecta, στο ίδ., Αττ. **3.** κατοικία ενός θεού, ναός, ιερό, σε Ηρόδ., Ευρ. **II.** σπιτικό, οικιακά αγαθά, περιουσία, σε Όμηρ. κ.λπ. **III.** σπιτικό, νοικοκυριό, οικογένεια, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

οἰκός, Ιων. αντί εἰικός, ουδ. μτχ. του εἰοικα.

οἰκό-σίτος, -ον, αυτός που λαμβάνει τα γεύματά του στο σπίτι του, αυτός που ζει με δικά του έξοδα, αυτός που κάνει κάτι χωρίς πληρωμή, σε Μένανδρ.

οἰκο-τριβής, -ές (τρίβω), αυτός που καταστρέφει το σπίτι ή την οικογένεια, σε Κριτ.

οἰκό-τριψ, -ῖβος, ὁ (τρίβω), δούλος που έχει γεννηθεί και ανατραφεί μέσα στο σπίτι, σε Δημ.

οἰκο-τύραννος[ῦ], ὁ, ο τύραννος του σπιτιού, ο αφέντης, σε Ανθ.

οἰκότως, Ιων. επίρρ., από μτχ. παρακ. του *οἰκώς* (αντί *ἐοικώς*), εύλογα, πιθανόν, σε Ηρόδ.

οἰκουμένη (ενν. γῆ), **ἡ**, κατοικημένο μέρος, ὅρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον Ελληνικό κόσμο, σε αντίθ. προς τις βαρβαρικές χώρες, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ. · ομοίως κατά τη ρωμαϊκή περίοδο, Ρωμαϊκός κόσμος, σε Κ.Δ. · μεταφ., *ἡοικουμένη ἢ μέλλουσα*, ο επερχόμενος κόσμος, δηλ. η βασιλεία του Χριστού, στο ίδ.

οἰκουμενικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για ολόκληρο τον κόσμο (*ἡ οἰκουμένη*)· λέγεται για τις Συνόδους της Εκκλησίας, Οικουμενική, δηλ. καθολική, γενική, παγκόσμια.

οἰκ-ουργός, ὁ (οἶκος, *ἔργω), οικονόμος, επιστάτης του σπιτιού, σε Κ.Δ.

οἰκουρέω (οἰκουρός), κατά κανόνα στον ενεστ. · **I.** επιτηρώ ή φροντίζω το σπίτι, σε Αισχύλ., Σοφ. · γενικά, διατηρώ κάτι ασφαλές, διαφυλάσσω, σε Αριστοφ. **II.** **1.** παραμένω μέσα στο σπίτι, όπως οι γυναίκες, σε Σοφ., Πλάτ. **2.** *ἔβδομον οἶκ. μῆνα πολιορκοῦντες*, έμειναν αδρανείς κατά τη διάρκεια της πολιορκίας, σε Πλούτ.

οἰκούρημα, -ατος, τό, I. επιτήρηση ή φροντίδα ενός σπιτιού, σε Ευρ. · *οἰκούρημα τῶν ξένων* = *οἱ οἰκουροῦντες ξένοι*, σε Σοφ. **II.** **1.** περιορισμός στο σπίτι, συνεχής παραμονή σ' αυτό, σε Ευρ. **2.** με συγκεκριμένη σημασία, διαφθείρω αυτούς που παραμένουν συνεχώς στο σπίτι, δηλ. τις γυναίκες, σε Ευρ.

οἰκουρία, ἡ, I. επιστασία του σπιτιού, οι φροντίδες για το νοικοκυριό, σε Ευρ. **II.** συνεχής παραμονή στο σπίτι, λέγεται για γυναίκες, σε Πλούτ.

οἰκουρικός, -ή, -όν (οἰκουρέω), αυτός που έχει την τάση να παραμένει συνεχώς στο σπίτι· *τὸ -κόν* = *οἰκουρία*, σε Λουκ.

οἰκούριος, -ον και -α, -ον, I. αυτός που ανήκει στην ή προορίζεται για τη φροντίδα του σπιτιού· απ' όπου, *οἰκούρια* (ενν. *δῶρα*), *τά*, μισθός, αμοιβή για την επίβλεψη του σπιτιού, σε Σοφ. **II.** περιορισμένος μέσα στο σπίτι, *ἐταῖραι οἰκόριαι* (Δωρ. αντί *οἰκούριαι*), ερωμένες ή δούλες που παρέμεναν μέσα στο σπίτι, σε Πίνδ.

οἰκ-ουρός, -όν (οὔρος), · **I.** αυτός που φυλάσσει το σπίτι, λέγεται για φύλακα σκύλο, σε Αριστοφ. **I.** ως ουσ., *οἰκουρός, ἡ*, κυρία του σπιτιού, οικοδέσποινα, νοικοκυρά, σε Ευρ. · λέγεται περιφρονητικά για άντρα, αυτός που κάθεται στο σπίτι του, δειλός, αντίθ. προς αυτόν που σπεύδει να πάει στον πόλεμο, σε Αισχύλ. · ομοίως, *δίαιτα οἰκουρός*, σε Πλούτ.

οἰκοφθορέω, μέλ. -*ήσω (οἰκοφθόρος)*, καταστρέφω ένα σπίτι, κατασπαταλώ την περιουσία μου, σε Πλάτ. — Παθ., αόρ. *α' οἰκοφθόρην*, παρακ. *οἰκοφθόρημαι*, καταστρέφομαι, χάνω την περιουσία μου, σε Ηρόδ.

οἰκοφθορία, ἡ, κατασπατάληση περιουσίας, σε Πλάτ.

οἰκο-φθόρος, ὁ (φθείρω), αυτός που καταστρέφει ένα σπίτι, άσωτος, σε Πλάτ.

οἰκο-φύλαξ[ῦ], ὁ, ἡ, αυτός που φυλάσσει το σπίτι, φύλακας του σπιτιού, σε Ανθ.

οἰκτείρω, μέλ. -*ήσω*, μεταγεν. τύπος του *οἰκτείρω*, σε Κ.Δ.

οἰκτειρέω-ηρέω, παρατ. *ῥκτειρον*, μέλ. *οἰκτερῶ*, αόρ. *ἀ΄ ῥκτειρα*, Ιων. *εἴκτειρα* — Παθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ. (*οἴκτος*)· **1.** συμπονῶ, αισθάνομαι λύπηση για κάποιον, σπλαχνίζομαι, ελεῶ, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· *οἰκτειρέω τινά τινος*, λυπάμαι κάποιον για κάτι ή για κάποιο λόγο, σε Αισχύλ.· επίσης, με αιτ. πράγμ., σε Αριστοφ. **2.** με απαρ., *οἰκτείρω νιν λιπεῖν*, λυπάμαι να την αφήσω, σε Σοφ.

οἰκτίζω, Αττ. μέλ. *οἰκτιῶ*, αόρ. *ἀ΄ ῥκτισα* (*οἴκτος*)· **1.** συμπονῶ, αισθάνομαι οἴκτο, σπλαχνίζομαι, ελεῶ, με αιτ., σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ. — Μέσ., με την ίδια σημασία, σε Ευρ., Θουκ. **2.** στη Μέσ. επίσης, ολοφύρομαι, θρηνῶ, πενθῶ, σε Ευρ.· *απόλ., εκφράζω τη συμπάθειά μου, τη λύπη μου, στον ιδ.· οἴκτον οἰκτίζεσθαι*, θρηνωδία, σε Αισχύλ.

οἰκτιρμός, -οῦ, ὁ, λύπηση, συμπόνοια, συμπάθεια, σε Πίνδ.· στον πληθ., αισθήματα συμπάθειας, ελεημοσύνης, σε Κ.Δ.

οἰκτίρμων, -ον, γεν. *-ονος*, ελεήμων, φιλεύσπλαγχνος, σε Θεόκρ., Κ.Δ.

οἰκτίρω[ι], μεταγεν. τύπος του *οἰκτειρέω*, σε Ανθ.

οἴκτισμα, -ατος, τό (οἰκτίζω), θρήνος, οδυρμός, πένθος, σε Ευρ.

οἰκτισμός, -οῦ, ὁ (οἰκτίζω), θρήνος, ολοφυρμός, σε Αισχύλ., Ξεν. κ.λπ.

οἴκτιστος, -η, -ον, ανώμ. υπερθ. του *οἴκτρος* (πρβλ. [αἰσχροός](#), [αἰσχιστος](#)), πλέον αξιολύπητος, αξιοθρήνητος, σε Όμηρ.· ουδ. πληθ. *οἴκτιστα*, ως επίρρ., σε Ομήρ. Οδ.

οἴκτος, ὁ (οἴ, αχ!)· **1.** λύπηση, έλεος, συμπόνοια, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· με γεν. αντικ., συμπάθεια προς, *οἴκτος τῆς πόλιος*, σε Ηρόδ. **2.** έκφραση συμπάθειας, θρήνος, αξιολύπητος οδυρμός, σε Αισχύλ., Σοφ.· και σε πληθ., σε Πλάτ., Ευρ.

οἰκτρό-γοος, -ον, αυτός που θρηνεί ελεεινά, εξαθλιωμένος, σε Πλάτ.

οἰκτρός, -ά, -όν (οἴκτος)· **I. 1.** αξιοθρήνητος, αυτός που βρίσκεται σε ελεεινή κατάσταση, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, αξιολύπητος, ελεεινός, αξιοθρήνητος, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** με Ενεργ. σημασία, ελεεινός, εξαθλιωμένος, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· *οἰκτράς γόνον ὄρνιθος*, λέγεται για αηδόνη, σε Σοφ.· πληθ. ουδ. ως ομαλ. επίρρ. *οἰκτρώς*, σε Αισχύλ., Σοφ.· εκτός από συγκρ. και υπερθ. *οἰκτρότερος, -τατος*, σε Όμηρ., ανώμ. υπερθ. *οἴκτιστος* (βλ. αυτ.).

οἰκτρο-χοέω, μέλ. *-ήσω (χέω)*, εκφέρω θλιβερή ωδή, σε Αριστοφ.

οϊκώς, -υῖα, -ός, Ἰων. ἀντί *ἐοικώς*, μτχ. του *ἔοικα*.

οἰκ-ωφελής, -ές (ὀφέλλω), επικερδής, ωφέλιμος για το σπίτι, *γυνή οἰκωφελής*, σύζυγος της οποίας η σύνεση κάνει το σπίτι να ευδοκιμήσει, σε Θεόκρ.

οἰκωφελία, Ἰων. **-ίη, ἦ**, κέρδος, όφελος για το σπίτι, νοικοκυροσύνη, σε Ομήρ. Οδ.

Ὀϊλεύς, -έως, ό, ο Οἰλέας, Λοκρός ηγεμόνας, πατέρας του μείονος Αἶαντα (του Λοκρού, σε ἀντίθ. προς τον Τελαμόνα), σε Ομήρ. Ιλ. [ο αρχ. τύπος ήταν *Φίλεύς*, από το *Φίλη (ἴλη)*, λόχος].

οἶμα, -ατος, τό, = *ὄρμημα*, Λατ. *impetus*, *οἶμα λέοντος ἔχων*, με ορμή λιονταριού, σε Ομήρ. Ιλ.· *αἶετοῦ οἶματ' ἔχων*, με την αρπακτικότητα, ορμή του αετού, στο ίδ.

οἶμαι, συνηρ. από το *οἶομαι*, βλ. *αυτ.*

οἰμάω, μέλ. *-ήσω*, Επικ. αόρ. *α' οἶμησα*· **1.** ορμώ με αρπακτικότητα ή επιτίθεμαι, χιμάω στη λεία μου, λέγεται για αετό, σε Όμηρ.· *κίρκος οἶμησε μετὰ τρήρωνά πέλειαν*, όρμησε σ' ένα περιστέρι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** απόλ., ρίχνομαι, εφορμώ, τρέχω, σπεύδω, σε Χρησμ. παρ' Ηρόδ.

οἶμη, ἦ, = *οἶμος*· μεταφ., τραγούδι, ωδή, σε Ομήρ. Οδ.

οἶ-μοι, επιφών. πόνου, τρόμου, συμπόνοιας, θυμού, λύπης, επίσης έκπληξης, κυρίως **οἶμοι**, αλίμονό μου! σε μένα! σε Θεόγν., Τραγ.· *το οἶμοιτίθεται κατά κανόνα απόλ. ή χρησιμ. συνοδευόμενο από ονομ., οἶμοι ἐγὼ τλάμων, οἶμοι τάλας* κ.λπ., σε Σοφ.· με γεν. της αιτίας, *οἶμοι τῶν κακῶν, οἶμοι γέλωτος*, αλίμονο για τις συμφορές μου, για το γέλιο μου, στους Τραγ. (η τελευταία συλλαβή του *οἶμοι* μπορεί να πάθει έκθλιψη πριν από το *ώς*).

οἶμος, ό και ἦ, **1.** δίοδος, δρόμος, μονοπάτι, σε Ησίοδ., Αισχύλ. κ.λπ.· **2.** λωρίδα, σειρά, αράδα, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** λωρίδα γης, έκταση, αγρός, *Σκύθην ἐς οἶμον*, σε Αισχύλ. **4.** μεταφ., μουσική κλίμακα ή η μελωδία ενός τραγουδιού, σε Όμηρ. Ύμν., Πίνδ.

οἰμωγή, ἦ, θρήνος που εκφέρεται μεγαλοφώνως, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Τραγ. κ.λπ.

οἰμωγμα, -ατος, τό, σπαρακτική κραυγή θρήνου, θρηνωδία, σε Αισχύλ., Ευρ.

οἰμῶζω, μέλ. *-ζομαι*· μεταγεν. *οἰμῶζω*· αόρ. *α' ὤμωξα (οἶμι)*· **I. 1.** θρηνώ γοερά, θρηνολογώ, οδύρομαι, σε Όμηρ., Τραγ. **2.** στην καθομιλουμένη Αττ. το *οἰμῶζε* αποτελεί κατάρα, σκάσε! να σε βρει πανούκλα που να πλαντάξεις!, Λατ. *abeas in malam rem*, σε Αριστοφ.· *οἰμῶζεται*, στον ίδ.· *οἰμῶξεσθ' ἄρα*, στον ίδ.· *οἰμῶζειν λέγω σοι*, στον ίδ.· ομοίως, *οὐκ οἰμῶζεται*; στον ίδ. **II.** μτβ., συμπονώ, θρηνώ, με αιτ., σε Τυρτ., Τραγ. — Παθ., *οἰμωχθεῖς*, θρηνολογημένος, σε Θεόγν.· *ὤμωγμένος*, σε Ευρ.

οἰμωκτός, -ή, -όν, αξιοθρήνητος, αξιολύπητος, σε Αριστοφ.

οἰμῶξᾱρα, βλ. [κλαύσᾱρα](#).

οἶν-άνθη, ἦ (ἄνθος),· **1.** το πρώτο βλαστάρι του αμπελιού· γενικά, αμπέλι, σε Ευρ., Αριστοφ. **2.** το απαλό χνούδι στα τρυφερά κληματόφυλλα, σε Πίνδ.

οἰνάρεον, τό, ποιητ. ἀντί *οἴναρον*, αμπελόφυλλο, κληματόφυλλο, σε Θεόκρ.

οἰνᾱρίζω, μέλ. *-σω (οἴναρον)*, αφαιρώ, κόβω αμπελόφυλλα, όπως συμβαίνει όταν ωριμάζουν τα σταφύλια, σε Αριστοφ.

οἰνᾱριον[ᾱ], τό, υποκορ. του *οἴνος*, αδύνατο ή κακής ποιότητας κρασί, σε Δημ.

οἴναρον, τό (οἶνη), αμπελόφυλλο, σε Ξεν.

οἰνάς, -άδος, ἦ, I. *οἴνη*, αμπέλι, σε Βάβρ. **II.** επίθ., περιεκτικός σε οἶνο, οινώδης, σε Ανθ.

οἶνη, Δωρ. **οἶνα**, ἢ (**οἶνος**),· **1.** αμπέλι, σε Ησίοδ., Ευρ. **2.** **οἶνος**, κρασί, σε Ανθ.

οἶνηρός, -ά, -όν, **I.** αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στο κρασί, σε Ευρ. **II.** αυτός που περιέχει κρασί, σε Ηρόδ., Πίνδ. **III.** λέγεται για τόπους, περιοχές, πλούσιος, παραγωγικός σε κρασί, σε Ανθ.

οἶν-ήρῡσις, ἢ (**ἀρύω**), σκευός, δοχείο για άντληση κρασιού από βαρέλι, σε Αριστοφ.

οἶνίζομαι, Μέσ., προμηθεύομαι κρασί με ανταλλαγή, αγοράζω κρασί, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶνο-βᾶρείων, ὁ, = *οἶνοβαρής*, σε Ομήρ. Οδ.

οἶνο-βᾶρέω, με βαραίνει το κρασί που ήπια, είμαι μεθυσμένος, σε Θέογν.

οἶνοβᾶρής, -ές (**βαρύς**), βαρύς από το κρασί, μεθυσμένος, Λατ. *vinu gravis*, σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ.

οἶνο-βρεχής, -ές (**βρέχω**), ποτισμένος από κρασί, πιωμένος, μεθυσμένος, σε Ανθ.

οἶνο-δόκος, -ον (**δέχομαι**), φιάλη για φύλαξη κρασιού, σε Πίνδ.

οἶνο-δότης, -ου, ὁ, αυτός που προσφέρει κρασί, λέγεται για τον Βάκχο, σε Ευρ.

οἶνόεις, -εσσα, -εν (**οἶνος**), αυτός που περιέχει ή προορίζεται για κρασί.

Οἰνόη, ἢ (**οἶνος**), η Οινόη, όνομα δήμου της Αττικής, σε Ηρόδ. κ.λπ.

οἶνό-μελι, -ίτος, τό, μέλι ανακατεμένο με κρασί, υδρόμελι, σε Ανθ.

οἶνό-πεδος, -ον (**πέδον**),· **I.** περιοχή που το έδαφός της είναι πρόσφορο για οινοπαραγωγή, σε Ομήρ. Οδ. **II.οἶνόπεδον**, τό, ως ουσ., αμπελώνας, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν.· επίσης, **οἶνοπέδη**, ἡ, σε Ανθ.

οἶνο-πέπαντος (**πεπαίνω**), σταφύλι ώριμο για παραγωγή κρασιού, σε Ανθ.

οἶνο-πλάνητος, -ον (**πλανάομαι**), παραπατώ από το πολύ κρασί, σε Ευρ.

οἶνο-πληθής, -ές (**πλήθω**), άφθονος σε κρασί, σε Ομήρ. Οδ.

οἶνο-πλήξ, -ήγος, ὁ, ἢ (**πλήσσω**), αυτός που τον έχει χτυπήσει το κρασί, μεθυσμένος, σε Ανθ.

οἶνο-ποτάζω (**ποτόν**), μόνο στον ενεστ., πίνω κρασί, σε Όμηρ.

οἶνο-ποτήρ, -ήρος, ὁ (**ποτόν**), αυτός που πίνει κρασί, οينوπότης, σε Ομήρ. Οδ.

οἶνος, ὁ, Λατ. *vinum*, κρασί, σε Όμηρ. κ.λπ.· *παρ' οἶνω*, κατά τη διάρκεια της οينوποσίας, Λατ. *inter pocula*, σε Σοφ.· *οἶνος ἐκ κριθῶν*, κρασί παρασκευασμένο από κριθάρι, είδος μύρας, σε Ηρόδ.

οἶνο-τρόφος, -ον (**τρέφω**), αυτός που καλλιεργεί αμπέλια ή παράγει κρασί, σε Ανθ.

οἶνουῖττα, ἢ (**οἶνόεις**), γλύκισμα ή μείγμα από κρασί ανακατεμένο με κριθάρι, νερό και λάδι, που χρησιμοποιούνταν σαν τροφή των κωπηλατών, σε Αριστ.

οἶνο-φᾱγία, ἡ, γεύμα συνοδευόμενο από άφθονη οينوποσία, κατάχρηση κρασιού, σε Λουκ.

οἶνοφλῡγία, ἡ, μέθη, σε Ξεν.

οἶνό-φλυξ, -ῡγος, ὁ, ἢ (**φλύω**), παραδομένος στο ποτό, μεθυσμένος, σε Ξεν. κ.λπ.

οἶνο-φόρος, -ον (**φέρω**), αυτός που περιέχει κρασί, σε Κριτ.· *οἶνοφόρον* (ενν. *σκεῦος*), δοχείο που περιέχει κρασί, *oenophorus*, στον Οράτ.

οἶνό-φῡτος, -ον, περιοχή όπου έχουν φυτευτεί ή καλλιεργούνται αμπέλια, σε Στράβ.· απ' όπου, *Οἰνόφυτα*, τά, περιοχή της Βοιωτίας, σε Θουκ.

οἶνο-χᾱρής, -ές (**χαίρω**), αυτός που βρίσκει χαρά στην οينوποσία, σε Ανθ.

οἶνο-χάρων[ᾱ], -οντος, ὁ, ο Χάροντας με το Κρασί, παρωνύμιο του Φιλίππου του Μακεδόντα, επειδή έβαζε δηλητήριο στο κρασί των αντιπάλων του, στέλνοντάς τους έτσι στον Κάτω Κόσμο, σε Ανθ.

οἶνοχοεύω, μόνο στον ενεστ. *οἶνοχοέω*, σε Όμηρ.

οἶνοχοέω, Επικ. γ' ενικ. παρατ. *οἶνοχόει, έφονοχόει*, μέλ. -ήσω, απαρ. αόρ. α' *οἶνοχοῆσαι (οἶνοχόος)*· **1.** σερβίρω κρασί για να πουν οι συνδαιτυμόνες, σε Όμηρ. **2.** με αιτ., *νέκταρ έφονοχόει*, αυτή (δηλ. η Ήβη) σέρβιρε νέκταρ αντί για κρασί, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶνο-χόη, ἡ (χέω), μικρό αγγείο για άντληση κρασιού από δοχείο μέσα στο οποίο ήταν ανεμειγμένο με νερό (*κρατήρ*), και σερβίρισμά του στα ποτήρια, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶνοχόημα, -ατος, τό (οἶνοχοέω), γιορτή, κατά τη διάρκεια της οποίας προσφερόταν κρασί, σε Πλούτ.

οἶνο-χόος, ὁ (χέω), αυτός που σερβίρει κρασί, που προσφέρει τα ποτήρια για να πιει κάποιος, σε Όμηρ. κ.λπ.

οἶνό-χῦτος, -ον, προερχόμενος από χυμένο κρασί, *πῶμα οἶνόχυτον*, οινοποσία, σε Σοφ.

οἶν-οψ, -οπος, ὁ (ὄψ), αυτός που έχει χρώμα κρασιού, στο σκούρο χρώμα του κρασιού, λέγεται για τη θάλασσα (ποτέ στην ονομ.), *ἐπὶ οἶνοπι πόντῳ*, σε Όμηρ.· λέγεται για τα βόδια, αυτά που έχουν το χρώμα του βαθυκόκκινου κρασιού, στον ίδ.

οἶνόω, I. μεθώ από κατάχρηση οινοπνευματώδους ποτού, *οἶνῶσαι σῶμα ποτοῖς*, σε Κριτία. **II.** Παθ., *οἶνόομαι*, μεθώ, είμαι μεθυσμένος, *οἶνωθέντες*, σε Ομήρ. Οδ.· μετχ. παρακ. *ὥνωμένος*, Ιων. *οἶνωμένος*, σε Ηρόδ., Σοφ.

οἶνών, -ῶνος, ὁ (οἶνος), κελάρι για φύλαξη κρασιού, σε Ξεν.

οἶν-ωπός, -ή, -όν και -ός, -όν, = *οἶνωψ*, σε Ευρ.· αυτός που έχει νεανική και ροδαλή επιδερμίδα, στον ίδ., Θεόκρ.

οἶν-ώψ, -ῶπος, ὁ, ἡ, = *οἶνωπός*, λέγεται για τον Βάκχο, σε Σοφ.· γενικά, μελανός, σκουρόχρωμος, στον ίδ.

οἶξας, μετχ. αορ. α' του *οἶγω*.

οἶο, Επικ. αντί *οῦ*, γεν. της κτητ. αντων. *ὅς, ἥ, ὅ*, δικός του, δικός της, δικό του.

οἶό-βᾶτος, -ον, μοναχικός, ερημικός, σε Ανθ.

οἶο-βώτας, ὁ (βόσκω), αυτός που τρέφεται ή περιφέρεται μόνος του, λέγεται για κοπάδι· μεταφ., λέγεται για τον Αίαντα, *φρενὸς οἶοβώτας* = *μονόφρων*, σε Σοφ.

οἶό-γᾶμος, -ον, = *μονόγαμος*, σε Ανθ.

οἶό-ζωνος, -ον (ζώνη), = *μονόζωνος*, σε Σοφ.

οἶόθεν, επίρρ. (*οἶος*), από έναν και μόνον, δηλ. μεμονωμένα, *οἶόθεν οἶος*, ολομόναχος, κατάμονος, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶομαι, Επικ. επίσης **οἶομαι**, Αττ. συνήθως **οἶμαι**· παρατ. *ῶόμην*, Αττ. *ῶμην*, μέλ. *οἶήσομαι*· Επικ. αόρ. α' *ῶῖσάμην*· επίσης στην Παθ., *ῶίσθην*, μετχ. *οἶσθείς*, Αττ. *ῶήθην*· Ενεργ. ενεστ. **οἶω**, Επικ. **οἶώ**, αλλά μόνο στο α' ενικ. ενεστ. (στην αναλυμένη δίφθογγο, το *ι* σε όλους τους χρόνους είναι μακρό, *οἶομαι, οἶει, οἶεται, οἶσατο* κ.λπ.· *οἶω*)· **I. 1.** υποθέτω, σκέφτομαι, κρίνω, νομίζω, πιστεύω, φαντάζομαι, προσδοκώ, φοβάμαι ότι, με αιτ. και απαρ., κατά κανόνα απαρ. μέλ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** με απαρ. μόνο, όταν τα δύο ρήματα έχουν το ίδιο υποκείμενο, όπως, *κιχήσεσθαί σε οἶω*, σκέφτομαι να συλλάβω, δηλ. νομίζω ότι θα..., σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐ γὰρ οἶω πολεμίζειν*, δεν σκέφτομαι, δηλ. δεν σκοπεύω να πολεμήσω, στο ίδ.· *ἐν πρώτοισιν οἶω*

ἔμμεναι, προσδοκῶ να εἶμαι, σε Ομήρ. Οδ. **3.** μερικές φορές, το υποκείμενο του απαρ. εννοείται από τα συμφραζόμενα, *τρώσεσθαι ὅτῳ*, φοβάμαι (ὅτι πολλοί) θα πληγωθούν, σε Ομήρ. Ιλ.· *διωκόμεναι γὰρ ὅτῳ*, φοβάμαι (ὅτι αυτοί) με καταδιώκουν, σε Ομήρ. Οδ. **4.** απόλ. (αμτβ.), *αἶει ὅτεαι*, εἶσαι πάντοτε καχύποπτος, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, νομίζω, πιστεύω, περιμένω, προοιωνίζομαι, μαντεύω, *θυμὸς ὀΐσατό μοι*, το μάντεψε η καρδιά μου, σε Ομήρ. Οδ.· *ὀΐσατο κατὰ θυμόν*, είχε προαίσθημα στην ψυχή του, στο ιδ.· *ἀπρὸς., ὀΐται μοι ἀνὰ θυμόν*, ἔρχεται ένα προμήνυμα στην καρδιά μου, στο ιδ. **II.** μτβ., προσδοκῶ, προσμένω, *κεῖνον ὀϊομένην*, προσμένοντας τον γυρισμό του, την επιστροφή του, σε Ομήρ. Οδ.· *γόνον δ' ὥϊετο θυμός*, η ψυχή του ήταν παραδομένη στη λύπη, στο ιδ. **III. 1.** χρησιμ. από τον Όμηρο παρενθετικά, στο α' πρόσ., *ἐν πρώτοισιν, ὀΐω, κείσεται*, ανάμεσα στους πρώτους, φαντάζομαι, θα συγκαταλεγεί, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἔπειτά γ', ὀΐω γνώσεαι*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** στην Αττ. η παρενθετική αυτή χρήση περιορίζεται στον συνηρ. τύπο *οἶμαι*, παρατ. *ᾤμην*, μου φαίνεται, νομίζω, σκέφτομαι, υποθέτω, πιστεύω· ακόμη και ανάμεσα σε πρόθ. και την πτώση που τη συνοδεύει, *ἐν οἶμαι πολλοῖς*, σε Δημ.· χρησιμ. ως απάντηση σε ερώτηση, εκφράζοντας θετική βεβαιότητα, το πιστεύω, βεβαίως, χωρίς καμία αμφιβολία, εννοείται, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *οἶμαι ἔγωγε*, βεβαίως ἔχω αυτή την άποψη, ναι, βέβαια, το πιστεύω, σε Πλάτ.· επίσης, σε παρενθετική ευθεία ερώτηση, *πῶς οἶει; πῶς οἶσθε;* τι νομίζεις; ὅπως το *πῶς δοκεῖς;* επίσης, *οἶει;* μόνο του, δεν το νομίζεις; τι πιστεύεις; σε Πλάτ. **IV.** *οἶομαι δεῖν*, το θεωρώ αναγκαίο, θεωρώ χρέος μου, ὅπως το Γαλλ. *je crois devoir*, σε Σοφ., Πλάτ.

οἶον, ουδ. του *οἶος*, βλ. [οἶος](#) V.

οἶον-εἰ, αντί *οἶον εἰ*, ὅπως το Λατ. *quasi, tanquam si*, σε Αριστοφ.

οἶο-νόμος, -ον (οἶος, νέμω), I. αυτός που βόσκει, τρέφεται μόνος του, μόνος, μοναχικός, ερημικός, λέγεται για τόπους, *ἐπ' οἰονόμοιο* (ουδ.), μέσα στη μοναξιά, στην ερημιά, σε Ανθ. **II.** (*δῖς, οἶς*), ως ους., βοσκός, ποιμένας, στο ιδ.

οἶονπερεῖ, επίθ., *οἶόν περ εἰ*, σα να ήταν, σα να επρόκειτο, σε Πλάτ.

οἶόντε, πιθανόν, δυνατόν· **οὐχοῖόντε**, αδύνατον· βλ. [οἶος](#) III. 1.

οἶομαι, Παθ., ἔχω αφεθεί ολομόναχος, εἶμαι εγκαταλελειμμένος, με ἔχουν παρατήσει, λησμονούμαι, αόρ. α' μόνο στο γ' ενικ. *οἶώθη*, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶοπολέω, μέλ. -ήσω (*οἶοπόλος*), φυλάω, βόσκω πρόβατα, περιπλανιέμαι στα βουνά, σε Ευρ.· με αιτ. του τόπου, τριγυρίζω, σε Ανθ.

οἶο-πόλος, -ον (οἶς, πολέω),· I. 1. αυτός από τον οποίον διέρχονται πρόβατα (λέγεται για τα βουνά), σε Όμηρ. **2.** μοναχικός, μονάχος, μόνος, ερημικός, σε Πίνδ. **II.** Ενεργ., αυτός που φυλάει πρόβατα, βοσκός, ποιμένας, τσοπάνης, σε Ομηρ. Ύμν.

οἶόρ-πατα, συνθ. λέξη αντί *άνδρο-κτόνοι*· **οἶόρ** = *άνήρ* (vir), σε Ηρόδ.

οἶος, -η, -ον, I. 1. ὅπως το μόνος, μονάχος, μοναχικός, μολονότι συχνά μπορεί να ερμηνευθεί ως επίρρ., μονάχα, μόνο, σε Ομηρ., Ησίοδ.· *οἶος ἄνευθ' ἄλλων*, σε Ομήρ. Ιλ.· με άρνηση, *οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε...*, όχι μόνο, αλλά..., στο ιδ.· το ουδ. *οἶον* ως επίρρ., στο ιδ. **2.** επιτετ. *εἷς οἶος, μία οἶη*, ένας μόνος, μία μονάχα, σε Όμηρ.· στον δυϊκ., *δύο οἶω*, στο ιδ.· στον πληθ., *δύο οἶαι*, σε Ομήρ. Οδ.· σπανίως, στην Αττ. **3.** με γεν., *οἶη θεῶν*, η μόνη απ' τους θεούς, σε Ομήρ. Ιλ.· συνεπώς, *οἶη ἐν ἀθανάτοισιν*, η μόνη ανάμεσα στις θεές, στο ιδ.· *οἶος μετὰ τοῖσι*, σε Ομήρ. Οδ.· αλλά, *οἶος ἀπ' ἄλλων*, χωριστά, στο ιδ.· *οἶος Ἀτρειδῶν δίχα*, clam Atridis, σε Σοφ. **II.** μοναδικός στο είδος του, εξαιρετικός, ἑξοχος, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶος, οἶα, Ιων. **οἶη, οἶον** (ὁ, ὅς), τέτοιος, αυτού του είδους, τέτοιας ποιότητας, τέτοιου είδους ή χαρακτήρα, Λατ. qualis, αναφορ. αντων. αντίστοιχη της ερωτημ. **ποῖος**, της αόρ. **ποιός**, και της δεικτ. **τοῖος**, σε Ομηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· επιτετ., *ὅσος ἔην οἶός τε*, Λατ. qualis erat quantusque, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., *οἶος ἀρετὴν*, άνθρωπος με τέτοια λογής αρετή, στο ιδ.· συχνά ερμηνεύεται με επίρρ., *οἶος μέτεισι πολεμόνδε*, πώς ορμά μέσα στη μάχη, στο ιδ.

Χρήση: **I. 1.** το **οἶος** σε κύρια πρόταση, χρησιμ. ως επιφών. και εκφράζει έκπληξη, θαυμασμό, που ισχυροποιείται με το *δή, οἶον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεύσαι*, τί λόγος σου 'ρθε λοιπόν στο μυαλό να ξεστομίσεις! σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, ουδ. ως επίρρ., βλ. κατωτ. **V. 2.** κατά τον ίδιο τρόπο, στις πλάγιες προτάσεις, όπου δεν μπορεί να εννοηθεί κάτι από τα συμφραζόμενα, *ὁρῶν ἐν οἰοῖς ἐσμέν*, σε Ξεν. **II. 1.** εμπεριέχει σύγκριση, *οἶος ἀστὴρ εἴσι*, ίδιος σαν ἀστρο, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἶος καὶ Πάρις ἦσχυνε*, ομοίως με τον Πάρη ντρόπιασε, σε Αισχύλ.· με αυτή τη σημασία, το **οἶος** ἔλκει την πτώση του από εκείνη του προηγ., *πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς, οἶους Ἀθηναίους* (αντί *οἶον Ἀθηναῖοι*), σε Θουκ. **2.** το **οἶος, οἶα, οἶον**, ιδίως στην Αττ., συχνά αντικαθιστά το *ὅτι τοῖος, τοῖα, τοῖον*, με τρόπο ώστε το αναφορ. εισάγει την αιτία για ό,τι λέγεται προηγούμενα, *ἄνακτα χόλος λάβεν, οἶον ἄκουσεν*, θυμός κυρίεψε τον βασιλιά, εξαιτίας των όσων άκουσε, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** εφόσον όμως η σύγκριση είναι γενικού χαρακτήρα, ο Όμηρος χρησιμ. το *οἶός τε* (το οποίο πρέπει να διακριθεί από το *οἶός τε* με απαρ., βλ. κατωτ. III. 1), *οἶός τε Ἄρης*, κάποιος όμοιος με τον Άρη, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *οἶός τις*, το είδος ανθρώπου που, σε Όμηρ. **4.** όταν μια σύγκριση εμπεριέχει την έννοια του χρόνου, χρησιμ. η φράση *οἶος ὃ τε*, έτσι σαν τότε που..., σε Ομήρ. Οδ. **5.** το **οἶος** χρησιμ. σε πολλές Αττ. βραχυλογικές φράσεις, *οὐδὲν γὰρ οἶον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου*, δεν υπάρχει τίποτε πιο σπουδαίο από το να ακούει κανείς τα λόγια του νόμου, σε Δημ.· δίνει πρόσθετη ισχύ στον υπερθ., *χωρίον οἶον χαλεπώτατον* = *τοιούτον οἶόν ἐστι χαλεπώτατον*, σε Ξεν. **III. 1.** το **οἶος** με απαρ. δηλώνει αρμοδιότητα ή ικανότητα να κάνει κάποιος κάτι, *οἶος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε*, τόσο έτοιμος ήταν να κάνει καλό και με τις πράξεις και με τα λόγια, σε Ομήρ. Οδ.· *οἶος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι*, τόσο ικανός και στα πολεμικά συμβούλια όσο και στη μάχη, σε Πλάτ.· *τὸ πρᾶγμα μέγα καὶ μὴ οἶον νεωτέρῳ βουλευσασθαι*, το ζήτημα είναι σπουδαίο και δεν είναι πρόπον να δίνει σχετικές συμβουλές ένας νεαρός, σε Θουκ.· χωρίς απαρ., *ὁ δ' οἶός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον*, κατάλληλος μόνον για να είναι σκύλος-φύλακας του σπιτιού, σε Αριστοφ. **2.** η σημασία αυτή ωστόσο εκφράζεται κυρίως με το *οἶός τε*, με απαρ., κατάλληλος ή ικανός να κάνει κάτι, *λέγειν οἶός τε κἀγώ*, σε Αριστοφ.· *οἶός τε πείθειν*, σε Δημ.· συχνά στο ουδ., σε ενικ. και πληθ., *οἶόν τέ ἐστι και οἶά τέ ἐστι, οἶόν τε γίγνεται*, είναι δυνατόν να, σε Ηρόδ., Αττ.· χωρίς απαρ., *οἶόν τέ ἐστιν*, είναι δυνατόν, *οὐχ οἶόν τέ ἐστιν*, δεν είναι δυνατόν να γίνει, σε Αριστοφ.· με υπερθ., *καλὸν ὡς οἶόν τε μάλιστα*, τόσο όμορφο όσο γίνεται, σε Πλάτ.· *ὡς οἶόν τε διὰ βραχυτάτων*, στον ιδ. **IV.** Στην Αττ., το αναφορ. συχνά επαναλαμβάνεται στην ίδια πρόταση, *οἶ' ἔργα δράσας οἶα λαγχάνει κακά*, με τέτοια που έκανε τέτοιες τον βρήκαν συμφορές! σε Σοφ.· *οἶαν ἀνθ' οἶων θυμάτων χάριν*, οποία ευγνωμοσύνη σε ανταπόδοση τέτοιων θυσιών! στον ιδ. **V. 1.** ως επίρρ. στο ουδ., χρησιμ. για να προσθέσει ισχύ, έμφαση, *οἶον ἐερσήσεις*, πόσο δροσερός! σε Ομήρ. Ιλ.· *οἶα ἀτάσθαλα*, σε Ομήρ. Οδ.· το ομαλ. επίρρ. *οἶως* χρησιμ. σπανίως, *οἶος ὦν οἶως ἔχεις*, σε τί κατάσταση βρίσκεται ένας άνθρωπος όπως εσύ!, σε Σοφ. **2. α)** σε συγκρίσεις, όπως, ως, όπως ακριβώς, καθώς, σε Όμηρ., Τραγ.· *οἶά τις ἀηδῶν*, σε Αισχύλ.· *οἶον ὅτε*,

έτσι όπως τότε που, πρβλ. Π. 4. **β)** φερ' ειπείν, παραδείγματος χάριν, *οἶον τί λέγεις*; τι εννοείς, επί παραδείγματι; σε Πλάτ. **3.** όπως το *ὥς*, με μτχ., *οἶα ἀπροσδοκῆτου γενομένου*, σε Θουκ. **4.** με αριθμητικά, περίπου, *οἶον δέκα σταδίου*ς κ.λπ.

οἶος, οἰός, γεν. του *οἷς*, *οἷς*, πρόβατο.

οἶος-δήποτε, οποιοσδήποτε και οποιουδήποτε είδους, σε Αριστ.

οἶο-χίτων[χῖ], **-ωνος, ὁ, ἦ**, αυτός που φοράει μόνο έναν χιτώνα, ντυμένος ελαφρά, σε Ομήρ. Οδ.

οἷπερ, επίρρ., σε όποιον τόπο, όπου, Λατ. *quo*, βλ. **οἷ**.

οἷς[ῖ], **ὁ και ἦ**, γεν. *οἷος*, αιτ. *οἷν* (*οἷδα*, σε Θεόκρ.), πληθ. *οἷες*, γεν. *οἷων*· δοτ. *οἷεσι*, Επικ. *οἷεσσι, ὅεσσι*· αιτ. *οἷας*, συνηρ. *οἷς [ῖ]*· οι Αττ. συναιρούν όλες τις πτώσεις, *οἷς, οἰός, οἷί, οἷν*· πληθ. *οἷες, οἷων, οἷσί, οἷας*· Λατ. *ovis*· πρόβατο, είτε αρσενικό (κριάρι), είτε θηλυκό (προβατίνα), σε Ομήρ. κ.λπ.· το γένος όμως μερικές φορές δηλώνεται με έναν προσδιορισμό, *οἷν ἀρνεῖον ῥέζειν θῆλύν τε*, θυσιάζω ένα αρσενικό και ένα θηλυκό πρόβατο, σε Ομήρ. Οδ.

οἷσατο, οἷσάμενος[ῖ], γ' ενικ. και μτχ. αορ. α' του *οἷομαι*.

οἷσε, -έτω, -ετε, προστ. μέλ. του *φέρω*.

οἷσέμεν, -έμεναι, απαρ. μέλ. του *φέρω*.

οἷσεῦμες, Δωρ. αντί *οἷσομεν*, α' πληθ. μέλ. του *φέρω*.

οἷσθα, οἷσθας, β' ενικ. παρακ. (με σημασία ενεστ.) του **εἶδω* B.

οἷσθεις, μτχ. Παθ. αορ. α' του *οἷομαι*.

οἷσπη, βλ. **οἰσύπη**.

οἷστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *φέρω*· **I.** αυτός που πρέπει να υποφέρουμε, να ανεχόμαστε, σε Σοφ. **II. 1.** *οἷστέον*, κάτι που πρέπει να αντέχουμε, σε Ευρ. **2.** κάτι που πρέπει να πάρουμε, το κέρδος, σε Σοφ.

οἷστευτήρ, -ῆρος, ὁ, τοξότης, τοξοβόλος, σε Ανθ.

οἷστεύω, μέλ. *-σω* (*οἷστός*), ρίχνω βέλη, τοξεύω, σε Όμηρ.· με γεν., στοχεύω εναντίον, *οἷστευσον Μενελάου*, σε Ομήρ. Ιλ.

οἷστο-βόλος, -ον (βάλλω), τοξοβόλος, αυτός που εκτοξεύει βέλη, σε Ανθ.

οἷστο-δέγμων, ὁ, ἦ, αυτός που περιέχει βέλη, φαρέτρα, σε Αισχύλ.

οἷστός, -ῆ, -όν, ρημ. επίθ. του *φέρω*, αυτός που μπορεί να γίνει ανεκτός, υποφερτός, σε Θουκ.

οἷστός, Αττ. **οἷστός**, βέλος, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

οἷστράω ἢ -έω, μέλ. *-ήσω*, αόρ. α' *ῥῶσθησα ἢ οἷσθησα* — Παθ., μτχ. αορ. α' *οἰσθηθείς* (*οἷστρος*)· **I.** τσιμπώ, κεντρίζω, κυρίως λέγεται για έντομο· μεταφ., μολύνω με το μικρόβιο της τρέλας, *αὐτὰς ἐκ δόμων οἷσθησα*, τις οδήγησα στην τρέλα και τις έκανα να βγουν και να φύγουν από το σπίτι, σε Ευρ. — Παθ., *οἰσθηθείς*, αυτός που έχει παραφρονήσει, σε Σοφ. **II.** αμτβ., σαν το Παθ., με τσίμπησε μύγα, μυγιάζομαι, οδηγούμαι στην τρέλα, *οἰσθήσασα*, σε κατάσταση φρενίτιδας, μανιωδώς, σε Αισχύλ.· λέγεται για τον Μενέλαο, σε Ευρ.· *ἡ ψυχὴ οἰστράῃ*, σε Πλάτ.

οἷστρ-ῆλᾶτος, -ον (ἐλαύνω), αυτός που έχει δεχτεί τσίμπημα εντόμου, μανιωδής, σε Αισχύλ.

οἷσθημα, -ατος, τό, οξύς πόνος από κεντρί εντόμου· μεταφ., φρενίτιδα, σε Σοφ.

οἷστρο-βολέω, μέλ. *-ήσω*, πλήττω με βέλη σα να είχα κεντρί, σε Ανθ.

οἷστρο-δίνητος[ῖ], -ον, αυτός που περιστρέφεται σφαδάζοντας από τσίμπημα εντόμου, σε Αισχύλ.

οἰστρο-πλήξ, -ήγος, ὁ, ἡ (πλήσσω), αυτός που δέχτηκε δῆγμα εντόμου, εξαγριωμένος, μανιακός, στους Τραγ.

οἰστρος, ὁ, I. έντομο, αλογόμυγα, Λατ. *asilus*, που παρενοχλεί τα ζώα του κοπαδιού, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. **II. 1.** μεταφ., τσίμπημα, κέντρισμα, οτιδήποτε μπορεί να οδηγήσει σε φρενίτιδα, μανία, σε Ευρ.· απόλ., το κέντρισμα του πόνου, αγωνία, σε Σοφ. **2.** σφοδρή, τρελή επιθυμία, παράλογο πάθος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· γενικά, τρέλα, μανία, παραφροσύνη, σε Σοφ., Ευρ.

οἰσύα, ἡ, δέντρο που ανήκει στο είδος της ιτιάς, λυγαριά.

οἰσύϊνος[ι], -η, -ον, αυτός που προέρχεται από τη λυγαριά, πλέγμα φτιαγμένο από κλαδιά λυγαριάς, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ.

οἰσύπη[υ] ἡ οἴσπη, ἡ, ιδρώτας και λίπος από το μαλλί των προβάτων, σε Ηρόδ.

οἰσῦπηρός, -ά, -όν, αυτός που περιέχει λίπος, λιπαρός, λιγδιάρης, σε Αριστοφ.

οἴσω, μέλ. του *φέρω*.

Οἴτη, ἡ, το ὄρος *Οἴτη* στη Θεσσαλία, σε Στράβ.· επίθ., **Οἴταιος, -α, -ον,** αυτός που ανήκει στην ἡ προέρχεται από την *Οἴτη*, σε Σοφ. κ.λπ.· *οἱ Οἴταιοι*, οι κάτοικοι της περιοχής της Οίτης, σε Θουκ.

οἴτος, ὁ, μοίρα, πεπρωμένο, θάνατος, συμφορά, σε Όμηρ., Σοφ., Ευρ.

Οἰχᾶλία, Ιων. **-ίη, ἡ,** ὄνομα πόλης στη Θεσσαλία, σε Ομήρ. Ιλ.· **Οἰχαλιεύς, -έως,** Επικ. **-ῆος, ὁ,** ο καταγόμενος από την Οιχαλία ἡ ο κάτοικός της, στο ίδ.· Επικ. επίρρ. **-ίηθεν,** από την Οιχαλία, στο ίδ.

οἰχέομαι, = οἷχομαι, σε Ανθ.

οἰχνέω, μόνο σε ενεστ. και Ιων. παρατ. *οἷχνεσκον· I.* πηγαينوέρχομαι, πορεύομαι, σε Ομήρ. Οδ.· περπατώ, πορεύομαι, δηλ. ζω, σε Σοφ. **II.** ὅπως το *οἷχομαι*, έχω αποχωρήσει, είμαι φευγάτος, στον ίδ. **III.** με αιτ. προσ., ὅπως το *προσέρχομαι*, πλησιάζω, σε Πίνδ.

οἷχομαι, παρατ. *ῶχόμην*, Ιων. *οἰχόμην*· μέλ. *οἰχήσομαι*, παρακ. *ῶχωκα*, Ιων. *οἷχωκα*· Ιων. γ' ενικ. υπερσ. *οἰχώκεε*· επίσης, Παθ. παρακ. *ῶχημαι*, Ιων. *οἷχημαι· I.* αποθ., απέρχομαι, φεύγω, Λατ. *abesse* (ὄχι *abire*), με σημασία παρακ. και παρατ. *ῶχόμην*, με σημασία υπερσ., αντίθ. προς το *ἦκω*, έχω έρθει, ενώ το *έρχομαι*, πηγαίνω ἡ έρχομαι, λειτουργεί ως ενεστ. και των δύο, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνά με μτχ., *οἷχεται φεύγων*, έφυγε και χάθηκε, σε Ομήρ. Ιλ.· *ῶχετ' ἀποπτάμενος*, πέταξε και εξαφανίστηκε, στο ίδ.· *οἷχεται θανών* (βλ. κατωτ. II. 1)· επίσης, με επίθ., *οἷχεται φροῦδος*, εξαφανίστηκε εντελώς, έγινε καπνός, σε Αριστοφ.· με αιτ., έχω δραπετεύσει, ξεφύγει από, στον ίδ. **II.** Ειδικότερες χρήσεις: **1.** ευφημ. αντί *θνήσκω*, έχω απέλθει, έχω πεθάνει, *οἷχεται εἰς Αἴδαο*, σε Ομήρ. Ιλ.· στην Αττ., *οἷχεται θανών*, σε Σοφ. κ.λπ.· στον Όμηρ., απλώς απών ἡ ξενιτεμένος, *Ὀδυσσεὺς πόθος οἰχομένοιο*, λαχτάρα για τον απόντα Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** είμαι αφανισμένος, κατεστραμμένος, σε Σοφ.· ιδίως στα *ῶχωκα* ἡ *οἷχωκα*, Λατ. *regii*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **3.** λέγεται για πράγματα, προκειμένου να δηλώσει οποιαδήποτε γρήγορη, αιφνιδιαστική, βίαιη κίνηση, ορμώ, επιπίπτω, σε Ομήρ. Ιλ.

οἶω, Επικ. **οἶω** [i], βλ. [οἶομαι](#).

οἰωνίζομαι, Αττ. μέλ. *-ιοῦμαι*· γ' ενικ. ευκτ. αορ. α' *οἰωνίσαιτο· I.* αποθ., λαμβάνω προμηνύματα, οιωनों, από το πέταγμα και τις κραυγές των πουλιών, Λατ. *augurium capere*, σε Ξεν. **II.** προλέγω το μέλλον μέσω οιωनों, μαντεύω, με αιτ. και απαρ., σε Ξεν.

οἰώνισμα, -ατος, τό, μαντεία μέσω της ερμηνείας του πετάγματος και των κραυγών των πουλιών, Λατ. *augurium*, σε Ευρ.

οἰωνισμός, ὁ, = το προηγ., σε Πλούτ.

οἰωνιστήριον, τό, μέρος απ' όπου οι μάντιες παρακολουθούσαν το πέταγμα των πουλιών για να προμαντεύσουν το μέλλον, σημάδι, προφητική ένδειξη, οiwονός, σε Ξεν.

οἰωνιστής, -οῦ, ὁ, αυτός που προλέγει το μέλλον από το πέταγμα και τις κραυγές των πουλιών, μάντης, οiwονοσκόπος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

οἰωνιστικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε ή προορίζεται για προφητικό σημάδι· *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), μαντεία, σε Πλάτ.

οἰωνο-θέτης, -ου, ὁ (τίθημι), αυτός που ερμηνεύει τους οiwονούς, τα προμηνύματα, σε Σοφ.

οἰωνό-θροος, -ον, αυτός που ανήκει στην κραυγή των πουλιών, *οἰωνοθρόος γόος*, θρηνητική κραυγή των πουλιών, σε Αισχύλ.

οἰωνο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που σκοτώνει πουλιά, σε Αισχύλ.

οἰωνό-μαντις, -εως, ὁ και ἡ, αυτός που λαμβάνει προμηνύματα από το πέταγμα και τις κραυγές των πουλιών, μάντης, οiwονοσκόπος, σε Ευρ.

οἰωνο-πόλος, ὁ (πολέω), αυτός που ασχολείται με τα σημεία που παρέχουν το πέταγμα και οι κραυγές των πουλιών, μάντης, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

οἰωνός, ὁ, I. μεγαλόσωμο πτηνό, αρπακτικό σαρκοφάγο πουλί, όπως γύπας ή αετός, αντίθ. προς το κοινό πτηνό (*ὄρνις*), σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.** πτηνό κατάλληλο να δώσει προφητικά σημάδια ή προμηνύματα, σε Όμηρ. κ.λπ.· πέταγμα του πουλιού προς τα δεξιά, δηλ. με κατεύθυνση προς την Ανατολή, ήταν ευοίωνο, και το αντίστροφο. **2.** μαντεία, προμάντευμα που αντλείται από την παρατήρηση πτηνών, Λατ. *auspicium* ή *augurium*, αναλόγως του τι συνάγεται από την θέαση του πετάγματός τους ή από το άκουσμα των κραυγών τους, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *δέκομαι τὸν οἰωνόν*, δέχομαι το προφητικό σημάδι, χαιρετίζοντάς το σαν ευοίωνο, σε Ηρόδ. (ετυμολογείται από το *οἶος*, επειδή τα περισσότερα αρπακτικά πουλιά ζουν μοναχικά, πρβλ. [κοινωνός](#) από το [κοινός](#)).

οἰωνοσκοπέω, μέλ. *-ήσω*, παρατηρώ το πέταγμα των πουλιών και λαμβάνω προφητικά σημάδια, σε Ευρ.

οἰωνο-σκόπος, ὁ, = *οἰωνιστής*, σε Ευρ.

οἴως, επίρρ., βλ. [οἴος](#) V.

ὄκᾱ ἢ ὄκκᾱ, Δωρ. αντί *ὅτε*, όπως *πόκα* αντί *ποτέ*, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ὀκέλλω, = *κέλλω*· παρατ. *ὄκελλον*, αόρ. *ἀ΄ ὄκειλα*· ναυτικός όρος, που χρησιμ.: **I.** μτβ., για τους ναύτες, ρίχνω το πλοίο στην ξηρά ή στην ακτή, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** αμτβ., για το πλοίο, ρίχνομαι, πέφτω στην ξηρά, προσαράζω, σε Θουκ., Ξεν.· ομοίως, μεταφ., σε Αριστοφ.

ὄκη, Ιων. αντί *ὅπη*.

ὄκκα, βλ. [ὄκα](#).

ὀκλαδίας, ὁ (ὀκλάζω), αναδιπλούμενο κάθισμα, πτυσσόμενη καρέκλα χωρίς μπράτσα, που χρησιμοποιούνταν σε υπαίθρια καταλύματα, σε στρατόπεδα κ.λπ., σε Αριστοφ.

ὀκλαδιστί, επίρρ., σταυροπόδι ή πηδώντας με το σώμα στηριγμένο στα λυγισμένα γόνατα και τις φτέρνες, λέγεται για βάτραχο, σε Βάβρ.

ὀκλάζω, μέλ. *-σω*, αόρ. *ἀ΄ ὄκλασα*· κάθομαι με λυγισμένα γόνατα, οκλαδόν, σε Ξεν.· *ἐς γόνον ὀκλάσας δέχεται τῇ σαρίσσει τὴν ἐπέλασιν*, λέγεται για στρατιώτη που αναμένει επίθεση, σε Λουκ.· λέγεται για καταβεβλημένο οδοιπόρο, σε Σοφ.· με αιτ., χρησιμ. για ζώα, που λυγίζουν τα πίσω ή τα μπροστινά τους πόδια, σε Ξεν.

ὀκνέω, Επικ. **ὀκνεῖω**, παρατ. *ὥκνεον*, μέλ. -ήσω, αόρ. α' *ὥκνησα* (ὄκνος)· **I.** αποφεύγω να κάνω κάτι, έχω ενδοιασμούς, διστάζω να κάνω κάτι, με απαρ., σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *ὀκνῶ προδότης καλεῖσθαι*, ντρέπομαι να με πουν προδότη, σε Σοφ.· *ὀκνῶ ὀνομάσαι*, αποφεύγω να δώσω κάποιο όνομα, διστάζω να κατονομάσω, σε Δημ.· σπανίως με αιτ., *ὄν ὀκνεῖτε*, σε Σοφ.· *ὀκνεῖν περί τινος*, σε Ξεν. **II.** δεν αποφασίζω, διστάζω, λουφάζω, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

ὀκνηρός, -ά, -όν (ὄκνος), **I.** συνεσταλμένος, διστακτικός, απρόθυμος, ανέτοιμος, δειλός, σε Πίνδ.· *ὀκνηρός ἐς τὰ πολεμικά*, σε Θουκ.· επίρρ. -ρῶς, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** λέγεται για πράγματα, τρομακτικός, δυσάρεστος, φορτικός, ενοχλητικός, σε Σοφ.

ὄκνος, ὁ, 1. αμφιβολία, δισταγμός, αδράνεια, ραθυμία, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· *ὄκνος καὶ μέλλησις*, σε Θουκ. **2.** ανησυχία, φόβος, σε Αισχύλ., Σοφ. **3.** με γεν., *τοῦ πόνου οὐκ ὄκνος* (ἐστί), έκπληξη, σε Σοφ. **4.** με απαρ., *παρέσχεν ὄκνον μὴ ἐλθεῖν*, τους έκανε να διστάζουν να φύγουν, σε Θουκ.· *ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι*, σε Ξεν.

ὀκοδαπός, ὀκόθεν, ὀκοῖος, ὀκόσος, ὀκότε, ὀκότερος, ὄκον, Ιων. αντί ὀπ-

ὀκριάομαι, Παθ. (*ὄκρις*), γίνομαι τραχύς ή γεμάτος προεξοχές· μεταφ., εξαγριώνομαι, εξοργίζομαι, *πανθυμαδὸν ὀκριόωντο*, σε Ομήρ. Οδ.

ὀκρί-βας[ι], -αντος, ὁ (ὄκρις, βαίνω), είδος εξέδρας στη σκηνή του θεάτρου, από την οποία οι υποκριτές απήγγελαν τα μέρη τους, σε Πλάτ.

ὀκριόεις, -εσσα, -εν (ὄκρις), αυτός που έχει πολλές αιχμές ή προεξοχές, τραχύς, οδοντωτός, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

ὄκρις, -ιος, ή, I. όπως το *ἄκρις, ἄκρα*, αιχμηρή άκρη ή προεξοχή. **II.** ως επίθ., *ὀκρίς, -ίδος, ὁ, ή,* = *ὀκριόεις*, ανώμαλος, τραχύς, σε Αισχύλ.

ὀ-κρυόεις, -εσσα, -εν, αντί *κρυόεις*, με ευφωνικό ο, = *κρυερός*, ψυχρός, παγερός, τρομακτικός, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀκτά-βλωμος, -ον, αυτός που αποτελείται από επτά τεμάχια, σε Ησίοδ.

ὀκτά-δραχμος, -ον (δραχμή), αυτός που ζυγίζει ή αξίζει οκτώ δραχμές, σε Ανθ.

ὀκτα-ήμερος, -ον (ήμερά), αυτός που συμβαίνει κατά την όγδοη ημέρα, σε Κ.Δ.

ὀκτάκις[ᾱ] (ὀκτώ), οκτώ φορές, σε Λουκ.

ὀκτᾱκισ-χίλιοι[ι], -αι, -α, οκτώ χιλιάδες, σε Ηρόδ., Ξεν.· στον ενικ., *ἵπποςὀκτακισχίλη*, αντί οχτώ χιλιάδες ιππείς, σε Ηρόδ.

ὀκτά-κνημος, -ον (κνήμη), αυτός που έχει οκτώ κνήμες, λέγεται για τροχούς, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀκτᾱκόσιοι, -αι, -α (ὀκτώ), οκτώ εκατοντάδες, οκτακόσιοι, σε Ηρόδ.

ὀκτά-μηνος[ᾱ], -ον (μήν), αυτός που έχει ηλικία οκτώ μηνών, σε Ξεν.

ὀκτᾱ-πλάσιος[ᾱ], -α, -ον, οκτώ φορές μεγαλύτερος ή περισσότερος, Λατ. octuplus, σε Αριστοφ.

ὀκτᾱ-πόδης, -ου, ὁ (πούς), αυτός που έχει μήκος οκτώ ποδών, σε Ησίοδ.

ὀκτά-πους[ᾱ], ὁ, ή, -πουν, τό, αυτός που έχει οκτώ πόδια, σε Βατραχομ., Ανθ.

ὀκτάρ-ριζος, -ον (ρίζα), αυτός που έχει οκτώ ρίζες· λέγεται για κέρατα αρσενικού ελαφιού, που διακλαδώνονται σε οκτώ άκρες, σε Ανθ.

ὀκτάρ-ρῦμος, -ον, λέγεται για άρματα, αυτό που έχει οκτώ ρυμούς, δηλ. τιμόνια ή ζυγούς, στις άκρες των οποίων είναι ζεμένα τα βόδια· απ' όπου, άρμα που το σέρνουν οχτώ ζευγάρια βοδιών, σε Ξεν.

ὀκτά-τονος[ᾱ], -ον, αυτός που εκτείνεται σε οκτώ μεριές, *ἔλικες ὀκτάτονοι*, τα οκτώ πλοκάμια του χταποδιού, σε Ανθ.

ὀκτώ, οἱ, αἱ, τά, ἀκλιτο, Λατ. octo, οχτώ, ο αριθμός οχτώ, σε Όμηρ. κ.λπ.

ὀκτω-καί-δεκα, οἱ, αἱ, τά, ἀκλιτο, ο αριθμός δεκαοχτώ, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ὀκτωκαιδεκά-δραχμος, -ον (δραχμή), αυτός που ζυγίζει ή αξίζει δεκαοχτώ δραχμές, σε Δημ.

ὀκτωκαιδεκα-έτης, -ες (ἔτος), = ὀκτωκαιδεκέτης, σε Λουκ.

ὀκτω-και-δέκατος, -η, -ον, δέκατος ὀγδοος (τακτικό αριθμητικό)·

ὀκτωκαιδεκάτη (ενν. *ἡμέρα*), κατά τη δέκατη ὀγδοη μέρα, σε Ομήρ. Οδ.

ὀκτωκαιδεκ-έτης, -ου, ὁ (ἔτος), αυτός που έχει ηλικία δεκαοχτώ ετών, σε Δημ., Θεόκρ.· θηλ. **-έτις, -ιδος,** σε Λουκ.

ὀκτώ-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, αυτός που έχει μήκος, πλάτος ή ύψος δεκαοχτώ ποδών, σε Πλάτ.

ὀκχέω, βλ. **ὀγέω.**

ὄκως, Ιων. αντί ὄπως.

ὄκωχα, Επικ. παρακ. του ἔχω.

ὀλάω, τρόπος προφοράς του ὀράω ψευδίζοντας, σε Αριστοφ.

ὀλβίζω, Αττ. μέλ. *-ιῶ*, αόρ. *ἀ΄ ὄλβισα (ὄλβιος)*· κάνω κάποιον ευτυχισμένο, σε Ευρ.· θεωρώ ότι είμαι ή δηλώνω ότι είμαι ευτυχισμένος, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ. — Παθ., είμαι ή θεωρούμαι ευτυχής, μτχ. παρακ. *ὀλβισμένοι*, σε Ευρ.· μτχ. αορ. *ἀ΄ ὀλβισθεῖς*, στον ίδ.

ὀλβιο-δαίμων, -ονος, ὁ και ἡ, καλότυχος, μακάριος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀλβιό-δωρος, -ον (δῶρον), αυτός που παρέχει ευδαιμονία, ευτυχία, σε Ευρ.

ὀλβιο-εργός, -όν (*ἔργω), αυτός που κάνει κάποιον ευτυχισμένο, σε Ανθ.

ὄλβιος, -ον και -α, -ον, (ὄλβος),· I. λέγεται για πρόσωπα, ευτυχισμένος, μακάριος· στον Όμηρ. πάντοτε σε αναφορά προς τα επίγεια αγαθά, πλούτος, Λατ. beatus, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πράγματα, ουδ. πληθ., *θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν*, μακάρι να σου ἔδιναν οι θεοὶ τα πλούσια δώρα τους, σε Ομήρ. Οδ.· πληθ. ουδ. ως επίρρ., *ὄλβια ζωέμεναι*, στο ίδ.· επίρρ. *-ίως*, σε Σοφ.· υπερθ. *ὀλβιώτατος*, σε Ηρόδ.· στους μεταγεν. ποιητές, *ὄλβιστος*.

ὀλβο-δότειρα, ἡ, θηλ. του επομ., σε Ευρ.

ὀλβο-δότης, -ου, Δωρ. -δότας, -α, ὁ, αυτός που προσφέρει ευδαιμονία, αγαθά ή πλούτο, όπως το *ὀλβιοδώτης*, σε Ευρ.

ὄλβος, ὁ, ευτυχία, ευδαιμονία, αγαθά, πλούτος, αφθονία, σε Όμηρ. κ.λπ.

ὀλβο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρνει ευδαιμονία ή πλούτο, σε Ευρ.

ὀλέεσθαι, Ιων. αντί ὀλεῖσθαι, απαρ. μέλ. του ὄλλυμι.

ὀλέεσκε, Ιων. γ΄ ενικ. αορ. β΄ του ὄλλυμι.

ὀλέθριος, -ον και -α, -ον, I. 1. καταστροφικός, θανατηφόρος, *ὀλέθριον ἡμαρ*, η ημέρα της καταστροφής, σε Ομήρ. Ιλ.· *ψῆφος ὀλεθρία*, ψήφος θανάτου (απόφαση θανατώσεως), σε Αισχύλ.· *τὸ ὀλέθριον*, ως επίρρ., μοιραία, ολέθρια, σε Σοφ. **2.** με γεν., *γάμοι Πάριδος ὀλέθριοι φίλων*, που φέρνουν τον αφανισμό στους φίλους του, σε Αισχύλ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, κατεστραμμένος, χαμένος, αφανισμένος, σε Σοφ.· μηδαμινός, ἀνάξιος λόγου, σε Λουκ.

ὄλεθρος, ὁ (ὄλλυμι),· I. αφανισμός, καταστροφή, απώλεια, θάνατος, σε Όμηρ., Τραγ. κ.λπ.· *ὄλεθρου πείρατα*, όπως το *θανάτου τέλος*, η συντέλεση του θανάτου, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐκείς ὄλεθρον*; ως κατάρα, δεν πας να χαθείς; σε Σοφ.· *χρημάτων ὄλεθρῳ*, εξαιτίας της απώλειας χρημάτων, σε Θουκ.· *ἐπ' ὄλεθρῳ*, σε Πλάτ. **II.** όπως τα Λατ. perniciēs και pestis, αυτό που μπορεί να επιφέρει την καταστροφή, λοιμός, πανούκλα, κατάρα, σε Ησίοδ.· λέγεται για πρόσωπα, σε Ηρόδ.· ομοίως, ο Οιδίποδας αποκαλεί τον εαυτό του, *τὸν ὄλεθρον μέγαν*, σε Σοφ.· *ὄλεθρος Μακεδόν*, λέγεται για τον Φίλιππο, σε Δημ. **ὀλεῖ, ὀλεῖται,** β΄ και γ΄ ενικ. μέλ. του ὄλλυμι.

ὀλέκρᾱνον, τό, Αττ. αντί *ὠλέκρανον*, σε Αριστοφ.

ὀλέκω, Επικ. παρατ. *ὄλεκον*, Ιων. *ὀλέκεσκον*, όπως το *ὄλλυμι*, αφανίζω, καταστρέφω, σκοτώνω, σε Ομηρ., Τραγ. — Παθ., χάνομαι, πεθαίνω, ιδίως από βίαιο θάνατο, *ὀλέκοντο δὲ λαοί*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀλέσαι, απαρ. αορ. α΄ του *ὄλλυμι*· **ὀλέσας**, μτχ.

ὀλέσειε, γ΄ ενικ. ευκτ. αορ. α΄ του *ὄλλυμι*.

ὀλεσ-ήνωρ, -ορος, ὅ, ἡ (άνήρ), αυτός που καταστρέφει τους άντρες, σε Θέογγ.

ὀλέσθαι, απαρ. Μέσ. αορ. β΄ του *ὄλλυμι*.

ὀλεσί-θηρ, -ηρος, ὅ, ἡ, αυτός που σκοτώνει τα θηρία, θηριοκτόνος, σε Ευρ.

ὀλεσσα, Επικ. αόρ. α΄ του *ὄλλυμι*· απαρ. **ὀλέσσαι**, μτχ. **-σας**.

ὀλεσσι-τύραννος, -ον, αυτός που αφανίζει τους τυράννους, τυραννοκτόνος, σε Ανθ.

ὀλέσω, μέλ. του *ὄλλυμι*.

ὀλετήρ, -ήρος, ὅ (ὄλλυμι), καταστροφέας, φονιάς, σε Ομήρ. Ιλ.· θηλ.

ὀλέτειρα, σε Βάβρ., Ανθ.

ὀλέτης, -ου, ὅ, = *ὀλετήρ*· θηλ. **ὀλέτις**, σε Ανθ.

ὀλή, ἡ, βλ. **οὐλαί**.

ὀλῃαι, Επικ. β΄ ενικ. Μέσ. αορ. β΄ του *ὄλλυμι*.

ὀλῖγάκις[ᾱ], επίρρ. (*ὀλίγος*), λίγες μόνο φορές, σπανίως, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

ὀλῖγ-άμπελος, -ον, αυτός που έχει λίγα αμπέλια, σε Ανθ.

ὀλῖγ-ανδρέω (άνήρ), έχω λειψανδρία, λιγοστούς άντρες, σε Πλούτ. κ.λπ.

ὀλῖγανδρία, ἡ, ἔλλειψη αντρών, λειψανδρία, σε Στράβ.

ὀλῖγανθρωπία, ἡ, λιγοστός αριθμός ανθρώπων, σε Θουκ., Ξεν.

ὀλῖγ-άνθρωπος, -ον, αυτός που έχει μικρό αριθμό ανθρώπων, σε Ξεν.

ὀλῖγ-ᾱριστία, ἡ (ᾱριστον), μικρό, λιτό, ελαφρύ γεύμα, σε Πλούτ.

ὀλῖγ-αρκής, -ές (ᾱρκέω), αυτός που μένει ικανοποιημένος και με τα λίγα, σε Λουκ.

ὀλῖγαρχέω, μέλ. *-ήσω*, είμαι μέλος μιας ολιγαρχίας, σε Αριστ. — Παθ., με κυβερνούν οι λίγοι, μια μικρή μερίδα ανθρώπων, ζω υπό ολιγαρχικό πολίτευμα, σε Θουκ., Πλάτ.

ὀλῖγ-άρχης, -ου, ὅ (ᾱρχω), αυτός που κυβερνά ολιγαρχικά, ἄρχοντας σε ολιγαρχικό πολίτευμα, ολιγαρχικός.

ὀλῖγαρχία, Ιων. **-ίη, ἡ**, ολιγαρχικό πολίτευμα, με τη διακυβέρνηση στα χέρια λίγων οικογενειών ή προσώπων, σε Ηρόδ., Αττ.

ὀλῖγαρχικός, -ή, -όν, 1. ολιγαρχικός, αυτός που ανήκει, ταιριάζει ή είναι παρόμοιος με την ολιγαρχία, *ὀλῖγαρχικὸς κόσμος*, σε Θουκ., Αριστ.· επίρρ. *-κῶς*, σε Πλάτ., Δημ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που ρέπει σε ολιγαρχικές απόψεις, σε Πλάτ.

ὀλῖγ-αὐλαξ, -ᾱκος, ὅ, ἡ, αυτός που διαθέτει λίγη καλλιεργήσιμη γη, σε Ανθ.

ὀλῖγᾱχόθεν, επίρρ. (*ὀλίγος*), από λίγα τμήματα, μέρη, σε Ηρόδ.

ὀλῖγᾱχοῦ, επίρρ. (*ὀλίγος*), σε λίγα μέρη, σε λίγους τόπους, σε Πλάτ.

ὀλῖγηπελέων, -ουσα, μτχ. χωρίς ενεστ., αυτός που έχει λίγη δύναμη, που βρίσκεται σε ασθενή θέση, ανίσχυρος, αδύνατος, σε Ομήρ. Οδ.

ὀλῖγη-πελής, -ές (πέλω), αδύναμος, ανίσχυρος, ασθενής, σε Ανθ.

ὀλῖγηπελία, Ιων. **-ίη, ἡ**, αδυναμία, εξασθένηση, λιποψυχία, σε Ομήρ. Οδ.

ὀλῖγήριος, -ον, = *ὀλίγος*, σε Ανθ.

ὀλῖγ-ηροσίη, ἡ (ᾱροσις), ἔλλειψη γης κατάλληλης για ὄργωμα, σε Ανθ.

ὀλῖγη-σίπυος, -ον (σίπυα), αυτός που έχει λίγο σιτάρι ή μικρή αποθήκη σιτηρών, μικροκαλλιεργητής, σε Ανθ.

ὀλίγιστος, -η, -ον, ανώμ. υπερθ. του *ὀλίγος* (βλ. [ὀλίγος](#) V).

ὀλιγογονία, ἡ, γέννηση λίγων νεοσσών σε κάθε γέννα, λέγεται για ζώα, ακαρπία, σε Πλάτ.

ὀλιγό-γονος, -ον, αυτός που γεννά μικρό αριθμό νεοσσών σε κάθε γέννα, άκαρπος, σε Ηρόδ.

ὀλιγο-δρᾶνέων, -έουσα, μτχ. χωρίς ενεστ., ικανός να πράξει λίγα, αδύναμος, ανίσχυρος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀλιγο-δρᾶνής, -ές (δραίνω), αυτός που διαθέτει μικρή ισχύ, αδύναμος, ασθενής, σε Αριστοφ.

ὀλιγο-δρᾶνία, ἡ, αδυναμία, εξασθένηση, σε Αισχύλ.

ὀλιγο-ετία, ἡ (ἔτος), το να έχει ζήσει κάποιος λίγα χρόνια, νεότητα, σε Ξεν.

ὀλιγό-ξύλος, -ον (ξύλον), αυτός που έχει λίγα ξύλα ή που είναι φτιαγμένος από λίγα ξύλα, θαμνώδης, σε Ανθ.

ὀλιγό-πιστος, -ον, αυτός που διαθέτει λίγη πίστη, λιγόπιστος, σε Κ.Δ.

ὀλίγος[ι], -η, -ον, I. 1. λέγεται για αριθμό ή ποσότητα, λίγος, σπάνιος, μικρός, περιορισμένος, ισχνός, αντίθ. προς το *πολύς*, σε Όμηρ. κ.λπ. · το σώμα των κυβερνώντων στα ολιγαρχικά πολιτεύματα ονομαζόταν *οἱ ὀλίγοι*, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** με απαρ., πολύ περιορισμένος για να επιτύχει κάτι, σε Ηρόδ., Θουκ.

II. λέγεται για μέγεθος, μικρός, αδύνατος, ισχνός, αντίθ. προς το *μέγας*, σε Όμηρ. · *ὀλίγον ἢ οὐδέν*, λίγο ή τίποτε, σε Πλάτ. **III.** ουδ. *ὀλίγον* ως επίρρ., λίγο, λίγο μόνον, ελαφρά, σε Όμηρ., Ευρ. · με συγκρ. επίθ., *ὀλίγον προγενέστερος*, σε Ομήρ. Ιλ. · *ὀλίγον ἦσσαν*, σε Ομήρ. Οδ. · ομοίως, *ὀλίγον τι πρότερον*, σε Ηρόδ. · αλλά, το *ὀλίγω* συνοδεύει συχνότερα συγκρ. στον πεζό λόγο, στον ίδ. κ.λπ. **IV.** Ιδιωματικές εκφράσεις: **1.** *ὀλίγου δεῖν*, σχεδόν, *ὀλίγου ἐδέησε καταλαβεῖν*, λίγο έλειψε να κυριεύσει, σε Ηρόδ. · απ' όπου, το *ὀλίγου* μόνο του, παραλίγο, σχεδόν, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. · *ὀλίγου ἐς χιλίους*, σχεδόν χιλίους, σε Θουκ. **2.** *δι' ὀλίγου* (ενν. *χώρου*), σε μικρή απόσταση, σε Αισχύλ. κ.λπ. · επίσης, *δι' ὀλίγου* (ενν. *χρόνου*), εντός ολίγου, αιφνιδίως, σε Θουκ. · *δι' ὀλίγων*, με λίγα λόγια, σε Πλάτ. **3.** *ἐν ὀλίγω* (ενν. *χώρῳ*), σε μικρό χώρο, στα όρια μιας μικρής περιοχής, σε Θουκ. · επίσης, *ἐν ὀλίγῳ* (ενν. *χρόνῳ*), σε μικρό χρονικό διάστημα, ξαφνικά, σε Πλάτ., Κ.Δ. **4.** *ἐν ὀλίγοις*, ένας ανάμεσα σε λίγους, δηλ. εξαιρετικά, αξιοπρόσεκτα, σε Ηρόδ. **5.** *ἐξ ὀλίγου* = *δι' ὀλίγου*, λέγεται για χρόνο, σε Θουκ. **6.** *ἐς ὀλίγον*, εντός ολίγου, στον ίδ. **7.** *κατ' ὀλίγον*, λίγο λίγο, στον ίδ. · το επίθ. όμως λαμβάνει συχνά το γένος και τον αριθμό του ουσ. που προσδιορίζει, *κατ' ὀλίγους*, λίγους κάθε φορά, σε μικρές ομάδες, σε Ηρόδ., Θουκ. **8.** *μετ' ὀλίγον τούτων*, λίγο μετά απ' αυτά, σε Ξεν. **V.** το επίρρ. *ὀλίγως* είναι σπάνιο, *οὐκ ὀλίγως*, σε Ανθ. **VI.** Σύγκριση · **1.** ο συγκρ. συνήθως αναπληρώνεται από τα *μείων, ἦσσαν* ή *ἐλάσσων* · ο τύπος *ὀλίζων, -ον*, γεν. - *ονος*, είναι σπάνιος. **2.** υπερθ. *ὀλίγιστος, -η, -ον*, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. · *ὀλίγιστον* ή *τὸ ὀλίγιστον*, ως επίρρ., Λατ. *minime*, σε Πλάτ. · *ὥς ὀλίγιστα*, στον ίδ.

ὀλιγό-σαρκος, -ον (σάρξ), λιπόσαρκος, αδύνατος, σε Λουκ.

ὀλιγοσιτία, ἡ, περιορισμένη κατανάλωση τροφής, εγκράτεια ως προς την ποσότητα του φαγητού που καταναλώνει κάποιος, σε Αριστ.

ὀλιγό-σιτος, -ον, αυτός που τρώει λίγο, λιγόφαγος.

ὀλιγοστιχία, ἡ, το να αποτελείται κάτι από λίγους στίχους, αράδες, σε Ανθ.

ὀλιγό-στίχος, -ον, αυτός που αποτελείται από μικρό αριθμό στίχων.

ὀλιγοστός, -ή, -όν (ὀλίγος), I. ένας από σύνολο πολλών, αντίθ. του *πολλοστός*, σε Πλούτ. **II.** *ὀλιγοστον χρόνον*, στον ελάχιστο δυνατό χρόνο, σε Σοφ.

ὀλιγότης, -ητος, ἡ (ὀλίγος),· I. λέγεται για αριθμό, το να είναι κάτι λιγοστό, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για ποσότητα, έλλειψη, σπανιότητα· χρησιμ. για χρόνο, βραχύτητα, στον ιδ.

ὀλιγο-φιλία, ἡ, το να έχει κάποιος λιγοστούς φίλους, σε Αριστ.

ὀλιγο-χρόνιος, -ον και -α, -ον (χρόνος), αυτός που διαρκεί ή ζει για μικρό χρονικό διάστημα, που είναι μικρής διάρκειας, βραχυχρόνιος, σε Θεογν., Ηρόδ. κ.λπ.

ὀλιγό-ψυχος, -ον (ψυχή), λιπόψυχος, δειλός, σε Κ.Δ.

ὀλιγωρέω, μέλ. -ήσω, δείχνω μικρή εκτίμηση, κρίνω με ελαφρότητα, δίνω μικρή σημασία σε κάτι, με γεν., σε Ξεν., Πλάτ.· απόλ., δεν δίνω προσοχή, σε Θουκ. — Παθ., παρακ. *ὀλιγώρημαι*, δεν απολαμβάνω μεγάλης εκτίμησης, υποτιμούνται, σε Δημ.

ὀλιγωρία, Ιων. -ίη, ἡ, 1. υποτίμηση, καταφρόνηση, περιφρόνηση, παραμέληση, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** παραμέληση, αμέλεια, στον Δημ.

ὀλίγ-ωρος, -ον (ὥρα), αμελής, υποτιμητικός, χλευαστικός, περιφρονητικός, σε Ηρόδ., Δημ.· επίρρ., *ὀλιγώρως ἔχειν*, είμαι απρόσεκτος, αμελής, σε Πλάτ., Ξεν.

ὀλισθάνω και ὀλισθαίνω, αόρ. β' *ὀλισθον*, Επικ. *ὀλισθον*· μέλ. *ὀλισθήσω*, αόρ. α' *ὀλίσθησα*, παρακ. -ηκα είναι μεταγεν.· **1.** γλιστρώ, γλιστρώ και πέφτω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐξ ἀντύγων ὀλισθε*, γλίστρησε και έπεσε από το άρμα, σε Σοφ.· μεταφ., διαπράττω σφάλμα, αμαρτάνω, σε Αριστοφ. **2.** γλιστρώ, τρέχω εύκολα, ρέω, σε Θεόκρ.

ὀλισθήεις, -εσσα, -εν, ποιητ. αντί *ὀλισθηρός*, σε Ανθ.

ὀλισθηρός, -ά, -όν, I. γλιστερός, Λατ. lubricus, σε Πίνδ., Ξεν. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που ξεγλιστράει, που είναι δύσκολο να τον κατακτήσει κάποιος και να τον κρατήσει, σε Πλάτ., Ανθ. **2.** αυτός που έχει τάση να γλιστράει, σε Πλούτ.

ὀλισθος, ὁ, 1. ολισθηρότητα, σε Λουκ. **2.** γλίστρημα, σφάλμα, ολίσθημα, στον ιδ.

ὀλισθών, μτχ. αορ. β' του ὀλισθαίνω.

ὀλκάς, -άδος, ἡ (ἔλκω), ρυμουλκούμενο πλοίο, φορτηγό πλοίο, εμπορικό, σε Ηρόδ.

ὀλκή, ἡ (ἔλκω), τράβηγμα, σύρσιμο, έλξη· έλξη επί ενός ή προς ένα πράγμα, θέλγητρο, δύναμη της έλξης, σε Πλάτ.

ὀλκίον, τό (ἔλκω), αγγείο ή λεκάνη, σε Πλούτ.

ὀλκός, -ή, -όν (ἔλκω), αυτός που έλκει κάτι προς τον εαυτό του, ελκτικός, σε Πλάτ.

ὀλκός, ὁ (ἔλκω),· I. 1. ως όργανο, μηχανή για ρυμούλκηση πλοίων στην ξηρά, ρυμουλκό, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** ιμάντας, λουρί, ηνίο, χαλινάρι, σε Σοφ.

II. 1. ως αποτέλεσμα, αυλακία από άροτρο, Λατ. sulcus, *ὀλκός τοῦ ξύλου*, αυλακία καμωμένη από ξύλο, σε Ξεν. **2.** σύρματα από δαφνόδεντρα, δηλ. κλαδιά δάφνης (ή σκούπες φτιαγμένες από δαφνόκλαρα), που σύρονται κατά το σκούπισμα, σε Ευρ.

ὀλλῶμι και ὀλλύω (από √ΟΛ)· παρατ. *ὥλλυν*, γ' πληθ. *ὥλλυσαν*, μέλ. *ὀλέσω*, Επικ. επίσης *ὀλέσσω*, Ιων. *ὀλέω*, Αττ. *ὀλῶ*, -εῖς, -εῖ· αόρ. α' *ὥλεσα*, Επικ. *ὄλεσα*, *ὄλεσσα* — Μέσ., *ὀλλῶμαι*, παρατ. *ὠλλύμην*, μέλ. *ὀλοῦμαι*, Επικ.

ὀλέομαι, αόρ. β' *ὠλόμην*, Ιων. γ' ενικ. *ὀλέσκετο*, μτχ. *ὀλόμενος*, ως επίθ., βλ.

οὐλόμενος· παρακ. *ὀλωλα*, *ὀλώλειν* (βλ. κατωτ. Β. III).

Α. Ενεργ., Λατ. perdo· **I.** καταστρέφω, επιφέρω το τέλος κάποιου, εξολοθρεύω, σκοτώνω, σε Ομηρ., Τραγ.· επίσης, λέγεται για την απαλλαγή

από κάποιο κακό, ὤλεσεν νόσον, σε Αισχύλ. **Π.** χάνω, θυμόν, ψυχὴν, μένος, ἦτορ ὀλέσας, χάνω τη ζωὴ μου, σε Όμηρ.· *πόνον ὀλέσαντες, έχοντας καταβάλει χαμένο κόπο*, σε Αισχύλ. **Β.** Μέσ., Λατ. pereō· **Ι. 1.** αφανίζομαι, εξολοθρεύομαι, πεθαίνω, σε Όμηρ.· *ἐπίσης με σύστ. αιτ., κακὸν οἶτον, κακὸν μόρον ὀλέσθαι*, βρίσκω δόλιο θάνατο, δολοφονούμαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄλοιθε, που να χαθείς! που να χαθείτε!* κατάρα, στους Τραγ.· *ομοίως, ὀλοίμην, ὄλοιτο, ὄλουντο*, σε Σοφ. **2.** καταστρέφομαι, αφανίζομαι, σε Όμηρ., Αττ. **Π.** λέγεται για πράγματα, χάνομαι, σε Όμηρ. **ΙΙΙ.** παρακ. ὄλωλα, με σημασία Μέσ., είμαι χαμένος, αφανισμένος, κατεστραμμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τῶν ὀλωλότων*, των νεκρών, σε Αισχύλ.

ὀλμο-ποιός (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει γουδιά, σε Αριστ.

ὄλμος, ὁ (εἶλω, νοίνο), **Ι.** στρογγυλή λεία πέτρα, κύλινδρος, σε Ομήρ. Ιλ. **Π.** οποιοδήποτε στρογγυλό και κυλινδρικό ή λεκανοειδές σώμα· γουδί, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· σκαφίδι που χρησιμοποιείται στην αρτοποιία για ζύμωμα, σε Αριστοφ.

ὀλοθρευτής, -οῦ, ὁ, καταστροφέας, σε Κ.Δ.

ὀλοθρεύω, καταστρέφω ολοκληρωτικά, σε Κ.Δ. (αμφίβ. προέλ.).

ὀλοιός, -όν, Επικ. τύπος του ὀλπός, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀλοί-τροχος, επικ. **ὀλοοίτροχος, ὁ** (εἶλω, νοίνο, τροχός),· **1.** πέτρα λειασμένη ὥστε να κυλά, στρογγυλεμένη πέτρα, ὅπως αυτές που εκσφενδόνιζαν οι πολιορκημένοι ἐναντίον των επιτιθέμενων πολιορκητῶν τους, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ὀλοοίτροχος*, σε Ομήρ. Ιλ. και σε Χρησμ. παρ' Ηροδ. **2.** ως ἐπίθ., *πέτροι ὀλοίτροχοι*, σμιλεμένες στρογγυλές πέτρες, με τις οποίες παρομοιάζονται οι μύες αθλητή, σε Θεόκρ.

ὀλο-καυτέω, μέλ. -ήσω (καίω), προσφέρω σαν θυσία ψημένα σφάγια, προσφέρω σαν θυσία ολόκληρα ψημένα σφάγια, σε Ξεν.

ὀλοκαυτώω, μέλ. -ώσω, = το προηγ., σε Ξεν.

ὀλοκαύτωμα, τό, προσφορά ενός ολόκληρου ψημένου σφαγίου σαν θυσία, ολοκαύτωμα, σε Κ.Δ.

ὀλοκληρία, ἡ, αρτιότητα ή ακεραιότητα σε ὅλα τα μέρη, σε Κ.Δ.

ὀλόκληρος, -ον, πλήρης, απ' ὅλες τις ἀπόψεις, ἐντελής, ἀκέραιος, τέλειος, Λατ. integer, σε Πλάτ. κ.λπ.

ὀλολῡγή, ἡ (ὀλολύζω), οποιαδήποτε δυνατή φωνή, κραυγή, κυρίως χαρμόσυνη (αντίθ. προς το Λατ. ululatus), η οποία εκφερόταν από τις γυναίκες κατά την ἐπίκληση ενός θεοῦ, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.

ὀλόλυγμα, τό (ὀλολύζω), δυνατή φωνή, κραυγή, κυρίως από χαρά, σε Ευρ.

ὀλολυγμός, ὁ (ὀλολύζω), δυνατή φωνή με λαρυγγισμούς, κυρίως, χαρμόσυνη κραυγή, προς τιμὴ των θεῶν, σε Αισχύλ., Ευρ.· *σπανίως, θρηνητική*, σε Αισχύλ.

ὀλολῡγών, -όνος, ἡ (ὀλολύζω), ἄγνωστο ζῶο, που πήρε το ὄνομά του από τη χροιά της φωνῆς του· πιθ., εἶδος κουκουβάγιας, σε Θεόκρ.

ὀλολύζω, μέλ. -ύζομαι· Επικ. ἀόρ. α' ὀλόλυξα· κραυγάζω επικαλούμενος τους θεούς, φωνάζω δυνατά, λέγεται για γυναίκες που φωνάζοντας με λαρυγγισμούς, επικαλοῦνται τους θεούς στις προσευχές ή στις δημόσιες εκφράσεις ευχαριστιῶν στους ναούς, σε Ομήρ. Οδ., Ὑμν. σε ἀπόλ.· *ομοίως, ἐπίσης*, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.

ὀλόμενος, βλ. [οὐλόμενος](#).

ὀλόμην, ὄλοντο, α' ενικ. και γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του ὄλλυμι.

ὀλοοίτροχος, ὁ, εκτεταμ. Επικ. τύπος του ὀλοίτροχος.

όλοός, -ή, -όν (όλλυμι),· I. αυτός που επιφέρει καταστροφή, καταστροφικός, μοιραίος, θανατηφόρος, ολέθριος, δολοφονικός, σε Όμηρ., Ησίοδ., Αισχύλ., Ευρ.· *όλοά φρονεῖν*, σχεδιάζω κακά, μηχανεύομαι συμφορές, σε Ομήρ. Ιλ.· συγκρ. *όλοώτερος*, στο ίδ.· υπερθ. *όλοώτατος* (χρησιμ. ως θηλ.), σε Ομήρ. Οδ. **II.** με Παθ. σημασία, κατεστραμμένος, χαμένος, αφανισμένος, νεκρός, σε Αισχύλ.

όλοός, όλοόφρων, βλ. [οὔλλω](#).

όλοό-φρων, -ονος, ό και ή (όλοός, φρήν), αυτός που σχεδιάζει να κάνει κάποιο κακό, φθοροποιός, ολέθριος, σε Ομήρ. Ιλ.· στην Ομήρ. Οδ., αναφέρεται πάντοτε σε πανούργους, δόλιους άντρες, όχι όμως σε Έλληνες· οι άντρες αυτοί θεωρούνταν ολέθριοι.

όλο-πόρφυρος, -ον (πορφύρα), αυτός που είναι ολόκληρος βαμμένος με πορφύρα, σε Ξεν.

όλόπτω, μέλ. -ψω, ξεριζώνω, αποσπώ, σε Ανθ. (από το λέπω με ευφωνικό ό-).

όλός, ό, = *θόλος*, λάσπη, θολό υγρό, σε Ανθ.

όλος, Ιων. **ούλος, -η, -ον, I. 1.** ολόκληρος, εντελής, ακέραιος, πλήρης, Λατ. integer, *ούλος ἄρτος*, ολόκληρο καρβέλι ψωμί, σε Ομήρ. Οδ.· *όλην πόλιν*, το σύνολο μιας πόλης, η πόλη σαν σύνολο, σε Πλάτ.· με άρθρο μπορεί είτε να προηγείται είτε να ακολουθεί του ουσ., *τῆς ἡμέρας ὅλης*, καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, *δι' ὅλης τῆς νυκτός*, καθ' όλο το διάστημα της νύχτας, σε Ξεν.

κ.λπ. **2.** ακέραιος, σώος και αβλαβής, σε Πλάτ. **3.** εντελής, πλήρης, *όλον ἀμάρτημα*, καθολικό σφάλμα, σε Ξεν.· λέγεται για πρόσωπα, *όλος εἶναι πρὸς τινι*, Λατ. totus in illis, σε Δημ. **4.** ουδ. ως επίρρ., *όλον ή τὸ ὄλον*, ολοσχερώς, πλήρως, εντελώς, σε Πλάτ.· *όλω καί παντί*, στον ίδ. κ.λπ.· *τῷ ὄλω καί παντί*, στον ίδ.· συνεπώς, *κατὰ ὄλον*, συνολικά, γενικά, στον ίδ.· *δι' ὄλου, καθ' ὄλου* (βλ. [διόλου](#), [καθόλου](#)).

II. 1. ως ουσ., *τὸ ὄλον*, το σύμπαν, σε Πλάτ. **2.** *τὰ ὅλα*, το σύνολο όσων διαθέτει κάποιος, σε Δημ.· *τοῖς ὅλοις* = *ὅλως*, συνολικά, Φίλιππ. παρά Δημ. **III. 1.** επίρρ. *ὅλως*, πλήρως, συνολικά, εντελώς, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** συνολικά, μιλώντας γενικά, εν συντομία, με μια λέξη, εν ολίγοις, όπως το *ἐνὶ λόγῳ*, Λατ. denique, σε Δημ. **3.** συχνά με αρνητ. μόριο, *οὐχ ὅλως*, καθόλου, σε καμία περίπτωση, ουδόλως, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.

όλο-σφύρητος[ῦ], Δωρ. **-ἄτος, -ον (σφῦρα)**, κατασκευασμένος από συμπαγές σφυρήλατο μέταλλο, σε Ανθ.

όλοσχερεία, ή, γενικού τύπου διερεύνηση ή συνυπολογισμός, σε Στράβ.

όλο-σχερής, -ές, 1. όπως το *όλόκληρος*, καθολικός, εντελής, ακέραιος, πλήρης, Λατ. integer, σε Θεόκρ. **2.** αυτός που σχετίζεται με το σύνολο, σημαντικός, υπολογίσιμος, σπουδαίος, μέγας, σε Πολύβ.· επίρρ. *-ρῶς*, εντελώς, τελείως, στον ίδ. (προέλ. του *-σχερής* αμφίβ.).

όλό-σχοινος, ό, είδος του φυτού σχίνος με παχύ, σαρκώδη κορμό, απ' όπου κατασκευάζεται χοντρό είδος σχοινιού που χρησιμοποιείται στην κατασκευή πλεγμάτων· απ' όπου παροιμ. *ἀπορράπτειν τὸ Φιλίππου στόμα ὀλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ*, κλείνω το στόμα του Φιλίππου με σχοινί από κλαδί σχίνου που δεν έχει βραχεί (επειδή μούλιαζαν τα κλαδιά για να είναι ανθεκτικά), δηλ. χωρίς καμία δυσκολία, σε Αισχίν.

όλοφυγγών, -όνος, ή, = *όλοφυλκτής*, σε Θεόκρ.

όλοφυδνός, -ή, -όν, οικτρός, αξιοθρήνητος, θρηνητικός, σε Όμηρ.· *όλοφυδνά*, ως επίρρ., Ανθ.

όλοφυρμός, -οῦ, ό, θρήνος, οδυρμός, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

όλοφύρομαι[ῦ], μέλ. *-όλοφῦροῦμαι*, αόρ. α' *όλοφῦράμην*, Επικ. β' και γ' ενικ. *όλοφύραο, όλοφύρατο*· μτχ. Παθ. αορ. α' *όλοφυρθείς*· **I. 1.** αμτβ., θρηνώ, θρηνολογώ, οδύρομαι, κλαίω, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** θρηνώ ή συμπάσχω για τις συμφορές άλλων, δείχνω οίκτο, σε Όμηρ.· με γεν., συμπονώ κάποιον, οικτείρω, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** ζητιανεύω με κλάματα και θρηνωδίες, επικαλούμαι, ικετεύω, *καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', όλοφύρομαι*, στο ίδ. **4.** με απαρ., *πῶς όλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;* γιατί θρηνεῖς ενώ πρέπει να είσαι γενναίος; σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** με αιτ., θρηνώ για κάτι, οδύρομαι, στο ίδ., Ηρόδ., Αττ. **2.** συμπονώ, ελεώ, οικτείρω, σε Όμηρ.

όλόφυρσις, ή, = *όλοφυρμός*, σε Θουκ.· *όλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων*, θρηνωδίες για τους πεθαμένους, στον ίδ.

όλοφυρτικός, -ή, -όν, παραπονιάρης, κλαψιάρης, σε Αριστ.

ὄλο-φώϊος, -ον, Επικ. επίθ., καταστροφικός, θανατηφόρος, ολέθριος, σε Ομήρ. Οδ.· *ὀλοφώϊα εἰδώς*, ἔμπειρος σε καταστροφικά τεχνάσματα, στο ἰδ. (από *√ΟΛ*, του *ὄλλυμι*· η κατάληξη *-φώϊος* δεν έχει ερμηνευθεί).

ὄλη, ἡ, δερμάτινος ασκός για λάδι, σε Θεόκρ., Ανθ.

ὄλπις, -ιος και -ιδος, ἡ, = *ὄλη*, σε Θεόκρ.

Ὀλυμπία (ενν. *χώρα*), **ἡ**, η Ολυμπία, πεδιάδα της Ηλείας δυτικά της πόλης Πίσας, όπου τελούνταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἡ ἴδια η πόλη Πίσα, σε Πίνδ.· επίσης, **Οὐλυμπία**, στον ἰδ.

Ὀλύμπια (ενν. *ἱερά*), **τά**, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, προς τιμήν του Ολυμπίου Διός, θεσμοθετήθηκαν, ιδρύθηκαν από τον Ηρακλή το 776 π.Χ., και αναβίωσαν από τον Ίφιτο· τελούνταν κάθε τέσσερα χρόνια, στην Ολυμπία, σε Ηρόδ.· *Ὀλύμπια ἀναιρεῖν, νικᾶν*, νίκη, διάκριση στους Ολυμπιακούς Αγώνες, στον ἰδ. κ.λπ.

Ὀλυμπιάζε, επίρρ., προς την Ολυμπία, σε Θουκ.

Ὀλυμπιακός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε Θουκ., Ξεν.

Ὀλυμπιάς, -άδος, ἡ, ανώμ. θηλ. του *Ὀλύμπιος*· **I. 1.** Ολύμπιος, ως επίθ. των Μουσών, σε Ομήρ. Ἰλ., Ησίοδ.· ομοίως, των Χαρίτων, σε Αριστοφ. **2.**

Ὀλυμπιάς ἐλαία, στεφάνι από κλαδιά ελιάς, ἔπαθλο στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε Πίνδ. **II.** ως ουσ.: **1.** οι Ολυμπιακοί Αγώνες, σε Ηρόδ., Πίνδ. **2.** (ενν. *νίκη*), νίκη στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε Ηρόδ. **3.** η Ολυμπιάδα, δηλ. το χρονικό διάστημα των τεσσάρων ετών ανάμεσα στην τέλεση κάθε Ολυμπιακών Αγώνων· χρησιμ. στη χρονολόγηση ιστορικών γεγονότων από το 300 π.Χ. περίπου· η πρώτη Ολυμπιάδα είχε χρόνο έναρξης το 776 π.Χ.· η 293η και τελευταία το 393 μ.Χ.

Ὀλυμπιάσι, επίρρ.: **I.** στην Ολυμπία, σε Αριστοφ. κ.λπ.· πρβλ. [θύρᾱσι](#), αλλά, **II. Ὀλυμπιάσι** [ᾱ], δοτ. πληθ. του *Ὀλυμπιάς*.

Ὀλυμπιεῖον ή Ὀλυμπίειον, τό, ναός του Ολυμπίου Διός, σε Θουκ., Πλάτ.· λανθασμένη γραφή, *Ὀλύμπιον*.

Ὀλυμπικός, -ή, -όν, 1. αυτός που ανήκει σε ή προέρχεται από τον Όλυμπο, σε Ηρόδ. **2.** αναφερόμενο στην Ολυμπία, *ὁ Ὀλυμπικός ἀγών*, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, σε Αριστοφ.

Ὀλυμπῖο-νίκης[ι], -ου, Δωρ. -νικάς, -ᾱ, ὁ, (νικάω)· I. νικητής στους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε Πίνδ. **II.** ως επίθ., *Ὀλυμπιονίκης ὕμνος*, στον ἰδ.

Ὀλυμπιό-νίκος, -ον (νικάω), = το προηγ. σε Πίνδ.

Ὀλύμπιος, -ον, ο Ολύμπιος, αυτός που ανήκει στον Όλυμπο, ο κάτοικος του Ολύμπου, σε Όμηρ. κ.λπ.· ο Δίας ονομάζεται απλώς *Ὀλύμπιος*, στον Όμηρ.· *Ζεὺς πατήρ Ὀλύμπιος*, σε Σοφ.· *ὁ Ζεὺς ὁ Ὀλύμπιος*, σε Θουκ.

Ὀλυμπος, Ιων. Οὐλυμπος, ὁ, I. ο Όλυμπος, βουνό στα σύνορα της Μακεδονίας με τη Θεσσαλία· ο Όμηρος θεωρεί τον Όλυμπο ἑδρα, κατοικία των θεών, αλλά τον διακρίνει από την ουράνια σφαίρα (*οὐρανός*)· **II.** το όνομα ήταν συνηθισμένο σε ποικίλα άλλα ὄρη, που το καθένα τους ήταν προφανώς το ψηλότερο στην περιοχή του, στη Μυσία, σε Ηρόδ.· στη Λακωνία, σε Πολύβ. κ.λπ. **III.** ως επίρρ., *Ὀλυμπόνδε*, Ιων. *Οὐλυμπόνδε*, προς τον Όλυμπο, σε Όμηρ. κ.λπ.· *Οὐλυμπόθεν*, από τον Όλυμπο, σε Πίνδ. **Ὀλυνθιακός, -ή, -όν**, αυτός που προέρχεται ή σχετίζεται με την πόλη Ὀλυνθο (στη Χαλκιδική), σε Δημ.

ὄλυνθος, ὁ, σύκο που βγαίνει το χειμώνα και το οποίο σπανίως ωριμάζει, πρόωρο σύκο, Λατ. *grossus*, σε Ηρόδ. (άγν. προέλ.).

ὀλῦρᾶ, ἡ, κυρίως στον πληθ. *ὀλυραι*, είδος δημητριακού, σίκαλη ή αγριοσίκαλη, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.: πρβλ. **ζείᾶ**.

ὀλώϊος, σπάνιος Επικ. τύπος του *ὀλοός, ὀλοιός*, σε Ησίοδ.

ὀλωλα, παρακ. με Μέσ. σημασία του *ὀλλυμι*.

ὄλως, βλ. **ὄλος** II.

ὀμᾶδέω, μέλ. -*ήσω*, κάνω θόρυβο ή προκαλώ ταραχή, λέγεται για πλήθος ανθρώπων που μιλούν ταυτοχρόνως, σε Ομήρ. Οδ.

ὀμᾶδος, ὁ (ὀμός),· **I.** θόρυβος, σάλος που προέρχεται από μεγάλο αριθμό ατόμων που μιλούν ταυτοχρόνως, σε Όμηρ., Ευρ.: λέγεται για καταιγίδα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** θορυβώδης πλήθος πολεμιστών, στο ιδ.

ὀμ-αίμιος, -ον (αἷμα), συγγενής εξ αίματος, σε Πίνδ.

ὀμ-αιμος, -ον (αἷμα),· **1.** αυτός που έχει το ίδιο αίμα, συγγενής εξ αίματος, Λατ. *consanguineus*, σε Ηρόδ., Αισχύλ.: *φόνος ὀμαιμος*, φόνος που διαπράχθηκε από κάποιον συγγενή, σε Αισχύλ. **2.** ως ουσ., *ὀμαιμος*, ὁ ή ή, αδελφός ή αδελφή, στον ιδ., Σοφ.

ὀμαιμοσύνη, ἡ, συγγένεια εξ αίματος, σε Ανθ.

ὀμ-αίμων, -ον, γεν. -*ονος*, = *ὀμαιμος*, σε Ηρόδ., Αισχύλ.: συγκρ. *ὀμαιμονέστερος*· **1.** πλησιέστερος συγγενής, σε Σοφ. **2.** ως ουσ., αδελφός ή αδελφή, στον ιδ. **3.** = *ὀμόγνιος*, σε Αισχύλ.

ὀμαιχμία, Ιων. -*ιη, ἡ*, συνένωση για μάχη, αμυντική συμμαχία, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὀμ-αιχμος, ὁ (αἰχμή), συμπολεμιστής, σύντροφος στη μάχη, σύμμαχος, σε Θουκ.

ὀμᾶλής, -ές, = *ὀμαλός*, επίπεδος, ομαλός, τὰ *ὀμαλῇ*, ομαλά εδάφη, σε Ξεν.

ὀμᾶλίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ* — Παθ., παρακ. *ὠμάλισμαι*, αόρ. α' *ὠμαλίσθην*, μέλ. *ὀμαλισθήσομαι*, Μέσ. μέλ. *ὀμαλιεῖται*, με Παθ. σημασία· **1.** κάνω κάτι επίπεδο, ισοπεδώνω, σε Ξεν. **2.** εξομαλύνω, εξισώνω, εξομοιώνω, σε Αριστ.

ὀμᾶλός, -ή, -όν (ὀμός),· **I. 1.** λέγεται για επιφάνεια, επίπεδος, ισόπεδος, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.: *ἐν τῷ ὀμαλῷ*, σε ομαλό έδαφος, σε Θουκ.: *ὀμαλώτατον*, στον ιδ. **2.** λέγεται για περιστάσεις, αυτός που βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο, ισοδύναμος, κανονικός, ισόσταθμος, *ὀμαλὸς ὁ γάμος*, γάμος με άτομο της ίδιας κοινωνικής τάξης, σε Αισχύλ.: *ὀμαλοὶ ἔρωτες*, σε Θεόκρ.: *ἀλλάλοις ὀμαλοί*, στο ίδιο επίπεδο μεταξύ τους, ισοδύναμοι, ὅμοιοι, στον ιδ. **3.** αυτός που ανήκει στον μέσο ὅρο, συνήθης, κοινός, *ὀμαλὸς στρατιώτης*, τυπικό είδος στρατιώτη, στον ιδ. **II. 1.** επίρρ. *ὀμαλῶς*, ευθυγραμμισμένα, ομαλά, *ὀμαλῶς βαίνειν*, βάδισμα σε ευθεία γραμμή, σε Θουκ.: *ὀμαλῶς προϊέναι*, σε Ξεν. **2.** ομοιόμορφα, εξίσου, σε Πλούτ.

ὀμᾶλότης, -ητος, ἡ, λεία, χωρίς προεξοχές επιφάνεια, σε Αριστ.: επίπεδο έδαφος, πεδιάδα, στον ιδ. **II.** ισότητα, ισορροπία, σε Πλάτ., Αριστ.

ὀμαρτέω, παρατ. *ὠμάρτουν*, Επικ. γ' δυϊκ. *ὀμαρτήτην* και *ὀμαρτήδην*: μέλ. -*ήσω*, αόρ. *ὠμάρτησα*, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. *ὀμαρτήσειεν*· (ὀμός, ἀρτάω)· **I.** συναντώ, **1.** με εχθρική σημασία, συμπλέκομαι σε μάχη, *τῷ δ' ἄρ' ὀμαρτήδην*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** συμπορεύομαι, συνοδεύω, *βῆσαν ὀμαρτήσαντες*, πορεύτηκαν, περπάτησαν μαζί, σε Ομήρ. Οδ.: *οὐδέ κεν ἴρηξ κίρκος ὀμαρτήσειε*, δεν μπορούσε να συμπλεύσει με το καράβι, στο ιδ. **3.** με δοτ., περπατώ στο πλάι, συντροφεύω, ακολουθώ, *τινί*, σε Ησίοδ., Τραγ.: επίσης, παρακολουθώ, καταδιώκω, κυνηγώ, σε Αισχύλ. **4.** λέγεται για πράγματα, ακολουθώ, στον ιδ. **II.** στη Μέσ. με αιτ., καταδιώκω ή επιτίθεμαι από κοινού, σε Ομήρ. Ιλ. **ὀμαρτή ή ὀμαρτή**, επίρρ.: **I.** μαζί, από κοινού, σε Ευρ. **II.** *ὀμάρτη*, Δωρ. αντί *ὀμάρτει*, προστ. του *ὀμαρτέω*.

ὄμ-ασπις, -ιδος, ὅ, ἡ, συμπολεμιστής, συστρατιώτης, σε Ανθ.

ὄμ-αῦλαξ, Δωρ. -ῶλαξ, -ἄκος, ὅ, ἡ, ὁμορος, γειτονικός, σε Ανθ.

ὄμαυλία, ἡ, συγκατοίκηση, συνοίκηση, *σύζυγοι ὄμ.,* τα δεσμά του γάμου, σε Αισχύλ.

ὄμ-αυλος, -ον (αὐλή), · I. συγκατοικος, **II.** (αὐλός) αυτός που συνηχεί ή βρίσκεται σε συμφωνία, σε Σοφ.

ὄμβρέω, μέλ. -ήσω (ὄμβρος), · I. βρέχω, *μετοπωρινὸν ὄμβρήσαντος Ζηνός,* όταν ο Δίας στέλνει τις φθινοπωρινές βροχές, σε Ησίοδ. **II.** μτβ., δροσίζω, υγραίνω, σε Ανθ.

ὄμβριος, -ον (ὄμβρος), βροχερός, βρόχινος, προερχόμενος από τη βροχή, *ὔδωρὸς ὄμβριον,* το νερό της βροχής, σε Ηρόδ. · *ὄμβρία χάλαζα,* σε Σοφ. · *νέφος,* σε Αριστοφ.

ὄμβρο-δόκος, -ον (δέχομαι), αυτός που δέχεται, αποχετεύει το βρόχινο νερό, σε Ανθ.

ὄμβρο-κτύπος[ῦ], -ον, αυτός που ηχεί εξαιτίας της βροχής, σε Αισχύλ.

ὄμβρος, ὅ, I. 1. Λατ. imber, καταιγίδα, αστροπελέκι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. ·

δυνατή βροχή, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2.** γενικά, το στοιχείο νερό, σε Σοφ. **II.** μεταφ., λουτρό δακρύων, αίματος κ.λπ., σε Αισχύλ., Σοφ.

ὄμβρο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρνει βροχή, Λατ. imbrifer, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

ὀμείρομαι, = ἰμείρομαι, σε Κ.Δ.

ὀμεῖται, γ' ενικ. μέλ. του ὀμνυμι.

ὀμ-ευνέτης, -ου, ὅ, = ὀμευνος, σε Ευρ. · θηλ. **ὀμευνέτις, -ιδος,** σε Σοφ.

ὄμ-ευνος, -ον (εὐνή), σύντροφος στο κρεβάτι, σύζυγος, λέγεται και για άντρα και για γυναίκα, σε Ανθ.

ὀμ-έψιος, -ον (ἐψία), σύντροφος στο παιχνίδι, συμπαίκτης, σε Ανθ.

ὀμ-ηγερός, -ές (ὀμός, ἐγείρω), συναθροισμένος, *ὀμηγερέσι θεοῖσι* (Επικ. δοτ. πληθ.), σε Ομήρ. Ιλ.

ὀμ-ηγῶρης, Δωρ. ὀμ-ἄγῶρης, -ές (ἄγυρις), = το προηγ., σε Πίνδ.

ὀμηγῶρίζομαι, απαρ. αορ. α' ὀμηγῶρίσασθαι, αποθ., συναθροίζω, συγκαλώ, σε Ομήρ. Οδ.

ὀμ-ἡγῶρις, Δωρ. ὀμάγ-, -ιος, ἡ (ἄγυρις), συνάθροιση, συνέλευση, συνέδριο, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Ευρ.

ὀμ-ηλικία, Ιων. -ίη, ἡ, I. το να έχει κάποιος την ίδια ηλικία με κάποιον άλλο, ιδίως λέγεται για νέους · και, ως περιληπτικό, συνομήλικοι, φίλοι, σύντροφοι κάποιου, σε Όμηρ., Θεόγν. **II.** όταν απευθύνεται σε γυναίκα, = **ὀμήλιξ,** *ὀμηλική δέ μοι αὐτῶ,* μα εσύ έχεις την ίδια ηλικία με μένα, σε Ομήρ. Οδ.

ὀμ-ἡλιξ, -ίκος, ὅ, ἡ, I. αυτός που έχει την ίδια ηλικία με κάποιον, συνομήλικος, λέγεται κυρίως για νέους, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** ως ουσ., συνομήλικος, σύντροφος, Λατ. aequalis, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. **II.** αυτός που έχει το ίδιο ανάστημα με κάποιον, σε Λουκ.

ὀμηρεία, ἡ (ὀμηρεύω), παραχώρηση ανθρώπων ως ομήρων, ως εγγυήσεων, εγγύηση, Λατ. vadimonium, σε Θουκ.

Ὅμηρειον, τό, ναός του Ομήρου στη Σμύρνη, σε Στράβ.

Ὅμηρειος, -ον, Ομηρικός, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Όμηρο, σε Ηρόδ. · *τὸ Ὅμηρειον,* ομηρική φράση, σε Πλάτ.

ὀμήρευμα, -ατος, τό, εγγύηση, ενέχυρο, σε Πλούτ.

ὀμηρεύω, μέλ. -σω (ὀμηρος), · I. είμαι ή χρησιμεύω ως ὀμηρος, ως εγγύηση, σε Αισχίν. **II.** μτβ., παρέχω εγγυητή, ὀμηρο, σε Ευρ.

ὀμηρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' *ὀμήρησα* (ὄμηρος),· **1.** συναντώ, απαντώ, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., ομοφωνώ, συμφωνώ, *φωνῇ ὀμηρεῦσαι* (Ιων. αντί *ὀμηροῦσαι*, θηλ. μτχ. πληθ.), σε Ησίοδ.

Ὀμηρίδαι, οἱ, οι Ομηρίδες, γένος ἢ συντροφιά ποιητῶν στη Χίο, που απέδιδαν την καταγωγή τους στον Όμηρο και απήγγελλαν από στήθους τα έργα του, σε Πίνδ.· γενικά, μιμητές ἢ θαυμαστές του Όμηρου, σε Πλάτ.

Ὀμηρικός, -ή, -όν, Ομηρικός, κατά τον τρόπο του Ομήρου, σε Πλάτ.

Ὁμηρος, ὁ, το κύριο όνομα Όμηρος· απαντά για πρώτη φορά σε Απόσπ. του Ησίοδ.

ὄμηρος, ὁ, 1. εγγύηση για τη διατήρηση της ενότητας, εγγύηση, ενέχυρο, ὀμηρος, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** λέγεται για πράγματα, ενέχυρο, εγγύηση, *τὴν γῆν ὄμηρον ἔχειν*, σε Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

ὀμίλᾱδόν, επίρρ. (*ὄμιλος*), σε ομάδες ἢ σειρές, κατά πλήθη, Λατ. turmatim, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀμιλέω, μέλ. -ήσω (*ὄμιλος*)· **I. 1.** είμαι σύντροφος με, συναναστρέφομαι, με δοτ. πληθ., σε Ομήρ. Οδ., Αττ.· επίσης, *ὀμιλέοι μετὰ Τρώεσσιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐνὶ πρώτοισιν ὀμιλεῖ*, συμφωνεῖ με τους προηγούμενους ομιλητές, στο ίδ. **2.**

απόλ., γίνομαι μέλος της συντροφιάς, σε Ομήρ. Οδ.· *περὶ νεκρὸν ὄμ.*, συνωστίζονταν γύρω από το πτώμα, σε Όμηρ. **II.** με εχθρική σημασία, συνάπτω μάχη με, *ὀμιλέομεν Δαναοῖσιν*, στον ίδ.· απόλ., συμπλέκομαι, μάχομαι, σε Ομήρ. Ιλ. **III. 1.** λέγεται για κοινωνική συναναστροφή, συζητώ με, συναναστρέφομαι, συνδέομαι φιλικά με άλλους, σχετίζομαι, με δοτ., σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *ἀλλήλοισ, μετ' ἀλλήλων, πρὸς ἀλλήλους*, σε Πλάτ.· λέγεται για μαθητές, συχνάζω στις διαλέξεις ενός συγκεκριμένου δασκάλου, είμαι μαθητής του, σε Ξεν. **2.** απόλ., έχω φιλική σχέση, σε Ηρόδ. **IV.** λέγεται για γάμο, σε Σοφ., Ξεν. **V. 1.** χρησιμ. για πράγματα ἢ εργασίες με τις οποίες ασχολείται κάποιος, επιμελούμαι, καταγίνομαι με, *ὀμιλεῖν πολέμῳ*, σε Θουκ.· *πράγμασι καινοῖς*, σε Αριστοφ.· *φιλοσοφία*, σε Πλάτ.· ομοίως, περίπου ὅπως τα *χρῆσθαι, νομίζειν*, Λατ. uti, *ὄμ. τύχαις*, η τύχη είναι με το μέρος μου, σε Πίνδ.· *εὐτυχία ὀμιλεῖν*, σε Ευρ.· *ἐκτὸς ὀμιλεῖ* (ενν. *τῶν ὀργῶν*), δηλ. είναι έξω φρενῶν, παραλογίζεται, σε Σοφ. **2.** *πλαγίαις φρένεσσιν ὄλβος οὐ...* ὄμ., δεν συντροφεύει δύστροπα μυαλά, σε Πίνδ.· *κυλίκων νεῖμεν ἑμοιτέρψιν ὀμιλεῖν*, μου έδωσε σαν μερίδιο την ευχαρίστηση του κρασιού να μου κρατάει συντροφιά, σε Σοφ. **VI.** συμπεριφέρομαι σε κάποιον, *ταῦτα ἢ ἐμὴ νεότης ἐς τὴν Πελοποννησίῳν δύναμιν ὀμίλησε*, σε Θουκ. **VII.** λέγεται για τόπο, έρχομαι σε, επισκέπτομαι, με δοτ., σε Ηρόδ., Αισχύλ.

ὀμίλῃδόν, επίρρ., = *ὀμιλαδόν*, σε Ησίοδ.

ὀμίλημα[ι], -ατος, τό (*ὀμιλέω*), σχέση, συναναστροφή, σε Πλάτ.

ὀμίλητέον, ρημ. επίθ. του *ὀμιλέω*, σε Αριστ.

ὀμίλητής, -οῦ, ὁ (*ὀμιλέω*), μαθητής, σε Ξεν.

ὀμίλητός, -ή, -όν (*ὀμιλέω*), αυτός τον οποίο μπορεί να συναναστραφεί κάποιος, *οὐχ ὀμίλητός*, απρόσιτος, σε Αισχύλ.

ὀμίλια, Ιων. -ίη, ἢ (*ὀμιλέω*)· **I. 1.** το να είναι κάποιος μαζί με άλλους, (επι)κοινωνία, συναναστροφή, συντροφιά, Λατ. commercium, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ὀμίλια τινός*, (επι)κοινωνία ἢ συναναστροφή με κάποιον, σε Ηρόδ.· *πρὸς τινα*, σε Σοφ. κ.λπ.· *τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὀμιλίας*, εκείνους που αξίζουν τη φιλία μου, σε Αριστοφ.· *ὀμίλια χθονός*, επαφή, συναλλαγή με μια χώρα, σε Ευρ.· *πολιτεία καὶ ὀμίλια*, δημόσια και ιδιωτική ζωή, σε Θουκ.· επίσης στον πληθ. *Ἑλληνικαὶ ὀμιλῖαι*, επαφές, συμμαχία με τους Έλληνες, σε Ηρόδ.· *αἱ συγγενεῖς ὀμιλῖαι*, σχέσεις με συγγενικά πρόσωπα, σε Ευρ. **2.**

σεξουαλική συνεύρεση, συνουσία, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **3.** διδασκαλία, σε Ξεν.· μεταγεν., διάλεξη, παράδοση μαθήματος, μάθημα. **II.** σύλλογος, εταιρεία, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· με περιληπτική σημασία, συνοδοιπόροι, επισκέπτες από κοινού, σε Αισχύλ.· ναὸς *ὀμιλίας*, ναύτες που υπηρετούν στο ίδιο καράβι, σε Σοφ.

ὄμ-ῖλος, ὅ (ὁμός, ὦλη),· 1. κάθε συναθροισμένο πλήθος, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αισχύλ.· μάζα ανθρώπων, ὄχλος, αντίθ. προς τους ηγέτες, αρχηγούς, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὁ ψιλὸς ὀμιλος*, πλήθος ατάκτων, αντίθ. προς το *οἱ ὀπλῖται*, σε Θουκ. **2.** πλήθος, συρφετός μάχης, σε Ομήρ. Ιλ.· *πρώτῳ ἐν ὀμίλῳ*, Λατ. in prima acie, στο ιδ.· γενικά, αναταραχή, θόρυβος, σύγχυση, σε Ηρόδ.

ὀμῖχέω, Λατ. mingo, ουρώ, σε Ησίοδ.

ὀμίχλη, ἡ, Ιων. **ὀμίχλη**, Δωρ. **ὀμίχλα**, **1.** ομίχλη, καταχνιά (ὄχι τόσο πυκνή ὅσο τα *νέφος*, *νεφέλη*), σε Ομήρ. Ιλ.· *κονίης ὀμίχλη*, σύννεφο σκόνης, στο ιδ. **2.** μεταφ., ομίχλη γύρω από τα μάτια, σε Αισχύλ.· σκοτεινιά, σκότος, ζόφος, σε Ανθ.

ὄμμα, -ατος, τό (η ρίζα βρίσκεται στο *ὄμμαι*, Παθ. παρακ. του *ὀράω*)· μάτι, οφθαλμός, σε Όμηρ. κ.λπ.· *κατὰ χθονὸς ὄμματα πῆξας*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὀρθοῖς ὄμμασιν ὀρᾶν τινα*, Λατ. rectis oculis aspicere, κοιτάζω κατ' ευθείαν, μέσα στα μάτια, σε Σοφ. κ.λπ.· *οὐκ οἶδ' ὄμμασιν ποίοις βλέπων πατέρα πότ' ἂν προσεῖδον*, με τί μάτια θα τον κοιτούσα κατά πρόσωπο, στον ιδ.· ομοίως, *ὀρᾶν τινα ἐν ὄμμασι*, στον ιδ.· *λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι*, κρίνω από τα μάτια ή την έκφραση κάποιου, στον ιδ.· *ἐς ὄμμα τινὸς ἐλθεῖν*, παρουσιάζομαι μπροστά σε κάποιον, μπροστά στα μάτια του, σε Ευρ.· *κατ' ὄμματα*, ενώπιον κάποιου, σε Σοφ.· *ἐλθεῖν κατ' ὄμμα*, έρχομαι πρόσωπο με πρόσωπο, σε Ευρ.· αλλά, *κατ' ὄμμα ἐπίσης*, ως προς την ὄραση, σε Σοφ.· *ὥς ἀπ' ὀμμάτων*, κρίνω με το μάτι, Λατ. ex obtutu, στον ιδ.· *ἐν ὄμμασι*, Λατ. in oculis, μπροστά στα μάτια κάποιου, σε Αισχύλ., Θουκ.· *ἐξ ὀμμάτων*, έξω από το οπτικό πεδίο κάποιου, σε Ευρ. **II.** αυτό που βλέπει κάποιος, θέαμα, ὄραμα, θέα, σε Σοφ. **III.** το μάτι του ουρανού, δηλ. ο ήλιος, στον ιδ., Ευρ.· αλλά, *ὄμμα νυκτός*, περίφρ. αντί νύξ (βλ. κατωτ. IV), σε Αισχύλ., Ευρ. **IV.** γενικά, φως, οτιδήποτε φέρνει φως, *ὄμμα δόμων νομίζω δεσπότην παρουσίαν*, σε Αισχύλ.· *ὄμμα φήμης*, φως, χαρά από ευχάριστες ειδήσεις, σε Σοφ. *ζύναιμον ὄμμα* αντί *ζυναίμων*, στον ιδ.· *ὦ ταυρόμορφον ὄμμα Κηφισοῦ* αντί *ὦ ταυρόμορφε Κηφισέ*, σε Ευρ.

ὀμμάτο-στερής, -ές (στερέω),· I. αυτός που έχει στερηθεί τα μάτια του, σε Σοφ., Ευρ. **II.** Ενεργ., αυτός που αποστερεί τα μάτια, *φλογμὸς ὀμμ. φυτῶν*, θερμότητα που στερεί τα φυτά από τα μπουμπούκια ή τα άνθη τους, σε Αισχύλ.

ὀμμάτω, μέλ. -ώσω, βάζω σε κάτι μάτια, π.χ. σε αγάλματα — Παθ., *φρηνώμματωμένη*, νόηση προικισμένη με μάτια, με ενορατικές δηλαδή ικανότητες, σε Αισχύλ.

ὀμνῦμι και ὀμνύω· προστ. *ὀμνυθι και ὀμνυ*· γ' πληθ. *ὀμνύντων*, γ' ενικ. (από ενεστ. *ὀμνύω*) *ὀμνύετω*· παρατ. *ὤμνυν*, μέλ. *ὀμοῦμαι*, -εῖ, -εῖται, μεταγεν. *ὀμόσω*· αόρ. α' *ὤμοσα*, Επικ. *ὤμοσσα*, *ὄμοσα*, -οσσα· παρακ. *ὀμώμοκα*, υπερσ. *ὀμωμόκειν* — Παθ., μέλ. *ὀμοσθήσομαι*, αόρ. α' *ὀμόσθην*, γ' ενικ. παρακ. *ὀμώμοται* ή *ὀμώμοσται*, μτχ. *ὀμωμοσμένος*· **I.** ορκίζομαι, σε Όμηρ.· με σύστ. αιτ., *ὀμνύετω δέ τοι ὄρκον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσση*, οποιοσδήποτε κι αν ψευδορκήσει, στο ιδ. **II. 1.** ορκίζομαι για κάτι, επιβεβαιώνω ή επικυρώνω με ὄρκο, ενόρκως, *ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄμν. τὴν εἰρήνην*, σε Δημ. **2.** ακολουθ. από απαρ. μέλ., ορκίζομαι ότι θα..., σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· συχνά με το *ἤ μὲν* ή (στην Αττ.) το *ἤ μὴν*, να

προηγείται του απαρ., *καί μοι ὁμοσσόν ἧ μὲν μοι ἀρήξειν*, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, με απαρ. αορ. και ἄν, σε Ξεν.· ακολουθ. από απαρ. ενεστ., ορκίζομαι ότι κάνω κάτι, σε Σοφ.· με απαρ. παρακ. ορκίζομαι ότι δεν, σε Δημ. **3.** απόλ., *εἰπεῖν ὁμόσας*, προβάλλω ισχυρισμό παίρνοντας όρκο, σε Πλάτ. **III.** με αιτ. προσ. ή πράγμ. στο οποίο κάποιος ορκίζεται, ορκίζομαι σε, *ὁμόσαι Στυγὸς ὕδωρ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὁωμοκῶς τοὺς θεοὺς*, σε Δημ.· σπανίως με δοτ., *τῷ δ' ἄρ' ὀμνυτ'*, σε Αριστοφ. — Παθ., *ὁμόμοσται Ζεύς*, έχει γίνει όρκος στο όνομα του Δία, έχει επικληθεῖ σαν μάρτυρας ο Δίας, σε Ευρ.

ὁμο-βώμιος, -ον (βωμός), θεός που έχει κοινό βωμό με άλλον θεό, σε Θουκ.

ὁμο-γάλακτες, οἱ (γάλα), πρόσωπα που έχουν θηλάσει το ίδιο γάλα, θετοί αδελφοί ή αδελφές, προερχόμενοι από την ίδια οικογένεια, σε Αριστ.

ὁμό-γᾶμος, -ον, αυτός που έχει παντρευτεί την ίδια γυναίκα, που είχε πριν παντρευτεί κάποιος άλλος, σε Ευρ.· *ὁμόγαμοι*, αυτοί που έχουν παντρευτεί δύο αδελφές, στον ιδ.

ὁμο-γάστριος, -ον (γαστήρ), αυτός που βγήκε από την ίδια κοιλιά, που γεννήθηκε από την ίδια μητέρα, σε Ομήρ. Ιλ.

ὁμο-γενέτωρ, -ορος, ἡ (γίγνομαι), αδελφός, σε Ευρ.

ὁμο-γενής, -ές (γίγνομαι),· **I.** αυτός που ανήκει στην ίδια φυλή ή οικογένεια, σε Ευρ.· *ὁμ. μιάσματα*, λέγεται για αιματοχυσία ανάμεσα σε μέλη της ίδιας οικογενείας, στον ιδ.· επίσης ως ουσ., *ὁμογενής τινος*, συγγενής κάποιου, στον ιδ. **II.** Ενεργ., αυτός που έχει την ίδια σύζυγο με κάποιον άλλο, σε Σοφ.

ὁμο-γέρων, -οντος, ὁ, αυτός που είναι εξίσου ηλικιωμένος, σε Λουκ.

ὁμό-γλωσσος, -ον, Αττ. -ττος (γλῶσσα), αυτός που μιλάει την ίδια γλώσσα, σε Ηρόδ.· *τινι*, με κάποιον, στον ιδ., Ξεν.

ὁμό-γνιος, -ον, συνηρ. αντί *ὁμο-γένιος (ὁμός, γένος)*, αυτός που ανήκει στην ίδια γενιά· *ὁμόγνιοι θεοί*, θεοί-προστάτες γένους ή οικογένειας, Λατ. *Dii gentilitii*, σε Σοφ.· *Ζεὺς ὁμόγνιος*, σε Ευρ., Αριστοφ.

ὁμογνωμέω, μέλ. -ήσω, έχω την ίδια γνώμη, συμφωνώ, σε Θουκ., Ξεν.·

ὁμογνωμέω τινί, συμφωνώ με κάποιον, σε Ξεν.· *ὁμογνωμέω τινί τι*, συμφωνώ με κάποιον σε κάτι, στον ιδ.

ὁμο-γνώμων, -ον, γεν. -ονος (γνώμη), σύμφωνος με τη γνώμη κάποιου, σκεπτόμενος με τον ίδιο τρόπο, *τινί*, με κάποιον, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.· *ὁμ. τινα λαμβάνειν, ποιεῖν, ποιεῖσθαι*, φέρνω κάποιον στη γνώμη μου, σε Ξεν.

ὁμό-γονος, -ον, = *ὁμο-γενής*, σε Πίνδ.· *τινι*, με κάποιον, σε Ξεν.

ὁμό-δᾶμος, -ον, Δωρ. αντί *ὁμό-δημος*.

ὁμοδέμνιος, -ον (δέμνιον), αυτός που μοιράζεται το κρεβάτι με κάποιον, σε Αισχύλ.

ὁμό-δημος, Δωρ. -δᾶμος, -ον, αυτός που ανήκει στον ίδιο δήμο ή στην ίδια γενιά, σε Πίνδ.· *τινι*, με κάποιον, στον ιδ.

ὁμο-δίαιτος, -ον (δίαιτα), αυτός που ζει μαζί με άλλους, σε Λουκ.· *ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς*, κοινά στους πολλούς, στον ιδ.

ὁμοδοξέω, μέλ. -ήσω, είμαι της ίδιας γνώμης, συμφωνώ απολύτως, *τινί*, με κάποιον, σε Πλάτ.· απόλ., είμαι σύμφωνος, στον ιδ.

ὁμοδοξία, ἡ, ομοφωνία, ομοψυχία, σε Πλάτ.

ὁμό-δοξος, -ον (δόξα), αυτός που έχει την ίδια άποψη, ομόγνωμος, σε Λουκ.

ὁμό-δουλος, ὁ, ἡ, σύνδουλος, αυτός που είναι σύντροφος στη δουλεία, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.· *ὁμόδουλος τινος*, σε Πλάτ.· *τινι*, σε Ξεν.

ὁμοδρομία, ἡ, το να τρέχει κανείς από κοινού, συναπάντημα, σε Λουκ.

ὁμό-δρομος, -ον (δραμεῖν), αυτός που τρέχει την ίδια διαδρομή με, *τινι*, σε Πλάτ.

όμο-εθνής, -ές (ἔθνος), αυτός που ανήκει στον ίδιο λαό, στο ίδιο έθνος ή στην ίδια φυλή, σε Ηρόδ., Αριστ.· γενικά, αυτός που ανήκει στο ίδιο είδος, ομοειδής, σε Αριστ.

όμό-εθνος, -ον, = *όμοεθνής*, σε Πολύβ.

όμό-ζυξ, -ῦγος, ό, ή (ζεύνυμι), λέγεται για ζώα, αυτό που είναι ζεμένο μαζί με κάποιο άλλο, σε Πλάτ.

όμο-ήθης, -ες (ἥθος), αυτός που έχει τις ίδιες συνηθειες ή τον ίδιο χαρακτήρα, σε Πλάτ., Αριστ.

όμο-ήλιξ, -ίκος, ό, ή, = *όμηλιξ*, σε Ανθ.

όμο-θάλαμος[θά], -ον, αυτός που ζει στο ίδιο δωμάτιο μαζί με κάποιον άλλο, με γεν., σε Πίνδ.

όμόθεν (όμός), I. από τον ίδιο τόπο, κυρίως γεν. (όπως τα *έμέθεν, σέθεν, ούρανόθεν*), *έξ όμόθεν*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** ως επίρρ., από την ίδια πηγή, σε Ομηρ. Ύμν., Ησίοδ.· *τὸν όμόθεν*, αδελφό, σε Ευρ.· ομοίως, *τὸν όμόθεν πεφυκότα*, στον ίδ.· *όμόθεν εἶναι τινι*, προέρχομαι από τους ίδιους γονεῖς μ' αυτόν, σε Σοφ. **III.** από κοντά, εκ του συστάδην, *όμόθεν μάχηνποιεῖσθαι*, Λατ. *cominus pugnare*, σε Ξεν.· *όμόθεν διώκειν*, ακολουθώ από κοντά, στον ίδ.

όμό-θρονος, -ον, αυτός που μοιράζεται τον ίδιο θρόνο, σε Πίνδ.

όμο-θυμᾶδόν, επίρρ. (*θυμός*), ομοψύχως, ομοφώνως, σε Δημ.· κυρίως με το πάντες, σε Αριστοφ., Ξεν.

όμοιάζω (ὅμοιος), είμαι όμοιος, παρεμφερής με, σε Κ.Δ.

όμοῖος, -ον, Επικ. αντί *όμοιος*, -ον, σε Ομήρ. Ιλ. (*ἵ* χάριν μέτρου πριν από μακρά συλλαβή).

όμοιο-κατάληκτος, -ον, αυτός που έχει ομοιοκαταληξία, ρίμα, λέγεται για στίχους.

όμοιοπαῖθεω, μέλ. -ήσω, **I.** έχω παρόμοια αισθήματα ή πάθη, συμπάσχω, *τινί*, με κάποιον άλλο, σε Αριστ. **II.** λέγεται για πράγματα, υπόκειμαι στους ίδιους νόμους, είμαι ομοιογενής, σε Στράβ.

όμοιο-παῖθής, -ές (πάθος),· **I.** αυτός που τρέφει παρόμοια συναισθήματα ή πάθη και διαθέσεις, αυτός που συμπάσχει, *τινι*, με κάποιον άλλο, σε Πλάτ. **II.** γενικά, παρεμφερής ως προς τη φύση, στον ίδ.

όμοιο-πρεπής, -ές (πρέπω), αυτός που έχει παρόμοια εμφάνιση με, *τινι*, σε Αισχύλ.

ὅμοιος ή (Ιων. και αρχ. Αττ.) όμοῖος, -α, -ον ή -ος, -ον· Επικ. επίσης **όμοῖος** (βλ. αυτ.), Αιολ. **ῥμοιος**· (*όμός*), Αρκαδ. **ῥμοῖος**·

A. I. 1. παρόμοιος, παρεμφερής, Λατ. *similis*, σε Ομηρ. κ.λπ.· *παροῖμ., τὸν όμοῖον ἄγει θεός ὥς τὸν όμοῖον*, όμοιος στον όμοιο, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *ό όμοιος τῷ όμοίῳ*, σε Πλάτ.· συγκρ. *όμοιότερος*, αυτός που έχει μεγαλύτερη ομοιότητα, στο ίδ.· υπερθ. *-ότατος*, ο πλέον παρεμφερής, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

2. = *ό αυτός*, ο ίδιος, σε Ομηρ.· *ἐν καὶ ὅμοιον*, ένα και το αυτό, σε Πλάτ.· *όμοῖον ἡμῖν ἔσται*, για μας θα είναι ακριβώς το ίδιο, Λατ. *perinde erit*, σε Ηρόδ.· *σὺ δ' αἰνεῖν εἴτε με ψέγειν θέλεις, όμοῖον*, σε Αισχύλ. **3.** αυτός που τον μοιράζονται εξίσου όλοι, κοινός, *όμ. πόλεμος*, πόλεμος στον οποίο καθέννας (δηλ. όλοι) λαμβάνει μέρος, σε Ομηρ.· *γῆρας, θάνατος, μοῖρα*, κοινά για όλους, στον ίδ.· **4.** ίσος σε ισχύ, ισοδύναμος, ισάξιος αντίπαλος, Λατ. *par*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **5.** παρόμοιος στον τρόπο σκέψης, ομόγνωμος με, σύμφωνος με, *τινι*, σε Ησίοδ.· *απ' όπου (ενν. έαυτῶ), πάντοτε ο ίδιος, αμετάβλητος, ὅμοιος πρὸς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους*, σε Θουκ. **6.** *τὸ όμοῖον ἀνταποδιδόναι*, εκδικούμαι με τον ίδιο τρόπο, με τον οποίον αδικήθηκα, Λατ. *par pari referre*, σε Ηρόδ.· επίσης, *τὴν όμοίην* (ενν. *χάριν*) *διδόναι ή ἀποδιδόναι τινί*, στον ίδ.·

τὴν ὁμοίην φέρεσθαι παρά τινος, λαμβάνω το ἴδιο ὡς ανταπόδοση ἀπὸ κάποιον, στον ἰδ.· ἐπ' ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ (βλ. [ἴσος](#) II. 2)· **7.** ἐν ὁμοίῳ ποιεῖσθαι τι, ἀξιολογῶ, θεωρῶ κάτι ἐξίσου ἐντίμο, σε Ηρόδ. **8.** ἐκ τοῦ ὁμοίου, με τον ἴδιο τρόπο, ὅπως το ὁμοίως, σε Θουκ.· ἐκ τῶν ὁμοίων, με ἰσοδύναμα προσόντα, σε δίκαιη μάχη, σε Αἰσχύλ. **II.** λέγεται γιὰ τὴν ἴδια θέσιν ἢ τάξιν, σε Ηρόδ.· οἱ ὅμοιοι, ἀριστοκράτες, ευγενεῖς, σε Ξεν., Ἀριστ. **B.** Σύνταξι· **1.** ἀπόλ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** τὸ πρόσωπο ἢ τὸ πράγμα με τὸ ὁποῖο εἶναι κάποιος ἢ κάτι ὁμοιο(ς) με δοτ., ὅπως το Λατ. similis, σε Όμηρ. κ.λπ.· ἐπίσης με γεν.· ἐλλειπτ. φράσεις, κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι ἀντὶ κόμαι ταῖς τῶν Χαρίτων ὁμοῖαι, σε Όμηρ. Ἰλ. **3.** αὐτὸ με τὸ ὁποῖο εἶναι ὁμοιο ἓνα πρόσωπο ἢ πράγμα, σε αἰτ. ἀθανάτησι φυνὴν καὶ εἶδος ὁμοίῃ, σε Όμηρ. Οδ. **4.** με ἀπαρ., θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι, τρέχουν σαν τοὺς ἀνέμους, σε Όμηρ. Ἰλ. **5.** ἀκολουθ. ἀπὸ καί, ὅπως το Λατ. perinde ac, σε Ηρόδ. κ.λπ. **Γ.** Εἰρήρ., συχνά στα ουδ. ὅμοιον καὶ ὅμοια, Ἰων. καὶ ἀρχ. Αἰτ. ὁμοῖον, ὁμοῖα, κατὰ τον ἴδιο τρόπο με, ὁμοῖα τοῖς μάλιστα, σε Ηρόδ.· ὁμοῖα τοῖς πρώτοις, στον ἰδ. **2.** παρομοίως, σε Αἰσχύλ. **II. 1.** ομαλ. εἰρήρ. ὁμοίως, κατὰ τον ἴδιο τρόπο με, με δοτ., σε Ηρόδ., Αἰτ.· ὁμ. καί..., σε Ηρόδ. **2.** ἐξίσου ἰσοδύναμα, στον ἰδ., Αἰσχύλ.

ὁμοιο-τέλευτος, -ον (τελευτή), αὐτὸς που ἔχει ἴδια κατάληξιν, σε Ἀριστ.· τὸόμοιοιτέλευτον, ὁμοιοκαταληξία δύο στίχων.

ὁμοιότης, -ητος, ἢ (ὅμοιος), ὁμοιότητα, ὁμολογία, ἀναλογία, σε Πλάτ.

ὁμοιοτροπία, ἢ, ὁμοιότητα στὴ συμπεριφορὰ καὶ τον τρόπο ζωῆς, σε Στράβ.

ὁμοιό-τροπος, -ον, παρόμοιος στὴ συμπεριφορὰ καὶ τον τρόπο ζωῆς, σε Θουκ.· εἰρήρ. -πως, κατὰ τον ἴδιο τρόπο με κάποιον ἄλλο, με δοτ., στον ἰδ.

ὁμοιόω, μέλ. -ώσω, ἀόρ. α' ὁμοίωσα — Παθ., μέλ. ὁμοιωθήσομαι ἢ Μέσ. ὁμοιώσομαι· ἀόρ. α' ὁμοιώθην, Επικ. ἀπαρ. ὁμοιωθήμεναι (ὅμοιος)· **1.**

καθιστῶ κάτι ὁμοιο με κάτι, ἐξομοιώνω, Λατ. assimilare, τί τινι, σε Ευρ., Πλάτ.· πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς ὁμ., προσήρμοζαν τὰ συναισθήματά τοὺς στὶς παρούσες περιστάσεις, σε Θουκ. — Παθ., ἀναγκάζομαι νὰ γίνω ἴδιος, γίνομαι παρόμοιος, σε Όμηρ., Ευρ. κ.λπ.· στον παρακ. ὁμοίωμαι, εἶμαι ὁμοιος, σε Πλάτ. **2.** παρομοιάζω, παραβάλλω, συγκρίνω, τί τινι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὁμοίως στὴ Μέσ., στον ἰδ.· στὴν Κ.Δ. λέγεται γιὰ τὶς παραβολές τοῦ Ἰησοῦ· **3.** στὴ Μέσ. ἐπίσης, ανταποδίδω με τον ἴδιο τρόπο, σε Ηρόδ.

ὁμοίωμα, -ατος, τό, εἶδωλο, ἀπείκασμα, ἀπάτη, σε Πλάτ.

ὁμοίως, εἰρήρ. του ὅμοιος, βλ. [ὅμοιος](#) B.

ὁμοίωσις, ἢ, 1. διαδικασία τοῦ νὰ γίνῃ κάτι ὁμοιο με κάτι ἄλλο, προσομοίωση, προσαρμογή, σε Πλάτ. **2.** ὁμοιότητα, ἀναλογία, σε Κ.Δ.

ὁμό-κᾶπος, -ον (κάπη), ὁμοτράπεζος, συνδαιτημόνας, στον Ἀριστ.

ὁμό-κέντρος, -ον (κέντρον), αὐτὸς που ἔχει τὸ ἴδιο κέντρο με κάποιον ἄλλο, σε Στράβ.

ὁμόκληρος, Δωρ. ἀντὶ ὁμόκληρος.

ὁμοκλᾶω καὶ ὁμοκλέω, παρατ. ὁμόκλεον, καὶ γ' ἐνικ. ὁμόκλᾱ (ὅπως ἀν προερχόταν ἀπὸ τύπο ὁμοκλάω)· ἀόρ. α' ὁμόκλησα, Επικ. γ' ἐνικ.

ὁμοκλήσασκε· συγκαλῶ, φωνάζω μαζί, σε Όμηρ. Οδ., Σοφ.· ὁμοκλέω τινί, καλῶ, φωνάζω σε κάποιον εἴτε γιὰ νὰ τον ἐνθαρρύνω εἴτε γιὰ νὰ τον ἐπιπλήξω, ἀπειλῶ, σε Όμηρ. Ἰλ.· με ἀπαρ., διατάζω με δυνατὴ φωνή, προστάζω κάποιον νὰ κάνει κάτι, στο ἰδ.

ὁμο-κλή, ἢ (ὁμοῦ, καλέω),· 1. κυρίως λέγεται γιὰ κραυγὴ μεγάλου ἀριθμοῦ ἀτόμων, συντονισμένη κραυγὴ· κυρίως γιὰ μεμονωμένα πρόσωπα, μεῖναι ὁμοκλήν, νὰ υπομείνει τὶς φωνές τοῦ, σε Όμηρ. Ἰλ.· με τὴ σημασία τῆς ἐπιτίμησης, τῆς ἐπίπληξης, σε Όμηρ. **II.** γενικά, ἀρμονία.

ὁμό-κληρος, Δωρ. **-κλᾱρος**, ὁ, αυτός που έχει ίσο μερίδιο μιας κληρονομιάς, συγκληρονόμος, σε Πίνδ.

ὁμοκλήσασκε, Επικ. γ' ενικ. του *ὁμοκλάω*.

ὁμοκλητήρ, -ῆρος, ὁ (**ὁμοκλέω**), αυτός που φωνάζει δυνατά, τιμητής, κατήγορος, αυτός που απειλεί, σε Ομήρ. Ιλ.

ὁμό-κλινος, ὁ, αυτός που έχει ξαπλώσει στο ίδιο ανάκλιντρο μπροστά στο τραπέζι, ομοτράπεζος, σε Ηρόδ.

ὁμό-λεκτρος, -ον (**λέκτρον**), αυτός που μοιράζεται το ίδιο κρεβάτι με κάποιον, σε Ευρ.· αλλά, *Ζηνὸς ὁμόλεκτρον κάρα*, λέγεται για τον Τυνδάρεω, τον σύζυγο της Λήδας, στον ιδ.

ὁμολογέω, μέλ. *-ήσω*, αόρ. *ἀ' ὁμολόγησα*, παρακ. *ὁμολόγηκα* — Μέσ. και Παθ., μέλ. *ὁμολογήσομαι* και *ὁμολογηθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ὁμολογησάμην* και *ὁμολογήθην*, παρακ. *ὁμολόγημαι* (*ὁμόλογος*)·

A. μιλώ ή λέω μαζί, απ' όπου, **I.** μιλώ την ίδια γλώσσα, *τινί*, με κάποιον, σε Ηρόδ.· γενικά, *οὐδὲν ὁμ. τινί*, είμαι εντελώς άσχετος, δεν έχω καμία σχέση με, στον ιδ. **II.** **1.** λέω τα ίδια, μιλώ την ίδια γλώσσα με, δηλ. συμφωνώ με, *τινί*, στον ιδ., Θουκ. **2.** συμφωνώ σε κάτι, επιτρέπω, παραδέχομαι, ομολογώ, θεωρώ ως δεδομένο, με αιτ. πράγμ., σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *ὁμ. τὴν εἰρήνην*, συμφωνώ με τους όρους της ειρήνης, σε Δημ.· χωρίς αιτ. πράγμ., *ὁμολογῶ σοι*, παραδέχομαι, αναγνωρίζω, σε Αριστοφ., Ξεν.· με απαρ., επιτρέπω, ομολογώ, παραδέχομαι ότι..., σε Αριστοφ., Πλάτ. **3. α)** συμφωνώ ή υπόσχομαι να κάνω, με απαρ. μέλ., σε Πλάτ. **β)** το απαρ. συχνά παραλείπεται, *ὁμολογήσαντες* (ενν. *ἀπαλλάξεσθαι*), σε Ηρόδ.· απ' όπου απλώς, κάνω μια συμφωνία, έρχομαι σε συμφωνία, σε συνεννόηση, *τινι*, με κάποιον, στον ιδ. **B.** Μέσ., ακριβώς όπως το Ενεργ., σε Πλάτ., Ξεν. **Γ.** **1.** Παθ., είμαι αντικείμενο συμφωνίας, εγκρίνομαι με κοινή συναίνεση, σε Ξεν.· με απαρ., είμαι συμφωνημένος ή συνομολογημένος, σε Πλάτ., Ξεν. **2.** απόλ., *ὁμολογεῖται*, θεωρείται δεδομένο, αληθές, σε Πλάτ.· *τὰ ὁμολογούμενα, τὰ ὁμολογημένα*, πράγματα δεδομένα, συμφωνημένα, Λατ. *concessa*, στον ιδ.

ὁμολόγημα, -ατος, τό, αυτό που έχει συμφωνηθεί, που θεωρείται δεδομένο, αυταπόδεικτο, σε Πλάτ.

ὁμολογία, Ιων. **-ίη, ή**, **1.** συμφωνία, ομοφωνία, σε Πλάτ. **2.** συναίνεση, συγκατάνευση, παραδοχή, συμφωνία, στον ιδ.· *κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμ.*, με τη συναίνεσή μου, στον ιδ. **3.** τετελεσμένη συμφωνία, σύμφωνο, στον ιδ.· συχνά στον πληθ., στον ιδ.· ιδίως σε συνθήκες πολέμου, όροι παράδοσης, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὁμό-λογος, -ον (**ὁμοῦ, λέγω**),· **I.** αυτός που συμφωνεί, που έχει την ίδια άποψη, σύμφωνος, *ὁμ. γενέσθαι τινί περί τινος*, έχω την ίδια άποψη με κάποιον για ένα ζήτημα, σε Ξεν.· επίσης λέγεται για πράγματα, σύμφωνος, σε Αριστ.

II. επίρρ. *-γως*, σε συμφωνία με, σε αρμονία με, στον ιδ.· ομοίως, *ἐξ ὁμολόγου*, κατά κοινή ομολογία, με σύμφωνο, σε Πολύβ.

ὁμολογουμένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. ενεστ. του *ὁμολογέω*· **1.** σε συμφωνία με, σύμφωνα με, *τοῖς εἰρημένοις*, σε Ξεν. **2.** με κοινή συναίνεση, κατά κοινή ομολογία, σε Θουκ., Πλάτ.

Ὅμολώϊος, ὁ, προσωνύμιο του Δία σε Βοιωτία και Θεσσαλία· απ' όπου, μία από τις Πύλες των Θηβών ονομαζόταν *πύλαι Ὅμολωΐδες*, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὁμο-μαστιγίας, -ου, ὁ, αυτός που ανήκει από κοινού στην τάξη των δούλων, ομόδουλος, σε Αριστοφ.

ὁμομήτριος, -α, -ον, γεννημένος από την ίδια μητέρα, Λατ. *frater uterinus*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· Δωρ. θηλ. **ὁμοματρία, ὁμοματρία ἀδελφή**, σε Αριστοφ.

ὁμό-νεκρος, -ον, σύντροφος στο θάνατο, σε Λουκ.

ὁμονοέω, μέλ. -ήσω (ὁμόνοος),· **1.** έχω την ίδια γνώμη, συμφωνώ από κοινού, εναρμονίζομαι, σε Θουκ.· *ὁμονοοῦσα ὀλιγαρχία*, ενωμένη ολιγαρχία, σε Αριστ. **2.** με δοτ., ζω σε ομόνοια με άλλους, σε Πλάτ.

ὁμονοητικός, -ή, -όν, αυτός που οδηγεί σε συμφωνία, σε αρμονία, σε Πλάτ.· επίρρ. -ικῶς ἔχειν, έχω την ίδια γνώμη, φρονώ το ίδιο, στον ιδ.

ὁμόνοια, ή, ταύτιση γνώμων ή κρίσεων, ενότητα, ομοψυχία, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

ὁμό-νοος, -ον, συνηρ. -**νοους, -ουν**, αυτός που έχει την ίδια γνώμη, ομόγνωμος, Λατ. concors· επίρρ. -νόως, σε Ξεν.

ὁμο-πᾶθής, -ές (πάθος), αυτός που έχει παρόμοια συναισθήματα ή πάθη, συμφορές, συμπάσχων, σε Αριστ.· με γεν., ὁμ. λύπης καὶ ἡδονῆς, αυτός που υπόκειται το ίδιο σε πόνο και σε χαρά, σε Πλάτ.

ὁμο-πάτριος, -α, -ον, αυτός που γεννήθηκε από τον ίδιο πατέρα, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

ὁμοπλοέω, μέλ. -ήσω, ταξιδεύω στη θάλασσα μαζί ή με συνοδεία, συμπλέω, συνταξιδεύω, σε Πολύβ.

ὁμόπλοια, ή, κοινό θαλασσινό ταξίδι, σε Κικ.

ὁμό-πλοος, -ον, συνηρ. -**πλους, -ουν**, αυτός που ταξιδεύει στη θάλασσα μαζί με ή με συνοδεία, σε Ανθ.

ὁμό-πολις, -εως, ὁ, ή, αυτός που προέρχεται ή ανήκει στην ίδια πόλη, συμπολίτης· ποιητ. ὁμό-πολις, σε Σοφ.

ὁμό-πτερος, -ον (πτερόν),· **1.** αυτός που έχει τα ίδια φτερά, σε Πλάτ.·

ὁμόπτεροι ἔμοί, συντροφικά με μένα πουλιά, πουλιά που έχουν τα ίδια φτερά με μένα, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., αυτός που έχει στενή ομοιότητα με, σε Αισχύλ., Ευρ.· *νᾶες ὁμ.*, πλοία που έχουν ίδια κουπιά ή ιστία (ή εξίσου γρήγορα), σε Αισχύλ.· *ἀπῆνη ὁμ.*, οι δύο αδελφοί Ετεοκλής και Πολυνείκης, σε Ευρ.

ὁμόπολις, -εως, ο, ή, ποιητ. αντί ὁμόπολις.

ὁμοργάζω, = ὁμόργνυμι, σκουπίζω, σφουγγίζω, γ' ενικ. παρατ. ὠμόργαζε, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὁμόργνυμι, σφουγγίζω, σκουπίζω — Μέσ., *δάκρυα ὠμόργνυντο*, σκούπιζαν τα δάκρυά τους, σε Ομήρ. Οδ.· *παρειάων δάκρυ' ὁμορζαμένη*, σφούγγιζε τα δάκρυα από τα μάγουλά της, σε Ομήρ. Ιλ.

ὁμορέω, Ιων. **ὁμoureώ**, μέλ. -ήσω, συνορεύω, βρίσκομαι επάνω στα σύνορα, γειτνιάζω (οἱ Κελτοὶ ὁμoureόουσι Κυνησίοισι, σε Ηρόδ.

ὁμ-ορος, Ιων. ὁμ-ουρος, -ον, I. αυτός που έχει τα ίδια σύνορα με, που βρίσκεται πάνω στη συνοριακή γραμμή, γειτονικός, τοῖσι Δωριεῦσι, τῇ Λιβύῃ, σε Ηρόδ.· απόλ., αυτός που βρίσκεται στα σύνορα, σε Θουκ.· *πόλεμος ὁμ.*, συνοριακή διαμάχη, σε Δημ. **2.** συνοριακός, αυτός που βρίσκεται στο όριο, παρόμοιος, παρεμφερής, που έχει στενή ομοιότητα, σε Αριστ. **3.** επίσης ως ουσ., γείτονας, σε Ηρόδ., Θουκ.· *κατὰ τὸ ὁμορον*, εξαιτίας της γειτνιάσής τους, σε Θουκ.

ὁμορροθέω, μέλ. -ήσω, κωπηλατώ μαζί· μεταφ., συμφωνώ, συναινώ, σε Σοφ.· ὁμ. τινί, συμφωνώ με κάποιον, σε Ευρ.

ὁμόρ-ροθος, -ον, κυρίως, αυτός που κωπηλατεί μαζί με κάποιον άλλο· απ' όπου, διπλανός, κοντινός, σε Θεόκρ.· επίσης, **ὁμορρόθιος, -ον**, σε Ανθ.

ὁμός, -ή, -όν (συγγενές προς το ἅμα), ένας και ο αυτός, ὁμοιος, κοινός, ενωμένος, Λατ. communis, σε Όμηρ., Ησίοδ.· *ὁμά φρονεῖν*, έχω την ίδια γνώμη, σε Ησίοδ.

ὁμόσαι, απαρ. αορ. α΄ του ὁμνυμι· **ὁμόσας**, μτχ.

ὁμόσε, επίρρ. (ὁμός), **1.** σ' ένα και το αυτό μέρος, στο ίδιο σημείο, σε Ομήρ. *Ιλ.*· ὁμοσ' ἦλθε μάχη, η μάχη ἐφθάσε στο ίδιο σημείο, δηλ. συναντήθηκαν τα δύο αντίπαλα στρατεύματα, στο *ιδ.*· ὁμόσε ταῖς λόγχαις ἵεναι, ὅπως το *Λατ.* *cominus pugnare*, ὁμ. ἵεναι τοῖς ἐχθροῖς, δίνω με τους ἐχθρούς μάχη σώμα με σώμα, σε *Θουκ.*· ὁμ. χωρεῖν· ομοίως, ὁμ. θεῖν, φέρεσθαι, τρέχω να συναντήσω, σε *Ξεν.* **2.** μεταφ., ὁμ. ἵεναι τοῖς λόγοις, τείνω να ολοκληρώσω με τα επιχειρήματά μου, σε *Ευρ.*

ὁμο-σθενής, -ές (σθένος), αυτός που έχει την ίδια ισχύ, ισοδύναμος, σε *Ανθ.* **ὁμοσιτέω**, μέλ. -ήσω, συντρώγω με κάποιον, παίρνω τα γέυματά μου μαζί με άλλους, με *δοτ.*, *Ηρόδ.*

ὁμό-σιτος, -ον, αυτός που τρώει μαζί με κάποιον, *μετά τινος*, σε *Ηρόδ.*

ὁμό-σκευος, -ον (σκευή), αυτός που είναι εξοπλισμένος με τον ίδιο τρόπο, αυτός που έχει τον ίδιο οπλισμό, σε *Θουκ.*

ὁμό-σκηνος, -ον (σκηνή), αυτός που μένει στην ίδια σκηνή με κάποιον άλλο.

ὁμοσκηνώω, μέλ. -ώσω, μένω στην ίδια σκηνή ή στο ίδιο σπίτι μαζί με άλλους, με *δοτ.*, *Ξεν.*

ὁμό-σπλαγχνος, -ον, = ὁμογάστριος, σε *Αισχύλ.*, *Σοφ.*

ὁμό-σπονδος, -ον (σπονδή), αυτός που συμμετέχει στις ιερουργικές σπονδές μαζί με άλλους, που μοιράζεται το ίδιο ποτήρι με κάποιον, σε *Ηρόδ.*, *Δημ.*

ὁμό-σπορος, -ον (σπείρω),· **I.** αυτός που έχει σπαρεί από κοινού, αυτός που κατάγεται από την ίδια φυλή, συγγενής, σε *Ομηρ.*· Ὑμν., *Τραγ.*· ως ουσ., ἀδελφός ή ἀδελφή, στους *Τραγ.*· **II.** ὁμ. γυνή, σύζυγος δύο ἀνδρῶν (του Λαίου και του Οιδίποδα), σε *Σοφ.*· λέγεται για τον Οιδίποδα, τοῦ πατρὸς ὁμόσπορος, αυτός που έχει την ίδια σύζυγο που είχε και ο πατέρας του, στον *ιδ.*

ὁμόσσαι, απαρ. αορ. α΄ του ὁμνυμι· **ὁμόσσας**, μτχ.

ὁμό-στολος, -ον (στέλλω), αυτός που συμπορεύεται με άλλους, με *γεν.*, σε *Σοφ.*

ὁμό-τᾶφος, -ον, αυτός που έχει ταφεί μαζί με κάποιον άλλο, σε *Αισχίν.*

ὁμό-τεχνος, -ον (τέχνη), αυτός που ασκεί το ίδιο επάγγελμα με κάποιον άλλο, την ίδια τέχνη, με *δοτ.*, σε *Πλάτ.*· ως ουσ., συνάδελφος, συνεργάτης, σε *Ηρόδ.*, *Πλάτ.*

ὁμοτιμία, ή, το να έχει κάποιος την ίδια αξία ή τιμή, σε *Λουκ.*

ὁμό-τιμος, -ον (τιμή),· **I.** αυτός που απολαμβάνει τον ίδιο σεβασμό, σε *Ομήρ.* *Ιλ.*· μακάρεσσι, με τους θεούς, σε *Θεόκρ.*· με *γεν.*· πράγμ., τῆςστρατηγίας ὁμ., αυτός που έχει ἴσο μερίδιο στην αρχηγία, στη διοίκηση του στρατεύματος, σε *Πλούτ.*· **II.** οἱ ὁμότιμοι, μεταξύ των Περσῶν, ευγενεῖς της ίδιας βαθμίδας, ευπατρίδες του κράτους, σε *Ξεν.*

ὁμότοιχος, -ον, αυτός που έχει κοινό τοίχο, που χωρίζεται με μεσοτοιχία, γειτονικός, σε *Πλάτ.*· μεταφ., λέγεται για ασθένεια, γείτων ὁμ., που *καρδοκεῖ*, απειλητική, σε *Αισχύλ.*

ὁμο-τράπεζος, -ον (τράπεζα), αυτός που τρώει στο ίδιο τραπέζι με κάποιον άλλο, με *δοτ.*, σε *Ηρόδ.*· συνέστιος καὶ ὁμοτράπεζος, σε *Πλάτ.*· οἱ ὁμοτράπεζοι, συνδαιτυμόνες, ονομασία Περσῶν αὐλικῶν μεγιστάνων, σε *Ξεν.*

ὁμό-τροπος, -ον, 1. αυτός που έχει ίδιες συνήθειες ή ίδιο τρόπο ζωής, σε *Πλάτ.*· ως ουσ., οἰὸμότροποι τινος, συνδαιτυμόνες κάποιου, σε *Αισχίν.* **2.** ὁμοιος, ομοειδής, σε *Ηρόδ.*

ὁμό-τροφος, -ον (τρέφω),· **I.** αυτός που μεγάλωσε ή ανατράφηκε μαζί με κάποιον άλλο, με *δοτ.*, σε *Ομηρ.*· Ὑμν.· ὁμότροφα τοῖσι ἀνθρώποισι θηρία,

λέγεται για κατοικίδια ζώα, σε Ηρόδ. **2.** απόλ., *όμοτροφα πεδία*, πεδιάδες όπου βόσκουμε παρέα, σε Αριστοφ.

όμοῦ, επίρρ., κυρίως γεν. ουδ. του *όμός*. **1.** λέγεται για τόπο, στο ίδιο μέρος, μαζί, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ. **2.** μαζί, μεμιάς, *ἄμφω όμοῦ*, σε Ομήρ. Οδ.· *δυοῖν όμοῦ*, σε Σοφ.· *αἶγας όμοῦ καί όῤς*, μαζί κατσίκες και πρόβατα, σε Ομήρ. Ιλ.· *λιμὸνόμοῦ καί λοιμόν*, σε Ησίοδ. κ.λπ. **3.** με δοτ., μαζί με, από κοινού με, *κεῖσθαι όμοῦ νεκέσσει*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οἰμωγῇ όμοῦ κοκκύμασιν*, σε Αισχύλ. **II. 1.** δίπλα, κοντά, σε Σοφ., Αριστοφ.· με δοτ., πολύ κοντά σε, σε Σοφ., Ξεν. **2.** σπανίως με γεν. *νεῶς όμοῦ στείχειν*, πηγαίνω να συναντήσω το πλοίο μου, σε Σοφ. **3.** λέγεται για ποσό, συνολικά, στο σύνολο, *εἰσὶν όμοῦ δισμύριοι*, σε Δημ. κ.λπ. **III.** *όμοῦ καί*, ακριβώς όπως, σε Ξεν.

όμοῦμαι, μέλ. του *όμνυμι*.

όμουρος, Ιων. αντί *όμορος*.

όμό-φοιτος, -ον (φοιτάω), αυτός που πορεύεται προς το μέρος κάποιου άλλου, με γεν., σε Πίνδ.

όμοφρονέω, μέλ. *-ήσω*, έχω την ίδια γνώμη, μοιράζομαι τις ίδιες σκέψεις, σε Ομήρ. Οδ.· *όμοφρονέοντε νοήμασιν*, με κοινούς στόχους, στο ιδ.· *πόλεμος όμορφρονέων*, πόλεμος κοινής συναίνεσης, σε Ηρόδ.· με δοτ., *οὐ γὰρ ἀλλήλοισι όμοφρονέουσι*, δεν συμφωνούν μεταξύ τους, στον ιδ.

όμοφροσύνη, ή, = *όμόνοια*, σε Ομήρ. Οδ.

όμό-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), = *όμόνοος*, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· *όμ. λόγοι*, σε Αριστοφ.

όμο-φυής, -ές (φυή), αυτός που έχει την ίδια ανατροφή ή την ίδια φύση, σε Πλάτ.

όμο-φυλία, ή, ταυτότητα ως προς τη φυλή ή το γένος, σε Στράβ.

όμό-φυλος, -ον (φύλον), αυτός που προέρχεται από την ίδια φυλή ή το ίδιο γένος, σε Θουκ. κ.λπ.· *οἱ όμόφυλοι*, εκείνοι που ανήκουν στην ίδια φυλή, σε Ξεν.· *φιλιάόμ.*, φιλία μ' εκείνους που ανήκουν στο ίδιο γένος, που έχουν την ίδια καταγωγή, σε Ευρ.· *τὸ όμόφυλον* = *όμοφυλία*, στον ιδ.· *τὸ μὴ όμόφυλον*, πόλη που κατοικείται από διαφορετικές φυλές, σε Αριστ.

όμοφωνέω, μέλ. *-ήσω*, **I.** μιλώ την ίδια γλώσσα με κάποιον άλλο, με δοτ., σε Ηρόδ. **II.** ηχώ ταυτόχρονα, συνηχώ, ηχώ με παρόμοιο τρόπο, συμφωνώ, με δοτ.· *όμ. τῷ λόγῳ*, συμφωνώ με το επιχείρημα, σε Αριστ.

όμοφωνία, ή, στη μουσική, συνήχηση, ταυτοφωνία, σε Αριστ.

όμό-φωνος, -ον (φωνή), **I.** αυτός που μιλάει την ίδια γλώσσα με άλλους, με δοτ., σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** αυτός που έχει τον ίδιο ήχο ή τον ίδιο τόνο, σε συνήχηση, σε ταυτοφωνία με, *τινι*, σε Αισχύλ.

όμό-χροια, Ιων. -χροίη, ή, I. ομοιότητα χροιάς, σε Ξεν. **II.** η ομαλή επιφάνεια του σώματος, επιδερμίδα, σε Ηρόδ.

όμοχρονέω, μέλ. *-ήσω*, κρατώ το ίδιο ρυθμό με κάποιον (στη Μουσική), *τινί*, σε Λουκ.· απόλ., πράττω κατά τον ίδιο χρόνο, στον ιδ.

όμό-χρονος, -ον, σύγχρονος, ταυτόχρονος.

όμό-ψηφος, -ον, αυτός που έχει ίσο δικαίωμα ψήφου με τους άλλους, με δοτ., σε Ηρόδ.· *μετά τινων*, στον ιδ.

όμόω, μέλ. *-ώσω (όμός)*, ενώνω, συνδέω, απαρ. Παθ. αορ. *α' όμωθῆναι*, σε Ομήρ. Ιλ.

όμπνη, ή, τροφή, σιτηρό.

όμπνιος, -α, -ον, αυτός που προέρχεται από ή σχετίζεται με τα δημητριακά· απ' όπου, μεγαλόδωρος, πλούσιος, *όμπνια*, σε Ανθ.

ὀμφᾶκίας, ὁ (ὄμφαξ), αυτός που έχει παραχθεί από άγουρα σταφύλια· απ' όπου, τραχύς, δυσάρεστος, σκληρός, δριμύς, σε Αριστοφ.

ὀμφᾶκο-ράξ, -ᾶγος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει άγουρα σταφύλια, σε Ανθ.

ὀμφάλιον, τό, υποκορ. του *ὀμφᾶλός*, σε Ανθ.

ὀμφάλιος, -ον (ὀμφᾶλός), αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον αφαλό, σε Ανθ.

ὀμφᾶλοίεις, -εσσα, -εν, αυτός που έχει αφαλό ή στρογγυλό κόσμημα, *ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης*, λέγεται για ασπίδα που στο κέντρο της είναι κυρτή, σε Ομήρ.

Ιλ.· *ζυγὸν ὀμφαλὸεν*, ζυγός βοδιών ή αλόγων που στο μέσο του έχει μικρό στρογγυλό κοίλωμα, στο ιδ.

ὀμφᾶλός, ὁ, αφαλός, Λατ. umbilicus, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **I.** οτιδήποτε βρίσκεται στο κέντρο (όπως ο αφαλός)· **2.** εξόγκωμα ή κοίλωμα στο μέσο της ασπίδας, Λατ. umbo, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ομφαλοειδές καρφί στην κορυφή του ζυγού των αλόγων, όπου στερεώνονται τα χαλινάρια, στο ιδ. **3.** στον πληθ., κοσμήματα καλλύματος, στις δύο άκρες της ράβδου, γύρω από την οποία περιτυλίγονταν —σε μορφή κυλίνδρου— τα βιβλία, Λατ. umbilici, σε Λουκ.

III. κέντρο ή σημείο που βρίσκεται στο μέσο, όπως το νησί της Καλυψώς ήταν ο *ὀμφαλός* της θάλασσας, σε Ομήρ. Οδ.· και οι Δελφοί (ή, μάλλον, μια στρογγυλή πέτρα μέσα στον Δελφικό ναό) αποκαλούνταν *ὀμφαλός*, καθώς θεωρούνταν το κέντρο της Γης, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ὄμφαξ, -ᾶκος, ἡ, άγουρο σταφύλι, *πάροιθε δὲ τ' ὄμφακές εἰσιν*, σε Ομήρ. Οδ.· *ὄτ' ὄμφακες αἰόλλονται*, σε Ησίοδ.· *ὅταν δὲ τεύχη Ζεὺς ἀπ' ὄμφακος οἶνον*, δηλ. φθινόπωρο, όταν τα άγουρα σταφύλια γίνονται κατάλληλα για την παραγωγή κρασιού, σε Αισχύλ.

ὀμφή, ἡ, 1. φωνή θεού (αντίθ. προς το *αὐδή*, ανθρώπινη φωνή), σε Όμηρ.· *θείη δέ μιν ἀμφέχυστ' ὀμφή*, λέγεται για τη φωνή τη σταλμένη από τον Δία, που άκουσε στο όνειρό του ο Αγαμέμνονας, σε Ομήρ. Ιλ.· *κατ' ὀμφὴν σήν*, με το άκουσμα του ονόματός σου (καθώς το όνομα Οιδίποδας εμπεριείχε κάτι το τρομερό), σε Σοφ. **2.** γλυκιά και μελωδική φωνή, σε Πίνδ.· φωνή, ήχος, σε Ευρ.

ὀμ-ᾠλαξ, -ᾠκος, ὁ, ἡ, Δωρ. αντί *ὀμ-αῶλαξ*.

ὀμωνῦμία, ἡ, το να έχει κάποιος το ίδιο όνομα, η ταυτότητα, ομόηχη λέξη με διαφορετική σημασία απ' την άλλη, σε Αριστ.

ὀμωνύμιος, -α, -ον, = το επόμ., σε Ανθ.

ὀμ-ώνυμος, -ον (ὄνομα),· I. αυτός που έχει ίδιο όνομα με κάποιον άλλο, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *τινι*, με κάποιον, σε Θουκ. κ.λπ.· *τὸν ὀμ. ἐμαυτῷ*, τον συνώνυμό σου, σε Δημ.· ως ουσ., με γεν., *ὅσαντοῦ ἡ ὁ σὸς ὀμώνυμος*, ο συνονόματός μου, σε Πλάτ. **II.** αυτός που ανήκει στο ίδιο είδος, ομοειδής, στον ιδ.

ὀμ-ωρόφιος, -ον (ὄροφος), αυτός που κατοικεί κάτω από την ίδια στέγη με κάποιον άλλο, με δοτ., Δημ.

ὀμ-ώροφος, -ον, = το προηγ., σε Βάβρ.

ὀμῶς, επίρρ. του *ὀμός*, **I. 1.** εξίσου, παρομοίως, επίσης, Λατ. pariter, σε Όμηρ., Τραγ.· *πλήθεν ὀμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν*, ήταν γεμάτο εξίσου από άλογα και ανθρώπους, σε Ομήρ. Ιλ.· *πάντες ὀμῶς*, όλοι εξίσου, σε Όμηρ. **II.** με δοτ., ακριβώς όπως, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως, *ἐχθρὸς ὀμῶς Αἴδαο πύλῃσι*, μισητός όπως ακριβώς ο θάνατος, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μαζί με, σε Θέογν. **ὅμως**, σύνδ. από το *ὀμός* (με διαφορετικό όμως τονισμό)· **I.** αλλά όμως, και όμως, μολονότι, ωστόσο, Λατ. tamen, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ.· συχνά ενισχύεται με άλλα μόρια, *ἀλλ' ὅμως*, Λατ. attamen, ωστόσο, παρ' όλα αυτά,

σε Αριστοφ. κ.λπ.· ὅμως μὲν, ὅμως μέντοι, σε Πλάτ.· ὅμως γε μὴν, ὅμως γε μέντοι, σε Αριστοφ.· χρησιμ. ελλειπτικά, οἷσιν οὐδὲν ὕγιες, ἀλλ' ὅμως (ενν. οἰστέον), στον ίδ. **II.** ως απόδοση μετά τα καὶ εἰ ἢ καὶ ἐάν, ὅπως το tamen μετά τα etsi ἢ quamquam, καὶ τὸ μὴδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως, και αν ακόμη δεν μιλήσω ξεκάθαρα, ὅμως θα μιλήσω, σε Σοφ.· ομοίως, κλῦθί μου νοσῶν ὅμως (δηλ. εἰ νοσεῖς, ὅμως κλῦθι), στον ίδ. **III.** λέγεται για να ορίσει μεμονωμένες λέξεις, Λατ. quamvis, ἀπάλαμόν περ ὅμως, όσο αβοήθητος και αν είναι, σε Ησίοδ. κ.λπ.

ὁμ-ωχέτης, -ου, ὁ, Αιολ. αντί ὁμοεχέτης (ὁμοῦ, ἔχω), αὐτός που έχει από κοινού κατοικία ἢ συγκατοικεῖ με κάποιον, τοὺς ὁμωχέτας δαίμονας, θεότητες που λατρεύονται στον ἴδιο ναό, σε Θουκ.

ὄν-αγρος, ὁ, = ὄνος ἄγριος, γάιδaros που ζει σε ἄγρια κατάσταση, σε Στράβ., Βάβρ.

ὀναίμην, ευκτ. Μέσ. αορ. β' του ὀνίνημι· **ὄνασθαι,** απαρ.

ὄναρ, τό, χρησιμ. μόνο σε ονομ. και αιτ. ενικ. (οι υπόλοιπες πτώσεις από το ὄνειρος)· **I. 1.** ὄνειρο κατά τη διάρκεια του ὕπνου, σε αντίθ. προς ὄραμα που εμφανίζεται στον ξύπνιο (ὕπαρ), σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. κ.λπ.· ὥστε μὴδ' ὄναρ ἰδεῖν, λέγεται για βαθύ, ἥρεμο ὕπνο, σε Πλάτ. **2.** παροιμ., λέγεται για οτιδήποτε πρόσκαιρο ἢ αβέβαιο, ψευδές, ὀλιγοχρόνιον ὥσπερ ὄναρ, σε Θεόγν.· παρέρχεται ὡς ὄναρ ἥβη, σε Θεόκρ. **II.** ὄναρ ως επίρρ., στο ὄνειρο, στον ὕπνο, ὄναρ ὕμᾶς καλῶ, σε Αισχύλ.· μὴδ' ἰδὼν ὄναρ, ούτε καν στα ὄνειρά μου, σε Ευρ. κ.λπ.· πρβλ. [ὕπαρ](#).

δῶναι, **δῶναι**, Δωρ. αντί *δῶναι*, *δῶναι*.

δῶναι (ενν. *δορά*), **ἡ**, δέρμα, τομάρι γαϊδάρου, θηλ. του *δῶναι*, σε Βάβρ.

δῶναι, **-άτος**, **τό** (**δῶναι**), **1.** οτιδήποτε ωφελεί ή βοηθάει, σε Ομήρ. Ιλ.· πλεονέκτημα, βοήθεια, συνδρομή, σε Ησίοδ. κ.λπ. **2.** μέσο ενίσχυσης, αναγκαστικό, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· *στιβάδεσσιν δῶναι*, καλό για κρεβάτια, σε Θεόκρ. **3.** στον πληθ. *δῶναι*, φαγητό, τρόφιμα, σε Όμηρ.· επίσης λέγεται για πλούσια δώρα, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για πρόσωπα, *πᾶσιν δῶναι*, στο ίδ. **δῶναι**, **-ον** (**δῶναι**), **1.** καταφρονητικός, σε Όμηρ. **2.** αξιοκαταφρόνητος, άτιμος, σε Ανθ.

δῶναι, **Αττ. μέλ. -ῶ**, **αόρ. α' δῶναι**, παρακ. *δῶναι* — Παθ., με Μέσ. μέλ. *δῶναι* (με Παθ. σημασία), **αόρ. α' δῶναι**. **I.** με αιτ. πράγμ. και δοτ. προσ., επιρρίπτω κατηγορία σε κάποιον, *δῶναι*, πετώ κατά πρόσωπο μια μομφή σε κάποιον, ενοχοποιώ, εναντιώνομαι σε κάποιον, Λατ. objicere, exprobrare, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, *δῶναι* *τινι ὅτι*, του προσάπτω αυτό, ότι..., σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ. **II.** όταν παραλείπεται η αιτ. πράγμ., μέφομαι, ελέγχω, κατηγορώ κάποιον, **1.** με δοτ. προσ., σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **2.** με αιτ. προσ., *ἐπεσὶν μιν δῶναι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *τυφλόν μ' δῶναι* (ενν. *δῶναι*), με κατηγορήσεις, με *δῶναι* που είμαι τυφλός, σε Σοφ.

δῶναι, **-άτος**, **τό**, προσβολή, χλεύη, κατηγορία, επιτίμηση, σε Ηρόδ.

δῶναι, **-ἡρος**, **ὁ**, = το επόμ., γεμάτος επίκριση, σε Ευρ.

δῶναι, **-οῦ**, **ὁ**, αυτός που *δῶναι* ή κατηγορεί για κάτι, με γεν. πράγμ., σε Αριστ.

δῶναι, **-ἡ**, **-όν**, υβριστικός, κακοήθης, σε Λουκ.

δῶναι, **τό**, **1.** λαιμορία, επίκριση, κατηγορία, σε Όμηρ.· *δῶναι* *ἔχειν*, είμαι ατιμασμένος, περιφρονημένος, σε Ηρόδ.· *δῶναι* (*ἔστι*), με απαρ., σε Ευρ.· *ὡς ἐν δῶναι*, υβριστικά, σε Πλάτ.· πληθ., *δῶναι* *ἔχει τὰ μέγιστα*, στον ίδ. κ.λπ. **2.** αντικείμενο περιφρόνησης, αιτία χλευασμού, *σοὶ μὲν δὴ κατηφείη καὶ δῶναι*, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *τὸ πόλεως δῶναι*, ντροπή της πόλης, σε Αισχύλ.· *δῶναι*. *Ἑλλάνων*, σε Σοφ.· ομοίως, ο Οιδίποδας αποκαλεί τις κόρες του *τοιαῦτ' δῶναι*, στον ίδ.

δῶναι, **-α**, **-ον** (**δῶναι**), αυτός που ανήκει ή προέρχεται από γάιδαρο, σε Αριστοφ.· *δῶναι* *γάλα*, γάλα από γάιδαρο, σε Δημ.

***δῶναι**, **-άτος**, **τό**, βλ. [δῶναι](#).

δῶναι, **-α**, **-ον** (**δῶναι**), ονειρικός, αυτός που ανήκει στη σφαίρα του ονείρου, *ἐν δῶναι* *πύλῃσι*, στις πύλες των ονείρων, σε βαθύ ύπνο, σε Ομήρ. Οδ.

δῶναι, **-κρίτης[ι]**, **-ου**, **ὁ**, ερμηνευτής ονείρων, σε Θεόκρ., Θεόφρ.

δῶναι, **-ἡ**, **-όν**, ικανός στην ερμηνεία των ονείρων, *πινάκιον*, σε Πλούτ.

δῶναι, **-μαντις**, **-εως**, **ὁ**, **ἡ**, ερμηνευτής ονείρων, σε Αισχύλ.

δῶναι, **πολέω**, μέλ. *-ήσω*, **I.** ονειρεύομαι, σε Πλάτ.· *δῶναι* *πολέω* *τι*, ονειρεύομαι κάτι, σε Αριστοφ.· *πολλὰ δῶναι* *πολεῖ ἐν τῇ γνώμῃ*, «χτίζει παλάτια στην άμμο», με το νου, σε Δημ. **II.** εξαπατώ μέσω ονείρων, σε Αριστοφ.

δῶναι, **-πόλος**, **ὁ** (**πολέω**), κάποιος που ασχολείται υπερβολικά με τα όνειρα, ονειροπόλος, αιθεροβάμων ή ερμηνευτής ονείρων, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

δῶναι, **ὁ** ή **δῶναι**, **τό**, **1.** πληθ. *δῶναι*, αλλά ο μεταπλ. τύπος *δῶναι* (όπως αν προερχόταν από το *δῶναι*) ήταν πιο συνηθισμένος σε ονομστ. και αιτ.· ομοίως, γεν. *δῶναι*, δοτ. *-ασι*· επίσης στον ενικ., γεν. *δῶναι*, δοτ.

ὀνειράτι (ὄναρ)· όνειρο, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** ως κύριο όνομα, Όνειρος, ο θεός των ονείρων, στον ίδ., Ησίοδ.· πρβλ. ἐνύπνιος.

ὀνειρό-φαντος, -ον, αυτός που εμφανίζεται στα όνειρα, ενύπνιος.

ὀνειρό-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), ειδικός στα όνειρα και τις ερμηνείες τους, σε Ευρ.

ὀνεύω, ανεγκύω με τη βοήθεια μοχλού (*ὄνος*, Π. 1), παρατ. *ὤνευον*, σε Θουκ. **ὀν-ηλάτης[ᾱ], -ου, ό (ἐλαύνω)**, αυτός που οδηγεί, που κατευθύνει την πορεία των γαϊδάρων, σε Δημ.

ὀνήμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *ὀνίνημι*· **ὄνησα**, Επικ. αόρ. α' αντί *ὤνησα*· **ὄνησο**, προστ. αορ. β'· **ὀνήσω**, μέλ.

ὀνήσιμος, -ον (ὀνίνημι), χρήσιμος, επωφελής, ευεργετικός, σε Αισχύλ., Σοφ.· βοηθητικός, υποστηρικτικός, σε Σοφ.

ὀνησί-πολις[ι], -εως, ό, ή, χρήσιμος στην πόλη, σε Σιμων.

ὄνησις, Δωρ. **ὀνᾱσις, -εως, ή (ὀνίνημι)**, χρησιμότητα, ωφέλεια, πλεονέκτημα, απόλαυση, ευτυχία, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· με γεν. πράγμ., απόλαυση ενός αγαθού, ωφέλεια ή τέρψη απ' αυτό, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, *ὄνησιν εύρεϊν από τινος*, σε Σοφ.

ὀνήτωρ, Δωρ. **ὀνάτωρ, -ορος, ό**, = *ὀνήσιμος*, σε Πίνδ.

ὄνθος, ό, κοπριά ζώων, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀνίδιον[νι], τό, υποκορ. του *ὄνος*, μικρός σε ηλικία γάιδαρος, γαϊδουράκι, σε Αριστοφ.

ὀνικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε, προέρχεται από ή προρίζεται για έναν γάιδαρο· *ὀνικός μύλος*, βλ. ὄνος Π. 2.

ὀνίνημι, ὀνίνης, ὀνίνησι, απαρ. *ὀνῖνάμαι*, μτχ. *ὀνῖνάς, -ᾱσα*· παρατ. από το *ὠφέλουν*· μέλ. *ὀνήσω*, Δωρ. γ' ενικ. *ὄνασεῖ*· αόρ. α' *ὤνησα*, Επικ. *ὄνησα* — Μέσ., *ὀνῖνάμαι*, παρατ. *ὠνινάμην*, μέλ. *ὀνήσομαι*, αόρ. β' *ὠνήμην*, προστ.

ὄνησο, μτχ. *ὀνήμενος*· επίσης *ὠνάμην*, β' πληθ. *ὠνασθε*· ευκτ. *ὀναίμην*, απαρ. *ὄνασθαι* — Παθ., αόρ. α' *ὠνήθην*, Δωρ. *ὠνάθην*· **I**. Ενεργ., ωφελώ, ευεργετώ, βοηθώ, υποσηρίζω, και όπως το Λατ. *juno*, τέρπω, ευχαριστώ· απόλ. και με αιτ. προσ., σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *πολλά ὄν. τινα*, σε Όμηρ. Οδ.· *ὥς ὤνησας ὅτι ἀπεκρίνω*, πόσο με ευχαρίστησες με την απάντησή σου, σε Πλάτ. **Π. 1.** Μέσ., έχω κέρδος ή όφελος, προσπορίζομαι ευεργεσία, παίρνω χαρά ή απόλαυση, σε Όμηρ. κ.λπ.· με γεν., αποκτώ όφελος από, λαμβάνω ευχαρίστηση από, *δαιτὸς ὄνησο*, σε Ομήρ. Οδ.· *τί σευ ἄλλος ὀνήσεται;* ποιο καλό θα αποκτήσουν οι άλλοι από σένα, δηλ. τι καλό θα τους κάνουν; σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *ὄνασθαί τι από τινος*, σε Πλάτ. **2.** μτχ. αορ. β' *ὀνήμενος* = *felix, ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος*, μου φαίνεται γενναιόψυχος, ευνοημένος από τους θεούς, σε Ομήρ. Οδ. **3.** ευκτ. αορ. *ὀναίμην, -αιο, -αιτο*, σε διαμαρτυρίες ή ευχές κ.λπ., *ὄναιο*, Λατ. *sis felix!* να είναι ευτυχής!, σε Ευρ. κ.λπ.· και με γεν., *ὄναιοτῶν φρενῶν*, ευλογημένος να είσαι για τη σύνεσή σου, στον ίδ.· *μὴ νῶν ὀναίμην*, μακάρι να μη χαρώ τη ζωή μου (όπου πρέπει να συμπληρωθεί η λέξη *βίου*), σε Σοφ.· επίσης με ειρων. σημασία, *ὄναιο μέντ᾿αν*, θα ήταν καλύτερο για σένα, καλό θα σου 'κανε! σε Αριστοφ.· *ἀλσὶν διασμηχθεῖς ὄναιτ' ἂν ούτοσί*, καλό θα τού 'καναν αν τον έτριβαν με αλάτι, στον ίδ.

ὀνίς, -ίδος, ή, κοπριά γαϊδάρου, στον πληθ., σε Αριστοφ.

ὀνο-βάττω, μέλ. *-ήσω (βαίνω)*, βάζω έναν γάιδαρο να ζευγαρώσει μ' ένα θηλυκό άλογο (φοράδα), σε Ξεν.

ὄνοιτο, γ' ενικ. ευκτ. του *ὄνομαι*.

ὄνομα, τό, Ιων. και ποιητ. **οὔνομα**, Αιολ. **ὄνῡμα**, Λατ. *nomen*, όνομα, σε Όμηρ. κ.λπ.· **I 1.** απόλ., με το όνομα, *πόλις ὄνομα Καιναί*, σε Ξεν. κ.λπ.·

επίσης στη δοτ., πόλις *Θάψακος* *όνόματι*, στον ίδ. **2.** *ὄνομα* *θεῖναι* *τινα*, δίνω ὄνομα σε κάποιον, ονομάζω, σε Ομήρ. Οδ.: *ἀλλά συνήθως* στη Μέσ., *ὄν. θέσθαι*, στο ίδ., Αττ.: και στην Παθ., *ὄν. κεῖται* *τινι*, σε Αριστοφ. κ.λπ.: *ὄν. ἔχειν ἀπό* *τινος*, σε Ηρόδ. **3.** *ὄνομα* *καλεῖν* *τινα*, αποκαλώ κάποιον με ένα ὄνομα, σε Ομήρ. Οδ., Αττ.: ομοίως, με Παθ. ρήματα, *ὄν. ὀνομάζετο* *Ἐλενος*, σε Σοφ.: *ὄν. κέκληται δημοκρατία*, σε Θουκ. **II.** «*όνόμα*», φήμη, *Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει*, σε Ομήρ. Οδ.: *τὸ μέγα ὄν. τῶν Ἀθηναίων*, σε Θουκ.: *ὄνομα* ἢ *τὸ ὄνομα ἔχειν*, εἶμαι ονομαστός για κάτι (καλό ἢ κακό), στο β' ευκτ., σε Θουκ. **III. 1.** το ὄνομα καθεαυτό, σε ἀντίθ. προς το πραγματικό πρόσωπο ἢ πράγμα, σε Ομήρ. Οδ.: σε ἀντίθ. προς το *ἔργον*, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** ψευδές ὄνομα, προσποίηση, πρόφαση, *όνόματι* ἢ *ἐπ' ὀνόματι*, με το πρόσχημα ὅτι, σε Θουκ. **IV.** *ὄνομα* επίσης σε περιφρ. εκφράσεις, *ὄνομα* *τῆς σωτηρίας*, ἀντί *σωτηρία*, σε Ευρ.: *ὦ φίλτατον ὄνομα Πολυνείκου*, στον ίδ. **V.** φράση, έκφραση, σε Ξεν.: γενικά, ρήση, λόγος, ομιλία, σε Δημ. **VI.** στη Γραμματική, ὄνομα, ουσιαστικό, Λατ. *nomen*, σε ἀντίθ. προς το ρήμα *verbum*, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ. **ονομάζω**, Ιων. **σὺνομάζω**, παρατ. *ὠνόμαζον*, Επικ. *ὄν-* μέλ. *ὀνομάσω*, αόρ. *ἀ' ὠνόμασα*, Ιων. *σὺν-* παρακ. *ὠνόμακα* — Παθ., αόρ. *ἀ' ὠνομάσθην*· *ὠνόμασμαι*· Αιολ. Μέσ. μέλ. *ὀνυμάζομαι*, και Ενεργ. αόρ. *ἀ' ὀνύμαξα* (*ὄνομα*)· **I. 1.** ονομάζω, μιλά ονομαστικά για κάποιον, καλῶ ἢ ἀπευθύνομαι σε κάποιον με το ὀνομά του, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για πράγματα, ορίζω, κατονομάζω, συγκεκριμενοποιῶ, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** *ὄν. τινά τι*, καλῶ κάποιον μ' ένα ὄνομα, αποκαλώ, σε Ηρόδ., Αττ.: στη Μέσ., *παῖδά μ' ὠνομάζετο*, μ' αποκαλούσε γιο του, σε Σοφ. — Παθ., *ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἐλενος*, στον ίδ. κ.λπ. **2.** το *εἶναι* συχνά προστίθεται πλεοναστικά, *τὰς σὺνομάζουσι εἶναι Ὑπερόχην καί...*, που τα ὀνόματά τους λέγεται ὅτι εἶναι..., σε Ηρόδ.: *σοφιστὴν ὀνομάζουσιν τὸν ἄνδρα εἶναι*, σε Πλάτ. **III.** ονομάζω, δίνω ὄνομα ἐξαιτίας κάποιου πράγματος, ενός γεγονότος..., *ἐπὶ τινι*, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *ἐκ* *τινος*, σε Σοφ. — Παθ., *ἀπὸ τούτου τοῦτο σὺνομάζεται*, απ' ὅπου προήλθε αυτό το ρητό, σε Ηρόδ. **IV.** χρησιμοποιῶ ὀνόματα ἢ λέξεις, *μάλα σεμνῶς ὀνομάζων*, σε Δημ.

ὄνομαι, Επικ. β' ενικ. *ὄνοσαι*, β' πληθ. *σὺνεσθε*, γ' πληθ. *ὄνονται*, γ' ενικ. ευκτ. *ὄνοιτο*, γ' πληθ. παρατ. *ὠνοντο*· Επικ. μέλ. *ὀνόσσομαι*· αόρ. *ἀ' ὠνοσάμην*, Επικ. μτχ. *ὀνοσσάμενος*· Επικ. γ' ενικ. αορ. *ὠνατο*· και Παθ. *ὠνόσθην*· αποθ., κατηγορώ, ψέγω, επιρρίπτω μομφή, συμπεριφέρομαι περιφρονητικά, χλευάζω, *τι*, σε Όμηρ.: *ἧ σὺνεσθ', ὅτι μοι Ζεὺς ἔδωκεν*; με κατηγορεῖτε για ὅσα μου ἔδωσε ο Δίας; σε Ομήρ. Ιλ.: με γεν., *οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος*, ελπίζω να μη μεμψιμοιρεῖς με τη συμφορά σου (δηλ. δεν την θεωρῶ καθόλου βαριά), σε Ομήρ. Οδ.: *ὄν. τινα*, επιρρίπτω κατηγορία σε, σε Ηρόδ.

ὀνομαίνω, Ιων. μέλ. *σὺνομανέω*, αόρ. *ἀ' ὠνόμηνα*, Επικ. *ὀνόμηνα*· **I. 1.** Επικ. και Ιων. ἀντί *ὀνομάζω*, ονομάζω ἢ καλῶ ονομαστικά: λέγεται για πράγματα, κατονομάζω, απαριθμῶ, επαναλαμβάνω, σε Όμηρ. **2.** απλῶς, προφέρω, λέω, μιλά, σε Ομήρ. Οδ.: με απαρ. μέλ., *υπόσχομαι* ὅτι θα κάνω κάτι, στο ίδ. **II.** ορίζω, διορίζω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀνομα-κλήδην, επίρρ. (*καλέω*), καλῶ ονομαστικά, κατ' ὄνομα, με το ὄνομα, Λατ. *nominatim*, σε Ομήρ. Οδ.

ὀνομα-κλήτωρ, -ορος, ὁ (καλέω), αυτός που αναγγέλλει τους προσκεκλημένους με το ὀνομά τους, Λατ. *nomenclator*, σε Λουκ.

ὀνομα-κλῦτός, -όν, αυτός που ἔχει ἑνδοξο ὄνομα, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀνομαστί, επίρρ. (*ὀνομάζω*), ονομαστικά, με το ὄνομα, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὀνομαστός, Ἰων. **ὀνομ-**, **-ή**, **-όν** (**ὀνομάζω**), · **I.** φημισμένος, αυτός που είναι δυνατόν να κατονομαστεί, και *οὐκ ὀνομαστός*, αυτός που δεν είναι δυνατόν να κατονομαστεί ή να αναφερθεί, δηλ. ακατονόμαστος, βδελυρός, Λατ. infandus, σε Ομήρ. Οδ. **II.** λέγεται για ξακουστό όνομα ή φήμη, αξιομνημόνευτος, ξακουστός, επιφανής, περίφημος, σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ.

ὀνομάτο-λόγος, **-ον** (**λέγω**), αυτός που αναγγέλλει τα ονόματα των ανθρώπων, Λατ. nomenclator, σε Πλούτ.

ὀνομάτο-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, δημιουργώ, πλάθω ονόματα, σε Αριστοφ.

ὀνόμηναι, Επικ. αντί *ὦν-*, αόρ. *α΄* του *ὀνομαίνω*.

ὄνος, **ὅ** και **ή**, γάιδaros, σε Ομήρ. Ἰλ., Ηρόδ. κ.λπ. · **I.** παροιμ.: **1.** *περὶ ὄνου σκιᾶς*, λέγεται για ίσκιο γαϊδάρου, δηλ. για το τίποτε, Λατ. de lana carolina, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** *ὄνου πόκαι* ή *πόκες*, βλ. [πόκος](#) **II.** **3.** *ἀπ' ὄνου πεσεῖν*, αυτός που βρίσκει τον μπελά του από την ίδια του την αδεξιότητα, με λογοπαίγνιο από το ομόηχο *ἀπὸ νοῦ πεσεῖν*, σε Αριστοφ. **4.** *ὄνος ἄγων μυστήρια*, λέγεται για κάποιον βαρυφορτωμένο, στον ίδ. **5.** *ὄνου ὑβριστότερος*, λέγεται για κτηνωδία, σε Ξεν. **6.** *ὄνου ὧτα λαβεῖν*, όπως ο Μίδας, σε Αριστοφ. **II.** *ὄνων φάτνη*, φωτεινή σωρεία αστέρων στο μέσο του διαστήματος όπου βρίσκονται οι δύο *ὄνοι* (δύο αστέρες στον κόλπο του αστερισμού του Καρκίνου), Λατ. praesepe, σε Θεόκρ. **III.** από την ιδιότητα του γαϊδάρου ως αχθοφόρου ζώου: **1.** μηχανή ανύψωσης, τροχαλία, σε Ηρόδ. **2.** η επάνω μυλόπετρα του μύλου, *ὄνος ἀλέτης*, σε Ξεν. · ομοίως, *μύλος ὀνικός*, σε Κ.Δ. **3.** μεγάλο πλατύστομο ποτήρι, κρασοπότηρο, σε Αριστοφ.

ὄνοσαι, Επικ. β΄ ενικ. του *ὀνομαι*.

ὀνοσσάμενος, μτχ. Επικ. αορ. *α΄* του *ὀνομαι*· **ὀνόσσεσθαι**, Επικ. απαρ. μέλ.

ὀνοστός, **-ή**, **-όν** (**ὀνομαι**), αξιόμεμπτος, αξιοκατάκριτος ή αξιοκαταφρόνητος, σε Ομήρ. Ἰλ.

ὀνοτάζω, = *ὀνομαι*, κατηγορώ, σε Ομηρ. Ὑμν., Ησίοδ.

ὀνοτός, **-ή**, **-όν**, = *ὀνοστός*, σε Πίνδ.

ὀνο-φορβός, **-όν** (**φέρβω**), αυτός που τρέφει, που συντηρεῖ γαϊδάρους, σε Ηρόδ.

ὄντα, **τά**, πληθ. μτχ. ουδ. του *εἰμί* (sum) · **I.** τα πράγματα που υπάρχουν τώρα, τα παρόντα, σε αντίθ. προς τα παρελθόντα και τα μέλλοντα· αλλά επίσης, πραγματικότητα, αλήθεια, ύπαρξη, σε αντίθ. προς ό,τι δεν είναι υπαρκτό, σε Πλάτ. **II.** όσα έχει στην κατοχή του κάποιος, περιουσία, όπως το *οὐσία*, σε Δημ.

ὄντως, επίρρ. μτχ. του *εἰμί* (sum), πράγματι, στ' αλήθεια, τωόντι, σε Ευρ. κ.λπ. · *ὄντωςτε καὶ ἀληθῶς*, πράγματι, στ' αλήθεια, σε Πλάτ.

ὄνυμα, **ὄνυμάζω**, **ὄνυμαίνω**, Αιολ. και Δωρ. αντί *ὀνομ-*.

ὄνυξ, **-ῦχος**, **ὅ**, Επικ. δοτ. πληθ. *ὀνύχεσσι*· Λατ. unguis · **I.** στον Όμηρ. μόνο στον πληθ., λέγεται για τα νύχια του αετού· λέγεται για ανθρώπους, νύχι, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.· χρησιμ. για άλογα και βόδια, οπλή, σε Ξεν.· ιδιωματικές φράσεις, *εἰς ἄκρους τοὺς ὄνυχας ἀφίκετο* (ενν. *ὁ οἶνος*), το κρασί με ζέστανε ως τις άκρες των δακτύλων μου, σε Ευρ.· *ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στάς*, στέκοντας στις μύτες των ποδιών, Λατ. summis digitis, στον ίδ.· *ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων*, από την τρυφερή, από την παιδική ηλικία, στον Οράτ. de tenero ungui, σε Ανθ.· *ὁδοῦσι καὶ ὄνυξι*, με νύχια και με δόντια, δηλ. με κάθε δυνατό τρόπο, σε Λουκ. **II.** πολύτιμος λίθος που έχει φλέβες, «νερά», στον ίδ.

ὀνύχινος, **-η**, **-ον** (**ὄνυξ** I), αυτός που κατασκευάστηκε από ὄνυχα, σε Πλούτ.

ὀξ-άλμη, **ή** (**ὀξος**), σάλτσα από ξίδι και άρμη, σε Αριστοφ.

ὀξέα, θηλ. του *ὀξύς*· **ὀξέσι**, δοτ. πληθ.

ὀξέως, επίρρ. του ὀξύς.

ὀξηρός, -ά, -όν (ὄξος), αυτός που προέρχεται από ή προορίζεται για ξίδι, σε Ανθ.

ὀξίνης[ι], -ου, ὁ, οξύς, ξινός, δριμύς, σε Αριστοφ.

ὀξίς, -ίδος, ἡ (ὄξος), φιάλη ξιδιού, Λατ. acetabulum, σε Αριστοφ.· λέγεται για μικροσκοπικό άνθρωπο, μικρού αναστήματος άνθρωπο, στον ιδ.

ὄξος, -εος, τό (ὀξύς)· **1.** αδύνατο, ξινισμένο κρασί, γαλ. vin-de-pays, σε Αριστοφ., Ξεν. **2.** ξίδι παρασκευασμένο από ξινισμένο κρασί, σε Αισχύλ., Αριστοφ. **3.** μεταφ., για «ξινό», δύστροπο άνθρωπο, σε Θεόκρ.

ὀξύα ή ὀξύη, ἡ, το δέντρο οξύα· στέλεχος ακοντίου φτιαγμένο από το ξύλο του δέντρου αυτού, ακόντιο, δόρυ, σε Ευρ.

ὀξύ-βάφον, τό (βάπτω), μικρό δοχείο για τη φύλαξη του ξιδιού· έπειτα, γενικά, ρηχό δοχείο, μικρό κύπελλο, σε Αριστοφ.

ὀξύ-βελής, -ές (βέλως), αυτός που έχει αιχμηρό άκρο, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀξύ-βόας, -ου, ὁ (βοάω), αυτός που φωνάζει με οξεία φωνή, οξύφωνος, σε Αισχύλ.

ὀξύ-γάλα, -ακτος, τό, ξινόγαλα, ορός γάλακτος, σε Στράβ.

ὀξύ-γοος, -ον, αυτός που θρηνεί με οξεία, τσιριχτή φωνή, σε Αισχύλ.

ὀξύ-δερκής, -ές (δέρκομαι), αυτός που έχει εξαιρετική όραση ή περιφέρει γρήγορα τη ματιά του, σε Ηρόδ., Λουκ.

ὀξύ-δουπος, -ον, αυτός που ηχεί δυνατά ή παράγει δυνατό ήχο κατά την πτώση του, σε Ανθ.

ὀξύ-θηκτος, -ον, **I.** αυτός που έχει αιχμηρή απόληξη, αιχμηρό άκρο, ακονισμένος, σε Ευρ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που του κεντρίζεται εύκολα ο θυμός, μανιασμένος, σε Σοφ.

ὀξύθυμέω, μέλ. -ήσω, **I.** θυμώνω εύκολα ή οργίζομαι ξαφνικά, σε Ευρ. **II.** Παθ., προκαλούμαι, εξερεθίζομαι, σε Αριστοφ.

ὀξύθυμία, ἡ, ξαφνικός θυμός, σε Ευρ.

ὀξύ-θυμος, -ον, αυτός που θυμώνει αιφνίδια, εύθικτος, χολερικός, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· αυτός που επιβάλλει αυστηρή τιμωρία, λέγεται για τον Άρειο Πάγο, σε Αισχύλ.· τὸ ὀξύθυμον, με κράση τοῦξύθυμον = ὀξύθυμία, σε Ευρ.

ὀξύ-κάρδιος, -ον (καρδία), = ὀξύθυμος, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

ὀξύ-κομος, -ον, αυτός που έχει αιχμηρό φύλλωμα, λέγεται για πεύκο, σε Ανθ.

ὀξύ-κώκυτος, -ον (κωκύω), αυτός που θρηνολογεί με οξύφωνες κραυγές, σε Σοφ.

ὀξύ-λάβέω, μέλ. -ήσω (λαμβάνω), αρπάζω γρήγορα, αιφνιδιαστικά· αρπάζω την ευκαιρία, σε Ξεν.

ὀξύ-λάλος[α], -ον, αυτός που μιλάει με ταχύτητα, πολυλογάς, σε Αριστοφ.

ὀξύμάθεια, ἡ, ταχύτητα στην αντίληψη και τη μάθηση, σε Στράβ.

ὀξύ-μᾰθής, -ές (μανθάνω), αυτός που αντιλαμβάνεται και μαθαίνει γρήγορα.

ὀξύ-μέριμνος, -ον (μέριμνα), αυτός που έχει μελετηθεί με μεγάλη λεπτομέρεια, ενδελεχώς, σε Αριστοφ.

ὀξύ-μήνιτος, -ον (μηνίω), αυτός που επισείει μεγάλη οργή (των Ερινυών), σε Αισχύλ.

ὀξύ-μολπος, -ον (μέλπω), αυτός που τραγουδάει με καθαρή, δυνατή φωνή, σε Αισχύλ.

ὀξυντήρ, -ῆρος, ὁ, αυτός που χρησιμοποιείται για να κάνει κάτι οξύ, αιχμηρό, σε Ανθ.

ὀξύνω[υ], μέλ. ὀξυνῶ, αόρ. α' ὥξυνα, παρακ. ὄξυγκα — Παθ., αόρ. α' ὠξύνθην, παρακ. ὠξυμμαι και ὠξυσμαι (ὀξύς)· **1.** κάνω κάτι οξύ, αιχμηρό,

κοφτερό· μεταφ., κεντρίζω το θυμό, προκαλώ, εξερεθίζω, σε Σοφ. — Παθ., σε Ηρόδ. **2.** κάνω κάτι οξύ, δριμύ, γρήγορο, σε Ανθ.

ὀξύεις, -εσσα, -εν (ὀξύς), αυτός που έχει αιχμηρό άκρο, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀξύπᾱγής, -ές (πήγνυμι), αυτός που έχει αιχμηρό άκρο, αιχμηρή απόληξη, σε Ανθ.

ὀξύ-πεινος, -ον (πεῖνα), πάρα πολύ πεινασμένος, αυτός που λιμοκτονεί, αχόρταγος, σε Κικ.

ὀξύ-πευκής, -ές (πεύκη), αυτός που έχει αιχμηρά άκρα, σε Αισχύλ.

ὀξύ-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, αυτός που έχει γρήγορα πόδια, που τρέχει με ταχύτητα, γοργοπόδαρος, σε Ευρ.

ὀξύ-πρωρος, -ον (πρώρα), αιχμηρός στην απόληξή του, σε Αισχύλ.

ὀξύ-πτερος, -ον (πτερόν), αυτός που έχει γρήγορα φτερά, τὰ ὀξύπτερα, γρήγορα φτερά, σε Αἴσωπ.

ὀξύ-ρεπής, -ές (ρέπω), = οξύρροπος, σε Πίνδ.

ὀξύρ-ροπος, -ον (ρέπω), αυτός που ρέπει, που κλίνει προς το ένα μέρος, λέγεται για ζυγαριά· μεταφ., οξύρροπος πρὸς τὰς ὀργάς, αυτός που θυμώνει αιφνίδια και γρήγορα, σε Πλάτ.· οξύρροπος θυμός, αιφνίδιος θυμός, στον ιδ.

ὀξύς, -εἶα, -ύ, Ιων. θηλ. ὀξέα· ὀξεῖα, Επικ. αντί του ουδ. πληθ. ὀξέα (συγγενές προς το ὠκύς)· **I.** οξύς, μυτερός, κοφτερός, αιχμηρός, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· ἔς ὃν ἀπηγμένος, αυτός που απολήγει σε μυτερό άκρο, σε Ηρόδ.· τὸ ὀξύ, η κορυφή του τριγώνου, στον ιδ. **II. 1.** λέγεται για αισθήσεις, οξύς,

διαπεραστικός, καυστικός, ισχυρός, έντονος, ὀδύναι, σε Ομήρ. Ιλ.· ὀξὺς ἥελιος, ήλιος που καίει, σε Ομηρ. Ὑμν.· ομοίως, χιῶν ὀξεῖα, όπως το gelu acutum του Οράτ., σε Πίνδ.· μάχη ὀξέα, πεισματώδης, σε Ηρόδ. **2. α)** για την όραση, ουδ. ως επίρρ., ὀξύτατον δέσκεσθαι, έχω οξυτάτη όραση, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, ὀξὺ νοεῖν, επισημαίνω, αντιλαμβάνομαι ταχύτατα κάτι, στο ιδ.· ὀξὺ ἀκούειν, έχω οξεία ακοή, στο ιδ. **β)** λέγεται για αντικείμενα που ενοχλούν την όραση, εκθαμβωτικός, λαμπερός, λέγεται για τον ήλιο, στο ιδ.· λέγεται για χρώματα, σε Αριστοφ. **3. α)** χρησιμ. για ήχο, οξύς, έντονος, υψηλός,

διαπεραστικός, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται και για φωνή, ὀξὺ βοήσας, ὀξὺ λεληκώς, στο ιδ. κ.λπ. **β)** χρησιμ. για μουσικούς τόνους, οξύς, υψηλός, σε αντίθ. προς το βαρύς, σε Πλάτ. **4.** λέγεται για γεύση, έντονη, πικάντικη, ξινή, σε Ξεν. κ.λπ. **5.** λέγεται για οσμή, ὀξύτατον ὄζειν, σε Αριστοφ. **III. 1.** μεταφ., χρησιμ. για τη νόηση, το νου, οξύς, ταχύς στην αντίληψη, ευέξαπτος, ορμητικός, εριστικός, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. κ.λπ. **2.** κοφτερός στο μυαλό, έξυπνος, ευφυής, σε Πλάτ.· με απαρ., ὄξ. ἐπινοῆσαι, σε Θουκ.· γινῶναι ὀξύτατοι, σε Δημ. **IV.** λέγεται για κίνηση, γρήγορος, ταχύς, ευκίνητος, σε Αριστοφ.· (ἡ νόσος) ὀξεῖα φοιτᾷ και ταχεῖ' ἀπέρχεται, σε Σοφ.· ὀξὺς νότος, στον ιδ. **V.** ομαλ. επίρρ. ὀξέως,

γρήγορα, σύντομα, εν τάχει, ευθύς, αμέσως, σε Θουκ., Πλάτ.· αλλά, **2.** το ουδ. ὀξύ και στον πληθ. ὀξέα, ως επίρρ., βλ. ανωτ.· συγκρ. ὀξύτερον, σε Θουκ. κ.λπ.· υπερθ. ὀξύτατον, σε Ομήρ. Ιλ.· ὀξύτατα, σε Πλάτ.

ὀξύ-στομος, -ον (στόμα), αυτός που έχει κοφτερά δόντια, σε Αισχύλ.· λέγεται για σκνίπα, σε Αριστοφ.· λέγεται για ξίφος, κοφτερό, σε Ευρ.

ὀξύτης, -ητος, ἡ (ὀξύς)· **I.** οξύτητα, αιχμηρότητα, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για ήχο, οξυφωνία, σε αντίθ. προς το βαρύτης, στον ιδ. **III.** λέγεται για το νου, εξυπνάδα, ευφυΐα, ταχύτητα αντίληψης, οξύνοια, στον ιδ. **IV.** λέγεται για κίνηση, ταχύτητα, γρηγοράδα, στον ιδ., Δημ.

ὀξύ-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που κόβει βαθιά, κοφτερός, σε Πίνδ.

ὀξύ-τονος, -ον, I. αυτός που ηχεί έντονα, διαπεραστικός, λέγεται για ήχο, σε Σοφ. **II.** οξύτονος, αυτός που φέρει οξύ τόνο (οξεία), δηλ. φέρει «οξεία» στην τελευταία συλλαβή της λέξης, τη λήγουσα.

ὀξύ-τόρος, -ον, αιχμηρός, μυτερός, *πίτυς ὀξυτόρος*, πεύκο με αιχμηρές βελόνες, σε Ανθ.

ὀξύ-φθογγος, -ον, = *ὀξύφωνος*, σε Ανθ.

ὀξύ-φρων, -ονος, ὁ, ἡ (φρήν), = *ὀξύθυμος*, σε Ευρ.

ὀξύφωνία, ἡ, διαπεραστικότητα φωνής, σε Αριστ.

ὀξύ-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που έχει διαπεραστική φωνή, φωνή που τρυπάει τα αφτιά, σε Σοφ.

ὀξύ-χειρ, -χειρος, ὁ, ἡ, 1. αυτός που είναι γρήγορος στα χέρια, γρήγορος στα χτυπήματα, εριστικός, σε Θεόκρ. **2.** *ὀξύχειρι σὺν κτύπῳ*, μ' ένα γρήγορο χτύπημα των χεριών κατά τη διάρκεια της θρηνωδίας, σε Αισχύλ.

ὀξύ-χολος, -ον, ευέξαπτος, ευερέθιστος, σε Σόλωνα, Σοφ.

ὀξυ-ωπής, -ές (ὥψ), αυτός που έχει οξεία, ανεπτυγμένη ὄραση, σε Αριστ., Λουκ.

ὄου, Επικ. αντί *οὔ*, του οποίου, σε Όμηρ.

ὀπαδέω, Δωρ. αντί Ιων. **ὀπηδέω·** Επικ. γ' ενικ. ενεστ. *ὀπηδεῖ* και παρατ.

ὀπήδει· I. ακολουθώ, συνοδεύω, υπηρετώ *τινί*, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ. **II.** λέγεται για πράγματα, *ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ (τόζα)*, ἀχρηστα θα μου ήταν αν ἔρχονταν μαζί μου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀρετὴν σὴν, ἣ σοι ὀπηδεῖ*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

ὀπαδός, -όν, Δωρ. και Αττ. αντί Ιων. **ὀπηδός, I.** ακόλουθος, σύντροφος, υπηρέτης, σε Σοφ., Ευρ.· μεταφ., *ἀοιδὰ στεφάνων ὀπαδός*, σε Πίνδ.·

πυκνοστίκτων ὀπαδὸς ἐλάφων, αυτή που τα καταδίωκε, λέγεται για την Ἄρτεμη, σε Σοφ.· *ἀστέρες νυκτὸς ὀπαδοί*, σε Θεόκρ. **II.** ως επίθ., συνοδευτικός, υπηρετικός, με δοτ., σε Όμηρ. Ὑμν.

ὀπάζω, παρατ. *ὥπαζον·* Επικ. μέλ. *ὀπάσσω·* αόρ. *ἀ' ὥπασα*, Επικ. επίσης *ὥπασσα* — Μέσ., Επικ. β' ενικ. μέλ. *ὀπάσσει·* αόρ. *ἀ' ὥπασάμην*, Επικ. γ' ενικ. *ὀπάσσατο· I.* μτβ. του *ἔπομαι*, κάνω, προστάζω κάποιον να ακολουθήσει, στέλνω κάποιον μαζί με έναν άλλο, παραχωρώ ως συνοδό ή ακόλουθο, *ἐπεὶ ῥά οἱ ὥπασα πομπόν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πολὺν δέ μοι ὥπασε λαόν*, μου παραχώρησε πολλούς υπηκόους, με κατέστησε ηγεμόνα πολλών ανθρώπων, στο ιδ. — Μέσ., διατάζω κάποιον να ακολουθήσει κάποιον άλλο, λαμβάνω ως συνοδό, σε Όμηρ. **II. 1.** επίσης, λέγεται για πράγματα, *κῦδος ὀπάζει*, του προσφέρει δόξα να τον ακολουθεί, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, απλώς, δίνω, προσφέρω, παρέχω, σε Όμηρ., Πίνδ., Αισχύλ. **2.** *παρέχω επιπλέον, προσθέτω, ἔργῳ δ' ἔργον ὥπαζε*, σε Όμηρ. Ὑμν.· *ἔργον πρὸς ἀσπίδι ὥπασεν*, πρόσθεσε ένα ἔργο τέχνης στην επιφάνεια της ασπίδας, σε Αισχύλ. **II.** ὅπως το *διώκω*, πιέζω στενά, καταδιώκω, κυνηγώ, *Ἐκτωρ ὥπαζε Ἀχαιοὺς*, σε Ομήρ. Ιλ.· *χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει*, στο ιδ. — Παθ., *χειμάρρους ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρω*, χείμαρρος που ακολουθεῖ τη βροχή, δηλ. ξέχειλος από τη βροχή, στο ιδ. **ὀπαῖον, τό (ὀπή),** τρύπα στη στέγη, λέγεται για εξαερισμό, σε Πλούτ.· πρβλ.

ἀνοπαῖα.

ὀ-πατρος, -ον (ὀμός, πατήρ), αυτός που έχει γεννηθεῖ από τον ίδιο πατέρα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, **ὀπάτωρ, -ορος, ὁ, ἡ,** σε Ανθ.

ὀπάων[α], -ονος, ὁ, Ιων. ὀπέων, -ωνος (ὀπάζω), I. 1. σύντροφος στον πόλεμο, αυτός που κρατάει τα ὅπλα του πολεμιστή-ἥρωα, ὅπως ο Μηριόνης του Ιδομενέα, ο Φοίνικας του Πηλέα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** γενικά, ακόλουθος, υπηρέτης, Λατ. *famulus*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** ως επίθ., συνοδευτικός, σε Ανθ.

ὄπεᾶς, -ᾶτος, τό (ὀπή), σούβλα, Λατ. subula, σε Ηρόδ.

ὄπερ, Επικ. αντί ὅσπερ.

ὀπέων, Επικ. αντί ὀπάων.

ὀπή, ἡ, 1. ἀνοιγμα, τρύπα, σε Αριστοφ. **2.** τρύπα στη σκεπή, που χρησιμεύει ως καπνοδόχος, στον ιδ.

ὄπη, Επικ. **ὀπη**, Δωρ. **ὀπᾶ**, Ιων. **ὄκη**, επίρρ. (κανονικά δοτ. από αρχ. αντων. *ὀπός)· **I. 1.** λέγεται για τόπο, μέσω ποιας οδού, Λατ. qua· επίσης, = ὅπου, όπου, Λατ. ubi, σε Όμηρ.· συχνά όπως το ὅποι, σε ποιο μέρος, Λατ. quo, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** με γεν., ὄπη γὰς, Λατ. ubi terrarum, οπουδήποτε στον κόσμο, σε Ευρ. **II.** λέγεται για τρόπο, με ποιον τρόπο; πώς, σε Όμηρ., Αττ.· ὀπηᾶν, με υποτ. όπως άλλοι σύνδεσμοι, ὄπη ἄν δοκῇ ἀμφοτέροις, σε Συνθήκη παρά Θουκ.· ἔσθ' ὄπη ἢ ἔστιν ὄπη, με οποιονδήποτε τρόπο, με κάποιον τρόπο, σε Πλάτ.

ὀπηδέω, ὀπηδός, Ιων. αντί ὀπᾶδ-.

ὀπηνίκα, Δωρ. ὀπᾶνίκα, I. 1. επίρρ., συσχετικό προς το πηνίκα, σε ποια χρονική στιγμή, την ώρα κατά την οποία, τη μέρα κατά την οποία, σε Σοφ. κ.λπ.· ὀπηνίκα ἄν, σε οποιαδήποτε ώρα ή στιγμή, στον ιδ. **2.** σε πλάγιες ερωτήσεις, ἦν ὥραν προσήκει ἰέναι, καὶ ὀπηνίκα ἀπιέναι, σε Αισχίν.· σε απάντηση ευθείας ερώτησης, πηνίκα' ἐστὶν τῆς ἡμέρας; ὀπηνίκα; τι ώρα είναι; τι ώρα, με ρωτάς; σε Αριστοφ.· με γεν., ὀπηνίκα τῆς ὥρας, σε Ξεν. **II.** με μτβ. σημασία, υποθέτοντας ότι, ὀπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκώς, σε Δημ. **ὀπίας** (ενν. τυρός), ὁ, τυρί από γάλα που έχει πήξει με χυμό από σύκα (ὀπός), σε Αριστοφ. (με παρηχητικό λογοπαίγνιο στο ὀπή)· ως πλήρης φράση, τυρός ὀπίας, σε Ευρ.

ὀπίζομαι (ὀπις), αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ.· Επικ. β' ενικ. ὀπίζεο, γ' ενικ. ὠπίζετο· **1.** κοιτάζω, αντιμετωπίζω με σεβασμό και δέος, Λατ. vereri, revereri, σε Όμηρ.· ἀπόλ., ὀπιζόμενος, ευσεβής άνθρωπος, σε Πίνδ.· χάρις ὀπιζόμενα, ευσεβές αίσθημα ευγνωμοσύνης, στον ιδ. **2.** φροντίζω για, με γεν., σε Θέογν.· ομοίως στην Ενεργ., σώματος ὀπίζων, σε Ανθ.

ὀπίθε και ὀπίθεν, Επικ. αντί ὀπισθε, ὀπισθεν.

ὀπιθό-μβροτος, -ον, ποιητ. αντί ὀπισθό-μβροτος, -ον, αυτός που ακολουθεί έναν θνητό, ὀπιθόμβροτον αἶχμα, δόξα που διαρκεί και μετά τον θάνατο, σε Πίνδ.

Ὀπῖκοί, οἱ, I. οι Orici, αρχαίος λαός της Νότιας Ιταλίας, σε Αριστ.· επίσης Ὀπικες, σε Θουκ.· Ὀπικία, ἡ, η χώρα τους, στον ιδ. **II. Ὀπικός, -ή, -όν**, βαρβαρικός, σε Ανθ.

ὀπιπτεύω, μέλ. -σω (αναδιπλ. √ΟΠ του ὀπ-ωπα), **I.** κοιτάζω ολόγυρα, ατενίζω με περιέργεια ή αγωνία προς, με αιτ., σε Όμηρ. **II.** στήνω ενέδρα, παραμονεύω, παραφυλάω, οὐλάθρη ὀπιπτεύσας, ἀλλ' ἀμφοδόν, σε Ομήρ. Ιλ. **ὀπῖς, -ῖδος, ἡ**, αιτ. ὀπιν και ὀπίδα· ποιητ. δοτ. ὀπῖ· (√ΟΠ του ὀψ)· **I.** λέγεται για θεούς, **1.** με αρνητική σημασία, ὀπις θεῶν, τιμωρία ή ένσκηψη των θεών εξαιτίας της παραβίασης θεϊών νόμων, σε Όμηρ., Ησίοδ.· χωρίς το θεῶν, θεία δίκη, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με θετική σημασία, φροντίδα ή εύνοια από μέρους των θεών, σε Πίνδ. **II.** λέγεται για ανθρώπους, σεβασμός τον οποίο επιδεικνύουν οι άνθρωποι προς τους θεούς, θρησκευτικό δέος, λατρεία, ευλάβεια, οὐδέθεῶν ὀπιν ἔχοντας, χωρίς να επιδεικνύουν σεβασμό ούτε στους θεούς, σε Ηρόδ.· ὀπι ξένων, με σεβασμό απέναντι στους φιλοξενούμενούς του, σε Πίνδ.

ὀπισθεν, Ιων. και ποιητ. -θε πριν από σύμφωνο· επίσης ποιητ. **ὀπίθεν, -θε· (ὀπις)**· επίρρ. **I. 1.** λέγεται για τόπο, πίσω, προς τα πίσω, σε Όμηρ. κ.λπ.· οἱ ὀπισθεν, εκείνοι που έχουν εγκαταλειφθεί πίσω, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, τοὺς

ὀπισθεν ἐς τὸ πρόσθεν ἄζομεν, θα οδηγήσουμε προς τα εμπρός αυτούς που έχουν παραταχθεί πίσω, σε Σοφ.· *τὰ ὀπισθεν*, οπισθοφυλακή, νώτα, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν.· *εἰς τοῦπισθεν*, πίσω, προς τα πίσω, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** ως πρόθ. με γεν., πίσω από, *ὀπισθεν δίφροιο*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὀπισθε τῆς θύρης*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, στο μέλλον, κατόπιν, έπειτα, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** *ἐν τοῖσι ὀπισθε λόγοισι*, στα επόμενα βιβλία, σε Ηρόδ.

ὀπίσθιος, -α, -ον, αυτός που βρίσκεται πίσω, που ανήκει στο πίσω μέρος, Λατ. *posticus*, *τὰ ὀπίσθια σκέλεα*, τα πίσω πόδια των τετραπόδων, σε Ηρόδ. **ὀπισθο-βάμων[ᾱ], -ον**, αυτός που βαδίζει προς τα πίσω, που οπισθοχωρεί, σε Ανθ.

ὀπισθό-γρᾶφος, -ον, γραμμένος στην πίσω πλευρά σελίδας ή εξώφυλλου, σε Λουκ.

ὀπισθο-δάκτυλος, -ον, αυτός που έχει τα δάχτυλα των χεριών του λυγισμένα προς τα πίσω, σε Στράβ.

ὀπισθό-δομος, ὁ, πίσω δώμα ή εσώτερος οικίσκος του ναού της Αθηνάς στην Ακρόπολη των Αθηνών· χρησίμευε ως Θησαυρός (θησαυροφυλάκιο), σε Αριστοφ., Δημ.

ὀπισθο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που βαδίζει προς τα πίσω ενώ βόσκει, λέγεται για συγκεκριμένα βοσκητικά ζώα με μεγάλα κέρατα, κυρτά προς τα εμπρός, που αναγκάζονται να βαδίζουν προς τα πίσω όταν βόσκουν, σε Ηρόδ.

ὀπισθο-νῦγῆς, -ές (νύσσω), αυτός που κεντρίζει, τσιμπά από πίσω, σε Ανθ.

ὀπισθό-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, αυτός που βαδίζει πίσω, που ακολουθεῖ, ακόλουθος, σε Ευρ.· επίσης, **ὀπίσθοπος** (πρβλ. [Οιδίπους](#)), σε Αισχύλ.

ὀπισθοφϋλάκew, μέλ. -ήσω, **I.** φρουρώ τα νώτα, απαρτίζω την οπισθοφυλακή, σε Ξεν. **II.** διοικώ οπισθοφυλακή, στον ιδ.

ὀπισθοφϋλάκία, ἡ, διοίκηση οπισθοφυλακής, σε Ξεν.

ὀπισθο-φύλαξ, -ᾶκος, ὁ, ἡ, αυτός που φρουρεῖ τα νώτα· *οἱ ὀπισθοφύλακες*, οπισθοφυλακή, σε Ξεν.

ὀπίσσω, επίρρ., Επικ. αντί *ὀπίσω*.

ὀπίστατος, -η, -ον (ὀπισθε), έσχατος, ύστατος, τελευταίος, Λατ. *postremus*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀπίσω[ι] (ὀπισ)· Επικ. **ὀπίσσω**, επίρρ.· **I. 1.** λέγεται για τόπο, προς τα πίσω, σε αντίθ. προς το *πρόσω*, σε Ομήρ. Ιλ.· στην πεζογραφία επίσης *τὸ ὀπίσω*, συνηρ. *τούπίσω*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** πίσω, ξανά πίσω, δηλ. από τον ίδιο δρόμο από τον οποίο ήλθε κάποιος, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **3.** ξανά, πάλι, *ἀνακτᾶσθαι ὀπίσω*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **4.** με γεν., *δεῦτε ὀπίσω μου*, ελάτε πίσω μου, ακολουθήστε με, σε Κ.Δ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο, στο εξής, στο μέλλον, καθώς το μέλλον είναι αδιόρατο και άρα πίσω μας, έξω από το οπτικό μας πεδίο, ενώ το παρελθόν είναι γνωστό και μπροστά στα μάτια μας, σε Όμηρ.· *ᾅμα πρόσσω καὶ ὀπίσω λεύσσει*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐτ' ἐνθάδ' ὀρᾶν οὐτ' ὀπίσω*, ούτε το παρόν ούτε το μέλλον, σε Σοφ. **2.** *ἐν τοῖσι ὀπίσω λόγοις*, στα επόμενα βιβλία, σε Ηρόδ.

ὀπλᾶριον[ᾱ], τό, υποκορ. του *ὄπλον*, σε Πλούτ.

ὀπλέω, μόνο σε παρατ. *ὥπλεον*, προετοιμάζω, σε Ομήρ. Οδ.

ὀπλή, ἡ (ὄπλον), οπλή, το χωρίς σχίσιμο νύχι του αλόγου και του γαιδάρου, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· μεταγεν. από τον Όμηρ., όπως το *χηλή*, το σχιστό νύχι των κερασφόρων (αυτών με κέρατα) ζώων, σε Ομηρ. Ύμν., Ησίοδ. κ.λπ.

Ὅπλητες, οἱ, = *ὀπλῖται*, ονομασία μιας από τις τέσσερις αρχαιότερες φυλές των Αθηνών, σε Ηρόδ., Ευρ.

ὀπλίζω (**ὄπλον**), μέλ. -σω, αόρ. α' ὄπλισα, Επικ. ὤπλισα — Μέσ., αόρ. α' ὀπλίσαμην, Επικ. γ' ενικ. ὀπλίσσατο — Παθ., αόρ. α' ὀπλίσθην, Επικ. γ' πληθ. ὀπλισθεν· παρακ. ὤπλισμαι, σε Ευρ. **1.** ετοιμάζω ή είμαι έτοιμος, παρασκευάζω, λέγεται για φαγητό ή ποτό, σε Όμηρ., Ευρ. — Μέσ., δόρπον ή δείπνον ὀπλίζεσθαι, παρασκευάζω για τον εαυτό μου, το γεύμα μου, σε Όμηρ.· ὀπλίζω θυσίαν, αναθέτω την προετοιμασία μιας τελετουργικής θυσίας, σε Ευρ. **2.** λέγεται για άλογα αρμάτων, τα καθιστώ έτοιμα, τους φορώ την ιπποσκευή, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., ετοιμάζω τα άλογα για λογαριασμό μου, στο ίδ. — Παθ., λέγεται για πλοία, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για οποιαδήποτε σύνεργα, λαμπὰς ὀπλισμένη, έτοιμη για χρήση, σε Αισχύλ.· ὀπλισμένος τινί, εφοδιασμένος με κάτι, σε Ευρ. **3.** λέγεται για στρατιώτες, εφοδιάζω, εξοπλίζω, αρματώνω, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, εκπαιδεύω, εξασκώ, στον ίδ.· στην Αττ. πεζογραφία, εξοπλίζω ή εφοδιάζω, όπως οι ὀπλῖται, σε Θουκ. — Μέσ. και Παθ., ετοιμάζομαι ή εφοδιάζομαι, εξοπλίζομαι ή αρματώνομαι, είμαι έτοιμος, σε Ομήρ. Οδ.· ὀπλισθεν (αντί ὀπλίσθησαν) δὲ γυναῖκες, οι γυναίκες ήταν έτοιμες (για να χορέψουν), στο ίδ. κ.λπ.· με απαρ., ετοιμάζομαι να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. — Μέσ., επίσης με αιτ., ὀπλίζεσθαι χέρα, οπλίζω το χέρι μου, σε Ευρ.· ὀπλίζεσθαι θράσος, οπλίζομαι με θάρρος, σε Σοφ.

ὀπλῖσις, ή, εφοδιασμός, προμήθεια, εξοπλισμός, αρμάτωμα, σε Αριστοφ., Θουκ.

ὄπλισμα, -ατος, τό, I. εξοπλισμένος στρατός, στρατιωτικός εξοπλισμός, σε Ευρ. **II.** όπλο, στον ίδ.

ὀπλισμός, ό, = ὄπλισις, σε Αισχύλ.

ὀπλιστέον, ρημ. επίθ. του ὀπλίζω, πρέπει να εξοπλίσουμε κάποιον, σε Ξεν.

ὀπλιστής (Δωρ. — τὰς) κόσμος, ό (ὀπλίζω), πανοπλία πολεμιστή, σε Ανθ.

ὀπλίτ-ἄγωγός, -όν, αυτός που μεταφέρει τους βαριά οπλισμένους,

νῆες ὀπλιταγωγοί, πλοίο που μεταφέρει στρατεύματα, μεταγωγά, σε Θουκ.

ὀπλίτεώ, μέλ. -σω, υπηρετώ ως οπλίτης, ως στρατιώτης, σε Θουκ., Ξεν.· οἱ ὀπλιτεύοντες, άντρες που υπηρετούν τώρα τα όπλα, σε αντίθ. προς το οἱ ὀπλιτευκότες, σε Αριστ.

ὀπλίτης[τ], -ου, ό (**ὄπλον**), **I.** βαριά οπλισμένος, αρματωμένος, δρόμος ὀπλιτῶν, αγώνας δρόμου αντρών που φορούν πανοπλία, σε αντίθ. προς το δρόμος τῶν γυμνῶν, σε Πίνδ.· ὀπλιτῶν στρατός, εξοπλισμένο στράτευμα, στον ίδ. **II.** ως ουσ., ὀπλίτης, ό, βαριά οπλισμένος στρατιώτης του πεζικού, άνδρας υπό τα όπλα· κρατούσε μεγάλη ασπίδα (ὄπλον), απ' όπου και η ονομασία, όπως ο ελαφρά οπλισμένος στρατιώτης του πεζικού (πελταστής), έλαβε την ονομασία του από την μικρή και ελαφριά ασπίδα πέλη, σε Ηρόδ., Αττ.· ὀπλῖται, αντίθ. προς το ψιλοί, σε Ηρόδ., Θουκ.

ὀπλίτικός, -ή, -όν, I. 1. αυτός που ανήκει, προορίζεται ή αρμόζει σε οπλίτη, άντρα υπό τα όπλα, σε Πλάτ., Ξεν. **2. ή -κή** (ενν. τέχνη), η τέχνη του να χειρίζεται κάποιος βαρέα όπλα, η τέχνη του στρατιώτη, σε Πλάτ.· τὰ ὀπλιτικά ἐπιτηδεύειν, υπηρετώ ως οπλίτης, ως άντρας υπό τα όπλα, στον ίδ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, κατάλληλος για στρατιωτική υπηρεσία, σε αντίθ. προς το ἄνοπλος, σε Αριστ.· τὸ ὀπλιτικόν, σώμα οπλιτῶν, = οἱ ὀπλῖται, σε Θουκ., Ξεν. **ὀπλο-θήκη, ή,** οπλοστάσιο, σε Πλούτ.

ὄπλομαι, ποιητ. αντί ὀπλίζομαι, ετοιμάζω, προετοιμάζω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀπλομᾶνέω, μέλ. -ήσω, αγαπώ μανιωδώς τον πόλεμο, σε Ανθ.

ὀπλο-μᾶνής, -ές (μαίνομαι), αυτός που αγαπά με μανία τον πόλεμο.

ὀπλο-μάχης[ᾱ], -ου, ό, = ὀπλομάχος, σε Πλάτ.

όπλομαῖα, ἢ, το να μάχεται κάποιος φέροντας βαρύ οπλισμό, η τέχνη να τον χειρίζεται, σε Πλάτ.· γενικά, η τέχνη του πολέμου, πολεμική τακτική, σε Ξεν. **όπλο-μάχος**[ἄ], -ον (**μάχομαι**), **I.** αυτός που μάχεται φέροντας βαρύ οπλισμό, σε Ξεν. **II.** **όπλομάχος**, ό, αυτός που διδάσκει τη χρήση όπλων, αξιωματικός υπεύθυνος για την εκγύμναση στρατιωτών, σε Θεόφρ.

όπλον, τό, εργαλείο, σύνεργο, σκεύος, κυρίως στον πληθ. **I.** εξοπλισμός πλοίου, τα ξάρτια, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· ιδίως, σκοινιά πλοίου, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· στον ενικ. το σκοινί, σε Ομήρ. Οδ. **II.** εργαλεία, λέγεται για εργαλεία σιδηρουργού, σε Όμηρ.· στον ενικ., *όπλον άρούρης*, δρεπάνι, σε Ανθ.· *δείπνων όπλον*, λέγεται για φλασκι κρασιού, στο ίδ. **III. 1.** στον πληθ. επίσης, σύνεργα πολέμου, εξοπλισμός, οπλισμός, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· σπανίως στον ενικ., όπλο, σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** στους Αττ., μεγάλη ασπίδα από την οποία οι στρατιώτες έλαβαν την ονομασία τους, *όπλιται*, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· έπειτα, στον πληθ. βαρέα όπλα, σε Ηρόδ., Αττ.· *όπλων έπιστάτης* = *όπλίτης*, σε Αισχύλ. **3.** *όπλα* = *όπλιται*, άντρες υπό τα όπλα, στρατιώτες, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ. **4.** *τά όπλα*, επίσης, τόπος όπου βρίσκονται όπλα, στρατόπεδο, σε Ηρόδ., Ξεν.· *έκ τών όπλων προίέναι*, σε Θουκ. **5.** φράσεις: *έν όπλοισι εἶναι*, είμαι στα όπλα, υπό τα όπλα, σε Ηρόδ.· *είςτά όπλα παραγγέλλειν*, σε Ξεν.· *έφ' όπλοις ή παρ' όπλοις ήσθαι*, σε Ευρ.· *μένειν έπί τοῖς όπλοις*, σε Ξεν.· *όπλα τίθεσθαι*, βλ. **τίθημι**, Α. I. 7.

όπλοποιία, ἢ, κατασκευή όπλων, σε Ομήρ. Ιλ. Σ, Στράβ.

όπλότερος, -α, -ον, συγκρ. χωρίς θετ. σε χρήση, νεώτερος, σε Όμηρ.· *όπλότερος γενεῆ*, νεότερος ως προς την ηλικία, Λατ. minor natu, στον ίδ.· γεν. πληθ. θηλ. *όπλοτεράων*, σε Ομήρ. Ιλ.· υπερθ. *όπλότατος*, -η, -ον, ο νεότερος, νεότατος, σε Όμηρ., Ησίοδ. [πιθ. αρχική σημασία (από το *όπλον*), ο ικανός να φέρει όπλο, σε αντίθ. προς τον ηλικιωμένο και τα παιδιά, σε Ομήρ. Ιλ.· γρήγορα όμως κατέληξε να σημαίνει νεότερος ή ο νεότερος, ο νεότατος· έπειτα, καθώς οι νεότατοι είναι αυτοί που γεννήθηκαν πιο πρόσφατα απ' όλους τους άλλους· *άνδρες όπλότεροι*, οι πιο πρόσφατες γενιές, άντρες που ανήκουν στους μεταγεν. χρόνους, σε Θεόκρ.].

όπλοφορέω, **I.** φέρω όπλα, είμαι οπλισμένος, σε Ξεν. **II.** Παθ., διαθέτω σωματοφύλακα, σε Πλούτ.

όπλο-φόρος, -ον (**φέρω**), αυτός που φέρει όπλα, **I.** πολεμιστής, στρατιώτης, σε Ευρ., Ξεν. **II.** = *δορυφόρος*, σε Ξεν.

όποδάπός, -ή, -όν, συσχετικό προς το *ποδαπός* σε πλάγιες ερωτήσεις, από ποια χώρα, ποιας χώρας κάτοικος, Λατ. cujas, σε Ηρόδ.· *τίς και όποδαπός*, σε Πλάτ.

όπόθεν, Επικ. **όπόθεν**, Ιων. **όκόθεν**, επίρρ. συσχετικό προς το *πόθεν*· **1.** κυρίως σε πλάγιες ερωτήσεις, από πού, από ποιον τόπο, Λατ. unde, *είρεαι όπόθεν είμέν*, ρώτησες από ποιον τόπο είμαστε, σε Ομήρ. Οδ. **2.** αναφορ., *γαμείν όπόθεν άν βούληται*, παντρεύεται μια γυναίκα από οποιαδήποτε οικογένεια επιθυμεί, σε Πλάτ.· επίσης *όποθενον*, στον ίδ.

όπόθι, Επικ. **όπόθι**, επίρρ. συσχετικό προς το *πόθι*, **I.** πού, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** σε πλάγιες ερωτήσεις, *είπέμεν όπόθ' όλωλεν*, σε Ομήρ. Οδ.

όποι, Ιων. **όκοι**, επίρρ. συσχετικό προς το *ποι*· **1.** στον τόπο στον οποίο, όπου, Λατ. quo, σε Σοφ. κ.λπ.· *όποι άν*, με υποτ., οπουδήποτε, σε Πλάτ.· ως περιληπτικό με ρήματα που δηλώνουν στάση, *διδάξαι μ' όποι καθέσταμεν* (δηλ. *όποι έλθόντες καθέσταμεν*), σε Σοφ. **2.** *όποι γῆς*, σε όποιο μέρος του κόσμου, Λατ. quo terrarum, σε Αισχύλ., Αριστοφ. **3.** σε πλάγιες ερωτήσεις, σε ποιο μέρος, πού, *άμχανεῖν όποι τράποιντο*, σε Αισχύλ.

όποιος, -α, -ον, Επικ. **όπποιος, -η, -ον**, Ιων. **όκοιος, -η, -ον**, συσχετ. προς το *ποιος*. **I. 1.** ως αναφορ., του οποίου είδους ή της οποίας ποιότητας, Λατ. *qualis, όπποιόν κ' είπησθα έπος, τοιόν κ' έπακούσαις*, ό,τι είδους λόγια έχεις ακούσει, τέτοιας λογής θα ακούσεις ξανά, σε Ομήρ. Ιλ.· *ούθ' οί' έπασχεν ούθ' όποι' έδρα κακά*, σε Σοφ. **2.** σε πλάγιες ερωτήσεις, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **II.** με την προσθήκη αοριστολογικών λέξεων, *όποιός τις*, σε Ηρόδ., Αττ.· *όποι' άσσα*, του είδους του οποίου ήταν, αντί *όποιά τινα*, σε Ομήρ. Οδ.· *όποιοσοῦν*, οποιουδήποτε είδους, Λατ. *qualiscunque, όποιος δή, δήποτε, δηποτοῦν και οῦν δή*, σε Αττ. **III.** ο πληθ. ουδ. χρησιμ. ως επίρρ., όπως ακριβώς, Λατ. *qualiter*, σε Σοφ., Ευρ.

όπός, ό, Λατ. *sapor*, χυμός, ιδίως ο γαλακτώδης χυμός από συκιά· χρησιμοποιείται ως πυτιά, μαγιά (*τάμισος*) για την πήξη του γάλακτος, σε Ομήρ. Ιλ.

όπός, γεν. του *όψ*.

όποσάκις[ά], επίρρ., τόσες φορές όσες, Λατ. *quoties*, σε Ξεν.

όποσά-πους, ό, ή, -πουν, τό, πόσων ποδών μακρός, σε Λουκ.

όποσάχη (όπόσος), επίρρ., σε τόσα μέρη όσα, σε Ξεν.

όπόσε, Επικ. **όππόσε**, ποιητ. αντί *όποι*, σε Ομήρ. Οδ.

όπόσος, -η, -ον, Επικ. **όππόσος, όπόσσος**, Ιων. **όκόσος**· συσχετικό προς το *πόσος*. **I. 1.** όπως το *όσος*, λέγεται για αριθμό, τόσα πολλά όσα, Λατ. *quotquot*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *όπόσαι ψάμαθοι κλονέονται, καθορᾶς*, σε Πίνδ.· *πάσι θεοῖς, όπόσοι την Διός αὐλήν είσοιχνεῦσιν*, σε Αισχύλ.· *τοσαῦτα, όπόσα σοι φίλον*, σε Πλάτ.· *όπόσους πλείστους έδυνάμην*, σε Ξεν.· στην πεζογραφία, το *όπόσος* αν με υποτ., *όπόσοις αν δοκῇ*, σε Θουκ. **2.** λέγεται για ποσότητα, τόσο όσο, λέγεται για μέγεθος ή διάστημα, τόσο μεγάλο όσο, Λατ. *quantus, όπόσσον έπέσχε*, τόσο μακριά όσο εξαπλώθηκε, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** με προσθήκη αοριστολογικών μορίων, *όποσοσοῦν*, οσοδήποτε μεγάλος ή οσοδήποτε πολός, Λατ. *quantuscunque*, σε Θουκ.· Ιων. δοτ. πληθ. θηλ. *όκοσσησιών*, σε Ηρόδ.· ομοίως, *όποσωδήποτε*, σε Δημ. **II.** σε πλάγιες ερωτήσεις, *ήρώτων τὸ στράτευμα, όπόσον είη*, σε Ξεν.

όπόστος, -η, -ον, σε ποια αριθμητική σχέση, σειρά, Λατ. *quotus, όπόστος είλήχει*, με ποιον αριθμό, σε ποια σειρά είχε κληρωθεί, σε Πλάτ.· *όποστοσοῦν*, Λατ. *quotuscunque*, σε Δημ.

όπότᾶν, δηλ. *όπότ' αν*, Επικ. **όπότε** κεν, επίρρ. σχετιζόμενο με το *όταν*, όπως το *όποτε* με το *ότε*, οποτεδήποτε, Λατ. *quandocunque*, με υποτ., σε Όμηρ. κ.λπ.· *όπότ' αν τὸ πρώτον*, Λατ. *quum primum*, σε Όμηρ. Ύμν.

όπότε, Επικ. **όππότε**, Ιων. **όκότε**, Δωρ. **όππόκᾶ**· επίρρ. χρόνου, συσχετικό προς το *πότε*, σχεδόν όπως το *ότε*·

A. I. 1. με οριστ., όταν, όποτε, Λατ. *quando*, σε Όμηρ.· *εις όπότε*, με μέλ., *πότε*, σε ποια χρονική στιγμή, *λέγειν είςόπότ' έσται*, σε Αισχίν. **2.** με ευκτ. σε σχέση με το παρελθόν, οποτεδήποτε, λέγεται για να εκφράσει ένα γεγονός που έχει συμβεί πολλές φορές, *όπότε Κρήτηθεν ίκοιτο*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, σε πλάγιο λόγο σε Σοφ. κ.λπ. **II.** σε πλάγιες φράσεις, προτάσεις, *ίδμεν, όππότε Τηλέμαχος νεῖται*, πότε πρόκειται να επιστρέψει, σε Ομήρ. Οδ.· με ευκτ., *δέγμενος όπότε ναυσίν έφορμηθεῖεν*, σε Ομήρ. Ιλ. **B.** με αιτιολογική σημασία, γι' αυτό, επειδή, καθώς, όπως το Λατ. *quando* αντί *quoniam*, σε Θεόγν., Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως, *όπότε γε*, Λατ. *quandoquidem*, σε Σοφ., Ξεν.

όπότερος, -α, -ον, Επικ. **όππότερος, -η, -ον**, Ιων. **όκότερος**, συσχετικό προς το *πότερος*. **I. 1.** ως αναφορ., ποιος από τους δύο, είτε ο ένας είτε ο άλλος από τους δύο, Λατ. *uter*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· κανονικά σε ενικ., αλλά σε πληθ. όταν

υπάρχουν πολλοί σε καθεμία από τις δύο πλευρές, π.χ. λέγεται για δύο αντίπαλα στρατεύματα, στο ιδ. κ.λπ.· επίσης, *όποτεροσοῦν*, σε Πλάτ. **2.** σε πλάγιες ερωτήσεις, *Ζεὺς οἶδε, ὅποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *άσαφῶς ὅποτέρων ἀρξάντων*, αντί *άσαφές ὃν ὁπότεροι ἰν ἄρξωσιν*, σε Θουκ. **3.** ο ένας ή ο άλλος από τους δύο, Λατ. *alteruter*, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** **1.** επίρρ. *ὅποτέρως*, με ποιον από τους δυο τρόπους, ως αναφορ., σε Θουκ. κ.λπ. **III.** επίσης το ουδ. *ὁπότερον* ή *-ερα*, ως επίρρ. σε πλάγιες ερωτήσεις, Λατ. *utrum*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

ὅποτέρωθε, -θεν, Επικ. -*ὅπποτ-*, επίρρ., από όποιον από τους δύο, από όποιο μέλος του ζεύγους, σε Ομήρ. Ιλ.

ὅποτέρωθι, επίρρ., σε ποια από τις δύο πλευρές, σε Ξεν.

ὅποτέρωσε, επίρρ., **1.** προς οποιαδήποτε από τις δύο πλευρές σε Θουκ. **2.** με ποιον από τους δύο τρόπους, *ὀπότερωσε βουλευθείη*, σε Πλάτ.

ὅπου, Ιων. *ὅκου*, αναφορ. επίρρ. του τόπου, κανονικά γεν. μιας απαρχαιωμένης αντων. *ὅπος*, συσχετικό προς το *ποῦ*. **I. 1.** ως αναφορ., σε Ηρόδ., Αττ.· ορισμένες φορές με γεν. του τόπου, *ὅπου γῆς*, Λατ. *ubi terrarum*, σε Πλάτ.· *ἔσθ' ὅπου*, κάπου, σε καποια μέρη, Λατ. *est ubi*, σε Αισχύλ., Δημ.· με άλλα μόρια, *ὅκου δῆ*, κάπου ή αλλού, Λατ. *nescio ubi*, σε Ηρόδ.· *ὅπου ἰν ή ὅπουπερ ἄν*, οπουδήποτε, με υποτ., στους Τραγ., Λατ. *ubicunque*, σε Πλάτ. **2.** σε πλάγιες ερωτήσεις, *ὄφρα πύθθαι πατρός, ὅπου κύθε γαῖα*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· με ρήματα κίνησης, συνεκδοχικά, αντίθ. προς το *ὅποι* χρησιμ. με ρήματα που δηλώνουν στάση, *κεῖνος δ' ὅπου βέβηκεν, οὐδεὶς οἶδε*, σε Σοφ.· ως απάντηση μιας ερώτησης, ή *Λακεδαιμόνων ποῦ 'στιν*; Απάντ. *ὅπου 'στίν*. (ρωτάς) πού βρίσκεται; σε Αριστοφ. **II. 1.** λέγεται για χρόνο ή περίσταση, όπως το Λατ. *ubi*, *σιγᾶν ὅπου δεῖ*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για τρόπο, *οὐκ ἔσθ' ὅπου*, δεν υπάρχει κανένας τρόπος με τον οποίο, είναι αδύνατον να, σε Σοφ., Ευρ. **3.** λέγεται για αιτία, επειδή, καθώς, Λατ. *quando, quoniam*, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὅπουγε*, Λατ. *quandoquidem*, σε Ξεν.

ὅππᾱ, επίρρ., ποιητ. αντί *ὅπα*, *ὅπη*.

ὀπάτεσσι, Αιολ. αντί *ὄμμασι*, σε Σαπφώ.

ὀππῃ, επίρρ., ποιητ. αντί *ὀπη*.

ὀππόθεν, *ὀππόθι*, Επικ. αντί *ὀπόθεν*, *ὀπόθι*.

ὀπποῖος, *ὀππόσε*, *ὀππόσος*, Επικ. αντί *ὀποῖος* κ.λπ.

ὀππόκα, Δωρ. αντί *ὀπότε*.

ὀππόταν, *ὀππότε*, Επικ. αντί *ὀπότ' ἄν*, *ὀπότε*.

ὀππότερος, *ὀπποτέρωθεν*, Επικ. αντί *ὀποτ-*.

ὀππως, Επικ. αντί *ὅπως*.

ὀπτάζομαι ή *ὀπτάνομαι* (ὄψ), Παθ., είμαι ορατός, φαίνομαι, σε Κ.Δ.

ὀπτᾶλλος, -α, -ον (*ὀπτᾶω*), ψητός, ψημένος στη σχάρα, σε Όμηρ.

ὀπτάνιον, τό (*ὀπτᾶω*), τόπος για ψήσιμο, κουζίνα, σε Αριστοφ.

ὀπτασία, ή, = *ὄψις*, όραμα, σε Κ.Δ.

ὀπτᾶω (*ὀπτός*), Ιων. -έω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' *ὥπησα*· μτχ. Παθ. παρακ.

ὀπτεύμενος, σε Θεόκρ. **1.** ψήνω, ψήνω στη σχάρα, στα κάρβουνα, σε Όμηρ.

κ.λπ.· με γεν. διαιρ., *ὀπτῆσαι τέκρεων*, ψήνω ένα κομμάτι κρέατος, σε Ομήρ.

Οδ.· το *ὀπτᾶν*λέγεται για μαγείρεμα με χρήση φωτιάς ή θερμότητας χωρίς νερό, σε αντίθ. προς το *ἔψω*, βράζω σε νερό, το οποίο δεν απαντά ποτέ στον Όμηρ.· και ένας κωμ. ποιητής επισημαίνει ότι οι ήρωες του Ομήρου έτρωγαν μόνο ψητό κρέας — Παθ., απαρ. αόρ. α' *ὀπηθῆναι*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** ψήνω ψωμί, σε Ηρόδ., Ξεν., Αριστοφ.· επίσης, λέγεται για πλίνθους ή κεραμικά

σκεύη, φουρνίζω, σε Ηρόδ. **3.** ψήνω, σκληραίνω, λέγεται για τον ήλιο, σε Βίωνα **4.** μεταφ., στην Παθ., καίγομαι από έρωτα, σε Θεόκρ., Ανθ.

ὀπτεύω=ὀράω, βλέπω, σε Αριστοφ.

ὀπτήρ, -ῆρος, ὁ (ὄψ), I. αυτός που κοιτάζει ή κατασκοπεύει, κατάσκοπος, σπιούνος, Λατ. *speculator*, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. **II.** στην πεζογραφία, αυτόπτης μάρτυρας, σε Ξεν.

ὀπτήρια (ενν. *δῶρα*), **τά (ὄψ)**, δώρα που προσφέρονταν από τον γαμπρό όταν για πρώτη φορά έβλεπε την νύφη χωρίς το πέπλο της· γενικά, δώρα που προσφέρονται από κάποιον για να αντικρύσει κάτι, σε Ευρ.

ὀπτίλος[ῖ], ὁ, Δωρ. αντί *ὀφθαλμός*, σε Πλούτ.

ὀπτίων, -ονος, ὁ, Λατ. *optio*, υπασπιστής, σε Πλουτ.

ὀπτός, -ή, -όν, 1. ψημένος, ψητός στα κάρβουνα ή στη σχάρα, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐφθὰ καὶ ὀπτά*, βραστά και ψητά κρέατα, σε Ευρ. **2.** ψητός στο φούρνο, σε κεραμικές εστίες, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για το σίδερο, σφυρήλατο, πυρακτωμένο, σε Σοφ.

ὀπύϊω ή ὀπύω, μέλ. *ὀπύσω*· **1.** Ενεργ., λέγεται για άντρα, συνάπτω γάμο, νυμφεύομαι, λαμβάνω ως σύζυγο, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **2.** Παθ., λέγεται για γυναίκα, παντρεύομαι, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄπωπα, παρακ. β' του *ὀράω*.

ὄπωπή, ή (ὄπωπα), ποιητ. αντί *ὄψις*, **I.** θέα ή όψη, σε Ομήρ. Οδ. **II.** όραση, η ικανότητα του να βλέπει κάποιος, στο ιδ.

ὄπώπη, Δωρ. γ' ενικ. του *ὄπωπα*.

ὄπωπητήρ, -ῆρος, ὁ, = *ὀπτήρ*, σε Ομηρ. Ύμν.

ὄπώρα, Ιων. **-ρη, ή, I.** η περίοδος του έτους μεταξύ της εμφάνισης του Σεΐριου και του Αρκτούρου (δηλ. τέλη Ιουλίου, ολόκληρος ο Αύγουστος, και μέρος του Σεπτεμβρίου), το τέλος του καλοκαιριού, σε Ομήρ. Οδ.· έπειτα, χρησιμ. για να δηλώσει το φθινόπωρο, παρότι οι κανονικοί τύποι ήταν τα *φθινόπωρον* και *μετάπωρον*, σε Αριστοφ., Ξεν. **II.** καθώς τότε ήταν η περίοδος ωρίμανσης των καρπών, κατέληξε να σημαίνει τον ίδιο τον καρπό, σε Σοφ., Πλάτ. **III.** μεταφ., το άνθος του καλοκαιριού, δηλ. το άνθος της νιότης, σε Πίνδ.

ὄπωρίζω (ὄπώρα II), μέλ. *-ιῶ* (Ιων. *μτχ. πληθ. ὀπωριεῦντες*)· **I.** συλλέγω καρπούς, σε Πλάτ. **II.** μαζεύω καρπούς από δέντρα, με αιτ., σε Ηρόδ.

ὄπωρινός, -ή, -όν (ὄπώρα), αυτός που λαμβάνει χώρα κατά την ύστερη περίοδο του καλοκαιριού, *ἀστήρ ὀπωρινός*, δηλ. ο Σεΐριος (πρβλ. [ὀπώρα I](#)), σε Όμηρ. (*ῖ* στην Αττ., *ι* στον Όμηρ. πριν από άλλη μακρά συλ.).

ὄπωροφορέω, καρποφορώ, σε Ανθ.

ὄπωρο-φόρος, -ον (φέρω), καρποφόρος, αυτός που φέρει καρπό, σε Ανθ.

ὄπωρ-ώνης, -ου, ὁ (ὠνέομαι), οπωροπώλης, μανάβης, σε Δημ.

ὄπως, Επικ. και Αιολ. **ὄππως**, Ιων. **ὄκως** (σύνθ. από το αναφορ. *ὅ* ή *ὄς*, και το επίρρ. *πῶς*)·

A. Επίρρ. ως σύνδ. του τρόπου, όπως, κατά τέτοιο τρόπο όπως, και με ερωτημ. ισχύ πώς; με ποιον τρόπο; Λατ. *ut, quomodo*. **B.** τελικός σύνδ., ως το *ἵνα*, να, για να.

A. Επίρρ. ως ΣΥΝΔ. του τρόπου, πώς, όπως· **I. 1.** Αναφορ. στο *ὡς* ή το *οὕτως*, με τέτοιο τρόπο όπως, όπως, Λατ. *ut, sicut, ἔρξον ὅπως ἐθέλεις*, σε Όμηρ.· με οριστ. μέλ., ιδίως μετά από ρήματα που δηλώνουν όραση, πρόνοια, φροντίδα, με ποιον τρόπο, πώς· *ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἥξει*, σε Θουκ. **2.** με το *ἄν* (Επικ. *κε*), και υποτ. σε αοριστολογικές προτάσεις, ακριβώς όπως, οπωσδήποτε, με οποιονδήποτε τρόπο, *ὄππως κεν ἐθέλλῃσιν*, σε Ομήρ. Ιλ.·

οὕτως ὅπως ἂν αὐτοὶ βούλωνται, σε Ξεν. **3.** με ευκτ. μετά από ιστορικούς χρόνους, οὕτως ὅπως βούλονται, στον ιδ. **4.** οὐκ ἔστιν ὅπως, δεν υπάρχει τρόπος με τον οποίο, είναι αδύνατον να, οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι, σε Αριστοφ.· ομοίως, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ, fieri non potest quin, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ ναυτιᾶς, στον ιδ.· ομοίως σε ερωτήσεις, ἔσθ' ὅπως ἔλθωμεν, μπορούμε ίσως να ἔλθουμε; στον ιδ. **5.** ὅπως το ὥς σε συγκρίσεις, ὅπως, σχεδόν ὅπως, κῦμ' ὅπως, σε Αισχύλ. κ.λπ. **6.** επίσης, ὅπως το ὥς ή το ὅτι, Λατ. quam, με υπερθ. επιρρ., ὅπως ἄριστα, στον ιδ.· ὅπως ἀνωτάτω, όσο το δυνατόν ψηλότερα, σε Αριστοφ. **7.** με γεν., σοῦσθε ὅπως ποδῶν (ενν. ἔχετε), τρέξτε όσο είναι δυνατόν για τα πόδια σας, δηλ. όσο πιο γρήγορα μπορείτε, σε Αισχύλ. **8.** ορισμένες φορές λέγεται για χρόνο, όταν, ὅποτε, ὅπως ἴδον αἶμ' Ὀδυσῆος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· με ευκτ., οποτεδήποτε, ὅπωςμὲν εἶη καρπὸς ἀδρός, σε Ηρόδ.· με υπερθ. επιρρ., ὅπως τάχιστα, σε Αισχύλ. **9.** οὐχ ὅπως..., ἀλλά..., όχι μόνο δεν..., ἀλλά... (όπου παραλείπεται το λέγω ή το ἔρῶ)· οὐχ ὅπως κωλυταὶ γενήσεσθε, ἀλλά καί... δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε, όχι μόνον θα γίνετε εμπόδιο, ἀλλά επίσης..., σε Θουκ. κ.λπ.· ομοίως, ορισμένες φορές μὴ ὅπως (όπου πρέπει να συμπληρωθεῖ μία προστ.)· μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἀλλ' οὐδὲ ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε, δεν μπορείτε να χορεύετε, ἀλλ' ούτε καν να στέκεστε ὀρθοί (δηλ. ἀπέχετε πολύ από το να εἰστε ικανοὶ να χορεύετε), σε Ξεν. **II. 1.** σε πλάγιες ερωτήσεις, πώς, με ποιο μέσο ή τρόπο, οὐδὲ ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, λεύσσει ὅπως τι γένηται, στο ιδ. **2.** με ευκτ., μετά από ιστορικούς χρόνους, μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίαιτο νῆες, σε Ομήρ. Οδ. **3.** το ὅπως ἰν (κεν), με υποτ. δίνει στην έννοια του τρόπου κάποια αοριστία· πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκηαι, προσπάθησε κάπως ή πώς με τον ένα ή τον ἄλλο τρόπο, στο ιδ.· μετά από ρήματα φόβου, επιφύλαξης, ενδοιασμού, τα ὅπως και ὅπως μὴ συντάσσονται με οριστ. μέλ. ή υποτ. αορ., δέδοιχ' ὅπωςμὴ τεύζομαι, σε Αριστοφ.· ὅπως λάθω δέδοικα, σε Ευρ.· συχνά για να δηλώσει προσταγή, ἄρθρει, ὅπως μὴ ἐκδύσεται, σε Αριστοφ.· απ' όπου, το ὅπως ή ὅπως μὴ συντάσσονται με μέλ. ή υποτ. ακριβώς σαν να ήταν προστ., ὅπως παρέσει μοι = πάρισθι, να εἰσαι παρών, στον ιδ.· ὅπως μὴ ἦ τοῦτο, σε Πλάτ. **4.** το ὅπως λειτουργεῖ ως ηχώ σ' ένα προηγούμενο πῶς; σε διάλογο, Α: καὶ πῶς; Β: ὅπως; (ρωτάς) πῶς; σε Αριστοφ.· Α: πῶς με χρὴ καλεῖν; Β: ὅπως; στον ιδ. **B. ΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΔ., 1.** να, για να, Λατ. quo = ut, με υποτ.· μετά από αρκτικούς χρόνους, τὸν δὲ μνηστῆρες λοχῶσιν, ὅπως ὀληται, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με ευκτ., μετά από ιστορικούς χρόνους, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς ἔσται, ὅπως κῆρας ἀλάλκοι, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** με οριστ. ιστορικού χρόνου, λέγεται για να εκφράσει συνέπεια που δεν ακολούθησε ή δεν είναι δυνατόν να ακολουθήσει, τί οὐκ ἔρριψ' ἑμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ πέτρας, ὅπως ἀπηλλάγην, σε Αισχύλ.

ὅπωςδή, I. πώς ίσως; πώς λοιπόν; πώς πράγματι; σε Ομήρ. Ιλ.· **II.** = ὁπωσοῦν, σε Πλάτ.· ομοίως, ὅπως δήποτε, σε Δημ.

ὁπωσοῦν ή ὁπωςοῦν, με οποιονδήποτε τρόπο, με τον ένα ή τον ἄλλο τρόπο, Λατ. utcunque, σε Θουκ. κ.λπ.· ομοίως, **ὁπωστιοῦν,** σε Πλάτ.

ὅπωςπερ, = ὥσπερ, σε Ηρόδ., Σοφ.

ὅπωςποτέ, οπωσδήποτε, σε Δημ.

ὀρᾶ, γ' ενικ. ενεστ. του ὀράω· ἀλλά **ὄρα,** Επικ. γ' ενικ. παρατ.

ὀράας, Επικ. β' ενικ. του ὀράω.

ὄρᾱμα, τό, αυτό που φαίνεται, θέα, θέαμα, σε Ξεν.

ὀρανός, Αιολ. αντί οὐρανός.

ὄρᾱσις, -εως, ἡ, I. φυσική ικανότητα να βλέπει κάποιος, η πράξη του να βλέπει κάποιος, Λατ. visus, σε Αριστ. **II.** ὄραμα, σε Κ.Δ.

ὄρᾱτός, -ῆ, -όν, αυτός που μπορεί να ιδωθεί, ορατός, σε Πλάτ. κ.λπ.

ὀράω, Επικ. **ὀρόω, ὀράας,** Ιων. **ὀρέω**· Αττ. παρατ. *έώρων*, Ιων. *ώρεον*, Επικ.

γ' ενικ. *ὄρα*· παρακ. *έόρακα* και *έώρακα* — Μέσ., Επικ. β' ενικ. *ὄρηαι*, απαρ.

ὀράασθαι· παρατ. *έωρώμην*, επίσης *ώρώμην (προ-)*, Επικ. γ' ενικ. *ὀρᾶτο* —

Παθ., παρακ. *έόραμαι* και *έώραμαι*. **I.** Εκτός από τους τύπους από \sqrt{OP} ,

έχουμε: **II.** από $\sqrt{OΠ}$ (βλ. [ὄψ](#)), μέλ. *ὄψομαι*, Επικ. β' ενικ. *ὄψει*· αόρ. α' *ὠψάμην*, β' πληθ. υποτ. *ὄψησθε*· παρακ. *ὄωπα*· γ' ενικ. υπερσ. *ὀπώπει*, Ιων.

ὀπώπεε, γ' πληθ. *ὀπώπεσαν* — Παθ., αόρ. α' *ὄφθην*, Ιων. γ' πληθ. υποτ.

ὀφθέωσι· μέλ. *ὀφθήσομαι*, παρακ. *ὄμμαι*, *ὄψαι*, *ὄπται*· και, **II.** από \sqrt{FIA} ,

Ενεργ., αόρ. β' *είδον*, παρακ. *οίδα*· για τους χρόνους αυτούς, βλ. [*είδω](#).

Βλέπω, I. 1. απόλ., βλέπω, κοιτάζω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *κατ' αὐτοὺς αἰέν ὄρα*,

συνεχώς κοιτούσε κάτω προς αυτούς, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὀρώων ἐπὶ οἴνοπα πόντον*, κοιτάζοντας πάνω από τη θάλασσα, στο ίδ.· *ὀρᾶν πρὸς τι*, όπως το Λατ.

spectare ad, κοιτάζω προς, *ἀκρωτήριον τὸ πρὸς Μέγαρα ὀρῶν*, σε Θουκ. **2.**

διαθέτω ὄραση, βλέπω, σε Σοφ.· ὅπου λέει ο Οιδίποδας, *ὄσ' ἂν λέγωμεν, πάνθ' ὀρῶντα λέξομεν*,

(αν και είμαι τυφλός), τα λόγια μου θα έχουν μάτια, δηλ. θα βρίσκουν το στόχο, στον ίδ.· *ἀμβλύτερον ὀρᾶν*, έχω μειωμένη ὄραση, σε Πλάτ.

3. κοιτάζω, έχω στραμμένο το βλέμμα μου προς, δηλ. προσέχω, λαμβάνω προφυλάξεις, *ὄρα ὅπως...*, σε Αριστοφ.· *ὄρα εἰ...*, πρόσεχε αν..., σε Αισχύλ.

κ.λπ. **4.** *ὀρᾶς; ὀρᾶτε;* βλέπεις; βλέπετε; παρενθετικά, ιδίως σε επεξηγήσεις,

ὅπως το Λατ. viden'? σε Αριστοφ. **5.** με σύστ. αιτ., βλέπω κάτι αόριστο,

αφηρημένο, *δεινὸν ὀρῶν ὄσσοισι*, σε Ησίοδ.· *ἔαρ ὀρώωσα*, σε Θεόκρ. **II. 1.**

μτβ., βλέπω ένα αντικείμενο, κοιτάζω κάτι, θωρώ, αντιλαμβάνομαι με την

ὄραση, παρατηρώ, με αιτ., σε Όμηρ. κ.λπ.· *αἰεῖτέρμ' ὀρώων*, έχοντας συνεχώς

καρφωμένο το βλέμμα μου σ' αυτό, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ποιητ. αντί *ζάω, ζώει και ὀρᾷ φάος Ἡελίοιο*,

σε Όμηρ.· ομοίως, *φῶς ὀρᾶν*, σε Σοφ.· και στη Μέσ.,

φέγγος ὀρᾶσθαι, σε Ευρ. **III. 1.** προσέχω για χάρη κάποιου, προνοώ, *τί τινι*, σε

Σοφ., Θεόκρ. **2.** το απαρ. χρησιμ. ως προσδιοριστικό επίθ., *δεινὸς ἰδεῖν*,

τρομερός στην όψη, σε Σόλωνα· *ἔχθιστος ὀρᾶν*, σε Σοφ. κ.λπ. **IV.** στη Μέσ.

χρησιμ. από τους Ποιητές ὅπως ακριβώς το Ενεργ., σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

κ.λπ. **V.** Παθ., είμαι ορατός, με βλέπουν, σε Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης, ὅπως το

φαίνομαι, αφήνω να με κοιτάζουν, εμφανίζομαι, σε Πλάτ.· *τὰ ὀρώμενα*, ό,τι

γίνεται αντιληπτό με την ὄραση, ορατά αντικείμενα, στον ίδ. **VI.** μεταφ., το

ὀρᾶν χρησιμ. για να εκφράσει τη διανοητική ὄραση, ενόραση, διαβλέπω,

δαισθάνομαι, σε Σοφ. κ.λπ.· ομοίως, ο τυφλός Οιδίποδας λέει, *φωνῇ γὰρ ὀρῶ*,

τὸ φατιζόμενον, βλέπω μέσω των ήχων, ὅπως λέει το ρητό, στον ίδ.

ὀργάζω (ὀργάω), μέλ. -σω, αόρ. α' *ὄργασα* — Παθ., παρακ. *ὄργασμαι*·

μαλάζω, ζυμώνω, αναμειγνύω, Λατ. subigere, σε Αριστοφ. — Παθ.,

ὄργασμένος, καλοζυμωμένος, σε Πλάτ.

ὀργαίνω (ὀργή), μέλ. -ᾶνῶ, αόρ. α' *ὄργᾶνα*· **I.** προκαλώ οργή, εξοργίζω, σε

Σοφ. **II.** αμτβ., γίνομαι ή είμαι οργισμένος, στον ίδ., Ευρ.

ὀργάνικός, -ῆ, -όν, αυτός που χρησιμεύει ως εργαλείο ή μηχανήμα, σε

Πλούτ.· επίρρ. -κῶς, με μηχανικά μέσα, σε Αριστ.

ὄργανον, τό (*ἔργω), I. 1. ὄργανο, εργαλείο, σύνεργο για την κατασκευή ή την επίτευξη κάποιου πράγματος, σε Σοφ., Eur. κ.λπ.· λέγεται για πρόσωπα, *ἀπάντων ἀεί κακῶν ὄργανον*, σε Σοφ. **2.** αισθητήριο ὄργανο, σε Πλάτ. **3.** μουσικό ὄργανο, στον ιδ. **4.** χειρουργικό εργαλείο, σε Ξεν. **II.** ἔργο, παράγωγο, *λαῖνεα Ἀμφίονος ὄργανα*, τα λίθινα ἔργα του Ἀμφίωνα, δηλ. τα τείχη των Θηβών, σε Eur.

ὄργανος, -η, -ον (*ἔργω), εργαζόμενος, *ὀργάνη χεῖρ*, σε Eur.

ὀργάς (ενν. γῆ), **-άδος, ἡ,** κάθε τμήμα γης καλά αρδευμένο και εύφορο, λιβάδι, σε Eur., Ξεν.

ὀργάω (ὀργή), μόνο σε ενεστ., **I.** διογκώνομαι από υγρασία, είμαι γεμάτος υγρό, λέγεται για καρπούς, φουσκώνω και ωριμάζω, σε Ηρόδ.· λέγεται για σιτηρά, *ὀργᾶ ἄμασθαι*, είναι ώριμα για θερισμό, στον ιδ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, γίνομαι λάγνος, έχω ερωτική επιθυμία· ἔπειτα, γενικά, είμαι πρόθυμος ή έτοιμος, είμαι σε διεγερση, σε Θουκ.· *ὀργῶν κρίνειν*, κρίνω υπό την επιρροή πάθους, οργής, στον ιδ.· με *απαρ.*, *ὄργα μαθεῖν*, είμαι πρόθυμος να μάθω, σε Αισχύλ. **III.** *μτβ.*, όπως το *ὀργάζω*, μαλάσσω, κατεργάζομαι δέρμα, σε Ηρόδ.

ὀργεών, -ῶνος, ὁ (πιθ. από το *ὄργια*), πολίτης των Αθηνών, που τον εξέλεγε κάθε δήμος ξεχωριστά, και έπρεπε να τελεί καθορισμένες θυσίες· επομένως, γενικά, ιερέας, σε Αισχύλ.· *Επικ. αιτ. πληθ. ὀργειόνας*, σε Ομηρ. Ὑμν.

ὀργή, ἡ, I. φυσική ροπή ή κλίση, χαρακτήρας κάποιου, ιδιοσυγκρασία, προδιάθεση, φύση, σε Ησίοδ., Θέογν. κ.λπ.· *ἀλωπέκων ὀργαῖς ἵκελοι*, σε Πίνδ.· *ὀργαῖ ἀστυνόμοι*, οι διαθέσεις της κοινωνίας, σε Σοφ.· *πρὸς τὰ παρόντα τὰς ὀργὰς ὁμοιοῦν*, σε Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** πάθος, εμπάθεια, θυμός, οργή, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *ὀργῇ χάριν δοῦναι*, σε Σοφ.· *ὀργῇ εἵκειν*, σε Eur.· *δι' ὀργῆς ἔχειν τινά*, σε Θουκ.· *ἐν ὀργῇ ἔχειν ή ποιεῖσθαι τινά*, στον ιδ. κ.λπ. **2.** επιρρ. χρήσεις, *ὀργῇ*, με θυμό, σε κατάσταση θυμού, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως, *δι' ὀργῆς, ἐξ ὀργῆς, κατ' ὀργήν*, σε Σοφ.· *μετ' ὀργῆς*, σε Πλάτ. **3.** *Πανὸς ὀργαί*, κρίσεις πανικού (δηλ. έντονες φοβίες σταλμένες από τον Πάνα), σε Eur.· αλλά, *ὀργή τινος*, οργή εναντίον κάποιου ή προς κάτι, σε Σοφ.· *ιερῶν ὀργάς*, οργή έναντι ή εξαιτίας των ιερών τελετουργιών, σε Αισχύλ.

ὄργια, -ίων, τά, I. ὄργια, δηλ. μυστικές τελετουργίες, μυστηριακή λατρεία, που τελείται μόνο από μυημένους, λέγεται για τη μυστηριακή λατρεία της Δήμητρας στην Ελευσίνα, σε Ομηρ. Ὑμν., Αριστοφ.· αλλά, συχνά λέγεται για τις τελετουργίες του Βάκχου (Διονύσου), σε Ηρόδ., Eur. **II.** κάθε λατρεία, τελετουργία, θυσίες, σε Αισχύλ., Σοφ. (πιθ. από το **ἔργω* = *ἔρδω, ῥέζω*, με τη σημασία της τέλεσης ιερών τελετουργιών, *sacra facere*).

ὀργιάζω, μέλ. -άσω, εορτάζω, I. τελώ ιερουργίες, σε Eur.· με σύστ. αντ., *ὀργιάζω τελετήν, ὄργια*, σε Πλάτ. **II.** τιμώ ή λατρεύω μια θεότητα μέσω τελετουργικών ιεροπραξιών, σε Στράβ.

ὀργιασμός, ὁ, τέλεση οργίων, ιερουργιών, σε Στράβ.

ὀργιαστικός, -ή, -όν, κατάλληλος για ιεροπραξίες, συναρπαστικός, σε Αριστ.

ὀργίζω (ὀργή II), αόρ. *ὥργισα, I.* κάνω κάποιον να θυμώσει, προκαλώ οργή, εξερεθίζω, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** συνηθέστερο στην Παθ.· με Μέσ. και Παθ. μέλ. *ὀργιοῦμαι, ὀργισθήσομαι*· αόρ. *ἀ' ὠργίσθην*, παρακ. *ὥργισμαι*, θυμώνω, οργίζομαι, σε Σοφ. κ.λπ.· *τινι*, με κάποιο πρόσωπο ή πράγμα, σε Eur., Θουκ. κ.λπ.· *τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης*, τα οργισμένα τους αισθήματα, σε Θουκ.

ὀργίλος[ι], -η, -ον (ὀργή II), αυτός που τείνει να θυμώνει, ευέξαπτος, σε Ξεν., Δημ.· *ἐπίρρ.*, *ὀργίλως ἔχειν*, είμαι οργισμένος, σε Δημ.

ὀργιλότης, -ητος, ἡ, ευερεθιστότητα, σε Αριστ.

ὄργιον, τό, βλ. ὄργια, τά.

ὄργιο-φάντης, -ου, ὁ (φαίνω), ιερέας, κάποιος που μυεί άλλους σε μυστηριακές λατρείες, σε Ανθ.

ὄργιστέον, ρημ. επίθ., κάποιος που πρέπει να οργίζεται, σε Δημ.

ὄργυιᾶ, Αττ. ὄργυᾶ-ᾶς, Ἰων. -ή, -ῆς, ἡ (ὀρέγω, πρβλ. ἀγυιᾶ), το μήκος των οριζοντίως τεντωμένων βραχιόνων, περίπου 6 πόδια, ἡ ἓνα μέτρο μήκους ἑξὶ ποδῶν, σε Ὁμηρ., Ἡρόδ. (ο οποίος αναφέρει ὅτι 100 ὄργυιαι αποτελοῦν ἓναν στάδιο).

ὄργυιαῖος, -α, -ον, αὐτός που ἔχει μήκος ἡ πλάτος ἑξὶ ποδῶν, σε Ανθ.

ὄρεγμα, -ατος, τό (ὀρέγω), 1. ἀπλωμα, ἀνοιγμα, τέντωμα, σε Αισχύλ. **2.**

ἀπλωμα με το χέρι, προσφορά, σε Ευρ.

ὀρέγγνυμι = ὀρέγω, μόνο στην μτχ. *χεῖρας ὀρεγνύς*, σε Ομήρ. Ἰλ. — Μέσ., *χεῖρας ὀρεγνύμενος*, σε Ανθ.

ὀρέγω, παρατ. *ὠρεγον*, μέλ. *ὀρέζω*, αὐρ. *ἀ' ὠρεξα* — Μέσ. και Παθ. μέλ.

ὀρέζομαι, αὐρ. *ἀ' ὠρεζάμην* και *ὠρέχθην*, παρακ. *ὠρεγμαι*, αναδιπλ. γ' πληθ.

ὀρωρέχεται, υπερσ. *-έχατο· I. 1.* φθάνω με το χέρι, τεντώνω, εκτείνω, Λατ.

portigo, χεῖρ' ὀρέγων, σε Ομήρ. Οδ.· ἰδίως, προς ικεσία, στο ἰδ. **2.** απλώνω, εκτείνω το χέρι μου, δίνω, σε Ὁμηρ., Ἡσίοδ. κ.λπ. **II.** Μέσ. και Παθ. **1.** ἀπόλ., απλώνομαι, τεντώνομαι προς τα ἔξω, τεντώνω το χέρι μου προς τα ἔξω, σε Ὁμηρ.· *ὀρέξασθαι ἀπὸ δίφρου*, τεντώνομαι ἢ στηρίζομαι για να τεντωθῶ πάνω ἀπὸ το ἄρμα, σε Ἡσίοδ.· *ἔγχει ὀρεξάσθω*, ἀφησέ τον να επιτεθεῖ χτυπώντας με το δόρυ (επάνω στο ἄρμα, ἀντὶ να κατεβεῖ απ' αὐτό), σε Ομήρ. Ἰλ.· *ποσσὶν ὀρωρέχεται πολεμίζειν*, λέγεται για ἄλογα, τεντώθηκαν χυμώντας, κάλπασαν προς τη μάχη, στο ἰδ.· *ὀρέζατ' ἰών*, τεντώθηκε καθὼς βάδιζε, δηλ. τέντωσε το βῆμα του, περπατοῦσε με μεγάλα βήματα, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν*, τέντωναν τον ἀνχένα τους (ὅπως το *irasci in cornua, in clipeum assurgere*, του Βιργ.), στο ἰδ.· λέγεται για ψάρι, ἔρχομαι, τεντώνομαι προς το δόλωμα, σε Θεόκρ. **2. α)** με γεν., τεντώνω τα χέρια μου προς ἡ για να πιάσω κάτι, ἀρπάζω, *οὗ παιδὸς ὀρέξατο*, ἀπλωσε τα χέρια του προς το παιδί του, σε Ομήρ. Ἰλ.· ἐπίσης, με εχθρική σημασία, *τοῦ Θρασυμήδης ἔφθη ὀρεξάμενος ὤμον*, τον χτύπησε πρώτα στον ὦμο, στον ἰδ.· ὁμοίως, *ἔφθη ὀρεξάμενος σκέλος* (ενν. *αὐτοῦ*), στο ἰδ. **β)** μεταφ., τεντώνομαι για να πιάσω κάτι, ἀρπάζω, ἐπιθυμῶ σφοδρά κάτι, με γεν., σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.· με απαρ., *πόλιν ὀρέξατ' οἰκεῖν*, σε Ευρ. **3.** με αιτ., αὐτοεξυπηρετοῦμαι, σερβίρομαι, *σίτον*, στον ἰδ.

ὀρει-ἀρχης, -ου, ὁ, ο βασιλιάς των βουνῶν, δηλ. ο Πάνας, σε Ανθ.

ὀρειάς, -άδος, ἡ (ὄρος), I. αὐτή που προέρχεται ἀπὸ ἡ ἀνήκει στα βουνά, *πέτρα ὀρειάς*, ἀπόκρημνος βράχος σε βουνό, σε Ανθ. **II.** ως ουσ., ἡ Ορεάδα, νύμφη των βουνῶν, σε Βίωνα.

ὀρειβᾶσία, ἡ, I. ζωή ορειβάτη, ο τρόπος ζωῆς του, σε Στράβ. **II. ὀρειβάσια** (ενν. *ἱερά*), *τά (βαίνω)*, γιορτὴ κατὰ την οποία οἱ ἄνθρωποι διέσχιζαν τα βουνά σε πομπή, στον ἰδ.

ὀρειβᾶτέω, διέρχομαι, σκαρφαλώνω στα βουνά, σε Ανθ., Πλούτ.

ὀρει-βάτης[ᾱ], -ου, ὁ, αὐτός που περιφέρεται στα βουνά, σε Σοφ., Ευρ.

ὀρειδρομία, ἡ, τρέξιμο πάνω σε λόφους, στα βουνά, σε Ανθ.

ὀρει-δρόμος, -ον (δραμεῖν), αὐτός που τρέχει πάνω στους λόφους, στα βουνά, σε Ευρ.

ὀρει-νόμος, -ον (νέμω B), αὐτός που περιφέρεται στα βουνά για να βοσκήσει, σε Ευρ.

ὀρεινός, -ή, -όν (ὄρος), I. ορεινός, λοφώδης, σε Ἡρόδ., Ξεν. **II.** αὐτός που κατοικεῖ στα βουνά, σε Θουκ., Ξεν.

ὄρειο-νόμος = *ὄρεινόμος*, σε Ανθ.

ὄρειος, -α, -ον και -ος, -ον, Ιων. και Επικ. **οὔρειος**, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τα βουνά, αυτός που συχνάζει στα βουνά, σε Ομηρ. Ὑμν., Τραγ.

ὄρειο-ἡρής, -ές (χαίρω), αυτός που βρίσκει ευχαρίστηση στα βουνά, σε Ανθ.

ὀρείτης, -ου, ὁ (ὄρος), κάτοικος των βουνών, σε Πολύβ.

ὀρεί-φοιτος, -ον (φοιτάω), αυτός που συχνάζει στα βουνά, που τριγυρίζει σ' αυτά, σε Βάβρ.

ὀρεί-χαλκος, ὁ, Λατ. *orichalcum*, χαλκός που ανιχνεύεται στα βουνά, μετάλλευμα χαλκού ή το μέταλλο του χαλκού, μπρούντζος, που προκύπτει από την επεξεργασία του μεταλλεύματος, σε Ησίοδ., Πλάτ.

ὀρειώτης, -ου, ὁ (ὄρος), = *ὀρείτης*, σε Ανθ.

ὀρεκτικός, -ή, -όν (ὀρεξις), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στις επιθυμίες, ορεκτικός, σε Αριστ.· *τὸ ὀρεκτικόν*, ορέξεις, επιθυμίες, στον ίδ.

ὀρεκτός, -ή, -όν (ὀρέγω), απλωμένος, τεντωμένος, *μελῖαι ὀρεκταί*, δόρατα που είναι παρόντα (που δεν έχουν εξακοντιστεί), σε Ομήρ. Ιλ.

ὀρεξις, -εως, ή (ὀρέγω), επιθυμία, ὀρεξη, σε Αριστ.· με γεν., ἔφεση ή σφοδρή επιθυμία για κάτι, πόθος γι' αυτό, στον ίδ.

ὀρέοντο, Επικ. γ' πληθ. αορ. β' του *ὄρνυμι*.

ὀρεοπολέω, περιφέρομαι στα βουνά, σε Λουκ.

ὀρεο-πόλος, -ον (πολέω), αυτός που περιφέρεται στα βουνά.

ὀρεσι-τρόφος, αυτός που έχει ανατραφεί στα βουνά, σε Όμηρ.

ὀρέ-σκιος, -ον (σκιά), αυτός που τον επισκιάζουν τα βουνά, σε Ανθ.

ὀρεσ-κῶς, -ον (κεῖμαι), αυτός που βρίσκεται στα βουνά, που έχει ανατραφεί στα βουνά, λέγεται για τους Κενταύρους, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για κατσίκες, σε Ομήρ. Οδ.· στους Τραγ., **ὀρέσκοος, -ον**, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὀρέσσ-αυλος, -ον (αὐλή), αυτός που κατοικεί στα βουνά, σε Ανθ.

ὄρεσσι, Επικ. αντί *ὄρεσι*, δοτ. πληθ. του *ὄρος*, βουνό.

ὀρεσσί-βάτης, ὁ, ποιητ. αντί *ὀρεσιβάτης*, αυτός που περιφέρεται στα βουνά, σε Σοφ.

ὀρεσσί-γονος, ποιητ. αντί *ὄρεσι-*, γεννημένος σε βουνό, σε Αριστοφ.

ὀρεσσί-νόμος, -ον, = *ὄρεινόμος*, σε Ησίοδ.

Ὁρέστεια, ή, I. ο μύθος του Ορέστη, όνομα των έργων του Αισχύλου:

Αγαμέμνων, Χοηφόροι και Ευμενίδες· η μόνη σωζόμενη Τριλογία, σε

Αριστοφ. **II.** *Ὁρέστειον*, τό, ναός αφιερωμένος στον Ορέστη, σε Ηρόδ.

Ὁρέστειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Ορέστη, Ηρόδ.

ὀρέστερος, -α, -ον, ποιητ. αντί *ὄρεινός II*, σε Όμηρ., Τραγ.

ὀρεστιάς, -άδος, ή (ὄρος), αυτή που ανήκει στα βουνά, *Νύμφαι ὀρεστιάδες* = *Ὁρεάδες*, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄρεσφι, -φιν, Επικ. γεν. και δοτ. ενικ. και πληθ. του *ὄρος*, βουνό.

ὀρεύς, Ιων. οὔρεϋς, -έως, ὁ, μουλάρι, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. (από το *ὄρος*, βουνό, καθώς τα μουλάρια χρησιμοποιούνται πολύ σε ορεινές περιοχές).

ὀρεχθέω, μόνο σε Ενεστ. και Επικ. παρατ. *ὀρέχθεον*, είτε τεντώνομαι ή αγκομαχώ στην επιθανάτιο αγωνία (από *ὀρέγομαι*) ή (συγγενές προς το *ρόχθέω*), πνέω τα λoίσθια, ψυχορραγώ, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για καρδιά, πάλλομαι, σε Αριστοφ.· λέγεται για θάλασσα, διπλώνεται στον εαυτό της, αναδιπλώνεται προς την παραλία, σηκώνει κύμα, σε Θεόκρ. (Δωρ. απαρ. *ὀρεχθῆν*).

ὀρέω, Ιων. αντί ὀράω, σε Ηρόδ.

ὄρεω-κόμος, ὁ (ὄρεύς, κομέω), αυτός που φροντίζει μουλάρια, σε Πλάτ., Ξεν.

ὄρῃαι, Επικ. αντί *ὄρᾶ*, β' ενικ. Μέσ. του *ὀράω*.

ὄρθαι, Επικ. αντί *ὀρέσθαι*, απαρ. Μέσ. αορ. β' του *ὀρνυμι*.

ὀρθεύω (ὀρθός), = *ὀρθόω*, παρατ. *ὤρθευον*, σε Ευρ.

Ὀρθία, ἡ, προσωνύμιο της Ἀρτεμης στη Λακωνία και την Αρκαδία· στο βωμό της μαστιγώνονταν οι παραβάτες νεαροί Σπαρτιάτες, σε Ξεν.

ὀρθιάδε (ὄρθιος), επίρρ., προς τα πάνω, ανηφορικά, σε Ξεν.

ὀρθιάζω (ὄρθιος), μέλ. -άσω, **I.** μιλώ σε υψηλό τόνο, *ὀρθιάζω γόοις*, κραυγάζω με γοερές θρηνηλογίες, σε Αισχύλ. **II.** μτβ., = *ὀρθόω*, ανορθώνω, ανασηκώνω, σε Ανθ.

ὀρθίασμα, -ατος, τό, υψηλός τόνος φωνής· στον πληθ., υψηλοί προστακτικοί τόνοι, σε Αριστοφ.

ὄρθιος, -α, -ον και -ος, -ον (ὀρθός), I. 1. ὄρθιος, ανωφερής, κρημνώδης, ανηφορικός, σε Ησίοδ., Ευρ.· *ὄρθιον ἐτέραυ (ὀδόν) ἐπορεύοντο*, σε Θουκ.· ομοίως, *ὄρθιον ἢ πρὸς ὄρθιον ἵεναι*, πορεύομαι προς τα πάνω, σε Ξεν.· *πρὸς ὄρθιον ἄγειν*, οδηγώ μέσα από ανηφορικό μονοπάτι, στον ιδ.· *τὰ ὄρθια*, η περιοχή από την ακτή προς την ενδοχώρα, σε Ηρόδ. **2.** ευθύς, ορθός, ίσιος, στον ιδ., Ευρ.· ιδίως, λέγεται για μαλλιά, στους Τραγ.· λέγεται για ζώα, αυτά που ανασηκώνονται στα πίσω πόδια τους, σε Πίνδ. **II. 1.** λέγεται για φωνή, σε υψηλό τόνο, δυνατή, σπαρακτική, στους Τραγ.· το ουδ. ως επίρρ., *ὄρθια ἤϋσε*, φώναζε δυνατά, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄρθιον φωνεῖν*, σε Πίνδ. **2.** νόμος ὄρθιος, ορθία μελωδία, όπου η φωνή ανέβαινε σε ψηλές νότες, αγαπημένος σκοπός στην αρχαία Αθήνα, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· το *ὄρθιος* μόνο, σε Αριστοφ. **III.** στη στρατιωτική διάλεκτο, οι *ὄρθιοι λόχοι*, ήταν ομάδες παρατεταγμένες σε στήλη, σε αντίθ. προς τη γραμμή του μετώπου, σε Ξεν. **IV.** γενικά, όπως το *ὀρθός*, ευθύς, ίσιος, στον ιδ.· *ἤθη ὄρθια*, ευθύτητα, ειλικρίνεια, σε Πλούτ. **ὀρθο-βᾶτέω**, βαδίζω ευθύγραμμα ἢ προς τα πάνω, σε Ανθ.

ὀρθό-βουλος, -ον, αυτός που παρέχει σωστές συμβουλές σε Πίνδ., Αισχύλ.

ὀρθο-δαής, -ές (δαῖναι), αυτός που γνωρίζει με ορθότητα πως να κάνει κάτι, με απαρ., σε Αισχύλ.

ὀρθο-δίκας[ι] (δίκη), Δωρ. αντί *ὀρθοδίκης*, -ον, ὁ, ακριβοδίκαιος κριτής, σε Πίνδ.

ὀρθο-δίκαιος, -ον, = το προηγ., σε Αισχύλ.

ὀρθοδοξέω, έχω σωστή άποψη, γνώμη, σε Αριστ.

ὀρθό-δοξος, -ον (δόξα), σωστός στη γνώμη του.

ὀρθο-δρομέω, μέλ. -ήσω, τρέχω κατ' ευθείαν προς τα μπρος, σε Ξεν.

ὀρθο-έπεια, ἡ (ἔπος), ορθότητα λόγου, σε Πλάτ.

ὀρθό-θριξ, -τριχος, ὁ, ἡ, αυτός που οι τρίχες των μαλλιών του έχουν σηκωθεί ὀρθιες, σε Αισχύλ.

ὀρθό-κραιρος, -α, -ον (κραῖρα), Επικ. γεν. πληθ. θηλ. -*κραιράων*· αυτός που έχει ίσια κέρατα, σε Όμηρ.· επίσης, λέγεται για τα δύο άκρα της τριήρους, που ήταν ανορθωμένα σαν κέρατα, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀρθό-κρᾶνος, -ον, αυτός που κρατάει υψωμένο το κεφάλι του, υπερήφανος, σε Σοφ.

ὀρθομαντεία, ἡ, αληθής προφητεία, προφητεία που επαληθεύτηκε, σε Αισχύλ.

ὀρθό-μαντις, -εως, Ιων. -**ιος**, ὁ, ἡ, αληθινός προφήτης, σε Πίνδ.

ὀρθο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που μοιράζει δίκαια, σε Αισχύλ.

ὀρθο-ποδέω (πούς), μέλ. -ήσω, βαδίζω τη σωστή οδό, σε Κ.Δ.

ὀρθό-πολις, -εως, ὁ, ἡ, αυτός που ανορθώνει, που σώζει την πόλη, σε Πίνδ.
ὀρθό-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, I. αυτός που έχει ίσα πόδια. **II.** λέγεται για λόφο, ανηφορικός, απόκριμνος, σε Σοφ.

ὀρθός, -ῆ, -όν, ευθύς, ίσιος, Λατ. *rectus*. **I.1.** ως προς το ύψος, ὀρθίος, ανορθωμένος, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· *ὀρθονοῦς ἰστάναι*, δηλ. ακούω με προσοχή, σε Σοφ.· λέγεται για κτίρια, αυτό που στέκει με τους τοίχους του ακέραιους, (*τὸ Πάνακτον*) *ὀρθὸν παραδοῦναι*, σε Θουκ. **II.** λέγεται για γραμμή, ευθεία, ευθύγραμμη, αυτή που προχωρεί ίσια, *ὀρθὸς ἀντ' ἡελίοιο*, στραμμένος κατ' ευθείαν προς τον ήλιο, σε Ησίοδ.· *ὀρθὴ ὁδός*, σε Θεογν.· *ὀρθὴν κελεύεις*, δηλ. *ὀρθὴν ὁδὸν με κελεύεις ἰέναι*, σε Αριστοφ.· *δι' ὀρθῆς* (ενν. ὁδοῦ), σε Σοφ.· επίσης, *ὀρθᾶ χερί, ὀρθῶ ποδί*, κατ' ευθείαν, σε Πίνδ.· αλλά, *ὀρθὸν πόδα τιθέναι*, σημαίνει πιθ., απλώνω το πόδι μου, όπως στο βάδισμα (πρβλ. [κατηρεφής](#) I), σε Αισχύλ. **2.** *βλέπειν ὀρθά*, βλέπω καθαρά, σε αντίθ. προς το εἶμαι τυφλός, σε Σοφ.· ομοίως, *ἐξ ὀμμάτων ὀρθῶν, ὀρθοῖς ὄμμασιν*, Λατ. *rectis oculis*, στον ίδ. **III.** μεταφ., **1.** σωστός, ασφαλής, ευτυχής, ευδαίμων· **α)** από σημ. I, *ὀρθὸν ἰστάναι τινά* = *ὀρθοῦν*, ανορθώνω, αποκαθιστώ, σε Πίνδ., Ευρ.· ομοίως, *στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον*, σε Σοφ.· *πλεῖν ἐπ' ὀρθῆς* (ενν. νεώς), όπου η πολιτεία παρομοιάζεται με πλοίο, στον ίδ. **β)** από σημ. II, *κατ' ὀρθὸν ἐξελθεῖν*, λέγεται για προφητείες, στον ίδ.· *κατ' ὀρθὸν οὐρίσαι*, πλέω στη σωστή κατεύθυνση, στον ίδ. **2.** σωστός, πραγματικός, αληθής, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *ὄρθ' ἀκούειν*, αποκαλούμαι σωστά, σε Σοφ.· *ὀρθῶ λόγῳ*, κυριολεκτικά, με πάσα αλήθεια, σε Ηρόδ.· ομοίως και στο επίρρ., *ὀρθῶς λέγειν*, στον ίδ.· *ὀρθῶς φράσαι*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ὀρθῶς ἔχει*, είναι σωστό, με απαρ., σε Πλάτ.· υπερθ. *ὀρθότατα*, σε Ηρόδ. **3.** αληθινός, αυθεντικός, γνήσιος, ενάρετος, δίκαιος, σε Σοφ. κ.λπ.· *κατὰ τὸ ὀρθὸν δικάζειν*, σε Ηρόδ.· επίρρ. *ὀρθῶς*, ακριβώς, δικαίως, σε Θουκ. **4.** λέγεται για πρόσωπα, σταθερός, ευσταθής, σε Πλάτ. **IV.** *ἢ ὀρθή, 1.* (ενν. ὁδός), βλ. ανωτ. II. **2.** (ενν. *γωνία*), ορθή γωνία, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** (ενν. *πτῶσις*), ονομαστική, Λατ. *casus rectus*. **V.** επίρρ. *ὀρθῶς*, βλ. ανωτ. III. 2-4.

ὀρθο-στάδην[ᾱ], επίρρ., σε ὀρθια στάση, σε Αισχύλ.

ὀρθο-στάτης[ᾱ], -ου, ὁ (στήναι), I. αυτός που στέκεται ὀρθίος· ὀρθιο ἀκόντιο, ὀρθιος στύλος, σε Ευρ. **II.** είδος γλυκιάς πίτας που χρησιμοποιεῖτο σε επικηδεῖες προσφορές, στον ίδ.

ὀρθό-στάτος, -ον (στήναι), αυτός που στέκεται ὀρθός, ὀρθίος, σε Ευρ.

ὀρθότης, -ητος, ἡ (ὀρθός), I. ὀρθια θέση, ὀρθια στάση, σε Ξεν. **II.** μεταφ., ορθότητα, ορθή έννοια, ερμηνεία, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ὀρθοτομέω, κόβω σε ευθεία γραμμή· μεταφ., *ὀρθοτομῶ τὸν λόγον*, διδάσκω με πιστότητα τον λόγο του Ιησού, σε Κ.Δ.

ὀρθόω (ὀρθός), μέλ. -ώσω, σηκώνω σε ὀρθια στάση· **I.** λέγεται για ύψος, στήνω κάτι ὀρθιο, ανασηκώνω κάτι που έχει πέσει ή βρίσκεται κάτω, ανορθώνω, σε Όμηρ. Ιλ.· *ὀρθοῦν κάρα, πρόσωπον*, σε Ευρ.· λέγεται για κτίρια, ανεγείρω, ανοικοδομῶ, ή, γενικά, εγείρω, χτίζω, σε Ευρ., Θουκ. — Παθ., σηκώνομαι, σε Όμηρ. Ιλ. κ.λπ.· ή, απλώς, σηκώνομαι από το κάθισμά μου, σηκώνομαι ὀρθίος, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** λέγεται για γραμμή, διεύθυνση, ισιώνω, σε Αριστ. — Παθ., *ἦν τόδ' ὀρθωθῆ βέλος*, αν αυτό το βέλος κατευθυνθεῖ σε ευθεία γραμμή, σε Σοφ. **III. 1.** μεταφ., (από σημ. I), ανορθώνω, επαναφέρω στην υγεία, την ασφάλεια, την ευημερία, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης, εκθειάζω, αποδίδω τιμές, σε Πίνδ. **2.** (από σημ. II), καθοδηγῶ σωστά, σε Αισχύλ.· *ὀρθῶἀγῶνας*, οδηγῶ σε αἴσια έκβαση, στον ίδ.· *ὀρθῶ βίον*, σε Σοφ. — Παθ., επιτυγχάνω, ευημερῶ, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *τὸ*

ὀρθούμενον, επιτυχία, κατόρθωμα, σε Θουκ.· λέγεται για λόγια και γνώμες, είμαι σωστός, αληθής, σε Ηρόδ., Ευρ.· *ἐν ἀγγέλῳ κρυπτός ὀρθοῦται λόγος*, κάποιο μυστικό ἀγγέλμα στάλθηκε σωστά ἀπὸ ἀγγελιοφόρο, ὄχι μέσω ἐπιστολής, σε Αἰσχύλ. **3.** στην Παθ. ἐπίσης, είμαι ἐντιμος, συμπεριφέρομαι δίκαια, στον ἰδ.

ὀρθρεύω (ὄρθρος), μέλ. -σω, ξυπνῶ νωρίς, σηκώνομαι νωρίς ἀπὸ το κρεβάτι μου, σε Ευρ., Θεόκρ.· ἐπίσης στη Μέσ., *γόοισιν ὀρθρευομένα*, ξυπνώντας νωρίς το πρωί με θρήνους, σε Ευρ.

ὀρθρίδιος[ι], -α, -ον, ποιητ. ἀντί ὄρθριος, σε Ανθ.

ὀρθρίζω, = ὀρθρεύω, σε Κ.Δ.

ὀρθρινός, -ή, -όν (ὄρθρος), = ὄρθριος, σε Ανθ., Λουκ.

ὄρθριος, -α, -ον και -ος, -ον (ὄρθρος), αὐτός που ἀναφέρεται ἢ συμβαίνει ξημερώματα, πρωί, πρωινός, κυρίως με ρήματα που δηλώνουν κίνηση, ἔτσι ὥστε να συμφωνεῖ με το πρόσωπο που δρᾷ, *ἀφίκετο ὄρθριος*, σε Ομηρ. Ὑμν.· *ὄρθριος ἦκειν*, σε Πλάτ.· ἐπίσης, *ὄρθριον ἄδειν* (ενν. ἄσμα), λέγεται για πετεινό, σε Αἰριτοφ.· *τὸ ὄρθριον*, ως ἐπίρρ., το πρωί, νωρίς, σε Ηρόδ.

ὀρθρο-βόας, -ου, ὁ, αὐτός που φωνάζει νωρίς το πρωί, πετεινός, σε Ανθ.

ὀρθρο-γόη, ἡ (γοάω), αὐτή που ἀρχίζει τους θρήνους νωρίς το πρωί, σε Ησίοδ.

ὀρθρο-λάλος[ᾱ], -ον, αὐτός που κελαηδαί νωρίς το πρωί, σε Ανθ.

ὄρθρος, ὁ, χάραμα, ἀυγή, λάλημα πετεινού, σε Ομηρ. Ὑμν., Αἰριτοφ.· *ὄρθρου*, την ἀυγή, σε Ησίοδ.· *ὄρθρου γενομένου*, σε Ηρόδ.· *ἄμα ὄρθρω*, στον ἰδ. κ.λπ.· ἐπίσης, *τὸν ὄρθρον*, ἀπόλ., το πρωί, στον ἰδ.· *δι' ὄρθρων*, νωρίς το πρωί κάθε μέρα, σε Ευρ.· *ὄρθρος βαθύς*, νωρίς την ἀυγή, ἀκριβῶς πριν το χάραμα, σε Αἰριτοφ., Πλάτ.

ὀρθρο-φοιτο-σῦκοφαντο-δῖκο-τᾶλαίπωροιτρόποι, τρόπος ζωῆς αὐτῶν που ἀπὸ το χάραμα συχναῖζουν στην Αγορά και συκοφαντοῦν και ταλαιπωροῦν με μηνύσεις και δικαστήρια, σε Αἰριτοφ.

ὀρθ-ώνυμος, -ον (ὄνομα), αὐτός που ἔχει κατονομαστεῖ σωστά, σε Ανθ.

Ὀρθωσία, Ἰων. -ίη, ἡ, = Ὀρθία, σε Ηρόδ., Πίνδ.

ὀρθωτήρ, -ῆρος, ὁ, αὐτός που ἀνορθώνει, ἀνορθωτής, σε Πίνδ.

ὀρίγανον[ι], τό, βότανο με πικρή γεύση, ρίγανη, ματζουράνα, *ὀρίγανον βλέπειν*, μοιάζω με ρίγανη, δηλ. ἔχω τραχιά, δύστροπη ὄψη, σε Αἰριτοφ.

ὀριγνάομαι (ὀρέγομαι), μέλ. -ήσομαι **1.** τεντώνομαι, *ἔγχεσιν ὀριγνῶντο*, μάχονταν με προτεταμένα τα δόρατα, σε Ησίοδ. **2.** με γεν., τεντώνομαι για να φτάσω κάτι, ἀποβλέπω, ἐπιθυμῶ, σε Ευρ., Θεόκρ.

ὀρίζω (ὄρος), Ἰων. **οὔρ-**, Αττ. μέλ. *ὀριῶ*· ἀόρ. α' *ὠρισα*, Ἰων. *οὔρισα*, παρακ. *ὠρικά* — Μέσ., μέλ. *ὀριοῦμαι*, ἀόρ. α' *ὠρισάμην* — Παθ., μέλ. *ὀρισθήσομαι*, ἀόρ. α' *ὠρίσθην*, παρακ. *ὠρισμαί* (που χρησιμ. ἐπίσης με Μέσ. σημασία)· **I. 1.**

διαμερίζω ἢ χωρίζω ἀπὸ κάτι, ως ὄριο, με αιτ. και γεν., *ὁ Νεῖλος τὴν Ἀσίαν οὐρίζει τῆς Λιβύης*, σε Ηρόδ.· με δύο αιτ. που συνάπτονται με το *καί*, χωρίζω, εἶναι σύνορο μεταξύ, *Τύρης ποταμὸς οὐρίζει τὴν τε Σκυθικὴν καὶ τὴν Νευρίδα γῆν*, στον ἰδ. **2.** ἀποτελῶ το ὄριο, σε Θουκ., Ξεν. — Παθ., χωρίζομαι ἀπὸ, σε Ευρ.· μεταφ., *ὠρίσθω μέχρι τοῦδε*, ως ἐδῶ και μη παρέκει, σε Θουκ. **3.** περνῶ ἀνάμεσα ἢ διέρχομαι, *διδύμους πέτρας*, σε Ευρ. **4.** χωρίζω και ἀπομακρύνω, περιορίζω, στον ἰδ. — Παθ., ἀναχωρῶ, στον ἰδ. **II.** χωρίζω θέτοντας σύνορα, διαχωρίζω, σε Ηρόδ., Σοφ.· ὁμοίως, *ὀρίζω θεόν*, ἐπισημαίνω τον τόπο ὅπου βρίσκεται το ἱερό του, σε Ευρ. **III. 1.** περιορίζω, διορίζω, προσδιορίζω, ἀναθέτω, σε Τραγ., Ξεν.· ὁμοίως, με ἀπαρ., ἀναθέτω, διατάζω, σε Ευρ.· ὁμοίως, *θάνατον ὠρισε τὴν ζημίαν*, ἀποφάσισε ἡ ποινὴ να εἶναι θάνατος, σε

Δημ. — Παθ., μτχ. παρακ. *ὠρισμένος*, αποφασισμένος, οριστικός, σε Αριστ. **2.** δίνω ορισμό λέξης, κυρίως σε Μεσαιωνικά κείμενα, σε Ξεν. κ.λπ. **IV. 1.** Μέσ., θέτω όρια για λογαριασμό μου, κατακτώ, σε Αισχύλ., Ευρ.· *ὀρίζεσθαι βωμούς, στήλας*, τους καθορίζω, τους καθιδρύω, σε Σοφ., Ξεν. **2.** αποφασίζω, καθορίζω για τον εαυτό μου, λαμβάνω κάτι ως οριστικό, σε Δημ. **3.** προσδιορίζω τη σημασία μιας λέξης, σε Πλάτ.· με αιτ. και απαρ., σε Ξεν. κ.λπ. **V.** αμτβ., συνορεύω, σε Ηρόδ. **VI.** ως Αττ. νομικός όρος, *δισχιλίων ὠρισμένος τὴν οἰκίαν*, το σπίτι έχει προσημειωθεί με ό,τι ονομάζουμε *ὄρους* (πρβλ. **ὄρος** II), δηλ. έχει υποθηκευθεί για το ποσό των 2.000 δραχμών, σε Δημ.

ὀρικός, -ή, -όν (ὀρεύς), αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε μουλάρια, *ὀρικὸν ζευγος*, ζευγάρι μουλαριών, σε Πλάτ. κ.λπ.

ὀρίνω[τῖ] (ὀρ-νυμι), αόρ. α' *ὥρῖνα*, Επικ. *ὄρῖνα*· Παθ., γ' ενικ. παρατ. *ὠρίνετο*, αόρ. α' *ὠρίνθην*, Επικ. *ὀρ-*· ανακινώ, εγείρω, εξεγείρω, σε Όμηρ.· μεταφ., *θυμὸν ὠρίνειν*, στον ιδ.· Παθ., *ὠρίνετο θυμός*, μέσα του εξεγειρόταν η καρδιά του, σε Ομήρ. Οδ.

ὄριον, τό, = *ὄρος*, σύνορο, όριο, στον πληθ. όρια, σύνορα, συνοριακή γραμμή, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

ὄριος, -ον (ὄρος), συνοριακός, *Ζεὺς ὄριος*, φύλακας των σημαδιών που καθορίζουν τα σύνορα, Λατ. *Terminus*, σε Δημ.

ὄρισμα, -ατος, Ιων. **οὔρισμα, τό (ὀρίζω)**, σύνορο, όριο, και στον πληθ., σύνορα, συνοριακή γραμμή, σε Ηρόδ., Ευρ.

ὀρισμός, -οῦ, ὁ (ὀρίζω), **I.** επισήμανση με σύνορα, περιορισμός, σε Αριστ. **II.** προσδιορισμός της σημασίας μιας λέξης, στον ιδ.

ὀριστέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να καθορίσει κάποιος, σε Πλάτ. κ.λπ.

ὀριστής, -οῦ, ὁ (ὀρίζω), **I.** αυτός που θέτει με σημάδια τα όρια· στον πληθ., αξιωματούχοι επιφορτισμένοι να καθορίζουν τα σύνορα, σε Πλούτ. **II.** αυτός που αποφασίζει, σε Δημ.

ὀρι-τρόφος, -ον (τρέφω), αυτός που έχει ανατραφεί στα βουνά, σε Βάβρ.

ὀρκάνη, ή, = *ἐρκάνη*, *ἔρκος* (από *ἔργω*, *εἶργω*), περίφραγμα, περιτείχισμα, σε Αισχύλ.· δίχτυ, παγίδα ή καλυμμένη λακούβα που χρησιμεύει ως παγίδα, σε Ευρ.

ὀρκ-ἁπάτης, -ου, ὁ (ἁπατάω), αυτός που παραβιάζει τους όρκους του, επίορκος, σε Ανθ.

ὀρκίζω, μέλ. -σω, βάζω κάποιον να ορκιστεί, σε Ξεν., Δημ.· *ὀρκίζω σετὸν Θεόν*, σε ορκίζω στο στόμα του Θεού, σε Κ.Δ.

ὄρκιον, τό, = *ὄρκος*, **I.** όρκος, σε Όμηρ. κ.λπ. **1.** κυρίως στον πληθ., *ὄρκια, τά*, αυτά στα οποία έχει πάρει κάποιος όρκο, όροι συνθήκης, σε Όμηρ. κ.λπ.·

ὄρκια πιστὰ ταμεῖν (βλ. **τέμνω** II), σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *ὄρκια δηλήσασθαι* ή *ὑπὲρ ὄρκια* δηλ., παραβιάζω ιερή συνθήκη, στο ιδ.· *ὄρκιαπατήσαι*, ποδοπατώ τις συνθήκες, στο ιδ.· ομοίως, *ὄρκια συγχεῦναι, ψεύσασθαι*, στο ιδ. **2.** θύματα που προσφέρονταν ως θυσία όταν δίνονταν ιεροί όρκοι, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** εγγύηση, η οποία στηρίζεται σε όρκο, στον ενικ., σε Πίνδ., Αριστοφ.

ὄρκιος, -ον, σπανίως **-α, -ον**, αυτός που ανήκει σε κάποιον όρκο, δηλ. **1.** αυτός που έχει ορκιστεί, που έχει δεθεί με όρκο, σε Αισχύλ.· *ὄρκιος λέγω*, μιλώ σαν να έχω πάρει όρκο, σε Σοφ. **2.** αυτό στο οποίο έχει κάποιος ορκιστεί, *ὄρκιοι θεοί*, οι θεοί που κλήθηκαν να επιβλέπουν την τήρηση κάποιου όρκου, σε Ευρ.· ομοίως, *θεοὶ οἱ ὄρκιοι*, σε Θουκ.· ιδίως, *Ζεὺς ὄρκιος*, σε Σοφ., Ευρ.· *ξίφος ὄρκιον*, σπαθί στο όνομα του οποίου έχει δοθεί όρκος, σε Ευρ.

ὀρκισμός, ὁ (ὀρκίζω), επιβολή όρκου, σε Πλούτ.

ὄρκος, ὁ (βλ. κατωτ.), **I. 1.** αντικείμενο στο όνομα του οποίου κάποιος παίρνει ὄρκο, μάρτυρας ὄρκου, όπως η Στύγα στους θεούς, σε Όμηρ. κ.λπ.· απ' όπου, **2.** ὄρκος, στον ίδ. κ.λπ.· *ὄρκοςθεῶν*, ὄρκος στο όνομα των θεών, σε Ομήρ. Οδ.· *ὄρκονόμοσαι*, παίρνω ὄρκο, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὄρκον ἐπιорκεῖν*, καταπατώ τον ὄρκο μου, σε Αισχίν.· *ὄρκον διδόναι καὶ δέξασθαι*, προσφέρω ὄρκο σε κάποιον και δέχομαι ως αντάλλαγμα τον δικό του ὄρκο, σε Ηρόδ., Αττ.· *ὄρκον ἀποδιδόναι*, παίρνω ὄρκο, ἀπολαμβάνειν, αποδέχομαι τον ὄρκο, σε Δημ.· ομοίως, *ὄρκονδιδόναι καὶ λαμβάνειν*, σε Αριστ.· *ὄρκους τινὰ καταλαμβάνειν*, δένω κάποιον με ὄρκους, σε Θουκ.· *ὄρκῳ ἐμμένειν*, μένω σταθερός στον ὄρκο μου, τον τηρώ, σε Ευρ.· *εἶπαι ἐπ' ὄρκου*, ισχυρίζομαι κάτι παίρνοντας ὄρκο, σε Ηρόδ. **II.** *Ὀρκος*, προσωποποιημένος γιος της Ἐριδας (*Ἔρις*), θεότητα που τιμωρεί τους επίορκους, σε Ησίοδ. κ.λπ. (η λέξη *ὄρκος* ισοδυν. αρχικά με τη λέξη *ἔρκος*, όπως το *ὀρκάνη* με το *ἐρκάνη*, από *ἐργω*, *εἶργω*· κανονικά, αυτό που αποτρέπει κάποιον να κάνει κάτι).

ὄρκ-οὔρος, ὁ, = *ἐρκ-οὔρος*, σε Ανθ.

ὀρκῶ, μέλ. -ώσω, δένω με ὄρκο, σε Θουκ. κ.λπ.

ὀρκωμα, -ατος, τό, ὄρκος, σε Αισχύλ.

ὀρκωμοσία, ἡ, τελετή με την οποία κάποιος ορκίζεται, ὄρκος, στους Επικ.

ὀρκωμόςια, τά, **I.** επίσημη διακήρυξη ὄρκου, σε Πλάτ. **II.** θυσία κατά την ορκωμοσία, στον ίδ. **III.** *ὀρκωμόσιον*, τό, τόπος όπου έχει επισφραγιστεί με ὄρκο μία συνθήκη, σε Πλούτ.

ὀρκ-ωμοτέω (**ὄμνυμι**), μέλ. -ήσω, παίρνω ὄρκο, στους Τραγ.· ακολουθ. από απαρ. αόρ., *ὀρκωμοτέω θεοὺς τὸ μὴ δρᾶσαι*, ορκίζονται στους θεούς ότι δεν το έπραξαν, σε Σοφ.· από απαρ. μέλ., *Ἀρηὼρκωμότησαν λαπάζειν*, ορκίστηκαν στο όνομα του Ἄρη ότι θα πραγματοποιούσαν καταστροφές, σε Αισχύλ.

ὀρκωτής, -οῦ, ὁ (**ὀρκῶ**), αξιωματούχος που επιβάλλει ὄρκο, που ορκίζει μάρτυρα σε δίκη, σε Ξεν.

ὀρμᾶθος, ὁ (**ὄρμος**), σειρά, αλυσίδα ή άθροισμα πραγμάτων που κρέμονται το ένα από το άλλο, όπως λέγεται και για νυχτερίδες, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *ὀρμαθὸς κριβανιτῶν*, *ἰσχάδων*, σε Αριστοφ.

ὀρμᾶθῶ, Δωρ. αντί *ὀρμηθῶ*, υποτ. Παθ. αορ. α' του *ὀρμάω*.

ὀρμαίνω (**ὀρμάω**), μόνο σε ενεστ., παρατ. και αόρ. α' *ὥρμηνα*. **I. 1.**

στριφογυρίζω ή ανακινώ με άγχος κάτι στο μυαλό μου, συλλογίζομαι, σταθμίζω, Λατ. animo volvere, *ὀρμαίνειν τι κατὰ φρένα* ή *ἐνὶ φρεσί*, σε Όμηρ.· ομοίως επίσης το *ὀρμαίνειν τι*, μόνο του, σταθμίζω, στοχάζομαι, πόλεμον ὁδόν, στον ίδ. **2.** απόλ., *ὥς ὥρμαινε*, τόσο πολύ διαλογιζόταν μόνος του, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** ακολουθ. από αναφορ. πράταση *ἤ...*, *ἦ...*, συλλογίζομαι είτε..., είτε..., σε Όμηρ.· *ὀρμαίνω ὅπως...*, σκέφτομαι, υπολογίζω πως πρέπει να γίνει κάτι, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** με απαρ., επιθυμώ σφοδρά, ποθώ, επεύχομαι, σε Θεόκρ. **II.** μεταγεν. του Ομήρ. **1.** θέτω σε κίνηση, εκπέμπω, *θυμὸνὀρμαίνω*, ξεψυχώ, σε Αισχύλ.· ερεθίζω, παρακινώ, σε Πίνδ. **2.** αμτβ., είμαι πρόθυμος, ανυπόμονος, θυμωμένος, οργισμένος, σε Αισχύλ.· *μτχ. ὀρμαίνων*, με προθυμία, σε Πίνδ.

ὀρμάω (**ὀρμή**), μέλ. -ήσω, Αττ. αόρ. α' *ὥρμησα*, παρακ. *ὥρμηκα* — Μέσ. και Παθ., μέλ. *ὀρμήσομαι*, αόρ. α' *ὠρμησάμην* και *ὠρμήθην*, παρακ. *ὥρμημαι*, Ιων. γ' πληθ. παρακ. και υπερσ. *ὠρμέεται* και -έατο·

A. Ενεργ. **I. 1.** μτβ., θέτω σε κίνηση, παρακινώ ή παροτρύνω, κεντρίζω, ενθαρρύνω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. — Παθ., *ὀρμηθεὶς θεοῦ*, εμπνευσμένος, παρακινημένος από τον θεό, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *πρὸς θεῶν ὠρμημένος*, σε Σοφ. **2.** με πράγμα ως αντικείμενο, ανακινώ, πόλεμον, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ.,

ὀρμάθη πλαγά, πληγώθηκε, σε Σοφ. **II.** αμτβ., κάνω την αρχή, σπεύδω, ορμώ. **1.** με απαρ., *ης ὀρμήση διώκειν*, ποιος αρχίζει την καταδίωξη; σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅσάκι δ'ὀρμήσειε πυλάων ἀντίον ἀΐξασθαι*, κάθε φορά που άρχιζε κι ορμούσε ενάντια στις πύλες, στο ίδ.· ξεκινώ, αρχίζω να κάνω, σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** με γεν., ορμώ εναντίον κάποιου εσπευσμένα ή κατακέφαλα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *ὀρμᾶν ἐπὶ τινα*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *εἷς τινα, κατά τινα*, σε Ξεν.· *ἐπὶ τὸ σκοπεῖν*, στον ίδ. κ.λπ.· επίσης, *ὀρμῶ ἐς μάχην*, σπεύδω, ορμώ, στη μάχη, σε Αισχύλ.· *εἰς ἀγῶνα*, σε Ευρ. **3.** απόλ., αρχίζω, ξεκινώ, σε Πλάτ.· *αἱ μάλιστα ὀρμήσασαι* (νῆες), τα πλοία που έκαναν τη μεγαλύτερη έφοδο, σε Θουκ. **B.** Μέσ. και Παθ., όπως το αμτβ. Ενεργ. **1.** με απαρ., *μὴ φεύγειν ὀρμήσονται*, ότι δεν θα ορμήσουν να φύγουν, δεν θα σκεφτούν να αποδράσουν, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *διώκειν ὀρμήθησαν*, στο ίδ.· *ὁ λόγος οὗτος ὀρμήθη λέγεσθαι*, η ομιλία αυτή άρχισε να απαγγέλλεται, επιχειρήθηκε να εκφωνηθεί, σε Ηρόδ.· αλλά, *λόγον, τὸν ὥρμητο λέγειν*, την οποία (ομιλία) είχε σκοπό να εκφωνήσει, στον ίδ.· και με παράλειψη απαρ., *μενεήναμεν ὀρμηθέντε*, επιθυμούσαμε σφοδρά, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με γεν., σπεύδω στο κατόπι, σε Όμηρ.· ομοίως, *ὀρμᾶσθαι ἐπὶ τινι*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐπὶ τινα*, σε Σοφ. κ.λπ.· σπανίως με αιτ. του τόπου, *νερτέρας πλάκας*, στον ίδ. **3.** αρχίζω από, ξεκινώ από, έχω ως αφετηρία, *ἐνθεῦτεν ὀρμώμενος*, ξεκινώντας από κει για να κάνουν την καθημερινή τους εργασία, σε Ηρόδ.· ομοίως λέγεται για στρατηγό, καθιστώ έναν τόπο χώρο για το επιτελείο μου ή βάση των επιχειρήσεών μου, στον ίδ., Θουκ.· ομοίως, *ὀρμώμενος ἀπὸ Σάρδεων*, σε Ξεν.· *ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος*, εκκινώντας, αρχίζοντας με λιγότερα μέσα, σε Θουκ. **4.** απόλ., εφορμώ, σε Όμηρ.· γενικά, σπεύδω, ανυπομονώ, σε Αισχύλ.· *επέρχομαι, επιπίπτω, τὸ φέγγος ὀρμάσθω πυρός*, στο ίδ.· *ῥβρις ἀτάρβητος ὀρμᾶται*, χωρίς φόβο ξεχύνεται η προσβολή, σε Σοφ. **5.** με πραγματικά Παθ. σημασία, *πρὸς θεῶν ὀρμημένος*, παρακινημένος από τους θεούς, στον ίδ.

ὀρμέεται, -το, Ιων. γ' πληθ. παρακ. και υπερσ. του *ὀρμάω*.

ὀρμειά, ή, = *ὀρμιά*, σε Θεόκρ.

ὀρμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *ὀρνυμι*.

ὀρμέω, μέλ. -ήσω (**ὄρμος** II), είμαι προσαραγμένος, αγκυροβολημένος, λέγεται για πλοίο, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· παροιμ. φράσεις, *ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὀρμεῖν*, βλ. [ἄγκυρα](#)· *μέγας ἐπὶ μικροῖς ὀρμεῖν*, εξαρτώμαι από ασήμαντα πράγματα, σε Σοφ.

ὀρμεώμενος, Ιων. αντί *ὀρμώμενος*, Μέσ. μτχ. του *ὀρμάω*.

ὀρμή, ή, I. 1. βίαιη κίνηση προς τα μπρος, έφοδος, επίθεση, επιδρομή, Λατ. *impetus*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για πράγματα, *πυρός ὀρμή*, η μανία της φωτιάς, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπὸ κύματος ὀρμῆς*, από τον πάταγο του κύματος, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐξὀρμῆν ἔγχεος ἔλθεῖν*, σε απόσταση ίση με το μήκος του δόρατός μου, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** η πρώτη κίνηση ή απαρχή ενός πράγματος, προσπάθεια ή απόπειρα να φθάσω κάτι, παρόρμηση να κάνω κάτι, Λατ. *uno impetu*, σε Ξεν.· ομοίως, *ἀπὸ μιᾶς ὀρμῆς*, σε Θουκ.· με γεν. αντικειμενική, σφοδρή επιθυμία από ή προς κάτι, στον ίδ. **2.** έναρξη μιας πορείας, *ἐν ὀρμῇ εἶναι*, βρίσκομαι στο σημείο εκκίνησης, σε Ξεν.

ὄρμημα, -ατος, τό, = *ορμή*, υποκίνηση, παρόρμηση, *Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε*, οι πόθοι και οι στεναγμοί (των Ελλήνων), λέγεται για την Ελένη, ή, οι αγώνες και οι πόνοι τους για να την επανακτήσουν (όπου το *Ἑλένης* είναι γεν. αντικειμενική), σε Ομήρ. Ιλ.

ὄρμητῆριον, τό (ὄρμάω), I. κάθε μέσο υποκίνησης ή εξέγερσης, ερέθισμα, παρόρμηση, σε Ξεν. **II.** (από Μέσ. *ὀρμάομαι*), σημεῖο εκκίνησης ή αφετηρίας, στρατιωτική θέση, βάση επιχειρήσεων, γαλ. point d' appui, σε Δημ. κ.λπ. **ὀρμιά, ή (ὄρμος),** πετονιά από αλογότριχες, σε Ευρ., Θεόκρ. (ἴ σε Ευρ., ἱ σε Θεόκρ.).

ὀρμίζω (ὄρμος II)· μέλ. *-ίσω*, Επικ. *-ίσσω*· **ἀόρ. α' ὄρμισα** — Μέσ. και Παθ., μέλ. *-ιοῦμαι*, Μέσ. **ἀόρ. α' ὀρμισάμην** και Παθ. *ὀρμίσθην·* παρακ. *ὄρμισμαι·*

I. οδηγώ σε ασφαλές αγκυροβόλιο, οδηγώ στο λιμάνι, προσαράζω, αγκυροβολώ, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *οἴκαδε ὀρμίζω πλάτην*, οδηγώ το πλοίο με ασφάλεια στην επιστροφή, σε Ευρ.· μεταφ., *βάζω ένα παιδί να κοιμηθεί*, σε Αισχύλ. **II.** Μέσ. και Παθ., *έρχομαι να αράξω, προσορμίζομαι, αγκυροβολώ*, σε Ηρόδ., Αττ.· μεταφ., *ὀρμίζεσθαι ἐκ τύχης*, εξαρτώμαι από την τύχη, επαφίεμαι σ' αυτήν, σε Ευρ.

ὀρμίη-βόλος, -ον (βάλλω), αυτός που ψαρεύει ρίχνοντας πετονιές, σε Ανθ.

ὀρμο-δοτήρ, -ήρος, ὁ, αυτός που προσφέρει ὀρμο, λιμάνι· λέγεται για θεό, σε Ανθ.

ὄρμος, ὁ (εἴρω), I. 1. σκoinί, αλυσίδα, ιδίως περιδέραιο, περιλαίμιο, σε Όμηρ., Αττ. **2.** γενικά, οτιδήποτε αποτελεί αρμαθιά, σειρά αντικειμένων που το ένα κρέμεται από το άλλο, όπως το περιδέραιο, στεφάνι, κομπολόι, σε Πίνδ.· *στεφάνων ὄρμος*, αρμαθιά από στεφάνους, δηλ. εγκώμια, στον ίδ. **3.** κυκλικός χορός, σε Λουκ. **II. 1.** αραξοβόλι, αγκυροβόλιο, τόπος προσαράγματος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. **2.** μεταφ., λιμάνι, τόπος προστασίας ή καταφυγής, σε Ευρ., Ανθ. **II.** = *ἔρμα I*, σε Ανθ.

ὀρνάπeτιον, τό, Βοιωτ. αντί *ὄρνεον*.

ὄρνεον, τό, = *ὄρνις, I* πουλί, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. **II.** *τὰ ὄρνεα*, αγορά όπου εκτίθενται πουλιά, σε Αριστοφ.

ὀρνεό-φοιτος, -ον (φοιτάω), μέρος όπου συχνάζουν πουλιά, σε Ανθ.

ὀρνίθ-αρχος[ι], ὁ, βασιλιάς των πουλιών, σε Αριστοφ.

ὀρνίθειος, -α, -ον και -ος, -ον, αυτός που προέρχεται από ή ανήκει σε πουλί, *ὀρνίθεια* (ενν. *κρέα*), κρέας πουλιού, πουλερικό, σε Αριστοφ.

ὀρνίθευτής, -οῦ, ὁ, κυνηγός πουλιών, ορνιθοθήρας, σε Αριστοφ.

ὀρνίθευτικός, -ή, -όν, αυτός που προέρχεται από ή ταιριάζει στο κυνήγι των πουλιών· *ή -κή* (ενν. *τέχνη*), τέχνη ή τεχνική για το πιάσιμο των πουλιών, σε Πλάτ.

ὀρνίθεύω (ὄρνις), μέλ. *-σω*, πιάνω ή παγιδεύω πουλιά, σε Ξεν.

ὀρνίθικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει στα πουλιά, σε Λουκ.

ὀρνίθιον[νι], τό, υποκορ. του *ὄρνις*, μικρό πουλί, πουλάκι, σε Ηρόδ.

ὀρνιθό-γονος, -ον (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε από πουλί, σε Ευρ.

ὀρνιθο-θήρας, -ου, ὁ (θηράω), αυτός που κυνηγάει πουλιά, ορνιθοθήρας, σε Αριστοφ.

ὀρνιθο-λόχος, Δωρ. ὀρνίχ-, ὁ (λοχάω), = το προηγ., σε Πίνδ.

ὀρνιθο-μάνεω, αγαπώ με πάθος τα πουλιά, σε Αριστοφ.

ὀρνιθο-μάνης, -ές (μαίνομαι), αυτός που αγαπά με πάθος τα πουλιά, σε Αθην.

ὀρνιθο-πέδη, ή, παγίδα για πιάσιμο πουλιών, σε Ανθ.

ὀρνιθο-σκόπος, -ον (σκοπέω), αυτός που παρατηρεί τα πουλιά και προλέγει το μέλλον ερμηνεύοντας το πέταγμα και τις κραυγές των πουλιών, οiwονοσκόπος, *θαῖκος ὀρνιθοσκόπου*, το κάθισμα του οiwονοσκόπου, Λατ. templum augurale, σε Σοφ.

ὀρνιθο-τροφία, ή, εκτροφή πτηνών.

ὀρνίθο-τρόφος, -ον (τρέφω), αυτός που εκτρέφει πουλιά, πτηνοτρόφος.

ὄρνιος, ποιητ. αντί *ὀρνίθιος*, σε Ανθ.

ὄρνις[I], ὁ και ἡ, γεν. *ὄρνιθος*, αιτ. *ὄρνιθα* και *ὄρνιν*· πληθ., ονομ. και αιτ. *ὄρνιθες*, -*θας*, αλλά στην αιτ. επίσης *ὄρνεις* ή *ὄρνις*· Δωρ. αιτ. *ὄρνιχα*· γεν. πληθ. *ὀρνίχων*· δοτ. *ὄρνιξι*, *ὀρνίχεσσι* (όπως αν προερχόταν από τύπο *ὄρνιζ*)·

I. 1. πουλί, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνά προστίθεται σε συγκεκριμένα ονόματα πουλιών, *ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς*, σε Ομήρ. Οδ.· *ὄρνις ἀηδών*, *πέρδιξ*, σε Σοφ.· *ὄρνις ἀλκυών*, *ὄρνις κύκνος*, σε Ευρ. **II. 1.** όπως το *οἰωνός*, πουλί που παρέχει οιωνοούς με το πέταγμα και τις κραυγές του, τις οποίες ερμήνευε ο οιωνοσκοπός, σε Όμηρ., Σοφ. **2.** μεταφ., όπως το Λατ. *avis* αντί *augurium*, οιωνός ή προφητεία που λαμβάνεται από το πέταγμα ή τις κραυγές των πουλιών, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, γενικά, οιωνός, προμήνυμα, χωρίς ευθεία αναφορά σε πουλιά, σε Ομήρ. Ιλ. **III.** στην Αττ., *ὄρνις*, ὁ, κυρίως, κόκορας, ενώ *ὄρνις*, ἡ, κότα, σε Σοφ., Αριστοφ. κ.λπ.

IV. στον πληθ., μερικές φορές αγορά όπου εκτίθενται πουλιά, σε Αριστοφ., Δημ. **V.** *Μοισᾶν ὄρνιθες*, τα πουλιά των Μουσών, δηλ. οι Ποιητές, σε Θεόκρ.· παροιμ., *ὀρνίθων γάλα*, «και του πουλιού το γάλα», δηλ. κάθε αξιοπερίεργη λιχουδιά ή αξιοθαύμαστη εύνοια της τύχης, σε Αριστοφ.

ὀρνίχο-λόχος, ὄρνιχος, ὄρνιχα, Δωρ. αντί *ὀρνιθ*-.

ὀρνῦμι ή **-ῦω**, προστ. *ὀρνῦθι*, *ὀρνῦτε*· γ' ενικ. και πληθ. παρατ. *ὠρνυνεν*, -*υον*, μέλ. *ὄρσω*, αόρ. α' *ὠρσα*, Ιων. γ' ενικ. *ὄρσασκε*· αόρ. β' με αναδιπλ., *ὠρορα* — Μέσ., *ὀρνῦμαι*, παρατ. *ὠρνύμην*, μέλ. *ὀροῦμαι*, γ' ενικ. *ὀρεῖται*· αόρ. β' *ὠρόμην*, γ' ενικ. *ὠρετο*, συνηρ. *ὠρτο*, Επικ. γ' πληθ. *ὄροντο*, *ὀρέοντο*· προστ. *ὄρσο* ή *ὄρσεο*, Ιων. *ὄρσεν*· γ' ενικ. υποτ. *ὄρηται*· απαρ. *ὄρθαι*, συνηρ. αντί *ὀρέσθαι*· μτχ. *ὀρόμενος*, *ὄρμενος* — στη Μέσ. ανήκει επίσης ο παρακ. *ὄρωρα* (άπαξ *ὠρορε*), και γ' ενικ. υπερσ. *ὀρώρει*, *ὠρώρει*· στον Όμηρ. επίσης, Παθ. τύπος *ὀρώρεται* = *ὄρωρε*, υποτ. *ὀρώρηται* (* $\sqrt{OP\Omega}$ · είναι η ρίζα από την οποία σχηματίζονται οι περισσότεροι τύποι).

Σημασία που προκύπτει από τη ρίζα· κινώ, ανακινώ, διεγείρω, στον ιδ. **1.** λέγεται για σωματική κίνηση, ενθαρρύνω, παροτρύνω, διεγείρω, εξεθερίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ησιόδ.· με απαρ., *Ζεὺς ὠρσε μάχεσθαι*, τον παρότρυνε να πολεμήσει, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., με παρακ. *ὄρωρα*, κινούμαι, αναδεύομαι, *εἰς ὃ κε.. μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη*, εφόσον τα μέλη μου έχουν τη δύναμη να κινηθούν, σε Όμηρ.· προστ. αορ. α' *ὄρσεο*, *ὄρσεν*, *ὄρσο*, κουνήσου! εμπρός! σήκω! στον ιδ.· με εχθρική σημασία, εφορμώ, ορμώ με μανία, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** σηκώνω, κάνω κάποιον να σηκωθεί, ξυπνώ κάποιον, καλώ, φέρνω στο φως, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για ζώα, εξερεθίζω, τρέπω σε φυγή, κυνηγώ, σε Όμηρ. — Μέσ., σηκώνομαι, αναπηδώ, ιδίως από το κρεβάτι, στον ιδ.· στον Μέσ. παρακ., *ὠρορεθεῖς ἀοιδός*, σε Ομήρ. Οδ.· με απαρ., σηκώνομαι να κάνω κάτι, ετοιμάζομαι να κάνω κάτι, *ὠρτο ἔμην*, στο ιδ.· *ὠρτο Ζεὺς νιφέμεν*, άρχισε ή ξεκίνησε να χιονίζει, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** επιφέρω, εξεγείρω, Λατ. *cieere*, λέγεται για καταγίδες και τα όμοια, που επιφέρουν οι θεοί, σε Όμηρ., Αισχύλ.· ομοίως, *ὄρσαι ἥμερον φόβον*, μένος, πόλεμον κ.λπ., σε Όμηρ. — Μέσ., ανατέλλω, εγείρομαι, Λατ. *orior*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὄρννται πένθος*, *στόνος* κ.λπ.· στο ιδ., *δοῦρα ὄρμενα πρόσσω*, τα βέλη πετούσαν προς τα μπρος, στο ιδ.

ὀρόγνια, ἡ, ποιητ. αντί *ὀργνιά*.

ὀροθαμνίς, -ίδος, ἡ, υποκορ. του επόμ., βλασταράκι, κλαδάκι, σε Θεόκρ.

ὀρόδαμνος, ὁ, κλαδί, σε Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

ὀροθύνω (ὄρνυμι, ὀρίνω), κυρίως στον Επικ. παρατ. *ὀρόθυνον*· αόρ. *ἀ' ὠρόθυνα*, προστ. *ὀρόθυνον*, ανακινώ, διεγείρω, παροτρύνω, εξερεθίζω, σε Όμηρ., Αισχύλ.

ὄρομαι, Επικ. γ' πληθ. παρατ. *ὄροντο*· αποθ., παρακολουθώ, συνεχώς επιβλέπω και προφυλάσσω, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄρο-μαλίδες, αἱ (μῆλον Β), Δωρ. αντί *ὀρομηλίδες*, άγρια μήλα, σε Θεόκρ.

ὄρος, Ιων. **οὔρος, -εος, τό**, γεν. πληθ. *ὀρέων, ὀρῶν*, βουνό, λόφος, σε Όμηρ. κ.λπ.· πληθ. *οὔρεα*, στον ιδ.

ὀρός, ὁ, Λατ. *securum*, το υδαρές μέρος, η περιεκτικότητα του γάλακτος σε νερό, ορός του γάλακτος, σε Ομήρ. Οδ.

ὄρος, Ιων. **οὔρος, ὁ, I. 1.** ὄριο, σημάδι που τίθεται για να δηλώνει το ὄριο, και στον πληθ. τα σύνορα, μεθόριος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· το ὄριο μεταξύ δύο τόπων δηλώνεται με με τη γεν. των δύο ονομάτων· *οὔρος τῆς Μηδικῆς καὶ τῆς Λυδικῆς*, σε Ηρόδ.· γενικά, σύνορο, ὄριο, *ἐβδομήκοντα ἔτη οὔρον τῆς ζῆς ἀνθρώπων προτίθημι*, θέτω τα εβδομήντα χρόνια ως ὄριο ζωής για τον άνθρωπο, στον ιδ.· μεταφ., λέγεται για το μυαλό της γυναίκας που είναι περιορισμένο, σε Αισχύλ. **II.** στον πληθ., λίθοι που χρησιμ. ως ὄρια (*στῆλαι, cippi*), και έφεραν επιγραφές, σε Ηρόδ.· στην Αττ., νομοθεσία, λίθινες πινακίδες που στήνονταν σε υποθηκευμένες γαίες ως επιβεβαίωση του χρέους, σε Δημ. **III. 1.** ὄριο, κανόνας, καθεστώς, μέτρο, σε Πλάτ., Δημ. κ.λπ. **2.** τέλος, σκοπός, σε Δημ. κ.λπ. **IV.** στη Λογική του Αριστ., κύριος ὀρος μιας πρότασης, ο ορισμός του, το είδος του· ομοίως, στα Μαθηματικά *ὄροι* είναι οι ὀροι ενός συλλογισμού ή μιας αναλογίας, σε Αριστ.

Ὅροσάγγαι, οἱ, Περσική λέξη για τους Ευεργέτες, σε Ηρόδ.

ὄρο-τύπος[ῶ], -ον, αυτός που πηγάζει, που φέρεται από το βουνό, σε Αισχύλ.

ὀρούω (ὄρνυμι), παρατ. *ὥρουον*, μέλ. *ὀρούσω*, αόρ. *ἀ' ὥρουσα*, Επικ.

ὥρουσα· **1.** σηκώνομαι και ορμώ βίαια σε, κινούμαι γρήγορα, εφορμώ, σπεύδω, ορμώ προς τα μπρος, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** με γεν. αντικειμενική, ορμώ σε κάτι, αγωνίζομαι για κάτι, σε Πίνδ. **3.** με απαρ., είμαι πρόθυμος να κάνω, στον ιδ.

ὀροφή, ἡ (ἐρέφω), στέγη ενός σπιτιού ή ταβάνι ενός δωματίου, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ.

ὀροφη-φάγος[ᾶ], -ον (φᾶγειν), αυτός που κατατρώει, που καταστρέφει τη στέγη, σε Ανθ.

ὀροφη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, που έχει στέγη, σε Ανθ.

ὀροφίας, -ου, ὁ, αυτός που ζει κάτω από μια στέγη, *μῦς ὀροφίας*, το κοινό ποντίκι, σε αντίθ. προς το *μῦς ἀρουραῖος*, σε Αριστοφ.

ὀροφος, ὁ (ἐρέφω), **I.** με περιληπτική σημασία, καλάμια που χρησιμοποιούνται για να στεγάζουν τα σπίτια, καλαμοσκεπή, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** = *ὀροφή*, στέγη, Χρησμ. παρ' Ηροδ., Αισχύλ. κ.λπ.

ὀρώω, Επικ. αντί *ὀράω*.

ὄρπετον, τό, Αιολ. αντί *έρπετόν*.

ὄρπηξ, Αττ. **ὄρπηξ, -ηκος**, Δωρ. **ὄρπαξ, -ᾱκος, ὁ, 1.** δεντρούλλιο, νεόφυτο δέντρο, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ. **2.** οτιδήποτε κατασκευασμένο από τέτοια δέντρα, μαστίγιο, βουκέντρα, σε Ησίοδ.· λόγχη, σε Ευρ.

ὄρρο-πύγιον[ῶ], τό, άκρο οστού όπου βγαίνουν τα φτερά της ουράς του πουλιού· γενικά, η ουρά ή το οστό κόκκυγας στην απόληξη της σπονδυλικής στήλης κάθε ζώου, σε Αριστοφ.

ὄρρος, ὁ, το άκρο του οστού κόκκυγας, όπου βγαίνουν τα φτερά του πουλιού, σε Αριστοφ.

ὄρρωδέω, Ιων. **ἄρρ-**, μέλ. *-ήσω*, φοβάμαι, τρέμω, ζαρώνω από το φόβο μου, με αιτ., σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· με γεν. πράγμα., φοβάμαι για ή εξαιτίας κάποιου πράγματος, σε Ηρόδ.· ομοίως, *ὄρρωδῶ περί τινος* κ.λπ. (ο σχηματισμός του φανερώνει ηχομιμ. λέξη, για να εκφράσει το τρέμουλο που προέρχεται από τον φόβο).

ὄρρωδία, Ιων. **ἄρρωδίη**, ἡ, τρόμος, φρίκη, σε Ηρόδ., Ευρ.

ὄρσας, μτχ. αορ. α΄ του *ὄρνυμι*.

ὄρσασκε, Ιων. γ΄ ενικ. αορ. α΄ του *ὄρνυμι*.

ὄρσεο, ὄρσευ, Επικ. β΄ ενικ. προστ. Μέσ. αορ. α΄ του *ὄρνυμι*.

ὄρσι-κτύπος, -ον, αυτός που εγείρει ή προκαλεί θόρυβο, Ζεὺς *ὀρσίκτυπος*, αυτός που εγείρει τον κεραυνό, σε Πίνδ.

ὄρσι-νεφής, -ές (νέφος), αυτός που σιγκώνει τα σύννεφα, σε Πίνδ.

ὄρσι-πους[ι], **-ποδος, ὁ, ἡ**, ταχύς στα πόδια, σε Ανθ.

ὄρσο, Επικ. αντί *ὄρσαι*, προστ. Μέσ. αορ. α΄ του *ὄρνυμι*.

ὄρσο-θύρη[ι], ἡ, πιθ. πόρτα που την προσεγγίζει κάποιος από σκαλοπάτια, παράπλευρη πόρτα, σε Ομήρ. Οδ.

ὄρσολοπεύω ή -έω, ερεθίζω, προκαλώ, σε Ομηρ. Ὑμν. — Παθ.,

θυμὸς ὀρσολοπεῖται, η καρδιά μου ταράζεται, σε Αισχύλ.

ὀρσόλοπος, -ον, πρόθυμος για σύγκρουση, φίλερις, λέγεται για τον Άρη, σε Ανακρ. (άγν. προέλ.).

ὄρσο-τρίαινά, γεν. *ᾱ*, αιτ. *ᾶν*, Δωρ. αντί *-τριάινης, -ου, -ην*, αυτός που χειρίζεται την τρίαίνα, σε Πίνδ.

ὄρσω, μέλ. του *ὄρνυμι*.

ὀρτάζω, Ιων. αντί *έορτάζω*.

ὀρτάλῃχος[ᾱ], ὁ, κλωσσόπουλο, κοτοπουλάκι, σε Αριστοφ., Θεόκρ.· γενικά, νεοσσός, νεαρό πουλί, σε Αισχύλ. (Βοιωτ. λέξη).

ὀρτή, ἡ, Ιων. αντί *έορτή*.

Ὅρτυγία, Ιων. **-ίη, ἡ (ὄρτυξ)**, το νησί των Ορτυκιών, αρχ. ονομασία της Δήλου, όπου η Άρτεμις προσφωνεῖτο *Ὅρτυγία*, σε Σοφ.

ὀρτυγο-θήρας, -ου, ὁ (θηράω), κυνηγός ορτυκιών, σε Πλάτ.

ὀρτυγο-κόπος, -ον (κόπ-τω), αυτός που χτυπάει τα ορτύκια.

ὀρτυγο-μήτρα, ἡ, πουλί που μεταναστεύει μαζί με τα ορτύκια, πιθ. το συγγενές προς τα ορτύκια *Rallus crex*, που κωμικά λέγεται για τη Λητώ, η μητέρα από την Ορτυγία (πρβλ. [Ὀρτυγία](#)), σε Αριστοφ.

ὀρτυγο-τρόφος, -ον, αυτός που συντηρεῖ, τρέφει ορτύκια, σε Πλάτ.

ὄρτυξ, -ῦγος, ὁ, ορτύκι, Λατ. *coturnix*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ὄρρυμα, -ατος, τό (ὀρύσσω), **I.** διώρυγα, τάφρος, οχυρωματικό χαντάκι, Λατ. *scrobs*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· σήραγγα, ορυχείο, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ὄρρυμα τύμβου*, τάφος, σε Ευρ. **II.** = *ὄρυξις*, σε Λουκ.

ὀρυκτός, -ῆ, -όν (ὀρύσσω), αυτός που έχει προέλθει από σκάψιμο, σκαπτός, σε αντίθ. προς τη φυσική δίοδο, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

ὀρῦμαγδός, ὁ, δυνατός θόρυβος, βρόντος, πάταγος, σε Όμηρ.· *ὀρυμαγδὸς δρυτόμων*, θόρυβος που προκαλούν ξυλοκόποι, σε Ομήρ. Ιλ.· κρότος που προκαλείται από τη ρίψη ενός δεματιού ξύλων στο έδαφος, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για τη βοή του χειμάρρου, σε Ομήρ. Ιλ. (ηχομιμ. λέξη).

ὄρυξ, -ῦγος, ὁ (ὀρύσσω), αξίνα, τσάπα, σε Ανθ.

ὀρύξαι, απαρ. αόρ. α΄ του *ὀρύσσω*.

ὄρυξις, ἡ (ὀρύσσω), σκάψιμο, σε Πλούτ.

ὄρυς, -υος, ὁ, ζώο από τη Λιβύη, πιθ. η αντιλόπη, σε Ηρόδ.

ὀρύσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *ὀρύζω*, αόρ. α' *ὄρυζα*, Επικ. *ὄρυζα*, παρακ. *ὀρώρῳχα*, υπερσ. *ὀρωρύχειν* — Μέσ., αόρ. α' *ὀρυζάμην* — Παθ., μέλ. *ὀρυχθήσομαι* και *ὀρῦχῆσομαι*, αόρ. α' *ὀρύχθην*, παρακ. *ὀρώρυγμαι*, υπερσ. *ὀρωρύγμην*. **I.** σκάβω μια τάφρο κ.λπ., σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.: *τὸ ὀρυχθέν* = *ὄρυγμα*, διώρυγα, τάφος, σε Ηρόδ. **II.** σκαλίζω ένα φυτό, σε Ομήρ. Οδ. — Μέσ., *λίθους ὀρύξασθαι*, αναθέτω σε κάποιον να ανασκάψει και να εξαγάγει πετρώματα, σε Ηρόδ. — Παθ., *ὁ ὀρυσσόμενος χοῦς*, χώμα που ανασκάφτηκε, στον ιδ. **III.** σκάβω διαμέσου, δηλ. φτιάχνω μια δίοδο μεταξύ (ὅπως το *διορύσσειν*), *τὸν ἰσθμὸν ὀρύσσω*, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.: *τὸ χωρίον ὀρώρυκτο*, στον ιδ. **IV.** θάβω, *ἐγγχος ὀρύζας*, σε Σοφ. **V.** *πύξ ὀρύσσω*, λέγεται για πυγμαίχο, δίνω μια σπρωξιά ή μια δυνατή μπουνιά, σε Αριστοφ.

ὀρῦχή, ή, = *ὄρυξις*, σε Λουκ.

ὀρφάνευμα[ᾱ], -ατος, τό, η κατάσταση του ορφανού, ορφάνια, σε Ευρ.

ὀρφάνεύω, μέλ. *-σω*, φροντίζω, ανατρέφω ορφανά, σε Ευρ. — Παθ. με Μέσ. μέλ., είμαι ορφανός, στο ιδ.

ὀρφάνια, ή (ὀρφᾶνός), I. ορφάνια, σε Πλάτ. **II.** στέρηση, ἔλλειψη στεφάνων, σε Πίνδ.

ὀρφανίζω (ὀρφανός), Αττ. μέλ. -ιῶ, αόρ. α' *ὀρφάνισα*: κάνω κάποιον ορφανό, απορφανίζω, αποστερώ, σε Ευρ.: με γεν., στερώ από κάτι, σε Πίνδ. — Παθ., στερούμαι από, σε Σοφ.: *απόλ.*, εγκαταλείπομαι στην ορφάνια, σε Πίνδ.

ὀρφανικός, -ή, -όν (ὀρφανός), I. απορφανισμένος, ορφανός από πατέρα, σε Ομήρ. Ιλ.: *ἡμαρ ὀρφανικόν*, μέρα στην οποία γίνεται κάποιος ορφανός, δηλ. η ορφάνια, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αυτός που αναφέρεται σε ή αρμόζει για ορφανά, σε Πλάτ.

ὀρφάνιος, -ον, = το προηγ., ἔρημος, σε Ανθ.

ὀρφάνιστής, -οῦ, ὁ (ὀρφᾶνίζω), αυτός που φροντίζει ορφανά, ο κηδεμόνας τους, σε Σοφ.

ὀρφᾶνόομαι, Παθ., είμαι στερημένος από, με γεν., σε Ανθ.

ὀρφᾶνός, -ή, -όν και -ός, -όν, Λατ. *orbus*, **I.** ορφανός, αυτός που δεν έχει γονεῖς, που δεν έχει πατέρα, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ., Αττ.: *ὡς οὐς*, το ορφανό, σε Πλάτ. **II.** με γεν., στερούμενος ή στερημένος. **1.** λέγεται για παιδιά, *ὀρφανὸς πατρός*, αυτό που στερείται πατέρα. **2.** λέγεται για γονεῖς, *ὀρφανὸς παίδων*, στον ιδ.: *νεοσσῶν ὀρφανὸν λέχος*, σε Σοφ. **3.** γενικά, *ὀρφανῶν ἐταίρων*, σε Πίνδ.: *ἐπιστήμης*, σε Πλάτ. κ.λπ.

ὀρφᾶνο-φύλαξι[ῶ], -ᾱκος, ὁ, κηδεμόνας ορφανού που έχασε τον πατέρα του στον πόλεμο, σε Ξεν.

Ὀρφεο-τελεστής, -οῦ, ὁ, αυτός που μυεί στα μυστήρια του Ορφέα: γενικά, ιεροφάντης, σε Θεόφρ.

Ὀρφεύς, -έως, ὁ, ο Ορφέας, ξακουστός βάρδος από τη Θράκη, σε Πίνδ. κ.λπ.: *ἐπιθ.* **Ὀρφειος, -α, -ον**, αυτός που ανήκει στον Ορφέα, Ορφικός, σε Ευρ.: ομοίως, **Ὀρφικός, -ή, -όν**, σε Ηρόδ.

ὀρφναῖος, -α, -ον, 1. σκοτεινός, ομιχλώδης, σκουρόχρωμος, σε Όμηρ., Ευρ. κ.λπ. **II.** νυχτερινός, αυτός που συμβαίνει τη νύχτα, σε Αισχύλ.

ὀρφη, Δωρ. ὀρφᾶ, ή, το σκοτάδι της νύχτας, νύχτα, σε Θεόγν., Πίνδ., Ευρ.

ὀρφνῖνος, -η, -ον, αυτός που έχει τη μικτή απόχρωση καφέ και γκριζου, σε Ξεν. κ.λπ.

ὀρφνίτης[ι], -ου, ὁ, = το προηγ., σε Ανθ.

ὀρχᾶμος, ὁ (ὄρχος), ο πρώτος μιας σειράς, ηγέτης μιας ομάδας: ἔπειτα, γενικά, ηγέτης, αρχηγός, σε Όμηρ., Ησίοδ.

ὄρχατος, ὁ (ὄρχος), σειρά από δέντρα ή φυτά, σε Ομήρ. Ιλ.· ως περιληπτικό ουστ., κήπος, σε Ομήρ. Οδ.

ὀρχέομαι (ὄρχος), παρატ. *ὠρχούμην*, μέλ. *ὀρχήσομαι*, αόρ. *ἀ' ὠρχησάμην*· αποθ., **I. 1.** χορεύω σε σειρά, ομάδα χορευτών, και, γενικά, χορεύω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *δώσω τοι Τεγέην ὀρχήσασθαι*, θα σου δώσω την Τεγέα για να χορεύεις σ' αυτή ή στη γης της, Χρησμός παρ' Ηροδ.· με σύστ. αντ., *Λακωνικά σχήματα ὀρχεῖσθαι*, χορεύω χορό με Λακωνικές φιγούρες, σε Ηρόδ. **2.** μτβ., αναπαριστώ με χορό παντομίμας, *ὀρχεῖσθαι τὸν Αἴαντα* (ὅπως στον Οράτιο, *Cyclopa moveri*), σε Λουκ. **II.** μεταφ., αναπηδῶ, *ὀρχεῖται καρδία φόβῳ*, σε Αισχύλ.

ὀρχηδόν (ὄρχος), επίρρ., σε σειρά, ο ένας μετά τον άλλο, άντρας προς άντρα, Λατ. *viritim*, σε Ηρόδ.

ὀρχηθμός, ὁ (ὀρχέομαι), το να χορεύει κάποιος, χορός, σε Όμηρ.

ὀρχημα, τό, στον πληθ. *χοροί*, το να χορεύει κάποιος, σε Σοφ., Ξεν. κ.λπ.

ὀρχησις, -εως, ή, η πράξη του χορού, ο χορός καθ' αυτός, σε Ηρόδ., Αττ.· ιδίως, χορός παντομίμας, σε Ηρόδ., Αττ.

ὀρχησμός, ὁ, = *ὀρχηθμός*, σε Αισχύλ.

ὀρχηστήρ, -ήρος, ὁ, = το επόμ., σε Ομήρ. Ιλ.

ὀρχηστής, -οῦ, ὁ (ὀρχέομαι), **I.** χορευτής, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ. κ.λπ. **II.** αυτός που διδάσκει χορό, χοροδιδάσκαλος, σε Πλάτ.

ὀρχηστικός, -ή, -όν, I. αυτός που αναφέρεται ή είναι κατάλληλος για χορό, λέγεται για τον τροχαϊκό στίχο, σε Αριστ. **II.** αυτός που αναφέρεται στην παντομίμα, σε Λουκ.

ὀρχηστο-διδάσκαλος, ὁ, χοροδιδάσκαλος, σε Ξεν.

ὀρχηστο-μᾶνέω (μαίνομαι), αγαπῶ με πάθος τον χορό, σε Λουκ.

ὀρχήστρα, ή (ὀρχέομαι), ορχήστρα, ημικυκλικός χώρος στο Αττικό θέατρο, στο οποίο χόρευε ο Χορός, μεταξύ σκηνής και κοινού, σε Πλάτ.

ὀρχηστρίς, -ίδος, ή, = *ὀρχήστρια*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ὀρχηστύς, -ύος, ή, Ιων. αντί *ὄρχησις*, χορός, σε Όμηρ., Eur.· συνηρ. δοτ. *ὀρχηστυῖ*, σε Ομήρ. Οδ. (*ῥ* σε ονομ. και αιτ.).

ὀρχίλος[ι], ὁ, το πτηνό βασιλίσκος ή τροχίλος, που έχει χρυσό λοφίο, σε Αριστοφ.

ὄρχις, -ιος και -εως, Αττ. ονομ. πληθ. *ὄρχεις*, Ιων. *ὄρχιες*, ο ανδρικός γεννητικός αδένας, σε Ηρόδ.

Ὀρχομενός, ὁ ἢ ἡ, ὄνομα διαφόρων ελληνικῶν πόλεων, μεταξύ των οποίων η διασημότερη εἶναι ὁ *Ὀρχομενὸς Μινύειος* στη Βοιωτία, σε Ὅμηρ.

ὄρχος, ὁ, σειρά ἀμπελιῶν ἢ ὀπωροφόρων δέντρων, σε Ὅμηρ., Ἀριστοφ. κ.λπ.

ὄρωρα, ἀμτβ., παρακ. του *ὄρνυμι*, **ὀρώρει**, γ' ενικ. υπερσ.

ὀρώρεται, Επικ. γ' ενικ. Παθ. του *ὄρνυμι* = *ὄρωρε*.

ὀρωρέχεται, -ᾶτο, γ' πληθ. Παθ. παρακ. και υπερσ. του *ὀρέγω*.

ὀρώρυκτο, γ' ενικ. Παθ. υπερσ. του *ὀρύσσω*.

ὀρώρῃχα, παρακ. του *ὀρύσσω*.

ὄς, ἦ, ὅ, γεν. *οὔ, ἧς, οὔ* κ.λπ.· Επικ. γεν. *ὄου, ἔης*· δοτ. πληθ. *οἷσι, ἧς, ἧσι*· αντων., η οποία στην πρώτημη ελληνική χρησιμ.:

A. ως δεικτ. = *οὔτος, ὅδε*. **B.** ως αναφορ.

A. ΔΕΙΚΤ., αυτός, εκείνος· μερικές φορές επίσης αντί *αὐτός*, αυτός, αυτή, αυτό, μόνο στην ονομ. **I.** στον Ὅμηρ., *ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** στη μεταγεν. ελλ. **1.** στην αρχή μιας πρότασης, *καὶ ὃς*, και αυτός, *καὶ ἦ*, και αυτή, *καὶ οἷ*, και αυτοί, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** *ὃς καὶ ὃς*, τέτοιος και τέτοιος ἄνθρωπος, ο τάδε και ο δείνα, σε Ηρόδ.

3. *ἦ δ' ὃς, ἦ δ' ἦ*, εἶπε αυτός, εἶπε αυτή, σε Πλάτ. **4.** σε αντιθ., *Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν, ὃς δ' οὐ*, σε Φωκύλ.· *ὃς μὲν... ὁ δέ...*, σε Μόσχ. κ.λπ. **B. ΑΝΑΦΟΡ.**, **I. 1.** ο οποίος, το οποίο, Λατ. *qui, quae, quod*· κανονικά, το αναφορ. εξαρτάται από το ὄνομα ἢ το ρήμα της πρότασης στην οποία ανήκουν και συντάσσονται αναλόγως, συχνά ὁμως λαμβάνει την πτώση του προσδιοριζομένου ὁρου καθ' ἑλξη, *τῆς γενεῆς, ἧς Τρωὶ Ζεὺς δῶκε* (ὅπου η κανονική πτώση του αναφορ. θα ἦταν ἦν), σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐδὲν ὧν λέγω* (αντί *οὐδὲν τούτων ᾧ λέγω*), σε Σοφ.· αντιστρόφως, ο προσδιοριζόμενος ὁρος περνά στην πτώση του αναφορ.

(αντίστροφη ἑλξη), *τὰς στήλας ἃς ἴστα, οἱ πλεῦνες* (αντί *τῶν στηλῶν, ἃς ἴστα, αἱ πλεῦνες*), σε Ηρόδ. **2.** το ουδ. χρησιμ. στην Αττ. χωρίς να προηγείται προσδιοριζόμενος ὁρος, *ὃδὲ δεινότατόν γ' ἐστὶν ἀπάντων, ὃ Ζεὺς γὰρ ἔστηκεν*, ὅ,τι ὁμως εἶναι το πιο παράξενο απ' ὅλα, πως ο Δίας στέκει, σε Ἀριστοφ. κ.λπ. **3.** σε αρκετές περιπτώσεις το ελλ. αναφορ. πρέπει να αναλυθεῖ σε σύνδ. και αντων., *ἄτοπα λέγεις, ὃς γε κελεύεις* (αντί *ὅτι σύ γε*), σε Ξεν.· *συμφορὰ δ', ὃς ἂν τύχη κακῆς γυναικός* (αντί *ἐάν τις*), σε Ευρ.· χρησιμ. επίσης σε περιπτώσεις που θα ἔπρεπε να χρησιμοποιούμε απαρ., *ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγεῖλει*, *nuncium miserunt, qui nunciaret*, ἔστειλαν αγγελιοφόρο για να αναγγεῖλει, σε Ομήρ.

Οδ.· *πέμψον τιν', ὅστις σημανεῖ*, σε Ευρ. **II.** η αναφορ. αντων. συνάπτεται με μόρια ἢ συνδ.· **1.** *ὃς γε*, βλ. **ὅσγε**. **2.** *ὃς δῆ*, βλ. **διή** I. 5. **3.** *ὃς καί*, ο οποίος επίσης, *ἀλλὰ καὶ ὃς*, και ο οποίος. **4.** *ὃς κε ἢ κεν*, Αττ. *ὃς ἂν*, σχεδόν ὅπως το *ὅστις*, Λατ. *quicunque*, οποιοςδήποτε, ὅποιος τυχόν. **III.** ἀπόλ. χρήσεις συγκεκριμένων πτώσεων της αναφορ. αντων.: **1.** γεν. ενικ. *οὔ*, λέγεται για τόπο, ὅπως το *ὅπου*, ὅπου, σε Αισχύλ., Τραγ. κ.λπ.· *ἐστὶν οὔ*, κάπου, σε κάποια μέρη, σε Ευρ.· σε βραχυλογικές φράσεις, *μικρὸν προϊόντες, οὔ ἢ μάχη ἐγένετο* (αντί *ἐκεῖσε οὔ*), ἔχοντας αναχωρήσει προς το μέρος ὅπου..., σε Ξεν. **2.** *ἐξ οὔ* (ενν. *χρόνου*), από την ὥρα που, ὁπότε, σε Ὅμηρ. κ.λπ. **3.** η δοτ. θηλ. *ἦ, Δωρ. ᾗ*, λέγεται για τόπο (επίρρ.), ὅπως το Λατ. *qua*, ὅπου, επίσης με υπερθ. επίρρ. *ἡμάλιστα, ἦ ῥᾶστα, ἦ ἄριστον* κ.λπ., ὅπως το *ὥς μάλιστα*, και Λατ. *quam celerrime*, σε Ξεν. **4.** η αιτ. ουδ. *ὃ* αντί *δι' ὃ ἢ ὅτι*, ὅτι, για το οποίο, επίσης, επειδή, Λατ. *quod*, σε Ὅμηρ.· επίσης, για το οποίο, Λατ. *quapropter*, σε Ευρ. **ὃς, ἦ, ὅν**, γεν. *οἷο* κ.λπ.: ΚΤΗΤ. ANT. **I.** του γ' προσδ. αντί *ἐός*, δικός του, δική του, δικό του, δικός της, δική της, δικό της, Λατ. *suus*, σε Ὅμηρ., αρχ. Αττ. **II.** του β' προσ. αντί *σός*, δικός σου, σου, σε Ησίοδ. **III.** του α' προσ., αντί *ἐμός*, δικός μου, μου, σε Ομήρ. Οδ.

όσάκις[ᾱ], Επικ. **όσσάκι**, (**ῥσος**), τόσες φορές όσες, τόσο συχνά όσο, Λατ. quoties, σε Ομήρ. Ιλ.· συσχετικό προς το *τοσσάκι*, σε Ομήρ. Οδ.

όσᾱχῆ (**ῥσος**), επίρρ., με όσους δυνατούς τρόπους, σε Πλάτ.· **όσᾱχοῦ**, επίρρ., σε τόσους τόπους όσοι, σε Δημ.

όσγε, ἤγε, ὄγε (**ῥς, γε**), **I.** ο οποίος ή το οποίο τουλάχιστον, σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** Λατ. qui quidem ή quippe qui, *οἷγε ὑπῆρξαν*, αφού ήταν αυτοί τουλάχιστον που άρχισαν, σε Ηρόδ.

ῥσδος, ῥσδω, Δωρ. και Αιολ. αντί *ῥζος, ῥζω*.

όσ-ἡμέραι, επίρρ., αντί *ῥσαι ἡμέραι*, τόσες μέρες όσες είναι, δηλ. ημερησίως, μέρα με τη μέρα, Λατ. quotidie, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.

όσία, Ιων. **-ίη, ἤ** (θηλ. του *ῥσιος*), **I.** θεϊκός νόμος, φυσικός νόμος, *οὐκ ἔστι όσίη*, δεν είναι νόμιμο, Λατ. nefas est, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· *πολλήν όσίαν τοῦ πράγματος νομίσαι*, θεωρώ κάτι εντελώς έγκυρο, σε Αριστοφ. **II.** υπηρεσία που οφείλει ένας άνθρωπος στον Θεό, *όσίης ἐπιβῆναι*, αναλαμβάνω τις οφειλόμενες τελετουργίες, σε Ομηρ. Ὑμν. **III.** παροιμ., *όσίας ἔκατι ποιεῖσθαι τι*, κάνω κάτι για τους τύπους, Λατ. dicis causa, σε Ευρ.

ῥσιος, -α, -ον και -ος, -ον, I. καθαγιασμένος, επικυρωμένος από τον θεϊκό νόμο, σε Θέογν., Τραγ.· *οὐχ ῥσιος*, μιάρός, σε Ευρ. κ.λπ. **1.** αντίθ. προς το *δίκαιος* (επικυρωμένος από τον ανθρώπινο νόμο), επικυρωμένος από τον θεϊκό νόμο, *τὰ ῥσια καὶ δίκαια*, πράγματα που υπάγονται στον θεϊκό και τον ανθρώπινο νόμο, σε Πλάτ.· *θεοὺς ῥσιόν τι δρᾶν*, εκπληρώνω ένα καθήκον που οι άνθρωποι οφείλουν στους θεούς, σε Ευρ. **2.** αντίθ. προς το *ιέρός* (λέγεται αποκλειστικά για θεούς), επιτρεπτός ή μη απαγορευμένος από τον θεϊκό νόμο, *ιερὰ καὶ ῥσια*, πράγματα θεϊκά και εγκόσμια, κοσμικά, σε Θουκ. κ.λπ.· *ῥσιόν ή ῥσιά (ἔστι)*, ακολουθ. από απαρ., είναι νόμιμο, Λατ. fas est, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *οὐκ ῥσιόν ἔστι*, Λατ. nefas est, στον ίδ.· *ῥσιον χωρίον*, τόπος που μπορεί να πατηθεί χωρίς διάπραξη ασέβειας, και επομένως = *βέβηλος*, Λατ. profanus, σε Αριστοφ.· ομοίως, *ῥσια ποιέειν*, σε Ηρόδ.· *φρονεῖν*, σε Ευρ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, ευσεβής, θεοσεβής, θρησκευταβής, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. **2.** αγνός, *ιερῶν πατρῶων ῥσιος*, ευλαβής στην επιτέλεση τελετουργιών των προγόνων του, σε Αισχύλ.· *ῥσαιχειρες*, αγνά, αμόλυντα χέρια, στον ίδ. **III.** επίρρ. *όσίως*, σε Ευρ. κ.λπ.· *οὐχ όσίως*, σε Θουκ.· *όσίως ἔχει τι*, με απαρ., είναι επιτρεπτό για κάποιον να πράξει κάτι, σε Ξεν.· επίσης, το *ῥσια*, ως επίρρ., *ἐξ ἑμοῦ οὐχ ῥσι' ἔθνησκες*, με ανόσιο τρόπο, σε Ευρ.· συγκρ. *όσιώτερον*, στον ίδ.· υπερθ. *ὡς όσιώτατα*, σε Πλάτ.

όσιότης, -ητος, ή, ευσέβεια, αγιότητα, σε Πλάτ., Ξεν.

όσιώω, μέλ. *-ώσω*, καθιστώ ιερό, εξαγνίζω, απελευθερώνω από την ενοχή μέσω προσφορών, Λατ. expiare, σε Ευρ. — Μέσ., *στόμα όσιοῦσθαι*, κρατώ τη γλώσσα μου αγνή, δεν μιλά βέβηλα, ασεβώς, στον ίδ.· Παθ., είμαι εξαγνισμένος, σε Πλούτ.

όσμάομαι, αρχ. τύπος *όδμ-*, αποθ., οσμίζομαι, οσφραίνομαι κάτι· μεταφ., αντιλαμβάνομαι, επισημαίνω, με γεν., σε Σοφ.

όσμή, ή, Αττ. τύπος από το αρχ. *όδμή*, μυρωδιά, άρωμα, οσμή, ευχάριστη ή δυσάρεστη, σε Όμηρ., Αισχύλ.

όσον-οῦν, Ιων. **όσον-ῶν**, επίρρ., οσοδήποτε μικρός, σε Ηρόδ.

ῥσος, Επικ. επίσης **ῥσσος, -η, -ον**, όπως το Λατ. quantus, **I. 1.** λέγεται για μέγεθος, τόσο μεγάλος όσο, όσο μεγάλος· λέγεται για ποσότητα, τόσο πολύς όσο, όσο πολύς· λέγεται για διάστημα, τόσο μακριά όσο, πόσο μακριά· λέγεται για χρόνο, τόσο χρόνο όσο, πόση ώρα· λέγεται για πλήθος, τόσο πολλά όσα, πόσα πολλά· λέγεται για ήχο, τόσο δυνατός όσο, όσο δυνατός·

στον πληθ., τόσα όσα, Λατ. quot, το προσδιοριζόμενο που προηγείται είναι το *τόσος*, μετά το οποίο το *όσος* σημαίνει απλώς όσος· *τόσσον χρόνον, όσσον άνωγας*, τόσο χρόνο, όσον όρισε, σε Ομήρ. Ιλ.· συχνά το δεικτικό προσδιοριζόμενο που προηγείται παραλείπεται, *φωνή όση σκύλακος*, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με το *τις*, χρησιμ. για να δηλώσει αόριστο, αδιευκρίνιστο μέγεθος ή αριθμό, *όσον τι δένδρον*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** με επίθ. που δηλώνουν ποσότητα, *όχλος ύπερφυής όσος*, τερατωδώς μεγάλος, σε Αριστοφ.· *θαυμαστόν όσον διαφέρει*, διαφέρει εκπληκτικά, σε Πλάτ.· ομοίως, στην Λατ. *mirum quantum, immane quantum*. **4.** με υπερθ., *όσα πλεϊστα*, τα δυνατόν περισσότερα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· βλ. κατωτ. IV. 4. **5.** με απαρ., τόσο πολός όσος είναι αρκετός, *όσον άποζήν*, αρκετό για να ζει κάποιος απ' αυτό, σε Θουκ.· *όσονδοκεϊν*, αρκετό για να φαίνεται, σε Σοφ. **6.** με οριστ., *όσσον έγωγε γιγνώσκω*, όσο τουλάχιστον γνωρίζω εγώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *όσονπερ σθένω*, σε Σοφ. κ.λπ. **II. 1.** ακολουθ. από μόρια, *όσος άν*, οσοδήποτε μεγάλος, με υποτ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** *όσος δή*, όσο μεγάλος, *έπι μισθῶ όσῳ δή*, λέγεται για πληρωμή συγκεκριμένου ποσού, σε Ηρόδ.· *όσοσοῦν*, Ιων. -ῶν, οσοδήποτε μικρός, στον ίδ. **III.** τα *όσον* και *όσα*, ως επίρρ.: **1. α)** σε τέτοιο βαθμό όσον, τόσο πολύ όσο, *οὐ μέντοι έγώ τόσον αίτιός είμι, όσον οί άλλοι*, σε Ομήρ. Ιλ.· με απαρ., *όσον γέ μ' είδέναι*, τόσο όσο μπορώ να γνωρίζω, σε Αριστοφ. **β)** πόσο, πόσο πολύ, *ίστε όσσον περιβάλλετον ίπποι*, γνωρίζετε πόσο υπερείχαν, σε Ομήρ. Ιλ.· με επίθ., *πόσο, όσον μέγα*, σε Ησίοδ. κ.λπ. **2.** μόνο τόσο όσο, μόνο έως, *όσον ές Σκαιάς τε πύλας και φηγόν ίκανε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *εί μη όσον γραφή*, εκτός από μια εικόνα μόνο, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για αποστάσεις, *όσον τε*, περίπου, σχεδόν, *όσον τ' όργυιαν*, σε Ομήρ. Οδ.· *όσον τε δέκα στάδια*, σε Ηρόδ. **4.** με επίθ., *όσσον βασιλεύτερός είμι*, σε τέτοιο βαθμό όσο, καθόσον, είμαι ενδοξότερος βασιλιάς, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως με επιρρ., *όσον τάχιστα*, στους Αττ.· *όσον μάλιστα*, σε Αισχύλ. **5.** με αρνητικά, *όσον οὐ ή όσονού*, Λατ. *tantum non*, παρά μόνον, σχεδόν, σε Θουκ.· *όσον οὐκ ήδη*, αμέσως, σε Ευρ.· *οὐχ όσσον οὐκ ήμύναντο άλλ'*, όχι μόνο δεν εκδικήθηκαν για λογαριασμό τους, σε Θουκ.· *όσον μή*, μόνον που δεν, εκτός από το ότι, με την εξαίρεση του ότι, *όσον γε μη ποτιψάυων*, όσο μπορώ χωρίς να αγγίξω..., σε Σοφ. κ.λπ. **IV. 1.** *όσῳ, όσῳ περ*, με όσο πολύ, με όσο, *όσῳ πλέον*, σε Ησίοδ.· *διέδεξε, όσῳ έστι τοῦτο άριστον*, σε Ηρόδ. **2.** το *όσῳ* με συγκρ. όταν ακολουθ. άλλος συγκρ. με το *τοσοῦτω*, όπως το Λατ. *quo ή quanto melior, eo magis*, *όσῳ μάλλον πιστεύω, τοσοῦτω μάλλον άπορῶ*, σε Πλάτ. **V. 1.** τα *ές όσον, έφ' όσον, καθ' όσον* συχνά χρησιμ. σχεδόν όπως το *όσον, είς όσον σθένω*, σε Σοφ.· *έφ' όσον ήδύνατο*, σε Θουκ. **2.** *έν όσῳ*, ενώ, κατά τη διάρκεια που, σε Αριστοφ., Θουκ. **όσ-περ** (Επικ. επίσης **ῶ-περ**), *ή-περ, ὄ-περ*· γεν. *οὔπερ*· στους Ίωνες συγγραφείς και ποιητές, το άρθρ., δανείζει τις πλάγιες πτώσεις, γεν. *τοῦπερ*, δοτ. *τήπερ*, πληθ. *τοίπερ, τάπερ, τῶνπερ*· **I.** ακριβώς ο άνθρωπος που, ακριβώς το πράγμα που, συχνά όμως απλώς αντί *ός*, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.** *απόλ., άπερ*, όπως, ως, όπως το *καθάπερ* (βλ. [καθά](#)), σε Αισχύλ. **2.** *ήπερ*, με τον τρόπο που, όπου, που, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· Ιων. *τήπερ*· επίσης, ως, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **όσπριον, τό**, όσπριο όλων των ειδών, σε Ηρόδ.· στον πληθ., σε Ξεν. **όσσᾶ**, Αττ. **ῶττα, ή, I. 1.** φήμη, διάδοση, Λατ. *fama*, η οποία, καθώς η πηγή της ήταν άγνωστη, θεωρούνταν θεϊκή, λόγος που ήρθε από τα πέρατα, *όσσα έκ Διός*, σε Ομήρ. Οδ.· προσωποποιημένη ως αγγελιοφόρος του Δία, σε Όμηρ. **2.** γενικά, φωνή, σε Ησίοδ. **3.** γενικότερα, ήχος, λέγεται για άρπα, σε Όμηρ. Ύμν.· κρότος μάχης, σε Ησίοδ. **4.** προφητική φωνή, προφητεία, προειδοποίηση, σε Πίνδ.

ὄσσα, Ιων. και Επικ. ουδ. πληθ. του ὅσος αντί ὅσα.

ὄσσάκι, Ιων. και Επικ. αντί ὀσάκις.

ὄσσάτιος[ᾱ], Επικ. εκτεταμ. τύπος του ὅσος, σε Ομήρ. Ιλ.

ὄσσε, τώ, ουδ. δυϊκ., τα δύο μάτια, ονομ. και αιτ. στον πληθ. με επίθ., ὄσσε φαεινὰ αἱματόεντα, σε Ομήρ. Ιλ.· στον ενικ. με ρήμα, πυρὶ δ' ὄσσε δεδήκει, στον ιδ.· γεν. πληθ. ὄσσων, σε Ησίοδ., Αισχύλ.· και δοτ. ὄσσοις, ὄσσοισι, σε Ησίοδ.
ὄσσιχος[ι], -η, -ον, Επικ. υποκορ. του ὅσος, ὄσσος, ὅσο μικρός, πόσο μικρός, Λατ. quantulus, σε Θεόκρ.

ὄσσομαι (ὄσσε), Επικ. αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ. χωρίς αύξ., **1.** βλέπω, ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν (έτσι στον Σαίξπηρ: «στα μάτια του μυαλού μου»), σε Ομήρ. Οδ. **2.** προμαντεύω, προοιωνίζομαι, κακά, ἄλγεα, σε Όμηρ. **3.** προαναγγέλω, προλέγω στους άλλους, στον ιδ.

ὄσσος, -η, -ον, Επικ. και Ιων. αντί ὅσος.

ὀστάριον[ᾱ], τό, υποκορ. του ὀστέον, μικρό κόκαλο, κοκαλάκι, σε Ανθ.

ὀσ-τε (Επικ. επίσης ὀ-τε), ἥ-τε, ὄ-τε, **1.** ο οποίος, η οποία, το οποίο, ακριβώς όπως το απλό ὅς ή ὅστις, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ.· ουδ. τό τε, σε Ησίοδ.· πληθ. τά τε, σε Ομήρ. Ιλ.· πληθ. θηλ. τάς τε, στο ιδ. **2.** ἐξ οὔτε, από την ώρα που, σε Αισχύλ.

ὀστέϊνος, -η, -ον, φτιαγμένος από κόκαλο, κοκάλινος, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ὀστέον, τό, Αττ. συνηρ. **ὀστοῦν**, ποιητ. **ὀστεῦν**, πληθ. **ὀστέα**, Αττ. συνηρ. ὀστᾶ, Αττ. γεν. πληθ. ὀστών, επίσης ὀστέων (χάριν μέτρου), σε Σοφ., Αριστοφ.· Επικ. γεν. πληθ. ὀστεόφιν (βλ. κατωτ.), Λατ. os, ossis, κόκαλο, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· λευκὰ ὀστέα, τα ξασπρισμένα κόκαλα των νεκρών, σε Ομήρ. Οδ.

ὀστίνος, -η, -ον (ὀστέον), Αττ. τύπος του ὀστέϊνος· τὰ ὄστινα, Λατ. tibiae, αυλοί φτιαγμένοι από κόκαλο, σε Αριστοφ.

ὀσ-τις, ἥ-τις, ὅτι (συχνά το ουδ. γράφεται ὅ,τι, για να διακρίνεται από το ὅτι, ὅτι), με διπλούς κλιτικούς τύπους, γεν. οὔτινος, ἥστινος, δοτ. ῥῆτινι, ἥτινι κ.λπ.· πληθ. οἷ-τινες, αἷ-τινες, ἄ-τινα κ.λπ.· ο Όμηρ. παραθέτει επίσης τον αρσ.

ισοδύν. τύπο ὅτις και το ουδ. ὅ τι· από το ὅτις επίσης προκύπτουν πτώσεις με μονή κλίση, δηλ. γεν. ὅτου, Επικ. ὅττεο, συνηρ. ὅττεν, ὅτεν· δοτ. ὅτω, Επικ. ὅτεφ· Επικ. αιτ. ὅτινα· ονομ. πληθ. ουδ. ὅτινα· γεν. ὅτεων, Αττ. ὅτων· δοτ. ὀτέοισιν, Αττ. ὅτοισι· θηλ. ὀτέησιν· αιτ. ὅτινας· για τον Ιων. και Επικ. τύπο

ᾶσσα, Αττ. **ᾶττα**, βλ. **ᾶσσα**. **I.** κάθε ένας ο οποίος, κάθε μία η οποία, κάθε ένα το οποίο, δηλ. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οτιδήποτε, διαφέροντας από το ὅς, όπως το Λατ. quisquis από το qui, σε Όμηρ. κ.λπ.· ὄντινα κιχείη, οποιονδήποτε συνελάμβανε, σε Ομήρ. Ιλ.· ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόςσῃ, οποιοσδήποτε παραβιάσει τον ὄρκο του, στο ιδ. κ.λπ.· ἔστιν ὅστις, Λατ. est qui, συχνά με αρνητικό μόριο ή λέξη, οὐκ ἔστιν ὅτω μείζονα μοῖραν νείμαιμι', δεν υπάρχει κανείς στον οποίο θα μπορούσα να δώσω μεγαλύτερο μερίδιο, σε Αισχύλ. κ.λπ.· οὐδὲν ὃ τι οὐ, κάθε τι, σε Ηρόδ. **II.** μόλις διαφορετικό από το ὅς, ο οποίος, βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστι, βωμός, ο οποίος..., σε Θουκ. **III.** σε πλάγιες ερωτήσεις, ξείνος ὁδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, σε Ομήρ. Οδ.· σε διάλογο, όπου το πρόσωπο που ερωτάται επαναλαμβάνει την ερώτηση που τέθηκε· με το τίς, όπως π.χ. οὔτος τί ποιεῖς; Απάντ. ὃ τι ποιῶ; (ρωτάς) τι κάνω; σε Αριστοφ. **IV.** το ουδ. ὃ τι χρησιμ. απόλ. ως σύνδ., βλ. **ὅτι**. **V.** **1.** ἐξ ὅτου, από την ώρα που, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** από ποια αιτία, στον ιδ., σε Ευρ.

ὀστοῦν, τό, Αττ. συνηρ. αντί ὀστέον.

ὀστο-φυής, -ές (φυή), αυτός που έχει φύση ή ουσία οστεώδη, σε Βατραχομ.

ὀστράκευς, -έως, ὁ (ὄστρακον), κεραμικό αγγείο, σε Ανθ.

όστρακίζω, μέλ. -ίσω, εξορίζω με πηλίνα πινάκια που έφεραν το όνομα αυτού που επρόκειτο να εξοριστεί, εξοστρακίζω, σε Θουκ.· ο οστρακισμός (όστρακισμός) υιοθετήθηκε στην αρχ. Αθήνα για να θέσει σε έλεγχο την ισχύ μεμονωμένων προσώπων, που είχαν γίνει ισχυροί απειλώντας έτσι τις πολιτικές ελευθερίες.

όστρακίνδα, επίρρ., παίζοντας με πινάκια από πηλό ή θαλάσσια όστρακα, παιδιὰ όστρακίνδα, παιχνίδι που παίζεται με ένα όστρακον, μαύρο από τη μια πλευρά και άσπρο από την άλλη, το οποίο το πετούσαν τα παιδιά πάνω σε μια γραμμή που είχε χαραχθεί για να χωρίζει τις δύο ομάδες, και αναλόγως αν έπεφτε με την άσπρη ή τη μαύρη πλευρά προς τα πάνω, η μία ομάδα ήταν υποχρεωμένη να κυνηγήσει την άλλη, που έπρεπε να τραπεί σε φυγή και να καταδιωχθεί· όστρακίνδα βλέπειν (με αναφορά στο όστρακισμός), σε Αριστοφ.

όστράκινος[ᾱ], -η, -ον, γήινος, πηλινός, σε Ανθ., Κ.Δ.

όστράκισμός, ό, οστρακισμός, βλ. **όστρακίζω**.

όστράκό-δερμος, -ον (δέρμα), αυτός που έχει κέλυφος σαν κομμάτι από κεραμίδι, που έχει σκληρό κέλυφος, σε Βατραχομ.

όστράκοεις, -εσσα, -εν, ποιητ. αντί όστράκινος, δόμος όστρακοείς, σε Ανθ.

όστράκον, τό, I. 1. πηλίνο αγγείο, Λατ. testa, σε Αριστοφ. **2.** κεραμίδι ή κομμάτι κεραμιδιού, ιδίως, πινάκιο που χρησιμοποιείτο σε ψηφοφορία (βλ. **όστρακίζω**), σε Πλάτ. **3.** είδος πηλινής καστανιέτας, σε Αριστοφ. **II.** το σκληρό κέλυφος των οστρακόδερμων ζώων, όπως σαλιγκάρια, μύδια, χελώνες, σε Ομηρ. Ύμν., Θεόκρ.

όστράκοφορία, ή, ψηφοφορία με όστρακα, σε Πλούτ.

όστράκό-χροος, -ον (χρόα), με μεταπλ. αιτ. όστρακόχροα, αυτός που έχει τραχιά επιδερμίδα ή σκληρό κέλυφος, σε Ανθ.

όστρειο-γρᾶφής, -ές (γράφω), αυτός που είναι χρωματισμένος με πορφυρό χρώμα, σε Ανθ.

όστρεον, Αττ. **όστρειον, τό**, στρείδι, Λατ. ostrea, σε Αισχύλ., Πλάτ.

όστ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με οστό, οστεώδης, σε Ξεν.

όσφραίνομαι (ᾶζω), μέλ. *όσφρήσομαι*, αόρ. β' *όσφρόμην*, απαρ. *όσφρέσθαι*, μτχ. *όσφρόμενος*· συλλαμβάνω το άρωμα, μυρίζω, αντιλαμβάνομαι με την όσφρηση, ανιχνεύω, με γεν., σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· απόλ., σε Πλάτ.

όσφραντήριος, -α, -ον, αυτός που οσφραίνεται, ικανός να οσφραίνεται, αυτός που έχει δυνατή όσφρηση, σε Αριστοφ.

όσφραντο, Ιων. γ' πληθ. υπερσ. του *όσφραίνομαι*.

όσφρησις, ή, η αίσθηση της οσμής, οσμή, μυρωδιά, σε Πλάτ.

όσφρόμενος, μτχ. αορ. β' του *όσφραίνομαι*.

όσφύς[ῡ], ή, γεν. *όσφύος [ῡ]*, αιτ. *όσφύν*, επίσης *όσφύα*· πλευρό ή πλευρά, το κατώτερο τμήμα της σπονδυλικής στήλης, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.·

άναζώννυσθαι τήν όσφύν, περιδένω, περιζώνω τα πλευρά μου, σε Κ.Δ.·

όκαρπός τής όσφύος, ο καρπός των πλευρών, δηλ. ο γιος, στο ίδ.

όσχος, ό, = *μόςχος*, κλαδί αμπελιού, σε Αριστοφ.

όσχο-φόρια ή ώσχ-, τά (φέρω), μια από τις ημέρες της Αθηναϊκής εορτής *Σκίρα*, κατά την οποία αγόρια που κρατούσαν κλαδιά από αμπέλι φορτωμένα με σταφύλια (βλ. **όσχος**) πορεύονταν σε πομπή από το ναό του Βάκχου σ' εκείνον της Σκιράδος Αθηνάς (*Αθηνᾶ Σκιράς*), σε Πλούτ.

όταν αντί **ότ'άν (ότεᾶν)**, επίρρ. χρόνου, όποτε, κάθε φορά που, Λατ.

quandocunque, ακολουθ. από υποτ., σε Όμηρ. κ.λπ.· στην Επικ. επίσης *ότε κεν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἰς ότε κεν*, μέχρι τότε, όπότε..., σε Ομήρ. Οδ.· *όταν*

τάχιστα, Λατ. quum primum, σε Ξεν.

ότε, αναφορ. επίρρ. χρόνου, που σχηματίζεται από την αναφορ. ρίζα *ό* και το *τε* (βλ. **τε** B)· στο δεικτ. *τότε*, και στο ερωτημ. *πότε*· **I. 1.** όταν, Λατ. *quum, quando*, και ακολουθ. από οριστ., σε Όμηρ. κ.λπ.· από ευκτ.· λέγεται για μελλοντικά γεγονότα που παρουσιάζονται στον λόγο ως αβέβαια, σε Ομήρ. Ιλ.· στον Όμηρ., μερικές φορές αντί *όταν*, με υποτ. **2.** ελλειπτικό στη φράση *ἔστιν ὅτε* ή *ἔσθ' ὅτε*, όπως το Λατ. *est ubi*, υπάρχουν φορές που, μερικές φορές, που και που, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** με αιτιολογική σημασία, όπως το Λατ. *quum*, επειδή, αφού, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **III.** το **ούτε** απόλ. ως επίρρ. όπως το *ἔσθ' ὅτε*, μερικές φορές, *ὅτε μέν...*, *ἄλλοτε...*, *ὅτε μέν...*, *ἄλλοτε δ' αὖ...*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅτε μέν...*, *ὅτε δέ...*, σε Αριστ.

ότε, **I.** το ουδ. της *ὅσ-τε*. **II.** Ιων. αρσ. αντί *ὅσ-τε*, σε Ομήρ. Ιλ.

ότεοισιν, Επικ. και Ιων. δοτ. πληθ. του *ὅστις*· **ότευ**, γεν. *ὅτεω*, δοτ. *ὅτεων*, γεν. πληθ.

ὅτι, Επικ. **ὅττι** (συχνά γράφονται *ὅ, τι* και *ὅ, ττι*, για να διακρίνονται από τα *ὄτι, ὄττι*, ὄτι), **I.** ουδ. της *ὅστις*, που χρησιμ. ως επίρρ., όπως το *διότι*, σε πλάγιες ερωτήσεις, γιατί, γι' αυτό, *ὅς κ' εἶποι, ὅτι τόσσον ἐχώσατο*, ποιος θα μπορούσε να πει γιατί είναι τόσο θυμωμένος, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἦν μὴ φράσης ὅ τι...*, αν δεν μου πεις γιατί..., σε Αριστοφ. **II.** *ὅ τι μή* ή *ὅ τι μή*, μετά από αποφαιτική φράση, εκτός εάν, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐδαμοί, ὅτι μὴ Χῖοι μῶνοι*, σε Ηρόδ. **III.** με υπερθ. επίρρ., *ὅ ττι τάχιστα*, το ταχύτερο δυνατόν, σε Όμηρ.· ομοίως, *ὅ τι τάχος*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ὅ τι μάλιστα*, *ὅ τι ἐλάχιστα* κ.λπ., σε Θουκ.· επίσης με επίθ., *ὅ τι πλείστον ναυτικόν, ὅτι πλείστον χρόνον*, σε Ξεν.· *ὅ τι πλείστη εὐδαιμονία*, σε Πλάτ.

ὅτι, Επικ. επίσης **ὅττι**, **I.** ειδικός σύνδ., ὅτι, Λατ. *quod*, μετά από ρήματα που δηλώνουν ὄραση ή γνώση, σκέψη ή ρήση, όταν μεταφέρουμε τα λόγια κάποιου άλλου, *ἠγγέλθη, ὅτι Μέγαρο ἀφέστηκε*, έφτασε το νέο ὅτι η πόλη των Μεγάρων έχει στασιάσει (όπου λέμε είχε), σε Θουκ.· *ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσι* (όπου λέμε ὅτι θα έστελναν), στον ιδ.· στον πλάγιο λόγο, με ευκτ., *ἠπέιλησ' ὅτι βαδιοίμην*, απείλησα ὅτι θα έφευγα, σε Αριστοφ. **II.** πλεον. πριν από τα ακριβή λόγια μιας ομιλίας (όπου στο ύφος γραφής μας ο σύνδ. παραλείπεται, ενώ τη θέση του συμπληρώνουν τα εισαγωγικά), *καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἡ αὐτή μοι ἀρχή ἐστι*, και είπα: «Θα αρχίσω από το ίδιο σημείο», σε Πλάτ.

III. το *ὅτι* στην Αττ. μπορεί να αντιπροσωπεύει μια ολόκληρη πρόταση, ιδίως σε καταφατικές απαντήσεις, *οὐκοῦν τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι*· Απαντ. *δῆλον δὴ ὅτι* (δηλ. *ὅτι κάκιον ἂν εἴη*), στον ιδ.· ομοίως, στις καταφάσεις η ελλειπτική φράση εκφράζεται με το *οἶδ' ὅτι, οἶσθ' ὅτι* κ.λπ., και με το *δηλονότι* (δηλ. *δῆλόν ἐστιν*), που λειτουργεί ως επίρρ. **IV.1.** *οὐχ ὅτι...*, *ἀλλὰ ἢ ἀλλὰ καί...*, όχι μόνον..., αλλά επίσης..., σε Ξεν.· *οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες*, σε Πλάτ.· το *οὐχ ὅτι*, όταν δεν ακολουθ. από δεύτερη πρόταση, σημαίνει μολονότι, παρόλο που, *οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησι*, στον ιδ. **2.** λέγεται για το *ὅτι μή*, βλ. **ὅτι** II. **V.** ως αιτιολογικό μόριο, γι' αυτό, επειδή, αφού, καθώς, Λατ. *quod*, σε Όμηρ. κ.λπ.

οτιή, I. 1. σύνδ., κωμ. τύπος του *ὅτι*, επειδή, σε Αριστοφ. **2.** = *ὅτι*, ὅτι, στον ιδ. **II.** = *ὅ τι*, γιατί, *οτιή τί δή;*; γιατί έτσι; πώς κι έτσι; στον ιδ.

οτι-οὖν = *ὅτι οὖν*, ουδ. του *ὅστις οὖν*, οτιδήποτε, σε Θουκ.

οτις, οτινα, οτινας, Επικ. αντί *ὅσ-τις, ὄν-τινα, οὖσ-τινας*.

ὀτλεύω, μέλ. -σω, υποφέρω, ανέχομαι, σε Βάβρ.

ὀτλος, ὁ, επιβάρυνση, ταλαιπωρία, σε Αισχύλ.

ὄτοβος, ὁ, κάθε δυνατός θόρυβος, ὅπως ο κρότος της μάχης, σε Ησίοδ.· θόρυβος αρμάτων, σε Αισχύλ.· βροντή κεραυνού, σε Σοφ.· επίσης, λέγεται για τον οξύ ήχο του αυλού, *γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον*, στον ιδ. (νηχοιμ. λέξη).
ὄτοτοῖ, επιφών. πόνου και λύπης, αχ! ωιμέ! στους Τραγ.· ομοίως, *ὄτοτοτοῖ*, σε Αισχύλ.· *ὄτοτοτοῖ τοτοῖ*, στον ιδ.· *ὄτοτοτοτοῖ τοτοῖ*· *ὄτοτοτοτοτοτοῖ*, σε Ευρ.
ὄτοτύζω, μέλ. -ζομαι, θρηγνῶ γοερά, σε Αριστοφ.· μέλ. *ὄτοτύζομαι*, στον ιδ.
— Παθ., θρηγνύμαι, με θρηνολογούν, σε Αισχύλ.

Ὀτοτύξιοι, οἱ, κωμ. κύριο όνομα, άντρες ικανοί μόνο για θρήνους, με παρηχητικό λογοπαίγνιο στο *Ὀλοφύξιοι* (κάτοικος της πόλης Ολόφυξος, κοντά στο όρος Άθως, σε Αριστοφ.).

ὀτρᾶλέος, -α, -ον (βλ. **ὀτρύνω**), = το επόμ., χρησιμ. από Όμηρ. και Ησίοδ. μόνο στο επίρρ. *ὀτρᾶλέως*, γρήγορα, πρόθυμα.

ὀτρηρός, -ά, -όν (ὀτρύνω), ταχύς, ευκίνητος, πολυάσχολος, πρόθυμος, σε Όμηρ., Αριστοφ.· επίρρ. -ρῶς = *ὀτραλέως*, σε Ομήρ. Οδ.

ὄτρηξ, ονομ. πληθ. του *ὄθριζ*.

ὀτρυντός[υ], -ύος[υ], ή, παρότρυνση, προτροπή, σε Ομήρ. Ιλ.

ὀτρύνω[υ], Επικ. απαρ. *ὀτρυνέμεν*· παρατ. *ὠτρυνον*, Ιων. *ὀτρύνεσκον*, Επικ. μέλ. *ὀτρύνέω*, αόρ. α' *ὠτρῶνα*. **1.** διεγείρω, παρακινώ, κεντρίζω, προτρέπω, ενθαρρύνω, σε Ομήρ. Ιλ.· με απαρ., *ὀτρύνω τινὰ πολεμίζειν*, στο ιδ.· *γήμασθαι*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· με το απαρ. να παραλείπεται, *ή τινά ὀτρυνέεις ἐπίσκοπον* (ενν. *ιέναι*); δεν θα προτρέψεις κάποιον (να πάει) ως κατάσκοπο; σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ. ή Παθ., εγείρομαι, σπεύδω, σε Όμηρ. κ.λπ.· με απαρ., *ὀτρυνώμεθ' ἄμυνέμεν ἀλλήλοισιν*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για πράγματα, σπεύδω προς τα μπρος, επιταχύνω, αναπτύσσω ταχύτητα, σε Όμηρ. κ.λπ.

ὄττα, Αττ. αντί *ὄσσα*.

ὄτ-τεο, ὄτ-τευ, Επικ. αντί *οὔ-τινος*, γεν. του *ὄστις*.

ὄττι, Επικ. αντί *ὅτι* (σύνδ.), ότι, επειδή.

ὄττι, Επικ. αντί *ὅτι*, ουδ. του *ὄστις*, οτιδήποτε.

ὄ-τω, Αττ. αντί *ὄ-τινι*, δοτ. του *ὄστις*.

οὔ, πριν από φιλόφωνο φωνήεν **οὐκ**, ενώ πριν από δασύπνοο **οὐχ**, Αττ. επίσης **οὐχί**, Επικ. **οὐκί**· επίρρ. που χρησιμ. ως αρνητικό μόριο σε προτάσεις κρίσεως (πρβλ. **μή**), όχι, Λατ. *non*.

A.ΧΡΗΣΗ I. Συνάπτεται με μεμονωμένες λέξεις για να σχηματίσει μια οιονεί σύνθ. λέξη, *οὐ δίδωμι*, κατακρατώ, *οὐκ ἔω*, αρνούμαι, *οὐκ ἐθέλω*, Λατ. *nolo*, *οὐ φημι*, Λατ. *nego*. **II. 1.** ως αρνητικό όλης της πρότασης, *τήν δ' ἐγὼ οὐ λύσω*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** σε εξαρτημένες προτάσεις το *οὐ* χρησιμ.: **α)** με τα *ὅτι* και *ὥς*, μετά από λεκτικά ή γνωστικά ρήματα, *ἔλεξε ὥς Ἕλληνες οὐ μενοῖεν*, σε Αισχύλ. **β)** σε αιτιολογικές προτάσεις, καθώς και σε χρονικές προτάσεις που αναφέρονται σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, *ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται*, σε Ηρόδ.· *οὐκ ἔσθ' ἐραστής ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ*, σε Ευρ. **3.** σε υποθετική πρόταση το *μή* είναι απαραίτητο, εκτός: **α)** όταν το *οὐ* έχει στενή σύναψη με το ρήμα (βλ. ανωτ. I), *εἰ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **β)** όταν η εξαρτημένη πρόταση είναι υποθετική μόνο κατά τον τύπο, *μή θανμάσης, εἰ πολλὰ οὐ πρέπει σοι* (όπου *εἰ* = *ὅτι*), σε Ισοκρ.· *δεινὸν γὰρ εἴη πρῆγμα, εἰ Ἕλληνας οὐ τιμωρησόμεθα*, σε Ηρόδ. **4.** το *οὐ* χρησιμ. με απαρ. στον πλάγιο λόγο, όταν αντιπροσωπεύει την οριστ. του ευθέος λόγου, *λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι*, σε Θουκ.· *οἶμαι οὐκ ὀλίγον ἔργον αὐτὸ εἶναι* σε Πλάτ. **5.** το *οὐ* χρησιμ. με *μηχ.*, όταν αυτή μπορεί να αναλυθεί σε πλήρη πρόταση με άρνηση *οὐ· κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας* = *ὅτι οὐ πολλοὶ εἴσι*, σε Θουκ. **6.** έναρθρα επίθ. και έναρθρα αφηρημένα ουσ. συνήθως

συνάπτονται με το μή (βλ. μή B. 6), αλλά και το οὐ χρησιμ. περιστασιακά· τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν, η μη διάλυση της γέφυρας, το γεγονός ότι δεν διαλύθηκε, σε Θουκ.· ομοίως, ἡ οὐ περιτείχισις, στον ιδ. **B.** ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ, το αρνητικό μόριο συχνά επαναλαμβάνεται, έτσι ώστε τα δύο αρνητικά μόρια δεν ισοδυναμούν με ένα καταφατικό, σε Αтт.· οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον φίλου, σε Ευρ.· καθεύδων οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μή ζῶντος, σε Πλάτ.· οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει, στον ιδ. **Γ.** ΠΛΕΟΝΑΣΜΟΣ του οὐ· μετά από ρήματα που δηλώνουν άρνηση, αμφιβολία και έριδα, ακολουθ. από τα ὡς ή ὅτι, το οὐ παρεμβάλλεται, ενώ στην Αγγλική το αρνητικό μόριο δεν απαιτείται, ἀμφισβητεῖ ὡς οὐ δεῖ δίκην διδόναι, σε Πλάτ.· ομοίως, το οὐ χρησιμ. στο δεύτερο σκέλος μιας αποφατικής παραβολικής πρότασης, ἤκει ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας, σε Ηρόδ. **Δ.** στην ποίηση, εάν το ἦ βρίσκεται πριν από το οὐ, οι δυο ηχητικές εκφορές συνενώνονται σε μια (συνίζηση), όπως στα ἦ οὐ, μή οὐ. **Ε.** το οὐ σε συνδυασμό με άλλα μόρια θα το βρούμε σε αλφαβητική σειρά, οὐ γάρ, οὐ μή κ.λπ.

οὔ, **I.** γεν. της αναφορ. αντων. ὅς. **II.** ως επίρρ., όπου, βλ. ὅς, ἤ, ὅ B. III. **οὔ**, **I.** Λατ. sui, γεν. ενικ. γ' προσ., αρσ. και θηλ. αντί αὐτοῦ, αὐτῆς, επίσης όμως αντί αὐτοῦ, αὐτῆς, σε Όμηρ.· Ιων. και Επικ. τύποι, **ἔο**, **εὔ**, **εἶο**· Επικ. επίσης **ἔθεν**. **II.** δοτ. οἷ, Λατ. sibi = αὐτῶ, αὐτῇ, στον εαυτό του, στον εαυτό της, οἷ αὐτῶ και ἐοῖ αὐτῶ, σε Όμηρ.· αλλά, το εγκλιτ. οἷ = αὐτῶ, αὐτῇ, σ' αυτόν, σ' αυτήν, στον ιδ. **III.** αιτ. ἔ, Λατ. se, ἔ αὐτόν, ἔ αὐτήν, σε Όμηρ.· το οποίο στην Αтт. γίνεται ἐαυτόν, βλ. ἐαυτοῦ· τα εγκλιτ. ἐ, ἐέ, αυτόν, αυτήν, σε Ομήρ. Ιλ. **IV.** άλλοι τύποι της αιτ. είναι *σφε*, *μιν*, *νιν*, βλ. τα οικεία λήμματα. **V.** η ονομ. ήταν ἴ, βλ. το οικείο λήμμα Vκ.λπ. **VI.** για τον δυϊκ. και τον πληθ., βλ. σφωέ, σφεις.

οὔά, Λατ. vah! επιφών. θαυμασμού ή έκπληξης, α! ω! σε Κ.Δ.

οὔαί, Λατ. vah! ah! επιφών. πόνου ή θυμού· οὔαί σοι, αλίμονο σε σένα! σε Κ.Δ.

οὔᾱς, **τό**, ποιητ. αντί οὔς, αυτί.

οὔᾱτόεις, **-εσσα**, **-εν**, αυτός που έχει μακριά αυτιά, σε Ανθ.

οὔγάρ, **I.** διότι δεν, δηλώνοντας αρνητική αιτιολογία, σε Όμηρ. κ.λπ.· το οὐ γάρ, σε απαντήσεις, γιατί όχι, σε Πλάτ. **II. 1.** ελλειπτικό, σε ερωτηματικές αποκρίσεις, όπου πρέπει να συμπληρωθεί ένα ναι· τούτους ἀγαθοὺς ἐνόμισας; Απάντ.: οὐ γάρ..; ναι, γιατί δεν θα 'πρεπε; γιατί όχι; σε Αριστοφ. **2.** σε ερωτήσεις όπου αναμένεται καταφατική απάντηση· οὐ γάρ ὁ Παφλαγὼν ἀπέκρυπτε ταῦτας; γιατί, δεν τους κρατούσε κρυμμένους; στον ιδ.

οὔγάρἀλλά, ελλειπτική φράση, που χρησιμ. στην Αтт. για να εκφράσει άρνηση και να την αιτιολογήσει, Λατ. enimvero, μή σκῶπτέ μ', οὐ γάρ ἀλλ' ἔχω κακῶς (δηλ. μή σκῶπτέ με· οὐ γάρ σκωπτικῶς, ἀλλὰ κακῶς ἔχω), σε Αριστοφ.

οὔγάροῦν, ως απάντηση σε μια αποφατική πρόταση, όπου το οὔν αναφέρεται σε προηγούμενη ένδειξη ανάγοντάς την σε λογικό συμπέρασμα, γιατί όχι; σίγουρα όχι, σε Πλάτ.

οὔγάρπου, διότι με κανένα τρόπο, σε Πλάτ.

οὔγάρτοι, απλώς το οὐ γάρ με επιτετ., σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· ομοίως,

οὔγάρτοιἀλλά, σε Πλάτ.

οὔγώ, Αтт. κράση αντί ὁ ἐγώ.

οὔδαῖος, **-α**, **-ον** (**οὔδας**), γήινος, χθόνιος, λέγεται για τον Πλούτωνα, σε Ανθ.

οὐδ᾽ αὐμῆ ἢ **οὐδαμά** (βλ. κατωτ.), επίρρ. του *οὐδαμός*, **I. 1.** λέγεται για τόπο, πουθενά σε κανέναν τόπο, σε Ησίοδ., Αισχύλ.· *οὐδ' ἄλλη*, σε Ηρόδ.· *ἄλλη οὐδ.*, σε κανέναν άλλο τόπο, στον ιδ.· με γεν., *οὐδαμὴ Αἰγύπτου*, σε κανένα άλλο μέρος της Αιγύπτου, στον ιδ. **2.** προς καμιά κατεύθυνση, προς κανένα μέρος, στον ιδ. **II.** λέγεται για τρόπο, με κανένα τρόπο, με κανένα μέσο, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· σε καμιά περίπτωση, ποτέ, σε Ηρόδ., Σοφ.· οι ποιητές χρησιμ. είτε το *οὐδαμῆ*, Δωρ. -μᾶ [ā], είτε το *οὐδαμά* [μᾶ], ανάλογα με το μέτρο.

οὐδ᾽ αὐμόθεν, επίρρ. του *οὐδαμός*, από κανέναν τόπο, από καμιά πλευρά, σε Πλάτ. κ.λπ.

οὐδ᾽ αὐμόθι, Ιων. αντί *οὐδαμοῦ*, πουθενά, σε κανέναν τόπο, σε Ηρόδ.

οὐδαμοῖ, επίρρ. του *οὐδαμός*, προς κανένα μέρος, σε Αριστοφ., Ξεν.

οὐδ-ᾱμός, -ῆ, -όν αντί **οὐδ᾽ ᾱμός**, Ιων. αντί **οὐδ-εἰς**, ούτε καν ένας, κανένας, μόνο στον πληθ., κανείς, σε Ηρόδ.

οὐδ᾽ αὐμόσε, επίρρ. του *οὐδαμός* = *οὐδαμοῖ*, σε Θουκ., Πλάτ.

οὐδ᾽ αὐμοῦ, επίρρ. του *οὐδαμός* = *οὐδαμόθι*, **I. 1.** πουθενά, ως απάντηση στο *ποῦ*; *πού*; σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· με γεν., *οὐδαμοῦ γῆς*, σε Ηρόδ.· *οὐδαμοῦ ἦν φρενῶν*, σε Ευρ. **2.** *οὐδαμοῦ λέγειν* τινά, θεωρώ κάποιον μηδενικό, Λατ. *nullo in loco habere*, σε Σοφ.· ομοίως, *θεοὺς νομίζων οὐδαμοῦ*, σε Αισχύλ.· *οὐδαμοῦ* (ἢ *μηδαμοῦ*) *εἶναι, φαίνεσθαι*, όπως το *ne apparere quidem* του Κικέρωνα, δεν λαμβάνομαι υπ' ὄψιν, θεωρούμαι ανυπόληπτος, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για τρόπο, *ἄλλοθι οὐδαμοῦ*, με κανέναν άλλο τρόπο, στον ιδ.

οὐδαμῶς, επίρρ. του *οὐδαμός*, με κανέναν τρόπο, σε Ηρόδ., Αττ.· *ἄλλως οὐδαμῶς*, σε Ηρόδ.· *οὐδέποτε οὐδαμῆ οὐδαμῶς*, σε Πλάτ.

οὔδας, τό, γεν. *οὔδεος*, δοτ. *οὔδει*, *οὔδει*, **1.** η επιφάνεια της γης, έδαφος, χώμα, σε Όμηρ.· *πῖρα οὔδας*, εύφορο έδαφος, σε Ομήρ. Οδ.· *ὁδ᾽ ἄζ' ἔλον οὔδας*, δάγκωσαν το χώμα, έφαγαν χώμα, λέγεται για ετοιμοθανάτους, σε Όμηρ.· *οὔδει ἐρείσθη*, στηρίχθηκε στο έδαφος, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀπ' οὔδεος*, από το έδαφος, *οὔδάσθε*, προς το έδαφος, καταγής, σε Όμηρ.· *πρὸς οὔδας φορεῖσθαι, πεσεῖν βεβλήσθαι*, σε Τραγ. **2.** πάτωμα ή δάπεδο δωματίων ή σπιτιών, σε Όμηρ.· *παροιμ., ἐπ' οὔδει καθίζειν τινά*, οδηγώ κάποιον να καταντήσει στη στάθμη του δαπέδου, δηλ. τον απογυμνώνω από όλα όσα έχει, σε Ομηρ. Ύμν.

οὐδέ (οὐδέ), αρνητικό μόριο, που σχετίζεται με το *μηδέ* όπως το *οὐ* με το *μή*, **I.** ως σύνδ., **1.** αλλ' όχι, όταν προηγείται το *μὲν*· *ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ οὐδέ Ποσειδάων', οὐδέ γλαυκῶπιδι κούρῃ*, σε Ομήρ. Ιλ.· ούτε και, ούτε, Λατ. *neque, nec*· *τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος*, σε Αισχύλ.· *ἄθικτος οὐδ' οἰκητός*, σε Σοφ. **2.** όταν προηγείται μια απλή αποφαιτική λέξη, ούτε, *οὐκέτι σοι μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** όταν το *οὐδέ* επαναλαμβάνεται στην αρχή δύο αλληλοδιαδόχων προτάσεων, το πρώτο *οὐδέ* είναι συχνά επιρρ. (κατωτ. III), ούτε καν..., αλλά ούτε βεβαίως, λέγεται για να δηλώσει μια ισχυρότερη αντίθ. από τα *οὔτε...*, *οὔτε*, ούτε..., ούτε, στον ιδ., Αττ.

III. 1. ως επίρρ., ούτε καν, Λατ. *ne... quidem*· *οὐδ' ἡβαιόν*, ούτε λίγο, ούτε καν, καθόλου, *οὐδέ τυτθόν, οὐδέ μίνυνθα*, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· πριν το *ἐν* (ένα) δεν εκθλίβεται· *οὐδέ ἔν*, σε Αριστοφ. **2.** το *οὐδέ* συχνά επαναλαμβάνεται από κοινού με άλλες αποφαιτικές λέξεις· *ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδέ νουθετεῖν ἔξεστί σε*, σε Σοφ.· ομοίως, *οὐδέ γὰρ οὐδέ*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

οὐδ-εἰς, οὐδε-μῖᾱ (ποτέ -μῖῃ), **οὐδ-έν, I. 1.** ούτε καν ένας, δηλ. κανένας, κανείς, όπως το Λατ. *nullus* αντί *ne ullus*, σε Όμηρ. κ.λπ.· σπανίως στον πληθ. (όπου αντί αυτού χρησιμ. το *οὐδαμοῖ*), σε Ξεν.· *πρὸς οὐδένα τῶν Ἑλλήνων*, σε Δημ.· βλ. κατωτ. II. 3. **2.** *οὐδεὶς ὅστις οὐ*, Λατ. *nemo non*, καθένας, ο καθένας,

σε Ηρόδ., Αττ.· οὐδὲν ὃ τι οὐ, Λατ. nihil non, κάθε τι, καθένα, σε Ηρόδ.· η περίφραση αυτή κατέληξε να θεωρείται ως μία λέξη, έτσι ώστε το οὐδείς πέρασε στην ίδια πτώση με το αναφορ.· οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε, σε Πλάτ. **II. 1.** μηδαμινός, τιποτένιος, σε Αριστοφ. **2.** στο ουδ. λέγεται και για πρόσ.· οὐδὲν εἰμι, σε Ηρόδ.· πρὸς τὸν οὐδένα, σε Ευρ.· οὐδὲν εἶναι, δεν είμαι ικανός για τίποτε, είμαι ανάξιος, σε Αριστοφ. **3.** στον πληθ., οὐδένες ἐόντες, ὄντας τιποτένιοι, ανίκανοι, σε Ηρόδ.· ὄντες οὐδένες, σε Ευρ.· ὁ μὴδὲν ὦν κάξ οὐδένων κεκλήσομαι, στον ιδ. **4.** με προθ., παρ' οὐδὲν ἄγειν, θέσθαι, οδηγώ στο μὴδὲν, στην ανυποληψία, στην απαξίωση, σε Σοφ., Ευρ.· δι' οὐδενὸς ποιεῖσθαι, σε Σοφ.· ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει, σε Δημ. **III. 1.** το ουδ. ως επίρρ., καθόλου, τίποτε, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** οὐδὲν ἄλλο ἢ, βλ. [ἄλλος](#).

οὐδέκοτε, Ιων. αντί οὐδέποτε.

οὐδένεια, ἡ (οὐδείς), μηδαμινότητα, αναξιότητα, σε Πλάτ.

οὐδενός-ωρος, -ον (ῥωρα), αυτός που είναι ανάξιος να αναφέρεται ή να χαίρει εκτίμησης, σε Ομήρ. Ιλ.

οὐδέπη ή οὐδέ-πη, επίρρ., με κανέναν τρόπο, σε Ομήρ. Οδ.

οὐδέ-ποτε, Ιων. **-κοτε**, Δωρ. **-ποκα**, επίρρ., και όχι ακόμη, όχι μέχρι στιγμής, Λατ. ne unquam quidem, nunquam κ.λπ.

οὐδέπω, επίρρ., όχι ακόμη, όχι μέχρι στιγμής, σε Αισχύλ., Πλάτ.· στον Όμηρ., με μία ενδιαμέση λέξη, οὐδέ τί πω, οὐδ' ἄν πω.

οὐδε-πόποτε, επίρρ., όχι ακόμη σε κάποια χρονική στιγμή, ακόμη ποτέ, ποτέ μέχρι τώρα, σε Σοφ., Πλάτ.

οὐδ-έτερος, -α, -ον, I. ούτε ένας από τους δύο, κανένας από τους δύο, Λατ. neuter αντί ne uter, σε Ηρόδ.· στον πληθ., όταν και τα δύο μέρη είναι στον πληθ., σε Ησίοδ., Ηρόδ.· επίρρ. οὐδετέρως, με κανέναν από τους δύο τρόπους, σε Πλάτ.· επίσης, το ουδ. ως επίρρ. οὐδετέρως, στον ιδ. **II.** ο ουδέτερος, αυτός που διάκειται με ουδετερότητα, τῶν μὲν αἵρετῶν οὐσῶν, τῶν δὲ φευκτῶν, τῶν δ' οὐδετέρων, σε Αριστ.

οὐδ-ετέρωσε, επίρρ., σε καμία από τις δύο πλευρές, με κανέναν από τους δύο τρόπους, σε Ομήρ. Ιλ., Θέογν.

οὐδ'ἔτι, επίρρ., και όχι επιπλέον, όχι πλέον, όχι πια, σε Όμηρ.

οὐδή, επίρρ., σίγουρα όχι, βεβαίως όχι, Λατ. non sane, σε Όμηρ.

οὐδήεις, -εσσα, -εν (οὔδας), γήινος, επίγειος, βλ. αυτ., σε Ομήρ. Οδ.

οὐδήπου ή οὐδήπου, επίρρ., υποθέτω όχι, βλ. [δήπου](#).

οὐδήτα, επίρρ., όχι αληθώς, όχι με βεβαιότητα, σε Αισχύλ. κ.λπ.

οὐδός, Αττ. ὁδός, ὁ, **1.** κατώφλι, σε Όμηρ., Ησίοδ.· κατώφλι ή είσοδος σε οποιονδήποτε τόπο, σε Όμηρ., Σοφ. **2.** μεταφ., ἐπὶ γήραος οὐδῶ, στο κατώφλι, δηλ. χεῖλος, ὄριο, των γηρατειών, σε Όμηρ.

οὐδός, ἡ, Ιων. αντί ὁδός, δρόμος, σε Ομήρ. Οδ.

Οὐδυσσεύς, κράση αντί ὁ Ὀδυσσεύς.

οὔθαρ, -ατος, τό, I. μαστός ζώου, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· σπανίως λέγεται για γυναίκες, ο γυναικείος μαστός, σε Αισχύλ. **II.** μεταφ., οὔθαρ ἀρούρης, η πλουσιότερη, η πιο εύφορη γη, όπως το uber αρνίτου Βιργ., σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για κρασί, οὔθαρ βοτρυῶν, σε Ανθ.

οὔθάτιος[ᾱ], -α, -ον, αυτός που ανήκει στον μαστό, σε Ανθ.

οὔθεις, οὔθέν, μεταγεν. τύπος αντί οὐδείς, οὐδέν.

οὔθην, επίρρ., σίγουρα όχι, βεβαίως όχι, και βέβαια όχι, σε Όμηρ.

οὐκ αντί οὐ, πριν από ψιλόπνοο φωνήεν, και στην Ιων. αντί ούχριν από δασύπνοο φωνήεν.

οὐκᾶρα, επίρρ. **I.** ὄχι ἄρα, ὄχι λοιπόν, ὄχι συνεπώς, ὄχι βεβαίως, σε Όμηρ. **II.** σε ερωτήσεις, *οὐκ ἄρ' ἔμελλες οὐδὲ θανὼν λήσσεσθαι χόλου;* ούτε λοιπόν με τον θάνατο δεν μπορείς να λησμονήσεις τον θυμό σου; σε Όμηρ. Οδ.

οὐκ-έτι ή **οὐκἔτι**, επίρρ., ὄχι πλέον, ὄχι πια, ὄχι περαιτέρω, αντίθ. προς το *οὕπω* (ὄχι ἀκόμη), σε Όμηρ. κ.λπ.

οὐκί, Ιων. ἀντί *οὐχί*.

οὐκ-ουν, Ιων. **οὐκ-ων**, επίρρ. (*οὐκ, οὖν*)· **I.** σε ευθεία ἀρνηση, επομένως ὄχι, ὄχι λοιπόν, Λατ. non ergo, non igitur, itaque non, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

σπανίως σε ἀπόδοση υποθετικής πρότασης· ἀλλὰ η συμπερασματική ισχύς του σχεδόν δεν διακρίνεται, ὅπως το Λατ. non sane, σε ἀφήγηση· *οὐκων δὴ ἔπειθεν*, λοιπόν ἀπέτυχε να τον πείσει, σε Ηρόδ. **II.** σε ερωτήσεις, συνεπώς ὄχι; ὄχι λοιπόν; ὄχι; ὅπως το Λατ. nonne ergo? σε Αισχύλ.· πρβλ. το ἐπόμε.

οὐκοῦν, επίρρ., ἀρχικῶς ταυτόσημο με το *οὕκουν*, ἔχοντας ὁμως χάσει κάθε ἀποφατική ισχύ, **1.** ἐξού, ἄρα, λοιπόν, συνεπώς, επομένως, Λατ. ergo, igitur, itaque, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** σε ερωτήσεις, λοιπόν; κυρίως, εἰρωνικά, σε Ξεν. **3.** σε ἀπαντήσεις, βεβαίως, ἀναμφιβόλως, σε Αριστοφ., Πλάτ.

οὕκω, Ιων. ἀντί *οὕπω*.

οὕκων, οὕκων, Ιων. ἀντί *οὕκουν, οὕκοῦν*.

οὕκως, Ιων. ἀντί *οὕπως*.

οὐλαί, Αττ. **ὀλαί, αἱ**, κόκκοι κριθαρίου ή χοντροαλεσμένο κριθάρι (πλιγούρι) με τα οποία ἔραιναν το κεφάλι του ζώου που προοριζόταν για θυσία λίγο πριν την τέλεσή της, σε Όμηρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· (συνήθως ετυμολογείται ἀπὸ το *οὐλος, ὄλος*, σαν τα *οὐλαί* ή *ὀλαί* να ήταν ολόκληροι, ἀκέραιοι κόκκοι, μη αλεσμένοι κόκκοι κριθαρίου· ἄλλοι το ετυμολογούν ἀπὸ το *ἀλέω*, ἀλέθω, ὅπως το Λατ. mola ἀπὸ το molere).

οὐλαῖμός, -οῦ, ὁ (εἶλω), **I.** πλήθος πολεμιστῶν, *οὐλαῖμός ἀνδρῶν*, σε Όμηρ. Ιλ. **II.** μεταγεν., ἰλη ἱππικού, Λατ. turma, ala, σε Πολύβ., Πλούτ.

οὕλε, προστ. του *οὕλω*.

οὕλή, ή, βλ. [οὐλαί](#).

οὕλή, ή (οὕλος A), τραύμα ἐπουλωμένο (πρβλ. [ὑπουλος](#)), οὕλη, σημάδι ἀπὸ τραυματισμό, Λατ. cicatrix, σε Όμηρ. Οδ., Ευρ., Ξεν.

οὕλιος, -α, -ον (οὕλος Γ) = *όλοός*, ολέθριος, καταστροφικός, θανατηφόρος, *οὕλιος ἀστήρ*, λέγεται για τον ἀστέρα του Κυνός, σε Όμηρ. Ιλ.· λέγεται για τον Άρη, σε Ησίοδ.

οὐλό-θριξ, -τριχος, ὁ, ή (οὕλος B), αὐτός που ἔχει σγουρά μαλλιά, σγουρομάλλης, κατσαρομάλλης, σε Ηρόδ.

οὐλο-κάρηνος[ᾱ], -ον (οὕλος B, κάρηνον), I. αὐτός που ἔχει κατσαρά, σγουρά μαλλιά, σε Όμηρ. Οδ. **II.** *οὐλόποδ' οὐλοκάρηνα*, ποιητ. ἀντί *ὄλους πόδας, ὄλα κάρηνα*, σε Όμηρ. Ύμν.

οὐλό-κερως, -ων (οὕλος B), αὐτός που ἔχει στριφτά ή κυρτά κέρατα, σε Στράβ.

οὐλόμενος, -η, -ον, Αττ. **ὀλόμενος**, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *ὀλλυμι*, το οποίο χρησιμ. ως ἐπίθ. **I.** καταστροφικός, φθοροποιός, ολέθριος, μοιραῖος, Λατ. fatalis, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **II.** δυστυχής, ἀφανισμένος, χαμένος, Λατ. perditus, σε Αισχύλ., Ευρ.

οὕλον, τό, κυρίως στον πληθ. *οὕλα, τά*, τα οὕλα, τα τμήματα της στοματικής κοιλότητας που περιβάλλουν τα δόντια, σε Αισχύλ., Πλάτ.

οὐλό-πους, -ποδος, βλ. [οὐλοκάρηνος](#) II.

οὕλος, -η, -ον (A), Ιων. τύπος του *ὄλος*, ολόκληρος, πλήρης, ἀκέραιος, ἐντελής, βλ. [ὄλος](#)· λέγεται για ήχο, συνεχής, ἀσταμάτητος, *οὕλον κεκλήγοντες*,

κραυγάζοντας ασταμάτητα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *οὔλον γεράνων νέφος*, σε Ανθ.

οὔλος, -η, -ον (B), 1. μαλλιαρός, μάλλινος, σε Όμηρ.· *οὔλη λάχνη*, χοντρό, χνουδωτό μαλλί, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὔλαι κόμαι*, κατσαρά, πολύ σγουρά μαλλιά, σε Ομήρ. Οδ.· *οὔλοτατον τρίχωμα*, λέγεται για μαλλιά νέγρων, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για φυτά, αυτά που υψώνονται περιελισσόμενα, που αναπτύσσονται σπειροειδώς, σε Ανθ.· γενικά, περιεστραμμένος, ελικοειδής, σπειροειδής, περιελισσόμενος, *οὔλα σκέλη*, σε χωρίο παρ' Αριστ.

οὔλος, -η, -ον (Γ), = ὀλόος, ολέθριος, καταστροφικός, μοιραίος, σε Ομήρ. Ιλ. **οὔλοτριχέω (οὔλόθριξ)**, μέλ. -ήσω, έχω σγουρά μαλλιά, σε Στράβ. **οὔλο-χύται[ϋ], αἱ (οὔλαι, χέω)**, ολόκληροι ή χοντροαλεσμένοι κόκκοι κριθαριού, με τους οποίους έραιναν τα ζώα που ὀδευαν στο θυσιαστήριο, λίγο πριν θυσιαστούν, σε Όμηρ.· πρβλ. **ἄρχω** II. 2.

Οὔλυμπος, Οὔλυμπόνδε, Ιων. αντί Όλυμπ-.

οὔλω (οὔλος A), είμαι ολόκληρος, πλήρης ή σώος, ακέραιος, προστ. *οὔλε*, Λατ. *salve*, ως χαιρετισμός, γεια σου, *οὔλέ τε καὶ μέγα χαῖρε*, να έχεις υγεία και χαρά, γεια και χαρά σου, σε Ομήρ. Οδ.

οὔμά, βλ. **μά**.

οὔμάν, σίγουρα όχι, βεβαίως όχι, Δωρ. και Επικ. αντί *οὔμην*, σε Όμηρ.

οὔμέν, όχι αληθώς, όχι πράγματι, σε Όμηρ.

οὔμενοῦν ή οὔμενοῦν, I. αληθώς και με ειλικρίνεια όχι, σε Αριστοφ. **II.** σε απαντητικές φράσεις ή προτάσεις, *ἐγὼ σοι οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν*. απάντηση: *οὔμενοῦν τῇ ἀληθείᾳ δύνασαι ἀντιλέγειν*, όχι έναντι εμού αλλά έναντι της αλήθειας δεν μπορείς να αντιτάξεις κάτι, σε Πλάτ.

οὔμέντοι, I. 1. όχι σίγουρα, όχι ασφαλώς, όχι πράγματι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** εντούτοις όχι, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** σε ερωτήσεις, *οὔ μέντοι;* δεν είναι βέβαιο; όπου αναμένεται καταφατική απάντηση, στον ίδ.

οὔμή, σε ανεξάρτητες προτάσεις χρησιμ. είτε σε άρνηση είτε σε απαγόρευση, **I.** σε άρνηση, με υποτ. κυρίως αόρ., *οὔ τι μὴ ληφθῶ*, δεν θα αιχμαλωτιστώ, σε Αισχύλ.· *οὔ μὴ ἐσβάλωσιν*, δεν θα πραγματοποιήσουν εισβολή, σε Θουκ. κ.λπ.· το *οὔμή* με υποτ. συνήθως εξηγείται από την παράλλειψη λέξεων ή φράσεων που εκφράζουν φόβο, οι οποίες μερικές φορές ὄντως δηλώνονται, *οὐγάρ ἦν δεινὸν μὴ ἁλῶ κοτε*, σε Ηρόδ.· *οὐχὶ δέος μὴ σε φιλήσῃ*, σε Αριστ.· το *οὔ μὴ* χρησιμ. επίσης με οριστ. μέλ.· *οὔ σοι μὴ μεθέψομαί ποτε*, σε Σοφ.· *οὔ μὴ δυνήσεται εὔρεϊν*, δεν θα είναι σε θέση να τον βρει, σε Ξεν. **II.** σε απαγόρευση, το *οὔ μὴ* χρησιμ. ερωτημ. με οριστ. μέλ. (κυρίως β' προσ.)· *οὔ μὴ προσοίσεις χεῖρα* = *μὴ πρόσφερε χεῖρα*, σε Ευρ.· *οὔ μὴ πρόσσει* = *μὴ πρόσσιθι*, σε Αριστοφ.

οὔμην, 1. ὅμως όχι, εντούτοις όχι, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *οὔ μὴν οὐδέ*, εν τούτοις όχι σε κάθε περίπτωση, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ. **1.** το *οὔ μὴν...* γε μετά από αρνητική λέξη, ούτε καν μέχρι στιγμής, Λατ. *nedum*, σε Αριστοφ.

οὔμηνάλλά, οὔμηνάλλά... γε· επίσης, **οὔμηνάλλάκαί... γε**, και ὅμως, αλλ' ὅμως, μολονότι, ωστόσο, παρά ταῦτα, παρ' ὅλο, σε Πλάτ., Δημ.

οὔμός, κράση αντί ὁ ἐμός· **οὔμοί** αντί οἱ ἐμοί.

οὔν, Ιων. και Δωρ. **ὦν**, επίρρ., βεβαίως, σε κάθε περίπτωση, χρησιμ. ὅπως το γοῦν· **I. 1.** λέγεται για να θέσει τέρμα σε ένα περίπλοκο ζήτημα· *οὔτ' οὔν ἀγγελίης ἔτι πείθομαι, οὔτε θεοτροπίης ἐμπάζομαι*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι Ἑλλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν*, αυτά ὅμως ειπώθηκαν πράγματι, σε Ηρόδ.· *εἴτ' οὔν, εἴτε μὴ γενήσεται*, είτε πρόκειται να επαληθευτεῖ είτε όχι, σε Ευρ.· *εἴτ' οὔν ἀληθές εἴτ' οὔν ψεῦδος*, σε Πλάτ.· *εἰ δ' ἔστιν, ὥσπερ οὔν ἔστι*, θεός εάν υπάρχει, καθώς σίγουρα υπάρχει θεός, στον ίδ. **2.**

προστίθεται σε αόρ. αντων. και επίρρ. όπως το Λατ. *cunque· ὅστις*, οποιοσδήποτε, *ὅστισοῦν*, οποιοσδήποτε τυχόν· *ὅπως*, όπως, πώς, *ὅπωςοῦν*, οπωσδήποτε, με όποιον τρόπο· *ἄλλος ὅστισοῦν*, κάποιος άλλος, ας είναι όποιος θέλει· ομοίως, *ὅποιοσοῦν*, *ὅπωςοῦν*, *ὅποθενοῦν* κ.λπ. **II.** λέγεται για να συνεχίσει μια αφήγηση· *οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν*, έτσι λοιπόν, όταν συγκεντρώθηκαν, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· επίσης, λέγεται για να συνοψίσει μετά την απόδοση υποθετικού λόγου, λέω λοιπόν, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ο Ηρόδ. το ενθέτει σε σύνθ. ρήματα ανάμεσα στην πρόθ. και το ρήμα (τμήση), *ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ' ὧν ἔδωκαν*. **III.** μετά από μακρά παρέκβαση στο λόγο, λοιπόν, επομένως, άρα, Λατ. *igitur*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως, *δὴ οὖν, οὖν δὴ*, σε Πλάτ.

οὖν, κράση αντί *ὁ ἐν* και *οἱ ἐν*.

οὔνεκα, Ποιητ., πριν από φωνήεν, **οὔνεκεν**, **I. 1.** αναφορικός σύνδ. αντί *οὔ ἔνεκα*, για ποιο λόγο, γιατί, στον Όμηρ. **2.** αναφορικό του *τοὔνεκα*, γι' αυτό, επειδή, σε Πίνδ., Τραγ. **3.** μετά από συγκεκριμένα ρήματα ακριβώς όπως το *ὅτι*, Λατ. *quod*, ότι, δηλ. το γεγονός ότι, μετά τα *εἰδέναι*, *νοεῖν*, *ἐρέειν*, σε Ομήρ. Οδ.· μετά τα *ἴσθι*, *μαθεῖν*, σε Σοφ.· πρβλ. **ὀθοῦνεκα**. **II.** ως πρόθ. με γεν., ισοδυν. με τα *ἔνεκα*, *εἴνεκα*, για το λόγο ότι, διότι, σε Αισχύλ., Σοφ.

οὔνεσθε, Ιων. β' πληθ. αορ. β' του *ὄνομαι*.

οὔνομα, τό, Ιων. αντί *ὄνομα*.

οὔνομάζω, **οὔνομαίνω**, **οὔνομαστός**, Ιων. αντί *ὄνομ-*.

οὔνυ, σχεδόν όπως το *οὐ δὴ*, σίγουρα όχι, σε Όμηρ.

οὔξ, κράση αντί *ὁ ἐξ*.

οὔξιόν, κράση, αντί *ὁ ἐξιόν*.

οὔπαρήξων, κράση, αντί *ὁ ἐπαρήξων*.

οὔπερ ή **οὔπερ**, επιτετ. τύπος αντί *οὐ*, καθόλου, σε καμία περίπτωση, ουδόλως, σε Ομήρ. Ιλ.

οὔπερ, επίρρ. βλ. **ῥς**, **ῖ**, **ῥ**, B. III.

οὔ-πη, **I.** πουθενά, σε Όμηρ. **II.** με κανέναν τρόπο, στον ίδ.

οὔπί, κράση αντί *ὁ ἐπί*.

οὔπίτριπτος, κράση, αντί *ὁ ἐπίτριπτος*.

οὔπιχώριος, κράση, αντί *ὁ ἐπιχώριος*.

οὔποθι, πουθενά, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐδέ ποθι*, σε κανέναν τόπο, σε Όμηρ.

οὔποτε ή **οὔποτε**, Δωρ. **οὔποκα**, επίρρ., ουδέποτε, ποτέ, σε Όμηρ., Αττ.

οὔπου; επίρρ., σίγουρα δεν εννοεῖς ότι..., σε Ευρ.

οὔποψ, κράση, αντί *ὁ ἔποψ*.

οὔπω ή **οὔπω**, Ιων. **οὔκω**, επίρρ. **1.** όχι ακόμη, Λατ. *nondum*, αντίθ. προς το *οὐκέτι* (όχι πλέον, όχι πια), σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ. **2.** ως επιτετ. τύπος του αρνητικού μορίου, όχι, καθόλου, *σοὶ δ' οὔ πω θεοὶ κοτέουσιν*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

οὔπόποτε ή **οὔπόποτε**, επίρρ., ουδέποτε μέχρι τώρα, σε Όμηρ., Αττ.

οὔπως ή **οὔπως**, Ιων. **οὔκως**, επίρρ., με κανένα τρόπο, ουδόλω, με τίποτε, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

οὔρά, Ιων. **οὔρή**, **ή** (συγγενές προς το *ὄρρος*), **I.** ουρά, λέγεται για λιοντάρι, σκύλο κ.λπ., σε Όμηρ., Ηρόδ. **II. 1.** λέγεται για στράτευμα που βρίσκεται σε πορεία, αρχηγός οπισθοφυλακής, ουραγός, σε Ξεν.· *κατ' οὔράν τινος ἔπεσθαι*, ακολουθώ κατόπιν κάποιου, στον ίδ.· *ὁ κατ' οὔράν*, αυτός που ανήκει στην οπισθοφυλακή, στον ίδ.· *ἐπὶ ή κατ' οὔράν*, όπισθεν, προς τα πίσω, στον ίδ.· *ἐπ' οὔρᾳ*, στην οπισθοφυλακή, στον ίδ. **2.** *ρήματος οὔρή*, δηλ. ηχώ του λόγου, σε Ανθ.

οὐράγια, ἡ, οπισθοφυλακή, σε Πολύβ.

οὐρ-ἄγος, ὁ (ἡγέομαι), αρχηγός της οπισθοφυλακής, σε Ξεν.

οὐραῖος, -α, -ον (οὐρά), 1. αυτός που ανήκει στην ουρά, *τρίχες οὐραῖαι*, σε Ομήρ. Ἰλ.· γενικά, οπίσθιος, τελευταίος, ἔσχατος, *οὐραῖοι πόδες*, τα πίσω πόδια των ζώων, σε Θεόκρ.· πρβλ. **οὐραία**. **2.** *οὐραῖον, τό*, ουρά· στον πληθ. *οὐραῖα, τά*, το οπίσθιο τμήμα, οπισθοφυλακή, σε Ευρ., Λουκ.

Οὐρανία, ἡ, I. Ουρανία, η εξ Ουρανού, μία από τις εννέα Μούσες, σε Ησίοδ.

II. προσωνύμιο της θεάς Αφροδίτης, σε Πλάτ.

Οὐρανίδης, -ου, ὁ, γιος του Ουρανού, δηλ. ο Κρόνος, σε Ησίοδ., Πίνδ.· *Οὐρανίδαι*, οι Τιτάνες, σε Ησίοδ.

οὐράνιος[ᾱ], -α, -ον και -ος, -ον, I. 1. επουράνιος, αυτός που προέρχεται ἡ βρίσκεται στον ουρανό, αυτός που κατοικεῖ στον ουρανό· *οὐράνιοι θεοί*, σε Αισχύλ., Ευρ.· το *οὐράνιοι* μόνο του, θεές, σε Πίνδ. **2.** γενικά, αυτός που ανήκει, που βρίσκεται στον ουρανό, που προέρχεται απ' αυτόν, *ἄστήρ*, στον ἴδ.· *πόλος*, σε Αισχύλ.· *οὐράνιον βρέτας*, αυτό που έπεσε από τον ουρανό, σε Ευρ.· *οὐράνια ὕδατα*, δηλ. βροχή, σε Πίνδ.· *οὐράνιον ἄχος*, λέγεται για καταιγίδα, σε Σοφ. **II. 1.** αυτός που φτάνει τον ουρανό, ψηλός ως τον ουρανό, *οὐράνιος κίων*, λέγεται για την Αίτνα, σε Πίνδ.· *ἐλάτης οὐράνιος κλάδος*, σε Ευρ.· *σκέλος οὐράνιον ἐκλακτίζειν, ρίπτειν*, εκτινάζω κλωτσώντας ως τον ουρανό, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., τεράστιος, φοβερός, μανιώδης, *οὐρανία ἄχη*, σε Αισχύλ.· *οὐράνιον γ' ὅσον*, όπως το *θαυμάσιον ὅσον*, Λατ. *immane quantum*, σε Αριστοφ.· *οὐράνια*, ως επίρρ., σφοδρώς, βιαίως, σε Ευρ. **οὐρανίς, -ίδος, ἡ**, ιδίως ως θηλ. του *οὐράνιος*, σε Ανθ.

οὐρανίσκος, ὁ, υποκορ. του *οὐρανός*· απ' όπου, θόλος δωματίου ή σκηνής, στέγαστρο, σε Πλούτ.

Οὐρανίωνες, οἱ (οὐρανοί), επουράνιοι, θεοί του ουρανού, Λατ. *coelites*, με ή χωρίς το *θεοί*, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, οι Τιτάνες, ως απόγονοι του ουρανού, στο ιδ.· θηλ., *θεαὶ οὐρανιῶναι*, σε Ανθ.

οὐράνο-γνώμων, -ον, ειδικευμένος στη γνώση του ουρανού, σε Λουκ.

οὐράνό-δεικτος, -ον, αυτός που φαίνεται από τον ουρανό, που δείχνει τον εαυτό του στον ουρανό, σε Ομηρ. Ύμν.

οὐράνόθεν (οὐρανός), επίρρ., από τον ουρανό, από τον ουρανό προς τα κάτω (τη γη), σε Όμηρ., Ησίοδ.· κυρίως, αρχ. γεν. του *οὐρανός*, και ως εκ τούτου με προθέσεις, *ἀπ' οὐρανόθεν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐξ οὐρανόθεν*, στο ιδ.

οὐράνόθι (οὐρανός), επίρρ., στον ουρανό· αλλά, *οὐρανόθι πρό* = *πρὸ οὐρανοῦ*, ενώπιον του ουρανού, μπροστά στον ουρανό (πρβλ. το προηγ.), σε Ομήρ. Ιλ.

οὐράνο-μήκης, -ες (μήκος), 1. ψηλός ως τον ουρανό, αυτός που εκτείνεται ως τον ουρανό, εξαιρετικά ψηλός ή ευμήκης, σε Ομήρ. Οδ.· *δένδρεα*, σε Ηρόδ.· *λαμπάς*, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., θαυμαστός, εξαίσιος, σε Αριστοφ.

οὐρανός, ὁ, Δωρ. *ὠρανός*, Αιολ. *ὀρανός*· μόνο στον ενικ. **I.** ουρανός, σε Όμηρ., Ησίοδ. **1.** ο θόλος του ουρανού ή το ουράνιο στερέωμα, αιθέρες, νοούμενα ως ένα κοίλο ημισφαίριο που στηριζόταν στα κράσπεδα της γης και υψωνόταν από τις Ηράκλειες Στήλες, τις Στήλες του Άτλαντα, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. κ.λπ.· θεωρούνταν ότι αποτελείται από συμπαγές μέταλλο, *χάλκεος, πολύχαλκος, σιδήρεος*, σε Όμηρ.· στον θόλο αυτό διέγραφε την τροχιά του ο ήλιος, σε Ομήρ. Οδ.· επάνω του ήταν στερεωμένα τα αστέρια και κινούνταν μαζί μ' αυτόν, γιατί θεωρούνταν ότι περιστρεφόταν διαρκώς, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ο ουρανός ως έδρα των θεών, πάνω από τον ουράνιο θόλο, η μερίδα του Δία, σε Όμηρ.· *πύλαι οὐρανοῦ*, οι Πύλες του Ουρανού, πυκνό νέφος το οποίο οι Ωρες ανασήκωναν και επέθεταν σα να ήταν καταπακτή, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** κοινώς, ουρανός, αιθέρες, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πρὸς οὐρανὸν βιβάζειν τινά*, ανεβάζω κάποιον ως τον ουρανό, όπως το *evehere ad Deos* του Οράτ., σε Σοφ.· *εἰς τὸν οὐρανὸν ἥλλοντο*, έκαναν ψηλά άλματα, πηδούσαν ψηλά, σε Ξεν.· η επικράτεια του ουρανού, το κλίμα η ατμόσφαιρα, σε Ηρόδ. **II.** ως κύριο όνομα, ο Ουρανός, γιος του Ερέβους και της Γαίας ή σύζυγος της Γαίας, πατέρας των Τιτάνων, στον ιδ., Αισχύλ.

οὐραν-οὔχος, -ον (ἔχω), αυτός που κρατάει τον ουρανό, *ἀρχὴ οὐράνιος*, αρχή, νόμος που διέπει τον ουρανό, σε Αισχύλ.

οὐργάτης, κράση, αντί *ὁ ἐργάτης*.

οὔρεα, τά, Ιων. ονομ. και αιτ. πληθ. του *ὄρος*, το βουνό.

οὔρειος, -η, -ον, Ιων. και Επικ. αντί *ὄρειος*.

οὔρεό-φοιτος, -ον, ποιητ. αντί *ὄρεόφ-* (*φοιτάω*), αυτός που περιφέρεται στα βουνά, σε Ανθ.· θηλ. **-φοιτάς, -άδος**, στο ιδ.

οὔρεσι-βώτης, -ου, ὁ, ποιητ. αντί *ὄρεσιβ-*, αυτός που βόσκει στα βουνά, σε Σοφ.

οὔρεσί-οικος, -ον, ποιητ. αντί *ὄρεσίοικος*, σε Ανθ.

οὔρεσι-φοίτης, -ου, ὁ, = *οὔρεόφοιτος*, σε Ανθ.

οὔρεύς, -ῆος, ὁ, Ιων. αντί *ὄρεύς*· **I.** μουλάρι, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** = *οὔρος*, φύλακας, φρουρός, σε Ομήρ. Ιλ.· I 84 η σημασία είναι αβέβαιη.

οὔρέω (οὔρον), παρατ. *ἐοὔρουν*, μέλ. *-ήσομαι*· ουρώ, κατουρώ, σε Ησίοδ., Ηρόδ.

οὔρηας, Ιων. αιτ. πληθ. του *οὔρεός*, μουλάρι.

οὐρητιάω, επιθυμητικό του *οὐρέω*, επείγομαι να ουρήσω, σε Αριστοφ.

οὐρήων, Επικ. γεν. πληθ. του *οὐρέυς*.

οὐριάχος, ὁ (οὐρά), οπίσθιο μέρος, πάτος, πυθμένας, *ἔγχεος οὐρίαχος*, το οπίσθιο μέρος του δόρατος, επενδεδυμένο με σίδηρο, σε Ομήρ. Ιλ.

οὐρι-βάτας, -ου, ὁ, ποιητ. και Δωρ. αντί *ὀρειβάτης*, αυτός που περπατά, που τριγυρίζει στα βουνά, σε Ευρ.· επίσης **ὀριβάτης**, σε Αριστοφ.

οὐρίζω, Ιων. αντί *ὀρίζω*, θέτω ὄριο, περιορισμό.

οὐρίζω (οὔρος Α), Αττ. μέλ. -*ιᾷ*. **I.** μεταφέρω με ευνοϊκό άνεμο, λέγεται για λόγια και προσευχές, σε Αισχύλ.· *κατ'ὄρθον οὐρίζω*, επιταχύνω καθ' ὁδόν, καθοδηγώ με επιτυχία, σε Σοφ. **II.** αμτβ., φυσώ, πνέω ευνοϊκά, λέγεται για τον άνεμο, σε Αισχύλ.

οὐρί-θρεπτος, -η, -ον, ποιητ. αντί *ὀρεί-*, αυτός που έχει ανατραφεί στα βουνά, σε Ευρ.

οὔριος, -α, -ον και -ος, -ον (οὔρος Α), I. 1. αυτός που έχει οὔριο άνεμο, Λατ. *vento secundo*, *οὔριος πλοῦς*, *δρόμος*, ευτυχές, ευμενές ταξίδι με πλοίο, σε Σοφ. **2.** μεταφ., ευνοϊκός, επιτυχής, σε Αισχύλ., Ευρ.· το ουδ. πληθ. *οὔρια*, ως επίρρ., σε Ευρ. **II. 1.** αίσιος, ευνοϊκός, γαλήνιος, λέγεται για ανέμους, σε Ευρ., Θουκ.· κωμ. για τους φυσητήρες του χαλκού, *οὔρια ῥίπιδι*, σε Αριστοφ. **2.** *οὔρια* (ενν. *πνοή*), ή, = *οὔρος*, ευνοϊκός άνεμος· *οὔρια ἐφίεναι* (ενν. *ἐαυτόν*), ταξιδεύω με ευνοϊκό άνεμο, σε Πλάτ.· ομοίως, *ἐξοὔριων δραμοῦσα* (ενν. *δρόμων*), έχοντας κάνει μια ευνοϊκή πορεία, σε Σοφ.· *ἀφήσω ἐμαυτὸν οὔριον*, σε Αριστοφ. **III.** *Ζεὺς οὔριος*, καθώς στέλνει τους ευνοϊκούς ανέμους, δηλ. οδηγεί τα πράγματα σε αίσια έκβαση, σε Αισχύλ., Ανθ.

οὔριο-στάτης, -ου, ὁ, ασφαλής, σταθερός και ευτυχής, σε Αισχύλ.

οὔριόω, μέλ. -*ώσω*, παραδίδω στους ανέμους, απελευθερώνω, σε Ανθ.

οὔρισμα, -ατος, τό, Ιων. αντί *ὄρισμα*, συντομία γραμμής, σε Ηρόδ.

οὔρνις, κράση, αντί *ὄ ρρνις*.

οὔρον, τό, οὔρο, οὔρα, σε Ηρόδ. κ.λπ.

οὔρον, τό, Ιων. αντί *ὄρος*, ὄριο, σύνορο· χρησιμ. από τον Όμηρ. σε τρία χωρία, δηλ. *ὅσα δίσκου οὔρα πέλονται*, όσο είναι το ὄριο ή το διάστημα που διάνυσε ο δίσκος μετά τη ρίψη του (πρβλ. [δίσκουρα](#)), σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅσσον τ' ἐπὶ οὔρα πέλονται ἡμιόνων*, όσο μεγάλη είναι η περιοχή που οργώνουν τα μουλάρια, στο ιδ.· και ομοίως, πληρέστερα, *ὅσσον τ' οὔρον πέλει ἡμιόνοιιν*, *τόσσον ὑπεκπροθέων*, σε Ομήρ. Οδ.· αβέβαιη η απόσταση που οργώνουν τα μουλάρια· συνήθως πρόκειται για την απόσταση στην οποία τα μουλάρια θα ξεπερνούσαν τα βόδια κατά το ὄργωμα ίδιας έκτασης στην ίδια χρονική στιγμή.

οὔρός, -οῦ, ὁ, αυλάκι ή διώρυγα για τη ρυμούλκηση πλοίων και έπειτα για την εκ νέου καθέλκυσή τους, σε Ομήρ. Ιλ.

οὔρος (Α), ὁ, 1. ευνοϊκός, οὔριος άνεμος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς οὔρον ἴει*, σε Ομήρ. Οδ.· *πέμψω δέ τοι οὔρον ὀπισθεν*, στο ιδ.· *ἂψ δὲ θεοὶ οὔρον στρέψαν*, οι θεοὶ μετέστρεψαν ξανά τον άνεμο σε ευνοϊκό, στο ιδ.· *πέμπειν κατ' οὔρον*, στέλνω με τον άνεμο, επιταχύνω, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.· ομοίως, μεταφ., *ἴτωκατ' οὔρον*, ας το πάρει ο άνεμος, ας καταστραφεί, σε Αισχύλ.· *ταῦτα μὲν ῥέϊτω κατ' οὔρον*, άστα να τα παρασύρει ο άνεμος, σε Σοφ. **2.** *οὔρός (ἐστι)*, όπως το καιρός, είναι η κατάλληλη στιγμή, στο ιδ.· *ἐγένετό τις οὔρος ἐκ κακῶν*, σε Ευρ.

οὔρος (Β), -ου, ὁ, επιστάτης, φύλακας, φρουρός, σε Όμηρ., Πίνδ. (από την ίδια ρίζα με το *ὄράω* και *ῥα*, Λατ. *cura*).

οὔρος (Γ), -ου, ὁ, Ιων. αντί *ὄρος*, ὄριο, σύνορο.

οὔρος (Δ), **-ου, ό**, Λατ. *urus*, μεγαλόσωμο άγριο βόδι, βουβάλι, σε Ανθ.
οὔς, τό, γεν. *ώτός*, δοτ. *ώτί*· ονομ. και αιτ. πληθ. *ώτα*, γεν. *ώτων*, δοτ. *ώσι*·
Επικ. γεν. *οὔατος*, ονομ. και αιτ. πληθ. *οὔατα*, δοτ. *οὔασι*· Λατ. *auris* **I.** αυτί,
σε Όμηρ.· *όρθά ιστάναι τὰ ώτα*, λέγεται για άλογα, σε Ηρόδ.· *βοῤ έν ώσι*
κέλαδος, ηχεί, κουδουνίζει μέσα στο αυτί, σε Αισχύλ.· *φθόγγος βάλλει*
δι'ώτων, σε Σοφ.· *δι' ώτων ήν λόγος*, ακούω σε γενικές γραμμές, σε Ευρ.· *είς*
οὔς, στο αυτί, μυστικά, στον ίδ.· ομοίως, *είς ώτα φέρειν*, σε Σοφ.· μεταφ.,
λέγεται για κατασκόπους, σε Ξεν.· *τὰ ώτα έπι τών ώμων έχοντες*, λέγεται για
πρόσωπα που απομακρύνονται ντροπιασμένα (κρεμώντας τα αυτιά τους ως
σκυλιά), σε Πλάτ.· λέγεται για αθλητές που έχουν τα αυτιά τους
μελανιασμένα και πρησμένα, από τις γροθιές, *τεθλαγμένος οὔατα πυγμαῖς*, σε
Θεόκρ. **II.** χερούλι σε σχήμα αυτιού, λέγεται για κανάτια, κύπελα κ.λπ.· *οὔατα*
δ' αύτοῦ τέσσαρ' έσαν, σε Ομήρ. Ιλ.

οὔσία, Ιων. **-ίη, ή (οὔσα**, θηλ. μτχ. του *είμι*), **I.** αυτό το οποίο ανήκει σε
κάποιον, η οντότητα κάποιου, περιουσία, σε Ηρόδ., Ευρ. **II.** = *τό εἶναι*, η
ύπαρξη, σε Πλάτ.· *τὰς άπαιδας οὔσίας*, η κατάσταση της ατεκνίας, το να μην
έχει κάποιος παιδιά, σε Σοφ. **III.** ύπαρξη, ουσία, φύση ενός πράγματος, σε
Πλάτ. κ.λπ.

οὔτάζω, μέλ. **-σω**, αόρ. *α' οὔτασα* — Παθ., παρακ. *οὔτασμαι* = *οὔτάω*,
τραυματίζω, πληγώνω, με διπλή αιτ.· *Κυπρίδα οὔτασε χείρα*, πλήγωσε την
Αφροδίτη στο χέρι, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *σάκος οὔτασε*, διαπέρασε, τρύπησε
την ασπίδα, στο ίδ.· με σύστ. αντ., *έλκος, ό με βροτὸς οὔτασεν άνήρ*, το
τραύμα που μου προξένησε ένας θνητός, ένας άνθρωπος, στο ίδ.

οὔτᾱν, κράση, αντί *οὔ τοι ᾶν*.

οὔτᾱρα ή οὔτᾱρα, κράση, αντί *οὔ τοι ᾶρα*.

οὔτάω, Επικ. προστ. *οὔτᾱε*· Ιων. παρατ. *οὔτασκον*· αόρ. *α' οὔτησα*, Ιων.
οὔτήσασκον — Παθ., μτχ. αορ. *α' οὔτηθείς* (επίσης, όπως αν προερχόταν από
το **οὔτημι**), Επικ. γ' ενικ. αορ. *οὔτᾱ*, απαρ. *οὔτάμεναι, οὔτάμεν*· μτχ. (με Παθ.
σημασία) *οὔτάμενος*, **1.** τραυματίζω, πληγώνω, χτυπώ με οποιοδήποτε είδος
όπλου· *οὔτα δὲ δουρί, οὔτάω έγχει, χαλκῷ* κ.λπ., σε Ομήρ. Ιλ.· κυρίως αντίθ.
προς το *βάλλω*, τραυματίζω χτυπώντας ή σύροντας, στο ίδ.· πρβλ. **οὔτάζω**·
κατ' οὔταμένην ώτειλήν, από τραύμα που προκλήθηκε από χτύπημα, στο ίδ.· *τό*
ξίφος διανταίαν (πληγήν) οὔτᾱ, σε Αισχύλ. **2.** μερικές φορές, γενικά, χτυπώ,
πλήττω, όπως το *βάλλω*, σε Ευρ.

οὔτε (οὔτε), επίρρ., **I.** και όχι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II.** κυρίως
επαναλαμβάνεται, *οὔτε..., οὔτε..., οὔτε..., οὔτε...*, Λατ. *neque..., neque...*, σε
Όμηρ. κ.λπ.· το *οὔτε* ενδέχεται να ακολουθ. από καταφατική πρόταση με το
τε, Λατ. *neque..., et...*, *οὔτ' αύτὸς κτενέει, άπό τ' άλλους πάντας έρύζει*, αυτός
οὔτε και θα σκοτώσει και θα αποκρούσει, σε Ομήρ. Ιλ.· το *οὔτε* που
προηγείται ορισμένες φορές παραλείπεται, *ναυσί δ' οὔτε πεζός*, (οὔτε) δια
θαλάσσης, οὔτε δια ξηράς, σε Πίνδ.

οὔτερος, κράση, αντί *ό έτερος*.

οὔτήσασκε, Ιων. γ' ενικ. αορ. του *οὔτάω*.

οὔτησις, ή (οὔτάω), τραύμα, πληγή, σε Ζωναρ.

οὔτήτειρα, ή (οὔτάω), αυτή που τραυματίζει, που προξενεί πληγές, σε Ανθ.

οὔτιδᾱνός, -ή, -όν (οὔτις), **I.** εντελώς ανυπόληπτος, ανάξιος, σε Όμηρ. **II.**
αμελής, αδιάφορος, σε Αισχύλ.

οὔτιπη, Δωρ. **οὔτιπα**, επίρρ., με κανέναν τρόπο, σε Ησίοδ., Θεόκρ.

οὔτιπου, επίρρ., όχι, υποθέτω..., σίγουρα δεν εννοείς ότι..., σε Πίνδ., Σοφ.
κ.λπ.

οὔτιπω, Ἰων. **οὔτικω**, ἐπίρρ., καθόλου μέχρι στιγμῆς, σε Ἡρόδ.

οὔ-τις, ουδ. *οὔτι*, που κλίνεται ὅπως το *τίς*. **I. 1.** ουδεῖς, κανεῖς, Λατ. nemo, nullus, το ουδ. τίποτε, Λατ. nihil, σε Ὀμηρ. κ.λπ.· το *οὔδεις* χρησιμ. στην πεζογραφία. **2.** το ουδ. *οὔτι* ως ἐπίρρ., με κανέναν τρόπο, με τίποτε, σε Ομήρ. Ἰλ., Ἡρόδ., Αττ. **II.** ως κύριο ὄνομα με διαφορετικό τονισμό, **Οὔτις**, ὁ, αἰτ. *Οὔτιν*, ὁ Κανένας, ὁ κύριος Κανεῖς, το ὄνομα που ιδιοποιήθηκε ὁ Ὀδυσσεύς για νὰ εξαπατήσει τὸν Κύκλωπα Πολύφημο, σε Ομήρ. Ὀδ.

οὔτοι ἢ **οὔτοι**, ἐπίρρ., πράγματι, ὄχι, στ' ἀλήθεια ὄχι, Λατ. non sane, σε Ὀμηρ., Ἡσίοδ. κ.λπ.· στην Αττ. πρὶν ἀπὸ τοὺς ὅρκους, *οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα*, *μὰ τὸν Ἀπόλλω*, σε Αριστοφ. κ.λπ.

οὔτος, **αὕτη**, **τοῦτο**, γεν. *τούτου*, *ταύτης*, *τούτου* κ.λπ.· δεικτ. αντων. **I. 1.** αὐτός, αὕτη, αὐτό, Λατ. hic, λέγεται για νὰ δηλώσει τὸ κοντινότερο μεταξύ δύο πραγμάτων, σε ἀντίθ. πρὸς τὸ *ἐκεῖνος*, ὁ πιο ἀπομακρυσμένος ἀπὸ τοὺς δύο (πρβλ. **ᾧδε**), σε Ὀμηρ. κ.λπ. **2.** ὅταν τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο προηγείται καὶ τὸ ἄλλο ἀκολουθ., τὸ *ᾧδε* γενικά ἀναφέρεται σε αὐτὸ που ἀκολουθεῖ, ἐνῶ τὸ *οὔτος* σ' αὐτὸ που προηγείται, σε Σοφ. κ.λπ. **3.** ὁμοίως, ἐπίσης, τὸ *οὔτος* χρησιμ. ἐμφατικά, γενικά περιφρονητικά, ἐνῶ τὸ *ἐκεῖνος* (ὅπως τὸ Λατ. ille) δηλώνει ἐπαινο· *ὁ πάντ' ἀναλκίς οὔτος*, δηλ. ὁ Αἰγίσθος, σε Σοφ.· *οὔτος ἀνὴρ*, σε Πλάτ.· *τούτους τοὺς συκοφάντας*, στον ἰδ. **4.** στην Αττ. νομικὴ γλῶσσα, τὸ *οὔτος* ἀναφέρεται στον ἀντίδικο, εἴτε τὸν κατήγορο εἴτε τὸν ὑπόδικο, ἐνῶ στη Λατ. hic ἦταν ὁ πελάτης, καὶ iste ὁ ἀντίδικος, σε Δημ. **5.** συχνά, σχεδόν ως ἐπίρρ. με τοπικὴ σημασία (πρβλ. τὸ **ᾧδε** στην ἀρχή), *τίς δ' οὔτος κατὰ νῆας ἔρχεται*; ποῖος εἶσαι ἐσύ που ἔρχεσαι ἐδῶ...; σε Ομήρ. Ἰλ.· συχνά στην Αττ., *τίς οὔτοσί*; ποῖος εἶναι αὐτός ἐδῶ; σε Αριστοφ. **6.** με αντων. β' προσ. *οὔτος σύ*, Λατ. heus tu! ε, ἐσύ! ἐσύ ἐκεῖ! σε Σοφ. κ.λπ.· καὶ ἔπειτα, τὸ *οὔτος* μόνος του, ως κλητ.· *οὔτος, τί ποιεῖς*; σε Αισχύλ.· *ᾧ οὔτος, οὔτος, Οἰδίπους*, σε Σοφ. **7.** ἡ φράση αὕτη κυρίως υποδηλώνει θυμὸ, ἀνυπομονησία ἢ περιφρόνηση· ὁμοίως, *οὔτος ἀνὴρ* ἀντὶ ἐγώ, σε Ομήρ. Ὀδ. **II.** τὸ καὶ *οὔτος* προστίθεται ἐπίσης για νὰ ἐπιτείνει μιὰ προηγούμενη λέξη· *ναυτικῶ ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους*, σε Θουκ.· βλ. κατωτ. **III. 5. III.** το ουδ. *ταῦτα* σε ποικίλες φράσεις: **1.** *ταῦτ' ᾧ δέσποτα*, μάλιστα Κύριε (δηλ. *ταῦτά ἐστι* κ.λπ.), σε Αριστοφ.· ὁμοίως, *ταῦτα δὴ*, στον ἰδ. **2.** *ταῦτα μὲν δὴ ὑπάρξει*, ἀρα θα γίνεῖ, σε Πλάτ. **3.** *καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα*, Λατ. haec hactenus, στον ἰδ. **4.** *διὰ ταῦτα*, γι' αὐτό, σε Αττ.· *πρὸς ταῦτα*, ἔτσι λοιπόν, ἀρα, σε Τραγ.· ἐπίσης, τὸ *ταῦτα* ἀπὸλ., γι' αὐτό, ἐπομένως, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ταῦτ' ἄρα*, σε Αριστοφ.· *ταῦτα δὴ*, σε Αισχύλ.· *ταῦτ' οὖν*, σε Σοφ. **5.** *καὶ ταῦτα*, που προσθέτει ἓνα περιστατικὸ για νὰ ἐνισχύσει ὅ,τι ἔχει εἰπωθεῖ, καὶ αὐτό, Λατ. et hoc· *ἄνδρα θανεῖν, καὶ ταῦτα πρὸς γυναικός*, σκέφτομαι ὅτι ἓνας ἄντρας ἐπρόκειτο νὰ πεθάνει, καὶ αὐτό (δηλ. καὶ μάλιστα) ἀπὸ τὸ χέρι μιᾶς γυναίκας, σε Αισχύλ. κ.λπ. **6.** *τοῦτο μὲν...*, *τοῦτο δέ...*, ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρά..., ἀπὸ τὴν ἄλλη..., ἐν μέρει..., ἐν μέρει..., σε Ἡρόδ. **IV. 1.** δοτ. *ταύτη*, σ' αὐτό τὸ σημεῖο, ἐδῶ, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** στὸ σημεῖο αὐτό, πάνω σ' αὐτό τὸ σημεῖο, σε Αριστοφ. κ.λπ. **3.** μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἔτσι, σε Τραγ. κ.λπ. **V. ἐκ τούτου** ἢ *τούτων*, μετὰ ἀπ' αὐτά, σε Ξεν.· συνεπῶς, λοιπόν, στον ἰδ. **VI. 1.** ἐν *τούτῳ*, σ' αὐτό ἐπάνω, ως πρὸς αὐτό, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** στὸ μεσοδιάστημα, σε Θουκ., Ξεν. **VII.** *πρὸς τούτοις*, ἐπὶ πλέον, ἐπίσης, σε Ἡρόδ., Αττ.

οὔτος-ί, **αὕτη-ῖ**, **τούτ-ί** κ.λπ.· ἡ *οὔτος* ἐπιτετ. με τὸ δεικτικὸ ἐπίθημα -i [i], αὐτός ἐδῶ ὁ ἄντρας, Λατ. hic-ce, σε Αριστοφ., Αττ. πεζογραφία· μετὰ ἀπὸ φωνήεν, ὁ φθόγγος γ συχνά ἐντίθεται στη λέξη, *αὕτηγί* ἀντὶ *αὕτηί γε*, *ταυταγί* ἀντὶ *ταυταί γε* κ.λπ., σε Αριστοφ.

οὕτως, πριν από σύμφωνο **οὕτω**, **I. 1.** επίρρ. του *οὕτως*, όπως το Λατ. *sic* του *hic*, δι' αυτού του μέσου ή μ' αυτόν τον τρόπο, έτσι, λοιπόν· κανονικά, το *οὕτως* προηγείται και αναμένει απόδοση από το *ὥς*, όπως το Λατ. *sic* με το *ut*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *οὕτω δὴ ἔσται*, έτσι θα γίνει λοιπόν, αιτιολογώντας ό,τι έχει προηγηθεί, σε Όμηρ. *Οδ.* κ.λπ.· στην πεζογραφία το *οὕτως* μόνο του σε απαντήσεις, έτσι επίσης, έτσι ακριβώς, σε Ξεν. **2.** σε ευχές ή προσευχές, *οὕτω νῦν Ζεὺς θεῖη* (όπως το *sic te diva regattu* του Οράτ.), σε Όμηρ. *Οδ.*· *οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων, μισῶ τον ἄνδρα* (όπως στην Αγγλική *so help me God*), σε Αριστοφ.· *οὕτω νομιζοίμην σοφός...*, στον ίδ. **3.** ξεκινώντας μια αφήγηση, *οὕτω ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ*, έτσι μια φορά κι έναν καιρό..., στον ίδ.· *ἤνοῦτω δὴ παῖς*, σε Πλάτ. **4.** *οὕτως ἔχειν, οὕτως ἔχειν τινός*, βλ. **ἔχω** **B. II. 2**· το *ἔχειν* μερικές φορές παραλείπεται, *τούτων μὲν οὕτω*, έτσι, τόσο ως προς αυτό, σε Αισχύλ. **5.** *εἰς τοῦτο, οὕτω τάρβους*, σε τέτοιο σημείο τρόμου, σε Ευρ. **6.** το *οὕτω* ή το *οὕτω δὴ*, εισάγουν την απόδοση μιας δευτερεύουσας πρότασης, *ἐπειδὴ περιελήλυθε ὁ πόλεμος, οὕτω δὴ Γέλωνος μνηστis γέγονε*, σε Ηρόδ.· μετά από *μτχ.*, *ἐν κλιβάνῳ πνίζαντες, οὕτω τρώγουσι*, δηλ. *ἐπειδὴ ἔπνιζαν οὕτω...*, στον ίδ. **II.** ως συμπερασματικό, Λατ. *itaque*, σε Σοφ., Πλάτ. **III.** με επίθ. ή επίρρ., τόσο, τόσο πολύ, τόσο μεγάλο· *καλὸς οὕτω*, σε Όμηρ. *Ιλ.*· *πρυμνόθεν οὕτως*, τόσο πλήρως, σε Αισχύλ. **IV.** όπως το *αὕτως*, με μειωμένη ισχύ, έτσι, απλώς έτσι, απλώς, όπως το Λατ. *sic*, *μὰψ οὕτως*, σε Όμηρ. *Ιλ.*· *οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονήν* (όπως το *jacentes sic tempere* του Οράτ.), σε Πλάτ.· επίσης, παρευθύς, αμέσως, στον ίδ.· *οὐ... οὕτως ἄπει* = *impune*, σε Ευρ.

οὕτως-ί[ι], επιτεταμ. αντί *οὕτως* (βλ. **οὕτοσί**), σε Αττ. πεζογραφία.

οὔφis, κράση, αντί *ὁ ὄφis*.

οὐχότι, βλ. **ὅπως** **A. I. 9**.

οὐχί, Αττ. τύπος του *οὐ*.

οὐχῖνος, κράση, αντί *ὁ ἐχῖνος*.

ὀφειλέτης, -ου, ὁ (ὀφείλω), οφειλέτης, αυτός που έχει οφειλή, που χρωστάει κάτι, *τινί*, σε Πλάτ.· *θηλ. ὀφειλέτις, -ιδος*, σε Ευρ.

ὀφειλή, ή (ὀφείλω), οφειλή, χρέος, σε Κ.Δ.· *καθήκον*, στο ίδ.

ὀφειλήμα, τό, αυτό το οποίο οφείλει κάποιος, χρέος, οφειλή, σε Θουκ., Πλάτ.

ὀφείλω, παρατ. *ᾠφειλον*, Επικ. **ὀφέλλω**, παρατ. *ᾠφελλον* ή *ᾠφελλον*, μέλ.

ὀφειλήσω, αόρ. *ἀ' ᾠφειλησα*, παρακ. *ᾠφειληκα*, υπερσ. *-ἡκειν*· αόρ. *β'*, βλ.

κατωτ. II. 2. 3. — Παθ., *μτχ. αορ. ἀ' ὀφειληθείς, I.* οφείλω, χρωστώ, πρέπει να

πληρώσω ή να δώσω εξήγηση για, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὀφείλω τινί*, είμαι

οφειλέτης κάποιου, χρωστώ σε κάποιον, σε Αριστοφ.· *ἀπόλ.*, είμαι υπόχρεος,

έχω χρέος, στον ίδ. — Παθ., είμαι το αντικείμενο μιας οφειλής, ενός χρέους,

είμαι αυτό το οποίο οφείλεται, σε Όμηρ., Αττ.· *λέγεται για πρόσωπα,*

υπόκειμαι σε, θανάτῳ πάντες ὀφειλόμεθα (όπως το *debemur morti* του Οράτ.),

σε Ανθ. **II. 1.** με *απαρ.*, είμαι υποχρεωμένος, αναγκασμένος να κάνω κάτι, σε

Όμηρ. *Ιλ.* κ.λπ. — Παθ., *σοὶ ταῦτ' ὀφείλεται παθεῖν*, είναι το πεπρωμένο σου

να το υποφέρεις αυτό, σε Σοφ.· *πᾶσιν κατθανεῖν ὀφείλεται*, σε Ευρ. **2.** με την

ίδια σημασία, Επικ. παρατ. *ᾠφελλον, ὀφελλον*, αόρ. *β' ᾠφελον, ὀφελον*,

χρησιμ. για να δηλώσουν αυτό το οποίο κάποιος όφειλε να έχει κάνει, *ᾠφελεν*

εὔχεσθαι, σε Όμηρ. *Ιλ.* κ.λπ. **3.** αυτοί οι χρόνοι ακολουθ. επίσης από *απαρ.*, για

να εκφράσουν μια ευχή που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί· *τὴν ὀφеле*

κατακτάμεν Ἄρτεμις, μακάρι η Άρτεμις να την είχε κατακρεουργήσει! (αλλά

δεν το έκανε, Λατ. *utinam interfecisset!* σε Όμηρ. *Ιλ.*· συχνά, προηγείται το

εἴθε (Επικ. *αἴθε*)· *αἴθ' ὀφελες ἄγονός τ' ἔμεναι*, μακάρι να μην είχες γεννηθεί!

στο ίδ.· *αἴθ' ὠφελλ' ὁ ξεῖνος ὀλέσθαι*, σε Όμηρ. *Οδ.*· ομοίως με το *ὥς· ὥς*

ὄφελον ὀλέσθαι, μακάρι να εἶχα αφανιστεῖ, σε Ομήρ. *Ιλ.*· ὡς ὥφελες ὀλέσθαι, στο *ιδ.*· με ἄρνηση, *μηδ' ὄφελες λίσσεσθαι*, μακάρι να μην εἶχες ποτέ ικετεύσει! στο *ιδ.*· ομοίως στην *Αττ.*· στη μεταγεν. Ελληνική με οριστ. *ὄφελον ἐβασιλεύσατε ἀντί βασιλεῦσαι*, μακάρι να ἦσατε βασιλιάδες, σε *Κ.Δ. ΙΙΙ.* απρόσ., *ὀφείλει*, *Λατ.* oportet, πρέπει, με αιτ. και απαρ., σε Πίνδ.

ὀφέλλω (Α), *Επικ.* ἀντί *ὀφείλω*.

ὀφέλλω (Β), *Επικ.* απαρ. -έμεν· παρατ. *ὥφελλον*, *Επικ.* *Αιολ.* ευκτ. αορ. α' *ὀφέλλειεν*, αυξάνω, μεγεθύνω, ενισχύω, σε Όμηρ.· ἵς *ἀνέμου κύματ' ὀφέλλει*, η δύναμη του ανέμου σηκώνει ψηλά τα κύματα, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *μῦθον ὀφέλλω*, πολλαπλασιάζω τις λέξεις, στο *ιδ.*· *ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν*, *ὀφέλλωσί τε ἐ τιμῇ*, και μακάρι να τον προαγάγουν στη δόξα, στο *ιδ.* — Παθ., *οἶκος ὀφέλλεται*, αναπτύσσεται πολύ, ευδοκιμεί, ευημερεῖ, σε Ομήρ. *Οδ.*

ὄφελον, *Επικ.* αόρ. β' του *ὀφείλω*.

ὄφελος, τό (**ὀφέλλω** Β), μόνο στην ονομ., προαγωγή, πρόοδος, αρωγή, βοήθεια· συχνά (ὅπως το *opus*) ως ἄκλιτο επίθ., *αἶ κ' ὄφελός τι γενώμεθα*, εἴαν μπορούμε να ἔχουμε κάποια χρησιμότητα, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *τί δῆτ' ἂν εἶης ὄφελles ἡμῖν*; τι καλό θα μπορούσες να μας κάνεις; σε *Αριστοφ.*· με απαρ., *τί ὄφελος σώματι κάμνοντι σιτία διδόναι*; σε Πλάτ.· με γεν., *τῶν ὄφελός ἐστι οὐδέν*, ἀπό τους οποίους δεν υπάρχει κανένα κέρδος, σε *Ηρόδ.*· *ὄφελος οὐδέν γεωργοῦ ἄργοῦ*, σε *Ξεν.*· ἀλλά, *ὅ τι περ ὄφελος στρατεύματος*, τμήμα στρατεύματος που εἶναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσίες, αξιόμαχο, στον *ιδ.*

ὀφ-εῶδης, -ες (**ὄφης, εἶδος**), αὐτός που μοιάζει με φίδι, σε Πλάτ.

ὀφθαλμία, ἡ (**ὀφθαλμός**), οφθαλμία, πάθηση των ματιών, που συνοδεύεται ἀπό εκκρίσεις υγρῶν ἀπό τα μάτια, σε *Αριστοφ.*, *Ξεν.* κ.λπ.

ὀφθαλμιάω, υποφέρω ἀπό την οφθαλμική πάθηση οφθαλμία, σε *Ηρόδ.*, *Αριστοφ.*

ὀφθαλμίδιον[μῖ], **τό**, υποκορ. του *ὀφθαλμός*, σε *Αριστοφ.*

ὀφθαλμο-δουλεία, ἡ, ἔκφραση δουλικότητας μέσω της ἔκφρασης των ματιών, υποκριτική δουλικότητα, σε *Κ.Δ.*

ὀφθαλμός, -οῦ, ὁ (ἀπό *√ΟΠ*, ρίζα των *ὄψ-ομαι, ὄφ-θῆναι*), **Ι.** οφθαλμός, μάτι, κυρίως στον πληθ., σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἐλθεῖν ἐς ὀφθαλμούς τινας*, ἔρχομαι ἐνώπιον κάποιου, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *ἐνόφθαλμοῖσιν τινας*, μπροστά στα μάτια κάποιου, *Λατ.* in oculis, σε Όμηρ., *Αττ.*· *πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν*, σε *Αισχίν.*· *ἐξ ὀφθαλμῶν*, ἐκτός του οπτικού πεδίου κάποιου, σε *Ηρόδ.*· *κατ' ὀφθαλμούς*, κατὰ πρόσωπο με κάποιον, σε *Αριστοφ.* **ΙΙ.** στον ενικ., το μάτι του κυβερνήτη ἡ του ηγεμόνα· *πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός*, σε *Ησίοδ.*· ομοίως, ο βασιλιάς ἀποκαλεῖται *ὀφθαλμός οἴκων*, σε *Αισχύλ.*· και στην *Περσία*, *ὀφθαλμός βασιλέως*, το μάτι του βασιλιά, λεγόταν ἕνας ἐμπιστος αξιωματούχος, μέσω του οποίου ἐπέβλεπε τους υπηκόους του, σε *Ηρόδ.*, *Αριστοφ.* κ.λπ. **ΙΙΙ.** *ἐσπέρας ὀφθαλμός*, *νυκτὸς ὀφθαλμός*, λέγεται για το φεγγάρι, σε Πίνδ. **ΙV.** ο πιο προσφιλῆς, ο πιο αγαπητός, ο καλύτερος, καθὼς τα μάτια εἶναι το πολυτιμότερο ὄργανο του σώματος· *ὀφθαλμός Σικελίας*, σε Πίνδ.· *μέγας ὀφθαλμός*, μεγάλη ευμάρεια, σε *Σοφ.* **V.** οφθαλμός, μπόλι, μπουμπούκι ἡ ανθός ενός φυτού ἡ ενός δέντρου, σε *Ξεν.*

ὀφθαλμό-τεγκτος, -ον (**τέγγω**), αὐτός που υγραίνει τα μάτια, σε *Ευρ.*

ὀφθαλμο-φᾶνής, -ές (**φαίνομαι**), αὐτός που εἶναι φανερός στο μάτι, σε *Στράβ.*

ὀφθαλμ-ωρύχος[ϋ], -ον, αὐτός που ξεσχίζει, αφαιρεῖ τα μάτια, σε *Αισχύλ.*

ὀφθῆναι, Παθ. απαρ. αορ. α' του *ὀράω*· **ὀφθῆσομαι**, Παθ. μέλ.

όφιό-πους, -ποδος, αυτός που έχει φίδια στη θέση των ποδιών, λέγεται για την Εκάτη, σε Λουκ.

ὄφιν, ὅ, γεν. ὄφεως, ποιητ. επίσης ὄφεος, Δωρ. και Ἰων. ὄφιος· ερπετό, φίδι, σε Ομήρ. Ἰλ., Ηρόδ., Τραγ.· μεταφ., πτηνὸν ὄφιν, λέγεται για βέλος, σε Αισχύλ. [Η πρώτη συλλαβή μερικές φορές γινόταν μακρά, όταν προφερόταν (και πιθ. ὀφειλε να γράφεται) ὄφιν, βλ. [ὄγέω](#)].

ὀφλεῖν, απαρ. αορ. β' του ὀφλισκάνω.

ὄφλημα, -ατος, τό, πρόστιμο που επιβλήθηκε σε δίκη, σε Δημ.

ὀφλισκάνω (ὀφείλω), μέλ. ὀφλήσω, παρακ. ὠφληκα, αόρ. β' ὠφλον, απαρ. ὀφλεῖν, μτχ. ὀφλών· **Ι. 1.** χρωστώ, υποχρεούμαι να πληρώσω ένα πρόστιμο, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** δίκην ὀφλεῖν, καταδικάζομαι σε κάποια δίκη, χάνω μια δίκη, σε Αριστοφ.· ομοίως, ὀφλεῖν δίαιταν, χάνω μία κατά διαιτησία δίκη, σε Δημ.· τὰς εὐθύνας ὀφλεῖν, δεν έχει παρέλθει η οφειλή κάποιου, σε Αισχίν. **3.** ἀπόλ., καταδικάζομαι, η πλευρά που χάνει, σε Αριστοφ., Θουκ. **4.** με γεν. του εγκλήματος, ὀφλὼν κλοπῆς δίκην, καταδικάζομαι σε δίκη για κλοπή, σε Αισχύλ.· ἔπειτα, χωρίς το δίκην, ὠφληκὼς φόνου, βρέθηκα ένοχος φόνου, σε Πλάτ.· επίσης, με γεν. της ποινής, θανάτου δίκην ὀφλισκάνω, στον ίδ.· **II.** γενικά, λέγεται για οτιδήποτε αξίζει κάποιος ως τιμωρία ή φέρει ως όνειδος, αἰσχύνην, βλάβην ὀφλισκάνω, επισύρω την ατίμωση ή τον όλεθρο κάποιου, υποβάλλομαι στις ποινές αυτές, σε Ευρ.· ὀφλισκάνω γέλωτα, είμαι περίγελως, στον ίδ.· δειλίη ὠφλεε πρὸς βασιλῆος, επισύρω πάνω μου την κατηγορία της δειλίας από τον βασιλιά, σε Ηρόδ.· ομοίως, μωρίαν ὀφλισκάνω, σε Σοφ.

ὄφρᾶ, τελικός και χρονικός σύνδεσμος στους Ἰωνες και Δωριεῖς ποιητές, **Ι.** τελικός σύνδ., όπως το ἴνα, ὥς, για, για να, με σκοπό να, σε Όμηρ., Πίνδ. **II. 1.** χρονικός σύνδ., όπως το ἕως, Λατ. donec, εφόσον, ενώ, κυρίως, με παρατ. ὄφρα μὲν ἡὼς ἦν, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με υποτ., συνήθως με ἄν (κε ή κεν), σε Όμηρ. **3.** μέχρι, ὄφρα καὶ αὐτὼ κατέκταθεν, μέχρι να σκοτωθούν και οι δύο, σε Ομήρ. Ἰλ.· με υποτ., λέγεται για μελλ. χρόνο, ἔχει κότον, ὄφρα τελέσση, κρατάει την οργή του, μέχρι να την ικανοποιήσει, στο ίδ.· σ' αυτήν όμως την περίπτωση, προστίθεται συνήθως το ἄν (κε ή κεν).

ὀφρυάω (ὀφρύς II), έχω σειρές λόφων, έχω οροσειρές, σε Στράβ.

ὀφρύη, ή, 1. Ἰων. αντί ὀφρύς II, σε Ηρόδ. Ευρ.

ὀφρυόεις, -εσσα, -εν (ὀφρύς II)· **1.** αυτός που βρίσκεται στο χεῖλος του γκρεμού, απόκρημνος, σε Ομήρ. Ἰλ., παρ' Ηροδ. **2.** μεταφ., μεγαλοπρεπής.

ὀφρῦς[ῦ], ή, γεν. -ύος [ῦ], αιτ. ὀφρύν, πληθ. ὀφρύας, συνηρ. ὀφρῦς, I. 1. φρύδι, τριχώδες δέρμα πάνω από τα μάτια, Λατ. supercilium, κυρίως στον πληθ., φρύδια, σε Όμηρ.· ἐπ' ὀφρῦσι νεῦσε Κρονίων, δηλ. ἔγνεψε καταφατικά με τα φρύδια, σε Ομήρ. Ἰλ.· ἀνὰδ' ὀφρῦσι νεῦσεν ἑκάστῳ, τους έκανε ένα νεύμα αποτροπής, σε Ομήρ. Οδ.· χρησιμ. για να δηλώσει λύπη, περιφρόνηση, υπερηφάνεια: τὰς ὀφρῦς ἀνασπᾶν, σε Αριστοφ.· ὀφρῦς ἐπαίρειν, σε Ευρ. κ.λπ.· τὰς ὀφρῦς συνάγειν, σουφρώνω τα φρύδια μου, συνοφρυώνομαι, σε Αριστοφ.· επίσης, καταβάλλειν, λύειν, μεθιέναι τὰς ὀφρῦς, αφήνω τα φρύδια μου να επανέλθουν στη θέση τους, χαλαρώνω τα φρύδια μου, σε Ευρ. **2.** το ὀφρῦς μόνο του, όπως το Λατ. supercilium, περιφρόνηση, υπερηφάνια, αλαζονεία, σε Ανθ. **II.** το χεῖλος προς τον γκρεμό ενός λόφου, απόκρημνος βράχος, σε Ομήρ. Ἰλ. κ.λπ.

ὄχα (ἔχω), επίρρ., χρησιμ. για να επιτείνει τον υπερθ. ἄριστος, ὄχ' ἄριστος, μακράν ο ανώτερος, σε Ομήρ. Ἰλ. κ.λπ.

ὄχανον, τό (ἔχω), λαβή ασπίδας, η στερεωμένη ταινία στις δύο άκρες του εσωτερικού της, μέσα από την οποία περνούσε το χέρι του αυτός που κρατούσε την ασπίδα, σε Ηρόδ.

ὄχέεσκον, Ιων. παρατ. του ὀχέω.

ὄχεία, ἡ (ὀχεύω), συνουσία ή γονιμοποίηση, λέγεται για αρσενικό ζώο, σε Ξεν.

ὄχεσφι, -φιν, Επικ. δοτ. πληθ. του ὄχος, άρμα.

ὀχετεύω (ὀχετός), μέλ. -σω, καθοδηγώ τη ροή του νερού μέσω οχετού, τάφρου ή διώρυγας, σε Ηρόδ. — Παθ., καθοδηγώ, μεταβιβάζω, στον ίδ.· μεταφ., ὠχετεύετο φάτις, διέρρευσε η φήμη, σε Αισχύλ.

ὀχεν-ηγός, -όν (ὀχετός, ἄγω), αυτός που καθοδηγεί τη ροή του νερού ή διοχετεύει το νερό μέσω αυλακιού ή τάφρου, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., πνεῦμα ὀχετηγόν, λέγεται για τον αυλό, σε Ανθ.

ὀχετός, ὁ (ὀχέω)· **I**. μέσο για τη μεταφορά νερού, διοχετευτικός σωλήνας, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· τάφρος, διώρυγα, αυλάκι, αγωγός υδάτων, σε Αριστ. **II**. στον πληθ., ρυάκια, χείμαρροι, σε Πίνδ., Ευρ. **III**. μεταφ., ὀχετὸν παρεκτρέπειν, κατασκευάζω εφεδρική δίοδο ή μέσο διαφυγής, σε Ευρ.

ὀχεύς, -έως, Επικ. -ῆος, ὁ (ἔχω), οτιδήποτε χρησιμ. για να συγκρατεί ή να στερεώνει κάτι: **1**. λωρίδα που χρησιμεύει για το δέσιμο περικεφαλαίας κάτω από το πηγούνι, σε Ομήρ. Ιλ. **2**. στον πληθ., κρίκοι που στερεώνουν τη ζώνη του θώρακα, στο ίδ. **3**. δοκός ή μοχλός που χρησιμεύει ως σύρτης για να ασφαλίσει την πόρτα από μέσα, μάνταλο, σε Όμηρ.

ὀχεύω, λέγεται για αρσενικά ζώα, συνουσιάζομαι, βατεύω, σε Πλάτ. — Παθ., λέγεται για θηλυκά ζώα· Μέσ., και για τα δύο φύλα, σε Ηρόδ.

ὀχέω (ὄχος), Ιων. παρατ. ὀχέεσκον· μέλ. ὀχήσω — Μέσ., γ' ενικ. παρατ. ὠχέετο, -εἶτο· μέλ. ὀχήσομαι· γ' ενικ. Επικ. αορ. α' ὀχήσατο· θαμιστικό του ἔχω, **I**. **1**. υποστηρίζω, συγκρατώ, συντηρώ, υπομένω, βαστάζω, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.· νηπιάας ὀχέειν, εξακολουθώ να φέρομαι παιδιάστικα, σε Ομήρ. Οδ.· φρουράν ὀχήσω, θα συντηρήσω μια φρουρά, σε Αισχύλ. **2**. μεταφέρω, σε Ευρ., Ξεν. **3**. αφήνω κάποιον να ιππεύσει, τον ανεβάζω στο άλογο· αὐτὸς βαδίζω, τοῦτον δ' ὀχῶ, σε Αριστοφ.· λέγεται για στρατηγό, αφήνω τους άντρες μου να ιππεύσουν, σε Ξεν. **II**. **1**. Μέσ., αναθέτω τη μεταφορά μου, μεταφέρομαι ή υποβαστάζομαι, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ. **2**. απόλ. (χωρίς τις δοτ. ἵππῳ ή νηί, οδηγώ ιππεύω, πλέω· (ἵπποι) ἄλγεινοι ὀχέεσθαι, που δύσκολα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άρμα, σε Ομήρ. Ιλ. **3**. για πλοίο, οδηγώ σε αγκυροβόλιο· λεπτή τις ἐλπίς ἐστ' ἐφ' ἧς ὀχοῦμεθα, δεν έχουμε παρά αμυδρή ελπίδα πάνω στην οποία να στηριχθούμε, σε Αριστοφ.· ομοίως, ὠχεῖσθ', στον ίδ.· πρβλ. σε Πλάτ.· ομοίως, ἐπ' ἀσθενοῦς ῥώμης ὀχεῖσθαι, σε Ευρ. [στον Πίνδ. η πρώτη συλλαβή γίνεται μακρά, όταν προφέρεται (και πιθ. οφείλει να γράφεται) ὀκχέω, βλ. [ῥωμης](#)].

ὄχημα, -ατος, τό, I οτιδήποτε φέρει, μεταφέρει, βαστάζει ή υποστηρίζει· γῆς ὄχημα, στήριγμα της γης, = γαιήοχος, σε Ευρ. **II**. **1**. άμαξα, άρμα, Λατ. vehiculum, σε Ηρόδ., Σοφ., Ευρ. **2**. λέγεται για πλοία, αλλά κυρίως με κάποια προσθήκη· λινόπτερα ναυτίλων ὄχημα, σε Αισχύλ.· ὄχημα ναός, σε Σοφ. **3**. λέγεται για ζώα που ιππεύονται, ὄχημα κανθάρου, κánθαρος, σκαραβαίος για καβαλίκευμα (όπως λέμε άλογο για ιππασία), σε Αριστοφ.

ὄχησις, ἡ (ὀχέω), **I** μεταφορά, σε Πλάτ. **II** (από Παθ.) το να μεταφέρεται κάποιος· ἵππων ὀχήσεις, ιππασία, σε Πλάτ.

ὀχθέω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' ὠχθησα, είμαι βαριά θυμωμένος, έχω βαθιά λύπη στην ψυχή μου, σε Όμηρ. (αμφίβ. προέλ.).

ὄχθη, ἡ, αρχ. τύπος του ὄχθος, ἔδαφος που εξέχει, ὄχθη, το χεῖλος των πλευρῶν ενός ποταμοῦ, σε Ομήρ. Ιλ.· κυρίως στον πληθ., υψωμένες ὄχθες ποταμοῦ, σε Όμηρ.· ὄχθαικαπέτοιο, χεῖλος τάφρου, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, οι αμμόλοφοι ἢ τα υψώματα ἀπὸ ἄμμο στην ακρογιαλιά (πρβλ. [θίς](#)), σε Ομήρ. Οδ.

ὄχθηρός, -ά, -όν, λοφώδης, σε Ανθ.

ὄχθος, ὁ, μεταγεν. τύπος του ὄχθη, ὄχθη, χεῖλος, λόφος, σε Ομηρ. Ὑμν., Ηρόδ., Αττ.· γήλοφος, ἀνάχωμα, Λατ. tumulus, σε Αισχύλ.

ὄχλᾱγωγία, ἡ, συνάθροιση ὄχλου, σε Πλούτ.

ὄχλ-ἄγωγός, ὁ, ἀρχηγός συνάθροισης ὄχλου.

ὄχλέω, μέλ. -ήσω· **I.** κινῶ, διαταράζω, ψηφίδες ἄπασαι ὀχλεῦνται (Ιων. ἀντί - οῦνται), ὅλα τα χαλίκια κύλισαν πρὸς τα μπρὸς ἢ παρασύρθηκαν ἀπὸ το νερό, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ἐνοχλῶ, βαρύνω, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· ἀπόλ., ἐνοχλῶ, στενοχωρῶ, σε Σοφ.

ὄχληρός, -ά, -όν, ἐνοχλητικός, αὐτός που γίνεται φόρτωμα, που βαρύνει ἢ στενοχωρεῖ κάποιον, σε Ηρόδ., Ευρ., Πλάτ.

ὀχλίζω, μέλ. -ίσω, Επικ. ευκτ. αορ. ἀ' ὀχλίσσεια· (ὄχλος = μόχλος), μετακινῶ με μοχλό, ἀνασηκώνω, ἔσηκων· τὸν (λᾶαν) οὗ κε δὴ ἄνερ ἐὼχλίσσειαν, σε Όμηρ.

ὄχλο-κόπος, ὁ, αὐτός που κολακεύει τὸν ὄχλο, σε Πολύβ.· πρβλ. [δημο-κόπος](#).

ὄχλο-κράτῖα, ἡ, κυριαρχία τοῦ ὄχλου, κατώτατη βαθμίδα τῆς δημοκρατίας, σε Πολύβ.

ὄχλο-ποιέω, υποκινῶ τὸν ὄχλο σε στάση, σε Κ.Δ.

ὄχλος, ὁ, **I. 1.** μετακινούμενο πλήθος, συνάθροιση, ὄχλος, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ὁ ὄχλος τῶν στρατιωτῶν, ἡ μάζα των στρατιωτῶν, σε Ξεν.· τῷ ὄχλῳ, ἀπὸ ἀριθμητικῆς πλευράς, σε Θουκ.· οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι, ἀπειθαρχες μάζες ἀνθρώπων ὅπως αὐτές, στον ἰδ. **2.** με πολιτικὴ σημασία, ὁ χυδην λαός, ὄχλος, Λατ. turba, σε ἀντίθ. πρὸς τὸ δῆμος, στον ἰδ., Ξεν. **3.** γενικά, μάζα, ποικιλομορφία· ὄχλος λόγων, σε Αισχύλ. **II.** ὅπως τὸ Λατ. turba, ἐνόχληση, μπελάς, ὄχλον παρέχειν τινί, ἐνοχλῶ κάποιον, σε Ηρόδ.· δι' ὄχλου εἶναι, γενέσθαι, εἶμαι ἢ γίνομαι ἐνοχλητικός, σε Ἀριστοφ., Θουκ.

ὄχλ-ώδης, -ες (εἶδος), κάτι που μοιάζει με ὄχλο· ὁμοίως, **1.** ταραχώδης, ἀκυβέρνητος, σε Πλάτ.· τὸ ὀχλῶδες, ὀχληρότητα, τὸ να προκαλεῖ κάποιος ἐνόχληση σε κάποιον, σε Θουκ. **2.** κοινός, χυδαῖος, λαϊκός, σε Πλούτ.

ὀχμάζω, μέλ. -σω, κρατῶ κάτι σταθερό, σε Ευρ.· τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι, τὸν δένω σφιχτά, σε Αισχύλ.· ἵππον ὀχμάζει, κάνει τὸ ἄλογο υπάκουο στὸ χαλινάρι, σε Ευρ.

ὄχνη, ἡ, μεταγεν. τύπος τοῦ ὄχνη, ἄγριο ἀχλάδι, ἀγραπίδι, σε Θεόκρ.

ὄχος, ὁ (ἔχω)· **I. 1.** οτιδήποτε φέρει, μεταφέρει ἡ ἄμαξα, Λατ. vehiculum, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· στον Όμηρ. σε ετερόκλ. ουδ. πληθ. ὄχεα, τά, λέγεται γιὰ ἓνα μόνο ἄρμα· ἐξ ὀχέων, σε Ομήρ. Ιλ.· καὶ στὴν ποιητ. δοτ. ὄχεσφι, -φιν, στὸ ἰδ.· ἐπειτα σε ἀρσ. πληθ., ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις, λέγεται γιὰ τὶς Σκυθικὲς ἄμαξες, σε Αισχύλ. **2.** τροχαῖοι ὄχοι ἀπῆνης, τὰ ταχέα στηρίγματα τοῦ ἄρματος, δηλ. οἱ τροχοί, σε Ευρ. **II.** οτιδήποτε συγκρατεῖ, νηῶν ὄχοι, τὰ στηρίγματα τῶν πλοίων, δηλ. τὰ λιμάνια, σε Ομήρ. Οδ.

ὀχῦρο-ποιέομαι, ἀποθ., καθιστῶ ἀσφαλές, διασφαλίζω, ἐνισχύω, σε Πολύβ.

ὀχῦρός, -ά, -όν (ἔχω) ὅπως τὸ ἐχυρός· **I. 1.** σταθερός, ἀνθεκτικός, ἰσχυρός, σε Ησίοδ., Αισχύλ. **2.** λέγεται γιὰ τόπο, ἰσχυρός, ἀσφαλής, σε Ευρ.· ἰδίως γιὰ τόπους ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη ἢ γιὰ στρατηγικὲς θέσεις, ἰσχυρός, δύσβατος, δυσπρόσιτος, ἀπόκρημνος, σε Ξεν. **II.** ἐπίρρ. -ρῶς, σε Ευρ.

ὀχϋρόω, μέλ. -ώσω, καθιστώ σταθερό και ασφαλές, ενισχύω, σε Πολύβ.· το Μέσ. ακριβώς όπως το Ενεργ., σε Ξεν.

ὀχύρωμα, -ατος, τό, οχυρωμένη στρατιωτική θέση, φρούριο, σε Ξεν.

ὀχϋρωτέον, ρημ. επίθ. του ὀχϋρόω, αυτό το οποίο πρέπει να οχυρωθεί, να ενισχυθεί, σε Πλούτ.

ὄψ, ἡ (εἰπεῖν), χρησιμ. μόνον στις πλάγ. πτώσεις του ενικ. ὀπός, ὀπί, ὄπα· **I.** φωνή, σε Όμηρ., Ησίοδ., Τραγ.· λέγεται για τους αυλούς, σε Θεόγν. **II.** λέξη, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

ὄψ-ᾠμάτης, ὁ (ὀψέ, ᾠμάω), κλητ. -ᾠτα, Δωρ. αντί -ᾠμήτης, αυτός που θερίζει μέχρι αργά το απόγευμα, σε Θεόκρ.

ὄψᾰνον, τό (ὄψομαι), = ὄψις, θέα, σε Αισχύλ.

ὄψᾰρότης, -ου, ὁ (ὀψέ), αυτός που οργώνει καθυστερημένα, σε Ησίοδ.

ὀψέ, επίρρ., **1.** μετά από μακρό χρονικό διάστημα, αργά, Λατ. sero, σε Όμηρ.

κ.λπ.· ὀψὲ διδάσκεσθαι ἢ μανθάνειν, μαθαίνω με αργούς ρυθμούς, μαθαίνω

παράκαιρα, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** αργά κατά τη διάρκεια της ημέρας, το

απόγευμα, σε αντίθ. προς το πρωί, σε Όμηρ., Θουκ. κ.λπ.· ὀψὲ ἦν, ὀψὲ

ἐγίνετο, ήταν αργά, γινόταν προχωρημένη η ώρα, σε Ξεν.· ομοίως, ἐς ὀψέ, σε

Θουκ. **3.** με γεν. ὀψὲ τῆς ἡμέρας, αργά, κατά τη διάρκεια της μέρας, όπως το

serum dieitου Λίβιου, στον ιδ.· ομοίως, τῆς ὥρας ἐγίνετο ὀψέ, σε Δημ.· ὀψὲ

τῆς ἡλικίας, σε προχωρημένη ηλικία, σε Λουκ.

ὀψειώ (ὄψομαι), εφετικό του ὀράω, επιθυμώ να δω κάτι, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.

ὄψεσθαι, απαρ. μέλ. του ὀράω.

ὀψία, Ιων. -ίη (ενν. ὥρα), το ύστερο τμήμα της ημέρας, το απόγευμα, σε

αντίθ. προς το ὄρθρος, που συχνά επίσης συνάπτεται με το δειλῆ· δειλὴ ἦν

ὀψίη, σε Ηρόδ.· περὶ δειλὴν ὀψίαν, σε Θουκ.· δειλὴς ὀψίας, αργά το απόγευμα,

σε Δημ. πρβλ. [δειλῆ](#).

ὀψιαίτερος, ὀψιαίτατος, Αττ. συγκρ. και υπερθ. του ὄψιος.

ὀψί-γονος[ι], -ον (γίγνομαι), **1.** αυτός που γεννήθηκε αργότερα, μεταγεν., σε

Όμηρ. **2.** λέγεται για τον γιο, αυτός που γεννήθηκε αργά, που οι γονεῖς του

ήταν προχωρημένης ηλικίας όταν γεννήθηκε, σε Όμηρ. Ὑμν. **3.** αυτός που

γεννήθηκε κατόπιν, δηλ. ο νεότερος, σε Ηρόδ.· νέος, νεαρός, σε Θεόκρ.

ὀψίζω (ὀψέ), μέλ. -ίσω, κάνω, πηγαίνω ή έρχομαι αργά, βραδέως,

καθυστερημένα, σε Ξεν. — Παθ., ὀπισθέντες, καθυστερημένοι, αυτοί που

τους βρήκε η νύχτα, στον ιδ.

ὀψί-κοιτος, -ον (κοίτη), αυτός που πηγαίνει αργά να πλαγιάσει, σε Αισχύλ.

ὀψῖμᾰθέω, μαθαίνω αργά, παράκαιρα, σε Λουκ.

ὀψῖ-μᾰθήs, -ές (μανθάνω), **I.** αυτός που μαθαίνει με βραδεῖς ρυθμούς, αυτός

που μαθαίνει πια πολύ αργά, παράκαιρα, όπως το serus studiorum του Οράτ.,

σε Πλάτ.· πολύ προχωρημένης ηλικίας για να μάθει, με γεν., σε Ξεν. **II.** αυτός

που κομπάζει για όσα ξέρει, παρότι τα έμαθε πια πολύ αργά, ο

σοφολογιότατος, σε Θεόφρ.

ὀψῖμᾰθία, ἡ, γνώση που αποκτήθηκε καθυστερημένα, σε Θεόφρ.

ὄψῖμος, -ον (ὀψέ), ποιητ. αντί ὄψιος, αργός, βραδύς, καθυστερημένος, τέρας

ὄψιμον, προγνωστικό που άργησε να πραγματοποιηθεί, σε Ομήρ. Ιλ.· αργά

στην εποχή του έτους, σε Ξεν., Κ.Δ.

ὀψί-νοος, -ον, αυτός που σκέφτηκε ή επινόησε κάτι καθυστερημένα, λέγεται

για τον Επιμηθέα, σε Πίνδ.

ὄψιος, -α, -ον (ὀψέ), αυτός που γίνεται σε περασμένη ώρα, αργός, ὄψιμος,

Λατ. serus, σε Πίνδ.· Αττ. συγκρ. ὀψιαίτερος, -α, -ον, αργότερος· υπερθ.

ὀψιαίτατος, ο πλέον πρόσφατος, σε Ξεν.· το ουδ. **ὀψιαίτερον**, ως επίρρ., συγκρ. του **ὀψέ**, σε Πλάτ.· υπερθ. **ὀψιαίτατα**, στον ιδ., Ξεν.

ὄψις, ἡ, γεν. -έως, Ιων. -ιος· (από √ΟΠ, ρίζα του ὄψομαι)· **I. 1.** το εξωτερικό μέρος, η εμφάνιση ή μέρος που φαίνεται από ένα πρόσωπο ή πράγμα, Λατ. species oris, aspectus, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· **εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανεράς ὄψεως**, σε Θουκ.· αιτ. απόλ., κατά την εμφάνιση, ως προς την εμφάνιση, σε Πίνδ., Αττ. **2.** έκφραση, πρόσωπο, σε Ευρ. κ.λπ. **3.** = **θέαμα**, άποψη, θέαμα, θέα, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· **ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων**, άλλες αρχιτεκτονικές απόψεις, σε Ηρόδ.· **τῇ ὄψει**, απ' ὅ,τι είδαν, σε αντιθ. προς το **τῇ γνώμῃ**, σε Θουκ. **4.** όραμα, φάσμα, σε Ηρόδ., Τραγ. **II. 1.** η ικανότητα της όρασης, όραση, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· στον πληθ., τα όργανα της όρασης, μάτια, σε Σοφ., Ξεν. **2.** θέα, άποψη, οπτικό πεδίο, Λατ. conspectus, **ἀπικέσθαι ἐς ὄψιν τινί**, εισέρχομαι στο οπτικό πεδίο κάποιου, δηλ. ενώπιόν του, σε Ηρόδ.· **εἰς ὄψιν τινὸς ἢ τινὶ ἥκειν, μολεῖν, ἐλθεῖν, περᾶν**, σε Αισχύλ., Ευρ.

ὀψι-τέλεστος, -ον, αυτός που έλαβε χώρα αργά, καθυστερημένα, σε Ομήρ. Ιλ. **ὄψομαι**, μέλ. του **ὀράω**.

ὄψον, τό (ἔψω), **I. 1.** κανονικά, μαγειρεμένο κρέας, ή, γενικά, κρέας, σε αντιθ. προς το ψωμί και τις άλλες προμήθειες, σε Όμηρ., Αριστοφ. **2.** οτιδήποτε τρώγεται μαζί με ψωμί ή με το φαγητό, για να του δώσει άρωμα και γεύση, **κρόμνον ποτῶ ὄψον**, κρεμμύδι, που δίνει δριμεία γεύση ή άρωμα στο κρασί, σε Ομήρ. Ιλ.· **ἐσθίουσι ἐπὶ τῷ σίτῳ ὄψον**, σε Ξεν. **3.** καρύκευμα, σάλτσα, σε Πλάτ.· **κολλύραν καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ**, με κουλούρα και σάλτσα από βολβούς (δηλ. γροθιές) επίσης, σε Αριστοφ.· **λιμῶ ὅσαπερ ὄψω διαχρήσθε**, δηλ. η πείνα είναι το καλύτερο καρύκευμα, σε Ξεν. **4.** γενικά, λιχουδιά, στον πληθ., λιχουδιές, σε Πλάτ. **II. 1.** στην Αθήνα, κυρίως, ψάρι, κύρια λιχουδιά των Αθηναίων, σε Αριστοφ. **2.** ψαραγορά, στον ιδ., Αισχίν. **ὀψοποιέομαι**, τρώγω κρέας ή ψάρι μαζί με ψωμί, σε Ξεν.

ὀψοποιητικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στη μαγειρική· **ή-κή** (ενν. τέχνη), μαγειρική τέχνη, σε Αριστ.

ὀψοποιία, ή, μαγειρική, ιδίως η υψηλή μαγειρική, σε Ξεν., Πλάτ.

ὀψοποιικός, -ή, -όν, = **ὀψοποιητικός**, σε Πλάτ., Ξεν.

ὀψοποιός, ὁ (ποιέω), αυτός που μαγειρεύει κρέας, μάγειρας, σε Ηρόδ.· διαχωρίζεται από τα **άρτοποιός** και **σιτοποιός**, σε Ξεν., Πλάτ.

ὀψο-πόνος, -ον, αυτός που παρασκευάζει το φαγητό με σχολαστικότητα, σε Ανθ.

ὀψοφᾶγέω, μέλ. -ήσω, τρώγω τρόφιμα που θεωρούνται ότι πρέπει να τρώγονται μόνο μαζί με ψωμί, ζω με τρυφή, σε Αριστοφ.

ὀψοφᾶγία, ή, τρυφηλή ζωή, σε Αισχίν.

ὀψο-φάγος[ᾱ], ὁ (φαγεῖν), αυτός που τρώει τρόφιμα που θεωρούνται ότι πρέπει να τρώγονται μαζί με ψωμί, όπως ψάρι και λιχουδιές, λιχουδης, επικούρειος, τρυφηλός, σε Αριστοφ., Ξεν.· ανώμ. υπερθ. **ὀψοφαγίστατος**, σε Ξεν.

ὀψωνέω, μέλ. -ήσω, αγοράζω ψάρι και λιχουδιές, σε Αριστοφ., Ξεν.

ὀψ-ώνης, -ου, ὁ (ὄψον, ὠνέομαι), αυτός που αγοράζει ψάρι και τρόφιμα, προμηθευτής, σε Αριστοφ.

ὀψωνιάζω (ὀψώνιον), εφοδιάζω με προμήθειες.

ὀψωνιασμός, ὁ, εξοπλισμός με προμήθειες τροφίμων, εφόδια και μισθοδοσία στρατεύματος, σε Πολύβ.

ὀψώνιον, τό (ὀψώνης), προμήθειες σε τρόφιμα ή τα χρήματα για την εξασφάλιση των προμηθειών, Λατ. obsonium, εφόδια και μισθοδοσία

στρατεύματος, σε Πολύβ.· μεταφ., *ὀψώνια ἁμαρτίας*, ανταμοιβή αμαρτίας,
δηλ. η τιμωρία της, σε Κ.Δ.